

*D'n Dikke
va Kèsken*

Dialectwoordenboek van Kerksken

*Marcel Baetens met de medewerking van en voor
de leden van de Facebookgroep "Ge zêjt va Kèsken aske"*

Waarom dit E-book?

De eerste vreemde taal die ik ooit leerde was ... het Nederlands. Ik behoor immers nog tot een generatie die thuis in het zuiverste dialect werd opgevoed.

In mijn geval was dit een nogal ingewikkelde zaak. Mijn ouders hanteerden (en hanteren nog) een verschillend dialect. Mijn moeder sprak “plat Kèskes” tegen mij en mijn vader gebruikte het wel zeer aparte dialect uit Ede, een wijk van Haaltert. Kwam daar nog het feit bij dat mijn grootvader er elke avond de gewoonte van maakte om met mij Frans te praten. Hij had zich immers de taal van Molière eigen gemaakt tijdens de vele bietencampagnes, die hij in Frankrijk gedaan had en ik kan achteraf – als licentiaat in de Romaanse filologie – getuigen dat zijn Frans zeer behoorlijk was.

Maar het woordje “moedertaal” zegt in mijn geval duidelijk wat het inhoudt: ik heb me het dialect van mijn moeder eigen gemaakt en ik kan met trots zeggen dat ik – ondanks het feit dat ik meer dan een halve eeuw weg ben uit mijn geboortedorp – het “Kèskes” nog steeds tot in de puntjes beheers.

Bovendien heb ik steeds een meer dan gewone belangstelling gehad voor de taal in al haar aspecten, wat bijna logischerwijze resulteerde in een opleiding als taalkundige (al is het dan met specialisatie Romaanse taalkunde) aan de Universiteit van Gent.

Als medebeheerder van de Facebookpagina “Ge zētj va Kèsken aske ...” merk ik dat mijn gewezen dorpsgenoten en ook inwoners van andere gemeenten massaal belangstelling hebben voor ons kleurrijk dialect en dat zij het bijzonder waarderen om hun kennis te kunnen opfrissen of te kunnen bijwerken van (bijna) in onbruik geraakte woorden en uitdrukkingen. Ook de jongere leden reageren hier zeer positief op

Ik wil dan ook dit e-book via Facebook als een soort geschenk aanbieden aan al mijn dorpsgenoten in de hoop dat onze moedertaal op die manier ook voor de huidige generatie behouden blijft.

Waarom dan een E-book en geen gedrukte papieren versie?

Allereerst wijs ik er graag op dat ik met dit boek geen concurrentie wil aandoen, noch een digitale kopie wil maken van het prachtige werk van Gilbert Redant, *“Spraakkunst, spelling en idioticon van het Groot-Haalterste dialect”*, uitgegeven door de Heemkundige Kring. Het opzet van de heer Redant was destijds trouwens totaal anders. Uiteraard heb ik met heel veel genoegen dit werk geraadpleegd en er zullen heel wat woorden dezelfde zijn in dit E-book. Ik wens me echter te beperken tot het Kerkskens dialect, dat vrijwel identiek is als het Haalterts op een aantal nuances na, maar dat duidelijk verschilt van het Denderhoutems en het Heldergems.

Daarnaast wordt bij mijn weten het boek van de heer Redant niet meer herdrukt en is het – voor wie het wil raadplegen – (nog) niet elektronisch beschikbaar. En ... dat is nu het grote voordeel van een E-book. Door de elektronische verspreiding bereiken we een veel groter publiek en is er ook het voordeel dat het werk permanent kan bijgewerkt worden.

Ook de manier waarop het e-book samengesteld is, verschilt duidelijk. Het wil een idioticon (= dialectwoordenboek) zijn dat voor iedereen begrijpelijk is, de context en het gebruik van de vermelde termen verduidelijkt en verklaart hoe sommige woorden in ons dialect gekomen zijn. Vandaar dat we telkens naast elk woord nog drie kolommen voorzien: de vertaling/verklaring in het Nederlands, de oorsprong waar nodig en tenslotte een voorbeeldzin, een uitgebreide uitleg of een vaste populaire uitdrukking met het aangegeven woord.

Uiteraard staat niet elk woord uit de “Van Dale” in een Kerkskense versie in het boek. We hebben uiteraard een selectie moeten maken van woorden die voor ons typisch Kerkskens qua gebruik en uitspraak zijn. Uiteraard is deze keuze altijd subjectief, maar we staan steeds open voor suggesties en aanvullingen.

Daarom is dit dan ook geen definitieve lijst en ... dit is het grootste voordeel van zo’n elektronische uitgave. Wij bieden via de Facebookpagina “Ge zētj va Kèsken aske ...” continu aan iedereen de mogelijkheid om aanvullingen te doen en suggesties te formuleren ... en we zullen het boek voortdurend bijwerken, want ons werk zal nooit helemaal af zijn... Vandaar dat we dus ook geen gedrukte betalende uitgave beogen.

Ik wil tot slot nog alle leden van de Facebookgroep “Ge zētj va Kèsken aske ...” danken voor de spontane hulp, steun en alle suggesties.

Laat dit dus mijn geschenk als uitgeweken Kerkskenaar zijn aan mijn gewezen dorpsgenoten.

Moge op die manier de belangstelling voor ons plaatselijk dialect bewaard blijven en levendig gehouden worden.

En ... als jullie dit zonder fouten kunnen uitspreken zijn jullie al op de goeie weg:

“ ’t ès voolj in oos brounj tounjouzjeken”

Veel leesgenot

Marcel Baetens

Enkele “afspraken” die het lezen vlotter moeten laten verlopen.

Uiteraard is de weergave van een gesproken taal zoals ons dialect geen eenvoudige opgave. Ik heb ervoor geopteerd om de woorden zo fonetisch mogelijk neer te schrijven, maar dan zonder het fonetisch alfabet te gebruiken (omdat dit door te weinig mensen gekend is en omdat het vlot lezen erdoor bemoeilijkt zou worden). Maar toch zijn er best enkele afspraken nodig. Vandaar dat het misschien best is volgende “leescode” in acht te nemen.

Ik heb ze in grote mate overgenomen van de leescode die ook Gilbert Redant destijds suggereerde, op een kleine gemoderniseerde aanpassing na.

Zo staat het geschreven	Zo wordt het uitgesproken
e	doffe e van 'de'
ē	scherpe e van 'mes'
è	e van 'rest'
ê	e van 'kês' (kaars)
Een hulpmiddeltje voor de vier e-klanken is: ze zēn ècht dwêš.	
oë	goën (gaan)
uë	buëm (boom)
ouë	pouën (pijn)
ei	De ei zoals in 'frein'

De letter 'h' wordt in ons dialect niet uitgesproken en als dusdanig staan er ook geen woorden die beginnen met 'h' in de lijst.

We hebben er ook voor gekozen om de letter 'c' als beginletter niet te gebruiken en ze te vervangen door de 'k', de 's' .

Een echte Kerkskenaar spreekt de “sch” onveranderlijk als “sk” uit. We gebruiken dan ook de schrijfwijze “sk”.

A

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
A (1)	Hij		Bv "A ès dor (hij is daar)"
A (2)	U		Bv "Ge moedj a nie opjaugen"
A (3)	Uw		Bv "'k èm a brier gezien op de voetbaal"
AA	U		Bv "Dad ès van aa"
AABOLLEG	Oubollig		
AAFEL	Een hand vol		Bv "Geefd'em dor een aafel kezen" (een variant is AUFEL en een andere variant is eifel)
AAGEN	Houden		Bv "Aagd' a goe vast zèlle"
AAL / AALES	Alles		bv "'k emmet aal gezien" - 'tes menn'n aal (dit is alles wat ik heb)
AALEGEDIER'N	gedurig, herhaaldelijk		
AALEGELOUËK	Alles bij elkaar		Bv "'t ès aalegelouëk nog goe meegevall'n". Variant: "allegelouëk"
AALËK	Huwelijk		
AALEMAAN	Iedereen		
AALMËIEJEN	Samen		
AALMËNEKIEJER	Almeteen		
AALOVERANDER	Elke twee		Bv "Aaloverander joër plant ek ier petatt'n"
AALOVERANDERDAG	Om de twee dagen		
AALTEGOËR	Al te samen		
AAN	Het uwe		Bv "'t ès ni van eer, 't ès 't aan". Een variant is aan'n (de uwe) bv "'t ès d'n aan'n"
AAR(S)	Ouder(s)		Variant : our(s)
AARZELËVEN	Altijd		Variant: aalzelêven
AASNAAS	Nauwelijks		Bv "'t was 't er mor aasnaas op zèlle"
AAT	Hout		Uitdrukkingen: " 'k gon aat vast aagen" = ik wacht bang op een goede afloop "A 'n weet ni va wad aat pouële mouken" = hij is wanhopig
AAT'N	Stijve hark		
AATER	Outer (= altaar)		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
AATOUËT	Altijd		Een variant i s AATĒT of zelfs ALTĒT
ABAZJOER	Een (scherm van een) lampenkap	Fr. Abat-jour	Bv “In ooz'n ousj èj’ allieje licht van nen abazjoer”
ABEMEER’N	Beschadigen	Fr. Abîmer	
ABIEL	Snel, gauw	Fr. Habile	bv “ 'k gon abiel bē den bakker”
ABOUSJ	Verkeerd/vergissing		Bv “ Ge zēdj abousj zelle” Variant: abies
ABRI	Schuilplaats	Fr. abri	
ABSÈS	Verzwering		Bv “ A eed een absès op zēnn’n tand”
ACHTELOUËS	een voorvloertje tussen de buitendeur en de woonkamer	Mogelijk van “achterlijse”, waarbij lijse de betekenis had van ‘plaats’. In het Middelnederlands bestond bv ook “sittelijks” = zitplaats Gilbert Redant houdt het op een vervorming van “achterlei” = achterdoor	Bv “Wacht e wad' in d'n ACHTELOUËS want de vloer ès nog nat in de veerplosj”.
ACHTERBAA	Aanbouw achteraan		
ACHTERDEER	Achterdeur		Uitdrukking: “ Zoe zot as een achterdeer”
ACHTERDÈMS	Geniepig		
ACHTERIEJEN	Binnenkort		Bv. “ ’t zaa achteriejen gon outjommere wērr’n”
ACHTERKÈKSKEN	Bijkeukentje		
ACHTERKOMMERKEN	Kind dat veel later geboren is dan de rest Nakomertje		Bv “10 joër nodien oo ze nog een achterkommerken. En z’oo al vier gast’n”
ACHTERKOTTIER	Achterkwartier (rond)		Figuurlijk ook gebruikt voor het achterste van een vrouw
ACHTERKOZZEN	Achterneef		
ACHTERLĒK	Minder begaafd		
ACHTERMAAN	Laatste man bij het kaatsen		Bv “Diejen achtermaan va Wies (= Wieze) ken nogal kiejere zēlle”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ACHTERNAUM	Familienaam		
ACHTERNOEN	Namiddag		
ACHTERNOËR	Nadien		
ACHTERNOËRDOEN	Nadoen/imiteren		
ACHTERNONKEL	Grootoom		
ACHERROUTJ	Achteruit		Uitdrukking “ ‘k ben op mēnn’ n achteroutj” := ik zit achter met mijn werk
ACHERPLOSJKEN	Bijkeuken		
ACHERROUTJ	Achterraut		
ACHERSTEVEER'N	Achterstevoren		Een variant is “achterstalveer’ n”
ACHERTĒNTJ'N	Groottante		
ACHERWĒSJ	Achterwaarts		bv “A lept achterwèsj”. Een zeer pittoreske afleiding is: “achterwèsjover” of nog beter “auverechtachterwèsjover”
ACHERWOËRĒS	Vroedvrouw		
ACHERZAK	Achterzak		Uitdrukking: “A zitj in mēnn’ achterzak” = ik ben hem de baas
ACHTIEMONJER	Achttienmaander		Een achttienmaander was een jong paard (geen veulen meer maar in volle groei). Vandaar dat men bv. van iemand die er nog jong voorkomt voor zijn leeftijd zegt: “ ‘t ès pesjesj nog nen achtiemonjer”
ADIKKES	Al vaak		Bv “ ‘k èm et a adikkes gezeid
ADOET	Jawel, hij deed het		Bv “ Ē mor adoet, a ee da zeker gedoën”
ADVERTEESJE	Aankondiging		
ADZJEDANT	Adjutant		
AF	Uit/gedaan		Bv “ ‘t ès af mè zē lief”
AFAAGEN	Afhouden		
AFBAAN	Afbouwen		
AFBĒSTEL'N	Afborstelen		
AFBIEJEN	Afbieden		
AFBOUËT'N	Doorbijten		Bv “Ge moetj de zjiejer afbouët’ n”
AFBRAUK	Afbraak		
AFBUËREN	Afboorden		
AFDĒK	Afdak		Bv ‘Zetj a onder ‘t afdēk as ‘t rêgert ‘

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
AFDIEJELINK	Afdeling		
AFDOEN (1)	Maaïen		Bv “ Ze kommen ’t groën afdoen”
AFDOEN (2)	Knippen		Bv “ ge moedj a oër isj afdoe zëlle, ’t ès veel te lank”
AFDOEN (3)	Opruimen		Bv “doet de taufel isj af”
AFDOKKEN	Betalen		
AFDRIEJEGEN	Afdrogen/ verpletterend verslaan		Bv “Elpt’ isj afdriejege jong” Bv “A eed èm afgedriejegd met 10 bros (= 10-0)”
AFFEI(N)	Achter alles	Fr. Enfin	
AFFÊJERE	Zaak	Fr. affaire	
AFFISJ	Affiche	Fr. Affiche	
AFFRONT	Affront/ belediging	Fr. Affront	Uitdrukking: “ Mē da kindj vald’aatouëd in affront’n”
AFFRONTEER’N	Beledigen	Fr. Affronter	
AFFRONTELĒK	Beschamend		
AFGANK	Stoelgang/ diarree		Uitdrukking : “A ès ert van afgank” = hij betaalt niet graag
AFGEBËSTELD	Op zijn paasbest		Variant : outjgebèsteld
AFGOËN	Naar het toilet gaan / van schaamte ten onder gaan		Bv “ ‘k kē slecht afgoë jong” Bv “ Naa goj’af lēk ne gieter”
AFGOESJT	Afgunst		
AFJAUGEN	Opjagen		
AFKĒSJ’N	Heen en weer lopen		Bv: “Dieje meesj eed al ewa kilometers afgekēsjt zëlle”
AFKĒTT’N/AFKĒRT’N	Afkorten		Bv. “Wèr gon oos ousj afkèrt’n op 20 joër”
AFKINN’N	De baas kunnen en een afkeer hebben van iemand		Bv “A eed iet tege mouë, an’n kē mē nie af” Bv “ Zouje peiz’n dag’em afkintj”
AFKLOPPEN	De winnaar uitdagen		Bv “ klopt isj af; weir spee’ln tegen de wènjers”
AFKNEIZJEL’N	Afkluiven		Bv “ ik gon de biejen’n van die kot’let afkneizjel’n
AFKOMMEN	Eraan komen/ op bezoek komen		Bv “ Komd’ op touëd isj af ee”
AFKOUSJKEN	Afkuisen		Uitdrukking: “”k Go mēn skip afkousjken” = ik stop ermee
AFKUËPEN	Afkopen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
AFLANGEN	Afnemen		Bij het kaarten: “Langd’isj af jong veer da’k diejel” Uit respect: “Vèr de paster most a moesj aflangen”
AFLASS’N	Afgelasten		
AFLEEZ’N	Bidden over iets om te genezen		Bv “Ik èm mēn wērt (= wrat) lot’n afleez’n”
AFLEGGEN	Opbaren		Bv “Z’èmmen em afgeleid in ’t duëdouzjeken”
AFLOËN	Afladen		
AFLOER’N	Afspieden		
AFLOËT	Aflaat		Bv “Leest ne poternèster vèr drouë daugen afloët »
AFLOSS’N	Afladen		
AFLOUZI’N	Aftroggelen		Bv “A ee mē 200 euro afgelousjd”
AFLUËP	Afloop, leiding		Bv “Ooz'n afluëp ès verstoppt.”
AFLUËPEN	Eindigen		
AFOËL’N	Afhalen		Uitdrukking: “Dad oltdj af zëlle”= daar vermager ja van
AFPËLL’N	Vervellen		Bv “Ge zēdj ‘on ‘t afpèll’n. Te veel in de zinne gezeete zeker?”
AFPINGEL’N	Afpingelen		
AFPLËKKEN	Afplakken		
AFPOEIER’N	Vernietigend verslaan		
AFPROSS’N	Uitputten		Bv “dieje kleine kē mē nogal afprosse zelle”
AFRISJ’N	Afritsen		
AFROLDER	Rolluik		
AFROUËN	Afrijden		Bv “‘k moe mē gēs nog afrouên”
AFROUËZER	Schuifaf		
AFSKEER’N	Afscheuren		
AFSKEET	Afscheut		Bv “‘t woëter go blouëve stoën, g'en èdj ni genoeg afskeet”. Is ook een typische term bij het belotten. Bv “Ootje skipperen outjgekomen 'k oo een afskeet g'had vèr de slag nodien”
AFSKIEJED	Afscheid		
AFSKIET’N (1)	Neerschieten		
AFSKIET’N (2)	Loskomen		Bv. Mēne knop ès afgeskoten
AFSKIET’N (3)	Betalen		Bv. “Zèg gierigord, ge meegt ook isj afskiete zelle”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			Er is ook een uitdrukking in het “bakschieten”(volkspel): “A eet den bak afgeskoot’n” = de zes stuivers in het gaatje schieten in 1 beurt.
AFSKIRR’N	Afschudden		Bv “Skird’a goed af , g’angt vil mè stof”
AFSKROUËVEN	Spieken		
AFSLAG	Solden		
AFSLOUTJINK	Afsluiting		
AFSPANN’N	Afspannen (oud gebruik bij een huwelijk)		Bij een huwelijk spannen de kinderen de straat af met een koord als de bruidswagen vertrekt. De bruidegom moet dan enkele centjes geven om te mogen vertrekken.
AFSPANNINK	Herberg of afsluiting		Was de plaats waar de paarden uitgespannen (afgespannen) werden
AFSPEEL’N	Masturberen (vulg.)		Er is ook de uitdrukking “A bakkes afspeel’n” = voortdurend babbelen
AFSPLITT’N	De draadjes doorknippen van het kantwerk		Bv “ Mè mētj’n zat op eer bloem en as ’t af was mocht ekik de droëkes afsplitt’n”
AFSTAPPEN	Afstappen		Uitdrukking : “Afstappen in Skoërbeek” = coïtus interruptus
AFSTOUJVEN	Betalen		
AFSTRIEJEPEN	Afstrippen		Bv “Bejangpapier afstriejepen”
AFSTROUËN	Ontkennen		Bv “Allemaan èntj gezien, g’en moejet ni afstrouën”
AFSTRUËPEN	Afstropen		Bv “Iejen’n ’t vel afstruëpen”= hem zijn geld afluizen
AFTASS’N	Aftasten		
AFTËRR’N	Met schaamte vertrekken en ook afstappen		
AFTOEKEN	Afranselen		
AFTOEKEN	Slaag geven		
AFTREKKEN	Masturberen		
AFTREKKER	Zowel flessenopener als trekker om te dweilen		
AFVĒLL’N	Vervellen		
AFWASKEN	De vaat doen		
AFZIEN	Lijden		Bv “Dieje meesj ee valeiven al afgezien, jonges”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
AFZOJEN	Afkoken		
AGAA	Algauw/alras		synoniem van abiel
AGISTIS	Augustus		
AJEJĚJ	Uitroep: ai ai ai		
AKKAZJOE	mahoniekleurig	Acajou : tropisch hout	Bv “ Z’eed èr oër akkazjoe lotte vërreven”
AKONT	voorschot	Fr. acompte	Bv “ ‘k zoo geijer’n een akont op mën pree èmmen”
AKSEDÈNT	Ongeluk	Fr. Accident	
AKSEN	Aandelen	Fr; Actions	Uitdrukking: “Zën aksen sto liëg” = hij zit in slechte papieren
AL	Langs		Bv “ Ge kindj’ al achter binnen goën”
ALACHER	Langs achter		
ALBIM	Album		
ALDOËR	Langs daar		
ALEIREM	Alarm		
ALĚJER	Opnieuw		
ALEKZANDER	Egoïst		Uitdraking: “Alekszander, aal vèr mouë en niet vèr ‘n ander”
ALF	Half		
ALFGAT	Half afgewerkt		Bv “A entj alfgat lotte stoën”
ALFGEBAKKEN’N	Iemand die niet voor vol wordt aanzien		
ALFMAAN	Zo en zo		Bv “ ‘k en bè mor alfmaan, jong”
ALFSKOOL	Speeltijd		
ALFSTĚJERT	Half afgewerkt		Bv “A entj alfstĚjert lotte stoën”
ALFWAS	Half volgroeid		Bv “Da konouën ès nog mor alfw. G’en moeje ‘t na nog ni slacht’n”
ALFZOOL’N	Nieuwe zolen onder de voorste helft van de schoen		
ALGĚNJER/ ALGĚJER	Langs ginder		
ALGĚNJEROP/ ALGĚJEROP	Langs ginder op		Duidt op de streek boven Kerksken op de kaart (bv. Aaigem, Burst enz.) Bv “ A ès van algĚnjerop”
ALIER	Langs hier		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ALIERBLAD	Laurierblad		
ALLÈ	Komaan	Fr. Allez	
ALLEE	Gang (op de bovenverdieping)	Fr. Allée	Bv “Aske bove komt stoj’ op d’n allee”
ALLEESJ	Zelfs niet		Bv “A ’n eed alleesj gi geldj nimmer”
ALLEMENĒK	Kalender	Fr. Almanach	Uitdrukking: “Allemenēkken drikken zonder papier” = iets doen waar nooit iets goed van voortkomt
ALLEMEUR	Aansteker		
ALLEROUĒLEGEN	Allerheiligen		Bijgevolg ook Allerzielen
ALLESINSJ	Alleszins		
ALLÈSJ	Niet eens		Bv “Ze ’n oo allèsj gin goei vest nimmer”
ALLÈSJ (NIET)	Niet eens		
ALLIAASSE	Contact	Fr. Alliance	Bv “Gen moedj mè dieje ventj giejen alliaase mauken”
ALLICHT	Wellicht		
ALLIEJEN	Alleen		Uitdrukking “Op zenn’n alliejen’n” = op zijn eentje
ALOM	Omweg		Bv “Dad es ne giejel’n alom nor den Boeket”
ALONDER	Langs onder		
ALOUNJ	Aluin		
ALOURÉJONG		oorsprong onbekend (à l’Orient???)	Is een vaste uitdrukking: “A es nog zotter as alouréjong”
ALOVER	Langs over		
ALPEIKEN	Alpinopet		Bv “A ee zēn alpeiken skiejef op zenne kop”
ALT	Halte van bus of trein		
ALTĒDOËN	Alsmaar		Bv “Ze klapt altēdoën over ’t zelde”
ALTERNATEUR	Alternator		
ALTOUËT	Altijd		is een variant van AATOUWET
ALTROOSJE	Emotie	Fr. altération	Bv “Zied'em beven, 't ès van altroosje”
ALVEEREN	Langs voor		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ALVELINGS/ ALVELINGEN	Half en half/ ongeveer/ min of meer		Bv “ ‘k oo nog alvelings op g’had van te kommen”
ALVENDAAS (1)	Abondance (kaartterm)		Wordt gezegd bij het wiezen: “ ‘k gon alvendaas” (dan moet je minimum negen slagen op je eentje hebben)
ALVENDAAS (2)	Halfweg de dans		Toen de balorkesten nog speelden, hielden ze soms een kleine pauze tussen twee liedjes (om eens te drinken). Om aan te geven dat de dans nog niet gedaan was riep de zanger dan: “Alvendaas
ALVER	Half + het uur		Bv “ Ik verwacht a om alveriejen”
ALVUËGTE	Halve hoogte		Bv “da stod apeprè op alvuëgte van ne gruëte meesj” “Dad ousj stod alvuëgte”
ALVUËST	Halfoogst		
AMBELAAS	Ziekenwagen	Fr. ambulance	
AMBELEER’N	Inpakken	Fr. emballer	
AMBELOZJE	Verpakking	Fr. emballage	Variant : ambalozje
AMBETANT	Onaangenaam	Fr. embêtant	AMBETANTERIK = een persoon die “ambetant” doet
AMBRAS	Ruzie maar ook rompslomp	Fr. embarras	Bv “Dad en ès ammel diejen ambras ni wêjerd”
AMBRÈJAASJ	Koppeling	Fr. Embrayage	Bv “Ge moedj’ a ambrèjaasj indaagen aske vertrekt”
AMÈCHTEG	overeten		Bv “‘k ben amèchteg van te veel t’eten”
AMÈNDE	Boete	Fr. Amende	
AMEZEER’N	amuseren		
AMEZIER	Positie van de mond bij het blazen op een muziekinstrument	Fr. embouchure	Bv “Diejen trompettist ee nogal een amezier ee?”
AMEZOOSJE	Amusement/ ontspanning		
AMIZEMENT	amusement	Fr.amusement	
AMMEKEN	Letterlijk: het hieltje van de hesp	Hammetje??	Uitdrukkingen: A ee van’t ammeken : hij heeft zwaar verloren Z’ee van ’t ammeken: ze is onverwacht zwanger

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
AMMEL/AMMOL	Allemaal		Varianten zijn ALLEMOËL of ALLEMOL
AMMELAUKEN	Tafelkleed, meestal in fijn katoen		Bv "G'en gotj da toch in da skuën ammelaiken ni roll'n ee?"
AMMORTESSEUR	Schokdemper	Fr. Amortisseur	
AMPOEL	Lamp	Fr. Ampoule	
AMST	Smaak van bedorven vlees		Een woord dat totaal uit onze woordenschat verdwenen is
AMVELOP	Omslag	Fr. Enveloppe	
AND	Hand		Uitdrukking : " A ondj' in zën ann'n" = hij had gewonnen spel "Zën ann'n ange los" "Dad een kën outj oos ann'n niet"
ANDBÈSTELKEN	Handborsteltje		
ANDELINK	Handeling		Bv " A eet er andelink af" = Hij kan het goed
ANDER	Elders/vreemd		Bv "A got op een ander"
ANDER/ANDER'N	Zus/broer		Bv. "Oos ander got traan en ooz'n ander'n ès getoujge"
ANDOET	Tegengestelde van "adoet"		Bv "Oü'eet da gedoën! È mor andoet!"
ANDOUËF	Andijvie		
ANDWEIRK	Handwerk/verstelwerk		Mooi is ook het verkleinwoord "antwërksken"
ANGAAR	Overdekte bergplaats	Fr. Hangar	Ook: overdekte speelplaats: " 't reigert. Wèr gon onder d'n angaar speel'n"
ANK	Schap of (vulg.) boezem van een vrouw		Bv "Zetj die kimme op d'n ank in 't skotelousj" Bv "Ze lèpt mè eer'n ank veroutj"
ANKER EN ZINNE	Anker en zon, een verboden kansspel op de kermis		Bv "O Mollemarie stont er iejen'n mè anker en zinne"
ANKZJIEJEL	Hangzeel		Men maakte een "ankzjiejel" vast aan de twee tremen (handvatten) van een kruiwagen en hing dit dan over de hals. Op die manier kon men met minder moeite zwaardere lasten vervoeren met de kruiwagen. Was vooral minder belastend voor de rug. In figuurlijke

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			betekenis is een "ankzjiejel" ook iemand die graag op café blijft plakken.
ANNE	Uw		Bv " Anne maan"
ANNEG	Handig		Een mooie afleiding is "volanneg"
ANNEKESNEST	Warboel	Letterlijk: eksternest	
ANNERAK	Anorak		
ANNOUNSKEN	Kleine advertentie in de krant		
ANOE	Inworp	Fr. à nous	Werd door de jongens gezegd bij het voetballen. bv "Elaba dad ès nen anoe ver oos zëlle"
ANSAAMBELKEN	Mantelpakje	Fr. Ensemble	
ANTEEF	Handvat	Oud-Ned: handheef	
ANTEPRENEUR	Aannemer	Fr. Entrepreneur	
ANTIKETOUËT	Antiquiteit	Fr. Antiquité	
ANTREE	Ingang	Fr. Entrée	Bv " 'k go mè lief eeren antree betoël'n"
ANTREKOOT	Tussenrib	Fr. Entrecôte	
ANTRENEER'N	Oefenen	Fr. Entraîner	
ANTREPORT	Entre-porte	Fr. Entre-porte	
ANTWOOR'N	Tegenspreken		Bv " G'en moedj azu ni antwoor'n, ge zedj nog veel te klein"
ANVELOP	Omslag		
ANZJIN	Keelontsteking	Fr. angine	
APEPRÈ	Ongeveer	Fr. À peu près	Bv " 't was apeprè 10 meters lank, mor 'k moentj nog zjust meet'n"
APOËRT	Apart		
APPARÈL	Beugel, maar ook hoorapparaat		Bv " Zën tanne sto skiejef. A moe nen apparèl draugen » De bijnaam van Meester Herman Herremans was " 't apparèlleken" omdat hij een hoorapparaat droeg
APPÈL	Appel	Fr. appeler	Bv " A most op't appèl kommen bè de sjef »
APPELÊJER	Appelboom		
APPELSIEN	Sinaasappel		
APPELSIENEVEL	Cellulitis		
APPELTROT	Appelmoes		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
APPREESJE	Aanstalten	Fr. Appréhension of Fr. Apparence	Bv "An'n mokt nog giejen appreesje vèr te vertrekken"
APRÈ	Verstevigde achterkant van een stof		Bv "Mè te wasken ès d'n aprè der outj"
APROPOO	Uit zijn gewone doen	Fr. À propos	Bv; "A es va zënn' aproopoo »
APTEEKER	Apotheker	Fr. apothécaire	Het vrouwelijke is een "apteekēs"
APTEEKĒS	Vrouwelijke apotheker		
ARIAS	Element		Bv "A was nogal in zënn'n arias"
ARLITRAPSON	Fiets	Ludieke vervorming: Harley Trapson, duidend op de tegenstelling met de legendarische Harley Davidson motoren	Bv " Oe èstje gekomen è? Mè zenn'n arlitrapson"
ARLOEZJE	Uurwerk		Variant : èrloezje
ARRANZJEER'N	In orde brengen	Fr. Arranger	Uitdrukking : « Wèr zèntj arranzjeere mè d'n arranzjeur"
ARRÈT	Halte	Fr. Arrêt	Bv « Sjoffuir, stoppen on n' arrèt ee »
ARRĒZZEKES	Eventjes		Variant= èrrëzzekes
ARSJE	Egel		Deze uitspraak zou volgens Gilbert Redant typisch Kerkskens zijn. Een groot deel (de meesten) van de Kerkskenaren zeggen echter "ersje"
AS	Als		bv « As 't da mor ès »
ASKE (1)	Asse		bv "nen askenbak"
ASKE (2)	Als je		
ASKEGOESJTAG	Aswoensdag		
ASKENBAK	Asbak		
ASKEWILTJ	Als je wil		Uitdrukking bij het vertrek van iemand die zo veel betekent als tot ziens
ASSANSEUR	Lift	Fr. Ascenseur	
ASSEKROUSJKEN	Assekruisje		
ASSERAASSE	Verzekering	Fr. Assurance	
ASSERAASSEMAAN	Verzkeringsagent		
ASSIET	Zuur	Fr. Acide	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
AST	Als het		Bv “ Ast past”
AST (1)	Ast		Een ast is een droogoven, of een droogvloer in die oven. Veel seizoenarbeiders werkten destijds in den ast
ASTABLIEFT	Alstublieft		
ASTRANT	Stout/uitdagend		Bv “Azuë ’n astrant jonk, ze lacht a outj in a wezen”
ATELJEE	Werkplaats	Fr. Atelier	Uitdrukking: “ Op d’n ateljee weirken” = in een confectiefabriek werken
ATTAK(SKEN)	Aanval, meestal gebruikt voor een hartaanval	Fr. Attaque	
ATTAKEER’N	Aanvallen	Fr. Attaquer	
ATTRAKSE	Attractie	Fr. Attraction	
ATTRAPEER’N	Betrappen		Bv; “’k èm ze g’attrapeerd binsjt das’ on ’t pikke woëren”
AUG	Haag		Mooie uitdrukking is “achter d’aug nor ’t skool goën”
AUGEL	Hagel		
AUK	Haak		Uitdrukking: “ ‘k en ben ni in mēnn’n auk” = ik voel me niet goed
AUKER	Emmer		Synoniem is “iejemer”
AUMER	Hamer		Uitdrukking (kinderspel): “ Aumer skêjer of mes”= Meestal gaat het om een springspel waarbij de spelers in twee partijen verdeeld zijn. Een speler van de eerste ploeg staat met zijn rug tegen de muur; een ploeggenoot staat gebukt met zijn hoofd tegen de buik van de eerste. Een persoon van de tegenpartij springt op de rug van de gebukte speler en maakt een gebaar. De gebukte speler moet dit gebaar raden. Als het fout geraden is, komt er nog een persoon van de tegenpartij bijgesprongen op de rug. Ook deze persoon maakt een gebaar dat de gebukte speler moet raden. Zo gaat het door tot het juiste gebaar geraden is. Het doel is zo snel mogelijk het juiste gebaar te raden, want hoe meer personen op de rug springen, hoe zwaarder. De gemaakte gebaren variëren naargelang van de streek. Een vuist kan een hamer verbeelden, één vinger een mes, twee vingers een schaar, een komvormige handpalm een lepel, enz.

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			Op verschillende plaatsen speelt men een variant van dit spel, waarbij niet het gebaar geraden moet worden, maar het aantal vingers dat de persoon die boven zit, opsteekt.
AUP	Aap		
AUVEN	Haven		
AUVER	Haver		Uitdrukking: "a ee zën auver g'ad" = hij heeft slaag gekregen
AUVERĒCHT	Omgekeerd/ dwarsliggend		Bv "Azū nen auverĒcht'n". Een mooie afgeleide is "auverĒchtachterwèsjover"
AUVET	Avond		
AVAAGEN	Ophouden		Bv " 't ès ne deerzetter a'n zaa nie afaagen veer datje wëntj"
AVAAS	Vooruitgang	Fr. Avance	Bv « 't'n ès gin avaas »
AVEIR	Ongeveer/bijna		Bv " 't zaa aveir zocht zën"
AVERONG	Omgeving	Fr. Environ	bv « A ès outj n'averong, ge kindj'èm toch?"
AVESEER'N	Vooruitgaan	Fr. Avancer	Variant "affeseer'n"
AVOLANTEE	Zoveel men wil	Fr. À volonté	
AVUËR'N	Aanhoren		Bv "Uërt dad' isj af, azu ne zjiejever"
AVVES	Naar beneden		bv oppes en avves
AWĒ	Welnu		
AWEL	Welnu		
AWOUËD	Net als		
AZĒKKE(N)	Zulke		
AZJĒNT	Agent		
AZU	Alzo/aldus		
AZUË	Alzo/ aldus		Populair versje: "'t ès azuë zeitje Suë, de blaa zën beter as de ruë- 't'n ès gi woër zei zën vraa, de ruë zën beter as de blaa"
AZUË(N)	Zulke		
AZZEK	Als ik		Verbuiging: azzek – aske – asjte/asse/ast – a(ze)mmen – aske - asse

B

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BA	Uitroep van onverschilligheid		
BA(A)TOET	Jawel hoor/ toch wel		Bv "t'ès toch gi woër zeker? Ba(a)toet"
BA(R)SJOK	Schokdemper	Fr. Pare-choc	
BAA	Bouw		Bv " A werkt in den baa"
BAA'N	Bouwen		
BAAL	Bal (zowel speelgoed als dansfeest)		
BAALEJONGEN	Ballenraper		
BAAR	Staaf, maar ook golf	Fr. Barre	Bv "Aagd'a vast on diejen baar" " Uège baar'n op de zjieë"
BAAT	Bout		Bv " ne baat en een moer"
BAAVAL	Bouwval		
BABELUT	Boetersnoepje (Babbelaar), maar ook een babbelkous of een overdrager	Verfransing van babbelaarster	Een snoepgoed gemaakt van kandijsiroop en boter. De botersnoepen (babbelaars) waren een traditioneel snoepje aan de Belgische kust. Ze werden gemaakt door de vissersvrouwen, met boter uit de Polders. Een vrouw uit Heist (Moeder Babelutte, 1841-1912) commercialiseerde het snoepje en verkocht het aan de elitaire Franstalige badgasten. De naam "babbelaars" werd verfranst tot "babelutte", en de vrouw werd la mère Babelutte genoemd.
BADDER'N	vechten	Fr. Se battre	Variant batter'n
BADKOSTIM	Badkostuum		
BADSKOUJM	Badschuim		
BAGAAR	Ruzie	Fr. Bagarre	
BAGAASJ	Bagage	Fr. Bagage	
BAGÈT	Lasdraad of stokbrood	Fr. Baguette	
BAGETÈL(LE)	Kleinigheid	Fr. bagatelle	Variant : bagatèlle Bv "Vèr een bagatèlle zonz ze vecht'n"
BAGOZJE	Opschepper	Fr. Bagage	Bv. "Dad' ès nogal een bagozje jong"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BAJOUJK	Wel ja		Verbuiging: bajoug, bajoën , bajoës, bajoët, bajom, bajaug bojoës
BAK	Gevangenis		
BAK(K)ENDOEN	Toch niet (1 ^{ste} pers enk)		Verbuiging: bagendoetj, baëndoet, baz(z)endoet, bawērrendoen, baggendoetj bazzendoen
BAKAAST	Bijna		Variant : bekaast
BAKKEROUË	Bakkerij		
BAKKES	Smoel/smikkel		
BAKSKIET'N	Bakschieten		Bakschieten was (en is) een zeer populair volksspel
BAKSTIEJEN	Baksteen		
BAKTOEN	Ik doe het wel		Verbuiging: bagedoetj, baëdoet, baz(z)edoet, battetoet, bawērdoen, bagedoetj, bazzendoen
BALADEUS	Looplamp	Fr. Baladeuse	
BALATOM	Balatum		
BALDAKOUËN	Baldakijn	Fr. baldaquin	
BALDOËDEGĒD	Baldadigheid		
BALÊJAASJ	Haarkleuring	Fr. balayage	
BALESTRAADE	Balustrade	Fr. Ballustrade	
BALKONG	Balkon, maar ook grote vrouwenboezem	Fr. Balcon	Bv “ De die ee nogal nen balkong jong”
BALLESONG	Reiszak van de seizoenarbeider	Fr. Baluchon	Bv “A smeeet zënnen ballesong op zën skaars”
BALLONG	Ballon		
BALOUËN	Balein	Fr. Baleine	Variant: boulouën
BALVES	Behalve		Bv “Iederieje was dor , balves gouë”
BAMMEKEN	Baarsje		Bv “ ‘k èm nen blik en twieje bammekes gevangen”
BANIEJEK	Welnee		Verbuiging: baniejeg, banêjen, baneesj, banèntj, baniejem(en), baniejeg, baneesj
BANZJOO	Banjo		
BARAKKEMAAN	Kermisreiziger		Toen in Mijlbeek (wijk in Aalst) na WO 2 houten woningen geplaatst werden noemde men de inwoners eveneens “barakkemaan’n”
BARBETEUSE	Kruippakje	Fr. Barboteuse	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BARÈT	Baret	Fr. Béret	
BARIEJEL	Bareel/ overweg	Fr. Barrière	
BARRAASJ	Barrage	Fr. Barrage	Wordt ook gezegd bij het bakschieten of vogelpikken (gelijke worp)
BASJOK	schokdemper	Fr. Pare-choc	Variant : barskok
BASKOOT	Lage rib	Fr. Basse-côte	
BASSEN	Blaffen		Uitdrukking: “ Doed ann’ ond isj basse jong”= betaal ook eens rondje
BASSÈNG	Waskuip	Fr. Bassin	
BAST	Vel		Bv “ A ee gevall’n en zënne knien ès den bast af”
BASTORD	Bastaard		Uitdrukking: “ Nen bastord trèkt aatouëd op zē vader”
BATĒLJE(N)	Kaartspel	Fr. Bataille	
BATTAKLANG	Reutemeteut	Fr. Bataclan	Uitdrukking “Mè giejel den battaklang”: met alles wat er komt bij kijken
BATTERIE (1)	Batterij/accu	Fr. Batterie	
BATTERIE (2)	Drumstel	Idem	Bv “Idain spèldj’ op de batterie”
BATTERIST	Drummer		
BAUMESWEER	Herfstweer		Baafmis' (samentrekking van Bavo en mis), is de feestdag van Sint-Bavo op 1 oktober. St-Bavo is de patroonheilige van het bisdom Gent, patroon van de goede oogst.
BAVÈT	Slabbetje	Fr. Bavette	
BAWER(REN)DOEN	Toch wel /niet 1 ^e pers mv		
BAZ(Z)E(N)DOET	Toch wel/niet 3 ^e pers enk vrouwelijk		
BĒ	Bij		Bv “bē mē pètj’n”
BÈDDE	Bed		Uitdrukking: “Anne /Puëte van de koesj of ‘t bebèdd’outj” = AFBLIJVEN!
BÈDDEZJIEJEKER	(vulg) bedplasser		Betekent ook “onnozelaar” Bv “ Wa vèr nen bēddezjiejeker ès dadde”
BEDĒSJTERD	Bevlekt		
BEDINJ’N	Bediende		
BEDIRVEN	Bedorven/ verwend		Bv “ A zuë nen bedirvestront »
BEDIRVESTROUT	Verwend kind		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BEDONG	Bidon		Bv “ Nen bedong gaas”
BEDRIEGELĒK	Bedrieglijk		Bv « ‘t ès mor bedriegelĒk weer ee”
BEDRIEGTENBOER	Bedrog	Bedriegt de boer	B “T’ès ier bedriegtenboer”
BEEBIEDOLLEKEN	Babydoll (frivool nachtkleedje)		
BEEDELÊJER	Bedelaar		
BEEDELĒS	Bedelaarster		
BEEK	Beek, maar ook beuk		Bv “ ‘ k go mē in de zouëbeek zett’n”
BEERT	Beurt		Bv “ Om beert’n”
BEES (1)	Bes		
BEES (2)	Zoen		
BEEKESDAAS	Kusjesdans		Variant: beezendaas
BEET	Hap		
BEEVORR’N	Op bedevaart gaan		Bv “Op Sinks’n gommen beevorr’n nor Halle”
BEEVORT	Bedevaart		
BEEWEG	Bedevaart		Bv “Doed isj ne beeweg vèr Sintje Kornelis tegen de stoujpen”
BEEZEKOEK	Rozijnenkoek		
BEEZELÊJER:	Bessenstruik		
BEEZENDAAS	Kusjesdans		
BEGOT	Bij God		Variant : BOGOT Bv “ Awèl ‘k en zontj begot/bogot nie weet’n
BEGRAUFENIS	Begraving		
BĒIEJEKOMMEN	Samenkomen		
BĒIEJEN	Bijeen		
BEIREM	Berm		
BEIRGINK	Berging		
BĒJANGEN	Behangen		
BĒJANGPAPIER	Behangselpapier		
BEJAUGEN	Behagen		Bv “ Doër eetje zēn bejaugen in zei”
BĒJER (1)	Mannetjesvarken		
BĒJER (2)	Aal		
BĒJER (3)	Beer /Sterke kerel		Uitdrukking: “Dad ès nen bējer van ne meesj”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BÊJER'N	Aal uitvoeren		
BÊJERKERRE	Beerkar		
BÊJERPOEMP	Aalpomp		
BÊJERSKEPPER	Aalschepper		
BÊJERSTIK	Ton op een beerkar		
BEKAAST	Bijna		
BĒKKEN	Golven in het haar		Bv " Gouë ètj skuën bēkken in a oër"
BEKLAUGEN	beklagen		
BĒKSKEN	Beekje		
BELÈT (1)	Beletsel		Uitdrukking: " Es ter gin belèt? Nentj, de belèttēn angen on de mier"
BELÈT (2)	Biljet		Uitdrukking: " Es ter gin belèt? Nentj, de belèttēn angen on de mier"
BELĒVEN	Meemaken/beleven		
BĒLJDJ	Beeld		Uitdrukking: " 'kēm bēldj mor giejene klank" = hij/zij spreekt niet tegen mij
BĒLLE	Bel		Uitdrukking: " A ee de bēll'n in " = hij is dronken
BĒLLEKENTREK	Belletje trek		Kinderspel waarbij men bij de mensen gaat aanbellen en dan wegloopt
BĒLLEMIE	Schaap		
BELOKEN	Zondag na Pasen		Uitdrukking: " Beloke Poēsken" = de zondag na Pasen
BELOT	Term uit het kaarten		
BĒLSJ	Belg/Belgisch		Bv " De Bēlsjke vlagge"
BEMEEBELD	Bemeubeld		
BĒMKEN	Boompje		
BENAAD	Angstig		
BENAALĒK	Beangstigend		
BENAASKOUËTER	Bangerik		
BENEEN	Beneden		
BENEESJTE(N)	Benedenste		Bv " Ik woen in den beneestjen Beirg"
BENEPEN	Nauw		
BENIEZEN	Niezen nadat iemand iets zegt		Bv " 't ès beniesd, 't ès de woëred »

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BÈNJE	Bende		In de oorlog sprak men van “de witte bènje” en “de zwette bènje” al naargelang het ging om aanhangers van de geallieerden of de Duitsers
BÈNJEG	Naarstig		
BÈNN’N	Binden		
BENOËDIEJEL’N	Benadelen		
BEPEIZ’N	Bedenken		Bv “ Ge kindj a nog bepez’n”
BEPLĒKT	Bevlekt		
BEPOLDJ	Bepaald		
BERAA’N	Berouwen		Bv “ Da zal a nog beraa’n dagge da gedoën ètj”
BĒRD	Plank		Uitdrukking: “Zoe stouëf as een bērd”
BERĒCHT’N	De laatste sacramenten toedienen		Bv “De paster eed èm weesten berēcht’n”
BĒRGER	Burger		
BEROEPEN	Beroepen		Uitdrukking : “ ’t Es beroepe spel” = als de ene partij de andere uitdaagt
BEROEPSROUËR	Beroepsrenner		
BEROEST	Verroest		
BEROEST’N	Roesten		
BĒRREKEN	(Vlees)plankje		Bv “Veer dagge da vliejes snēdtj, lègt er een bērreken onder”
BĒRRENBANK	Aanrecht		Een betonnen of gemetst verhoog om de emmers op te zetten.
BĒRREVOESJ	barrevoets		Bv “Op zēn bērrevoesjke voet’n”
BĒSJ	Dekzeil	Fr. Bâche	
BĒSJKEN	Regenvestje		
BESKEET’N	Tot mislukken gedoemd		Uitdrukking “ ’t es een beskeete kommisje” = het is een vervelende opdracht/ het is tot mislukken gedoemd
BESKEIREMEN	Beschermen		
BESKĒMMELD	beschimmeld		
BESKIEJED	Bescheid		
BESKOMT	Verleggen		
BESKOUTJ	Beschuit	Fr. Biscotte	
BESKROUËF	Beschrijf		Bv “ ’t ès mor klein beskrouëf vèr dad ousj”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BESLAGMAUKER	bluffer		
BESLOUTJ	Besluit		
BESPOËREN	Besparen		
BESPOTJ	Met kleine vlekjes van de ouderdom		Bv "Dieje spiegel ès ewa bespotj"
BESPRINKEL'N	Besprenkelen		
BÈSSOM	Bezem		Afgeleid hiervan: nen bèssomsteel
BÈSSOMGELDJ	Geld gevonden bij het schoonmaken		
BÈSSOMSTEEL	Bezemsteel		Variant: bèstelsteel
BÈSSOMWAUGEN	Laatste volgauto		Variant bèstelwaugen
BÈST	Best en borst		
BĚST	Barst/kloof		Bv "Der zitj een bĚst in 't aat" of " 'k ěm een bĚst in měnne vinger"
BĚSTE	Nieuw		Bv " A eed een beste kostim" A ee zěn bĚste dingen oěn" = hij heeft zijn zondagse kledij aan.
BESTĚDJ	Besteed		Uitdrukking "'t ěs wel bestědj"
BĚSTEL	Borstel		
BESTĚNJEG	Bestendig		
BESTIER'N	Besturen		
BESTOĚN	Bestaan		Uitdrukking " da bestoĚ niet" = dat is onmogelijk, dat kan niet
BET(J)OEPEN	Bestelen		
BETEETERD	Beteuterd		
BETERAND	Beterhand		
BETERKUĚP	goedkoper		
BETERNIS	beterschap		
BĚTĚSJ	Bijtijds		Bv " ge moedj bĚtĚsj isj afkommen ee"
BETIEJEKEN'N	Betekenen		
BĚTJEN	Beetje		
BETOĚL'N	Betalen		Uitdrukking: " Potjen breek ěs potjen betoĚl'n"
BETONG	Beton		
BETONGMEEL'N	Betonmolen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BETONNEUSE	Betonmolen	Fr. betonneuse (in België)	
BETOTTER'N	Bevuilen		
BETOTTERD	Vol met vlekken		Bv " Giejel a immen ès betotterd"
BĒTOUĒD	Soms/bijtijds		
BETRAA'N	vertrouwen		
BETRAUF	Biet	Fr. Betterave	In Heldergem waren er veel seizoenarbeiders die naar Frankrijk trokken. Men zei van hen ook: "Ze gon nor de betrauwen" Variant: " betraug"
BETRAUPELĒK	Besmettelijk		
BETRAUPEN	Overnemen		Bv " Aske bè d'n ond slopt, betropte zēn vluën"
BETRAUVEKOUILJ	Bietenkuil		
BĒTTERFOOD	Kinderkoekje	Van de merknaam Better Food	Bv " Geeft da kindj dor een betterfoodkoeksken"
BETUĒVER'N	Betoveren		
BETWOUĒFEL'N	Betwifelen		
BEVRAUGEN	Bevragen		Bv " 'k zaa der mē isj op bevraugen"
BEWOĒRSKOOL	Kleuterschool		
BEWOUĒS	Bewijs		
BEZEERD	Aangetast/vervallen		Bv "'k en zoo der ni van eet'n, 't ès al ewa bezeerd"
BEZIEKEN	Bezoeken		Zelfst nw: beziek
BEZIESJ	Bekijks		Bv "Z'oo veel bezjies in èr traakliejed"
BEZOZJE	rugzak	Fr. Besace	Twee varianten: bazosj en bozēs
BEZWOĒR	Bezwaar		
BĒZZAAGER	Beurshouder		Als kinderen driekoningen komen zingen vraagt men: " We ès ter ier den bèzzaager"
BĒZZE	Beurs		
BĒZZESNOUĒR	Gauwdief		Oud rijmpje " De bokkerouërs zēn bezzesnouërs"
BI(N)SJT	Terwijl		
BICHT (1)	Waardeloze prul		
BICHT (2)	Biecht		
BICHT'N	Biechten		Uitdrukking: " A'n kē ginne poutj bicht'n" = Hij kan niet meer verder

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BIE	Bij		
BIEBOPBROEK	Jeansbroek	Eng. Bebop	Het woord is ontstaan in de jaren vijftig toen de Amerikaanse Bebop-muziek ook hier furore maakte. De zangers droegen de eerste jeansbroeken.
BIEJÈ	Boordlint	Fr. biais	
BIEJEN (1)	Been		
BIEJEN (2)	Bieden		
BIEJENAAR	slager		
BIEJEST (1)	Dier		Uitdrukking “ Der zitj een biejest in annen nees” (vuil in de neus)
BIEJEST (2)	Gierig/gierigaard		Bv “ G’en zètj er niet va ratt’n, azuë een biejest”
BIEJESTEKUËPMAAN	Dierenhandelaar		
BIEJESTEMËRSJANG	Dierenhandelaar		
BIEJESTEMËRT	Veemarkt/ beestenmarkt		
BIEJET	Biet		
BIEJETEL	Bijtel		
BIEKEN (1)	Koosnaampje = liefje, maar ook een knikker		
BIEKEN (2)	Bijtje		
BIEKÈRF	Bijenkorf		
BIERMËRSJANG	Bierhandelaar		
BIEROUTJZËTTER	Groothandelaar in bier		
BIELOËR	Lang haar	Eng. Beatle	Het woord is ontstaan in de jaren zestig toen “The Beatles” (op zijn Kèskes de Bietels) furore maakten
BIETERKES	Tandjes	Kindertaal	Bv : “Lotj a bieterkes isj zien”
BIEZABOUËZE	schommel		
BIEZEMELK	Biezenmelk		De eerste paar dagen na de geboorte gaan gepaard met overmatige melkproductie. Dit noemt men biezenmelk
BIEZEN	Wissen (zn)		Bv “ Ge moetj de bieze van a stoele lotte rèpareer’n”
BIKKEL’N	Met de bikkels spelen		
BIKKEN (1)	Bukken		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BIKKEN (2)	Eten		
BILJAAR	Biljart		
BILJEKEN	Bidprentje/ chromo		Figuurlijk ook: een voorbeeldig kind
BILLE	Bil		Uitdrukking “ Koërt va mēn bille en mēn erloezje sto stille”
BILLEKLESJER	Billenkletser – (fig) pitteleer		
BILLETEING	Rapport	Fr. bulletin	
BINN’N	Binnen		Uitdrukking: “ A moe binn’n” = hij moet naar het leger
BINNEBOËN	Binnenweg		
BINNEGETRAAD	Ingetrouwd		Variante: ingetraad. Getrouwd en inwonend bij ouders of schoonouders
BINNEKAPPEN	Snel leegdrinken		
BINNEKOMMEN	Verloofd zijn		Bv “ Es dad eer lief. Ba joët a komd al binn’n”
BINNEMAAN	Koordspeler	Term uit het kaatsen	
BINNESPEEL’N	Opeten		Bv “ A zu ne goelzegord, dieje zondj aal binnespeel’n”
BINST	Terwijl		
BIS	Bus		
BISJ	Vlees	Fr. Biche	
BISJT’N	Vrek, jicht, Diertje		Bv “A zitj mē ’t bistj’n. Dad ès van te veel ‘eet’n en te drinken” “Ochiejer da bistjen”
BISKEN	Klein treintje		Bv “ ’t biske van Bèst van twiej’ ier’n ee retaar”
BISTER’N	Donkerbruin verven		Bv “ ’k Gon da raum agaa bister’n”
BIZJOE	Geliefkoosde knikker/schat	Fr. bijou	
BLAA	De liberale partij		Bv “ A ee vèr de blaa gedoën” of “ ’k peis dat da nen blaa’n ès”
BLAADOUJF	Blaauwe geschelpde duif		In de Brantegemstraat was eertijds een herberg “Bè Marieken in de blaadoujf”
BLAAKIEJEREMIS	heggemus		
BLAASSEL	Blaauwsel		Een zakje dat men in het water van de was deed opdat de witte was niet zou “vergelen”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BLAASSELBLAAT	Met de kleur van blauwsel		
BLAASTIEJEN	Blauwe hardsteen		Bv "D'n dèlper ès in blaastiejen"
BLAAT	Blauw		
BLAFFETIER	Luik		Figuurlijk: ogen. Bv "G'etj vauk ee mē joosken? A blaffetiere vall'n toe"
BLAFONG	Plafond		Variante : plafong
BLAGEUR	Stoefer, floosmaker	Fr. blagueur	
BLAK	Vol		Bv "In de blakke zinne"
BLANKETSJEL	Blanketpoeder		
BLANKETTEN	Poederen		
BLANKOTTEER'N	Blancoteren (Procedé uit het leger)	Fr. Blancoter	Was een werkwijze om de gordel en beenstukken op te frissen door middel van een lichtgekleurd verfmiddel op krijtbasis. Er bestaat ook "vèrkotteer'n" (= met groene kleur)
BLÈNDJ	Blind		
BLÈNJ'N	Blinde		Uitdrukkingen: " Ge slootj er nor gelêk ne blènj'n nor een ouë" "Wèr zee zien, zouëtje den blènj'n"
BLÊS	Blaas/ blaaskop		Bv " Dieje makt nogal zjest'n. Azuë'n blês" " Ge moedj'èm giejen blêskes wouësmouken" Ook : een warmwaterkruik
BLÊSJ (BLÊSJKOP)	Kaal(kop)		
BLËSSIER	Kwetsuur	Fr. Blessure	
BLÊZ'N	Blazen		
BLÊZER	Blazer (vest)		
BLIEJE	Blo		
BLIEJEK	Bleek/vaal		Uitdrukking "'t Kindj zie bliejek" = dat ziet er niet goed uit
BLIEJEKBLAAT	Lichtblauw		
BLIEJEKEN	Bleken (werkw.) of iemand zonder blos		
BLIEJEKWOËTER	Bleekwater		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BLIEJET'N	Schreien		
BLIEJETKAAS	Iemand die makkelijk weent		
BLIEJETMOUILJ	Idem		
BLIEJETSMOEL	Idem		
BLINK	Schoensmeer		Bv " Een blinkduës"
BLISKEN	Blussen		
BLISKOOL	Houtskool		
BLOEBLOUËN	Bloedblaar		
BLOEDZOUJGER	Bloedzuiger		
BLOEIEN (1)	bloeien		
BLOEIEN (2)	bloeden		Bv "Menne vinger es on 't bloeien »
BLOEJKEN	Peuter/ kindje		Bv " Die bloejkes va kinjer'n"
BLOEM	Bloem en meel		Naast dezelfde betekenis als in het ABN (bloem en meel), betekent het in ons dialect ook een stuk kantwerk, vandaar de uitdrukking "Ze zitj op eer bloem" (= zij is kantwerk aan het maken)
BLOEMEKEN	Bloempje		Uitdrukking: " Z'ès èr bloemeke kwouët" = ze is geen maagd meer
BLOEMEN	In de bloem koken		Bv " Die petatt'n bloeme gemakkelēk"
BLOEMKIEJEL	Bloemkool		
BLOENEES	Bloedneus		
BLOËR	Scheldnaam voor een vrouw		
BLOËR'N	gebladerte		
BLOËRN(D)E VRAA	Stormwind		Soms komt er vlak voor een onweer een geweldige wervelwind op die het graan volledig platlegt of al het hooi de lucht in zuigt. In "den Boeket" zegden wij de "bloërnde vraa". Een variant is "de boënde vraa"
BLOERUËD	Bloedrood		
BLOESJ	Bluts		Bv "Oei, een bloesj in menn'n ottoo"
BLOESJEKOP	blootshoofds		
BLOOZORD	Jongen die bloost		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BLOTJ'N	Sigarettenblaadje		Variant: Blooëken
BLOUË	Blij		
BLOUËN	Blaar		Bv "'k Em een blouën op mēne voet"
BLOUËVEN	Blijven		
BLUËT	Bloot		
BO(E)KEE:	bloementuil	Fr. bouquet	Afgeleid : bloemekee
BOË	Bui		Bv "De boë' ès over"
BOË	Bui, gemoedstoestand		Bv " A ee weer zēn boë" = hij is weer slecht gezind
BOEF (1)	Eten		Bv " In't leger trekt den boef op niet"
BOEF (2)	Bots		Uitdrukking: "Op den blēnjen boef" = op goed geluk af
BOEJOT	Warmwaterkruik	Fr. Bouillotte	Bv "Ast vriejet kaat was kregemen een boejot mee nor oos bedde" Variant een "blēs"
BOEKSKEN (1)	Tijdschrift		Bv " Zjoë van de Meeleboën ès dor mè de boekskes"
BOEKSKEN (2)	Tompoes		Bv "Bring mē een boekske mee van den bakker"
BOEL	Ruzie/ambras		
BOELEKEN	Kindje		
BOELINK	gezouten haring	Van bokking en niet van beuling	
BOELONG	Schroefbout	Fr. boulon	
BOELTJ	Bult		Uitdrukking : "Ge zotj er nen boeltj va krouëgen"= dat is het toppunt
BOELTJ'N	Op de rug dragen		Bv " Ik kost al de zakken nor boven boeltj'n"
BOEMEL	Boemeltreintje		
BOEMLALA	Boemlala		Uitleg: een folkloristisch muziekinstrument. Bestaat uit een aantal theedoeken, een pollepel (of soeplepel) en een pannendeksel.
BOËN	Baan		
BOËN	Baan en baden (werkw)		Bv " ge moedj'a uëg boën"
BOENJEL	Onenigheid/bundel		Bv " 't ès weer boenjel in 't ousjaagen"
BOENJELĒS	Vroedvrouw		
BOËRD	Baard		Uitdrukking: " 'k èm z'aal den boërd afgedoën"= ik heb ze allemaal verslagen
BOEREGAT	Uithoek		Bv "A woentj dor oek mor in een boeregat"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BOERENOF	Boerderij		
BOEREPÊJERD	Trekpaard		
BOERESTIEJEN	Baksteen		
BOERETIEJEN'N	Boerentenen		Boerentenen zijn dikke witte bonen
BOEREVELOO	Stadsfiets		Bv "Ne koersveloo kost te veel, ik rouë mè nen boereveloo"
BOERKEN (1)	Baksteen		
BOERKEN (2)	Pint zonder ribbels		Bv "Vèr mouë moentj een boerke zouën en gieje rebbeken ee"
BOËS	Baas		
BOESJARDEER'N	Ribbels kappen in blauwe hardsteen of in kalksteen	Fr. boucharder	
BOESJEL	Bussel		Bv "Nen boesjel aat" Variant: bessel
BOESTERINK	Droge haring		
BOËZEPOEPER	Kontlikker van de baas		
BOEZJEER'N	Bewegen	Fr. Bouger	
BOEZJIE	Kaars	Fr. Bougie	
BOILJE	Draaiboom		Bv "'k Gon de koeie versteken. Doet de boilje nèkker open"
BOJ	Brievenbesteller		Bv "Eet den boj a geweest met 't pesjoen?"
BOJEEMER	Zigeuner		
BOJGEN	Buigen		
BOJGINK	Buiging		
BOJK	Buik		Uitdrukking: " 't vier in den bojk" = appendicitis
BOJKPOUËN	Buikpijn		Variante: bèkpouën
BOKEN	Boterham		
BOKKEN (WERKW)	Nukkig doen		Bv "G'en moetj dor azu ni zitten bokke jong!"
BOKKENBOËRD	Ringbaard		Alsook het verkleinwoord "bokkenboëreken"
BOKKEPUËT	Bokkenpoot		Uitdrukking: "A oo nen boekkepuët in zënne zak" = hij had geluk
BOKTAND	Kies		
BOL	Snoep		Bv "Moeje nen bol emme mënne jongen?"
BOLL'N	volksspel		
BOLLEBOËN	Terrein voor het bolspel		Bv "Op de bolleboën in 't Erloezjeken"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BOLLEKÈT	Dikke knikker		
BOLOUËN	Balein	Fr. Baleine	Variant Balouën
BOMBARDONG	Bombardon		
BONTJEN	Baantje		Uitdrukking: “Dad ès oek iejen die veel in de bontjes(strètjes) stoët” = ze staat dikwijls te vrijen
BONZJOER	Goeiendag	Fr. Bonjour	Zoe simpel as bonzjoer
BONZJOER’N	Op zwier gaan		Uitdrukking: “Oer’n en bozjoer’n” = een losbandig leven leiden
BOO(KEN)	Boterham(metje)		
BOOL	Boomstam		
BOORLINK	Zuigeling		
BORDIER	Boordsteen	Fr. bordure	
BORDVÊGER	Bordwisper		
BOSAUP	Bosaap		
BOSJ	Bots		Uitdrukkingen “Ge zetj er bosj op” = dat is volledig juist “’t es mor op den bosj” = per toeval
BOSJINK	Botsing		
BOSKOZJE	Klein bosje	Volkslatijn: boscaticum → oud-Frans: boscage	
BOSMOËR	Bosmaaier		
BOT	Bots		Uitdrukkingen: “Op den bot” = bij toeval “Mè bott’n” = af en toe
BOTER’N	Boteren, karnen		Wordt ook gezegd van iemand wiens zadel van de fiets te hoog staat, waardoor hij over en weer wiegt. Bv “A zoël stot ’t uëg, ge zēdj on ’t boter’n »
BOTERMELK	Karnemelk		
BOTERMELK	Karnemelk		
BOTERMELKSAAS	Karnemelksaus		
BOTERPLĚSJER	Boterspaan		Een plat, meestal geribbeld spaan, dat gebruikt werd bij het verwerken, versieren en klaarmaken van de boter.

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			In de Denderstreek gebruikte men hiervoor een cirkelvormige 'pletser' met een knop als handvat.
BOTERVAT	Karn		
BOTGODDEWÈG	Botweg		
BOTT'N	Laarzen		
BOTTER	(Gummi)bal die makkelijk botst		
BOTTIN	Laars, hoge schoen	Fr. bottine	
BOTVINK	Vink		
BOUË	Bij (bijw)		Variant "bē" Bv " Zètj' a bouë » = Kom erbij zitten
BOUËBEL	Bijbel		
BOUËGANK	Trottoir		
BOUËKOMMEN	Aankomen/verdikken		Bv "ge zedj nogal bouëgekomme jong; op zē minst 10 kilo"
BOUËS	Bui		Bv "Mêjertske bouës/bouëz'n" = maartse bui(en)
BOUËSLAUP	Minnaar/minnares		
BOUËSTAND	Bijstand		
BOUËSTOËN	Bijstaan		Uitdrukking: "A ee nen bouëstonjne voogd" = hij heeft een wettelijke voogd
BOUËTEN	Bijten		Uitdrukkingen "Ge zotj er in bouët'n" " 'k Beet nog liever mēn tong af" "Da bētj in zēn bille": hij kan er moeilijk afblijven "T bētj in ann'n nees » = je bent er vlakbij
BOUËVAL	Toespijs		
BOUËVILL'N	Bijvullen		
BOUËWEIRKEN	Bijwerken		
BOUËZE	schommel		
BOULJ (1)	Buil		
BOULJ (2)	Bloemzeef		Zeef om bloem te zeven, die bestaat uit een houten band waarbinnen, in het midden, metaalgaas of een doek gespannen is.
BOUNVEVAA(N)	Levensgenieter	Fr. Bon-vivant	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BOUSJ (1)	Buis		Ook voor een onvoldoende op school. Bv “ A eed een bousj vèr Fraas”
BOUSJ (2)	Hoge hoed		
BOUSJKEN	Slaan		
BOUTJ’N	Buiten		
BOVENEIREMS	Bovenarms		Uitdrukking: “ ’t Zitj er dor bovineirems op” = het is daar zware ruzie
BOZAAR	Wat niets waard is	Fr. Bazar	Variant (zeker door de jongeren gebruikt): bazaar (Vulg): maanstonen
BOZÈSJ	Draagzak	Fr. Besace	
BOZINNE	Bazin		
BRAA	Redelijk, zeer, erg	Afgeleid van “bar”??	Bv “ ’t ès ier braa kaat »
BRAA’N	Brouwen		
BRAAR	Brouwer		
BRAAROUË	Brouwerij		
BRADEROUË/ BRADERIE	Braderie	Fr. Brader	Verkoopdagen op en langsheen de winkelstraten.
BRAND	Uitslag		Bv “ G’edj ewa brand in a gezicht. Doet er ewa zelf oën”
BRANKAAR	Draagberrie	Fr. brancard	
BRANN’N	branden		Uitdrukking: “ ’t licht doen brann’n” = aansteken
BRANNIG	branderig		
BRASS’N	Veel eten		
BRAUKEN	Braken/overgeven		
BRĒDD’N	(Dikke) buik		Bv “ Trèkt annen brēdd’n isj ewad in jong”
BRĒDJE/BRĒDTJE	Breedte		
BREEK	Breuk		Uitdrukking: “ Ik lach mē een breek”
BREEKOUËZER	Breekijzer		
BRĒJEN	Braden		
BRĒM	Braam en oneffenheid		Bv “ Der ang nog nen brēm oën”
BRĒMBEES	Braambes		In Gotegegem is er een plaats die “den brēmbeezenbeirem” heet
BRĒMENIL	Braamstruik		
BRĒMKEN	Oneffenheidje, uitrafeling		Bv “ Der ang nog een brēmken oën”
BRĒNZJEELE	Armband	Fr. bracelet	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BRÈS	Grote hoeveelheid		
BREWÈT	Kruiwagen	Fr. brouette	
BRIJANTIN	Gel voor in het haar	Fr. Brillantine	
BRIJED	Breed		
BRIER	Broer		
BRIES'N/BRIESKEN	Schreeuwen		Bv "G'en moedj azu ni bries'n tege mouë"
BRIESTIG	Hitsig		
BRIGGE	Brug		
BRIKAJONG	Steenpuin	Fr. bricaillon	
BRIKEE	Aansteker	Fr. briquet	
BRILKREIM	Gel voor in het haar	Het populaire merk Brill	"Doed ewa brilkreim in a oër"
BRILLEKAS	Doos om een bril in op te bergen		Figuurlijk: scheldnaam voor een jongen die een bril draagt
BRILLEMERSJANG	Opticien		
BRINGEN	Brengen		Uitdrukking: "Jaa, meiren brengen" = nooit
BROEBEL'N	Pruttelen maar ook onduidelijk spreken		
BROEBELEVIL	Bomvol		
BROEJEN	Broeden		
BROEKKAASSEN	Panty's		
BROEKSKOUËTER	Bangerik		
BROEKVENTJ	Klein mannetje		
BROKKELPAK	Brokkelpak		Goedkoop stuk snoep. In een brokkelpak zaten verbrokkelde koekjes en ... een verrassing (meestal een prul, bv een plastieken ringetje)
BROKSKEN	Stukje, maar ook een klein kappertje		Bv "Kapt da kroudj dor outj mè da klein broksken"
BROL	Nutteloze dingen en (vulg) maanstonden		Bv " 't ès aal brol datje verkèpt"
BROMMER	Bromfiets		
BROSS'N	Spijbelen		
BROSSEL	Synoniem voor brol		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
BROSSEL'N	Morsen of sudderen		Bv "G'edj op a bloes gebrosseld" Bv "A eete stot te brossel'n"
BROUDJKNECHT	Bruidsjonker (getuige)		
BROUDJMEIS'N	Bruidsjuffer (getuige)		
BROUËL	Teugel/breidel		Bv " Pakt da pêjerd bè zënnen brouël
BROUËN	Breien		
BROUËZELINK	Verbrokkeling		Uitdrukking: " 'T ès beter een brok as een brouëzelink"
BROUK	Landbouwwerktuig, kapper		
BROUNJ	Bruin		Uitdrukking "Da kē mēnnen brounj'n ni trekken (en mēnne witte sto mank)"= Dat kan ik niet betalen
BROUSJKEN	Bruisen		
BROUSJTABLÈT	Koortstabelt		
BROZEN	Korte Kousjes voor de winter		
BRUËD	Brood		
BUËM	Boom		
BUËN	Boon		Uitdrukking : " G'en moetj er a buën'n nie op te wiejek lèggen"= je moet er niet op rekenen
BUËR	Boor		
BUËRD	Boord		
BUËREKEN	Boordje		
BUËT	Boot		
BUVAAR	Vloeipapier	Fr. buvard	
BWAT	doos	Fr. boîte	Bv « De bwat de vitēs »

C

Zie “K” of “S”

D

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
D'AAN	Die van u		
D'EER	Die van haar		
D'EIR	Die van jullie		
D'ÊJER	Die van hen		
D'OOS	Die van ons		
DA	Dat		
DA'K	Dat ik		
DAA	Dauw		Uitdrukking: "G'en kinj ni lêve van d'n eemelsken daa" = je kan niet zonder geld leven
DAAG	Duw		Bv " An'n oo ginnen daag (of daager) vandoen
DAAGEN	Duwen		
DAAGER	Duwer		Uitdrukking "An'oo ginn'n daager vandoen" = Hij haastte zich weg
DAAS (1)	Dans		Uitdrukking: "Alven daas" (het orkest nam een kleine pauze tussen twee liedjes en men riep "alven daas")
DAAS (2)	Horzel		Bv "Z'ès gestoke van nen daas"
DADDE	Dat		
DAGGE	Dat jij/gij		
DAGIER	Loon		Was vroeger een manier om het loon uit te betalen. Het loon uitbetaald voor werk gepresteerd tijdens de normale werkuren van een werkdag Bv " Vèr azuèn dagier kenne 'k ik ni weirke zelle"
DAGLICHT	TL-lamp		
DAGWAND	Oude oppervlaktemaat		De oppervlakte grond omgeploegd door een boer met behulp van os en ploeg op één dag is gelijk aan één dagwand, gelijk aan ongeveer 3300 vierkante meter.
DAL	Tegel	Fr. Dalle	
DALF		??	Uitdrukking: "Van d'n dalf gelèdj zēn" = op de dool zijn
DAM	Dame (kaartspel)		
DAMARKEN	Wollen onderlijfje	DAMART	Naar de merknaam "Damart"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
DAMBLAANSJ	Dame Blanche	Fr. Dame Blanche	
DAMMEN	Dat wij		
DAMPEN	Bedompen		Bv "Veer dagge die immere strèkt, moeje z' iejst dampen"
DAREKES	Neder/neer (kindertaal)		Bv "Zètj a skuën darekes"
DASSE	Dat zij		
DAT	Dadel		Bv "Datt'n en vouëgen, dad en emmekik ni geieren"
DATJ'N	Dat hij		
DATOET	Dat wil dus zeggen		Bv " Datoet dagge mē nimmer en moedj èmmen"
DAUS	Daags		Bv "Daus te veeren"
DAUVER	Daver		Bv " A zitj mè d'n dauver op zē louëf"
DAUVER'N	Daveren		
DÈBARDÈRKEN	Mouwloze pull	Fr. Débardeur	
DÈBARDEUR/ DÈBARDEER	idem	idem	
DEBIE	Weg		Bv "Op ne slag en ne kiejer wastje debie" = was hij weg
DÈCHTEG	Parig, drachtig		Bv "oos mèrre ès dèchteg »
DEDIE	Deze daar		
DEDOUË	Deze daar		
DEEGD	Deugd		Bv " A eet er deegd af" = hij geniet ervan
DEEGDELÈK	Deugdzaam/degelijk		
DEEGEN	Deugen		Bv " A'n doe niet dat deegt"
DEEGENIETEROUË	Deugnieterij/ Schavuitenstreken		Bv " De deegenieterouë stod op zē gezicht te leez'n"
DEER (1)	Deur		Bv " A lèpt oos deer plat"
DEER (2)	Door		Bv
DEERDOEN	De soep doordraaien met een passe-vite		
DEERDROËN	Doordraaien		
DEERGAT	Deurgat		
DEERGEVEN (1)	Doorgeven		
DEERGEVEN (2)	Doorzakken		Bv " Diejen balk geeft deer"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
DEERGEVEN (3)	Verder doen		Bv “ Geef mor e slagsken deer ee”
DEERJAUGER	Iemand die veel kan eten/ verkwister		Bv “ Dieje kën nogal eet’n. Azu nen deerjauger”
DEERREEKER’N	Doorrekenen		Bv “ Gouë reekert oek goed deer zei mènne vëntj”
DEERROUËN	Doorrijden		Bv “ Ge meegd in den Bêjernot weer deerrouën”
DEERSJASS’N	Doorspoelen		
DEERSKIET’N	Scheuren/te veel kiemen		Bv “ Opegepast dat da ni deerskitj” of “ Oos petatte woër’n deergeskoot’n”
DEERSKOUJVEN	Doorschuiven		
DEERSTEKEN	Doorsteken/verwijten		Bv “ ‘k weet’nt al; g’en moedj mē dad altèd ni deersteken”
DEERTERR’N	Doortrappen/ onnozel zijn		
DEERTRÈKKEN (1)	Doortrekken		Bv “Vergètj ni deer te trekken aske nor’t wc geweerd ètj”
DEERTREKKEN (2)	Hekelen		Bv “ Aske dor niejen zètj, kinne z’er a nogal deertrekke zei”
DEERTROKKEN	Doortrokken		Variant dêrtrokken. Bv “Ik ben deertrokke van de kaa” Uitdrukking: “ A ès deertrokken lēk een ou ooljekenne”= Hij is zeer sluw
DEESTÈT	Rond deze tijd		Bv “ Nosjor deestèt”
DĒGGER’N	Dralen/treuzelen of knoeien		Bv “ Stot dor azu nie te degger’n”
DĒGGERÊJER	Treuzelaar		
DEGOE	Tegengoesting	Fr. Dégoût	Bv “ ge zotj er nen degoe va krouëgen”
DEIN	Daim		
DEIREM	Darm		
DĒJER’N	Deren		Bv “ Wa niejen wètj, niejen dêjert”
DĒJERLĒK	Deerlijk		Bv “ Ge ziet er mor dêjerlèk outj zelle”
DÈK	Dek		Bv “ ‘k Go mee oos mēre bē d’n ingst vèr nen dèk”
DĒK	Dak		
DĒKAPOTABEL	Wagen met een open dak	Fr. Décapotable	
DĒKSEL	Deksel, maar ook beddegoed		Bv “ Ik lig ier bekaast bluët, ge trèkt aal da dèksel al aane kant”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
DÈLEBEROOSJE	Deliberatie	Fr. Délibération	
DÈLJT	De helft		
DELKO	Stroomverdelers	Fr. DELCO	Komt van de eigennaam Delco, het merk dat de eerste stroomverdelers maakte.
DÈLPER	Drempel		Uitdrukking : “ A lèpt ooz’n dèlper plat” . Hij komt te pas en te onpas bij ons.
DEM (OOK DEEM)	De tepels van een uier		Ook (figuurlijk) zeer weinig: “ ’t en zaa èm ginn’n dèm (ook doujm) skill’n”
DEMI	Pintje	Fr. Demi	Oorspronkelijk schonk men bier in glazen van een halve liter. Vandaar het woord demi.
DÈMKEN	Duimpje		
DÈMPEG	Dempig		Bv “Da pêjerd stot dèmpeg”
DÈMSTER’N	Deemsteren		Bv “ ’k Gon binn’n want begintj te dèmster’n
DEPANG	Risico	Fr. dépens	Uitdrukking: “Op zēnn’n ouēgen depang’: op eigen risico, heel alleen
DÈPSEL	Doopsel		
DÈRAJEUR	Versnellingsapparaat	Vr. dérailleur	Variant : “dijajeer”
DÈRKEN	Deurtje		
DÈRP	Dorp		
DÈRPEL	Drempel		
DESJTER’N	Onhandig zijn/morsen		
DESJTERÊJER	Iemand die onhandig is/ knoeier		
DÈSKEN	Dorsen		Betekent ook slaan. Bv “ A zoo der op dèske zelle” Uitdrukking: “ Lotj de boere mor dèskén”= doe zo maar voort
DÈSMEELEN	Dorsmolen		
DÈSTEG	Dorstig		Bv “ ’t ès dèsteg weer »
DÈSTEL	Distel		
DÈSTELVINK	Distelvink		
DÈSVLEGEL	Dorsvlegel		
DÈSVLOER	Dorsvloer		
DEVINNE	Duivin		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
DEVUËR'N	Inspanning	Fr. Devoir	Bv "ge moedj'a devuëren doen ee" = je moet je best doen
DĒZJEL'N	Wankelen		Bv "A stond te dēzjel'n op zēn biejen'n"
DIBBEN	Tobben over iets		
DIEJEG	Deeg		
DIEJEGROLLER	Deegrol		
DIEJEL	Dennenhout		
DIEJEL (1)	Erfenis		Bv "Ge ziet datje zēnn'n diejel g'had eet: a lotten't lank ange zelle."
DIEJEL (2)	Hooizolder		
DIEJEL (3)	Delen bij het kaarten		
DIEJEL'N	Delen		
DIEJEN'N	Deze		
DIEJERN	Doorn		
DIEJERNAUG	Doornen haag		
DIER	Duur (zowel in de betekenis van kostelijk als van tijdsduur)		Uitdrukking "Goeie kuëp ès diere kuëp"
DIERDEKOMPRENIER	Koppig, die niet wil luisteren	Fr. Dur de comprenure	
DIERENDAAS	Kostelijk		Bv "In dieje winkel ès da dor d'n dierendaas zëlle"
DIESJT	Dienst		Ook gebruikt voor begrafenisdienst: " 'k Gon alliejen nor d'n diesjt, mor 'k gon ni mee nor 't Keirkof"
DIL	Dul		Uitdrukking "ne dille kuëp" = ogenschijnlijk een voordelig zaakje, maar eigenlijk een miskoop
DIN	Dun		Uitdrukkingen "De goei luëpen der din" "Dik over din" = snel rechtdoor
DINGEN (KLEDEREN)			Bv: "Doed a skuën dingen oën vèr nor de fiejest te goën"
DINK	DUNK		Bv "A een nen uëgen dink van zēn auëgen"
DINKEN	Dunken		Zoals in de uitdrukking "Me dinkt"
DINNELINK	Dunneling		Planten die verwijderd worden bij het uitdunnen
DIP	Slachtoffer	Fr. Dupe	"Ik bè weer d'n dip va giejel d'istoore"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
DIPKEN	Dipje		
DIPLEKOËT	Duplicaat		
DIPTE	Diepte, ook dal		Bv “ Da leid’in de dipte”
DIZJATEER	Deserteur	Fr. Déserteur	
DO(R)VEER(EN)	Daarvoor		
DOBBEL	Dubbel		Uitdrukking: “Dobbel en dik”
DODDEL’N	Onduidelijk spreken/stotteren		
DODO	(in kindertaal) slaap/slapen		
DOEF (1)	Slag		Bv “ A ee ne sjerjeez’n doef g’ad »
DOEF (2)	Drukkend warm		Bv “ Azu doef boutj’n”
DOEF(3)	Uitgeput		Bv “ A kost nimmer mme, a zat doef » Variant « doeffe »
DOEFELINK	Pak slaag		
DOEJVEL	Duivel		Uitdrukkingen: “A ès van doejvel of elle benaad” “ A ès d’n doejvel te plat »
DOEJVEL’N	De duivel aandoen		
DOEJVELSOËR	Eerste dons van vogels		
DOEK OF DOENEK	Doe ik?		Vervoeging : doek of doenek – doeje – doetje/soesse/doentj – doemen – doeje - doenzje
DOEMEL’N	Indommelen		
DOEN	Zijn gewone doen		Bv “ a ès ni in zenn’n doen”
DOENINK	Huis		Bv “ Een sjieke doenink”
DOENJELĒK	Doenbaar		
DOËR	Daar		
DOËROM	Dáárom		
DOËRVEER/VEER’N	daarvoor		
DOESJ (1)	ingemetselde was- of voederketel die vroeger	Lat. Ductium?	Totaal verdwenen en ook het woord is in onbruik geraakt

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
	deel uitmaakte van bijna ieder huishouden		
DOESJ (2)	Douche	Fr. douche	
DOESJ (MET LANGE OE)	Doens/gedacht		Bv “ Dt mouën doesj woër”
DOETEN	Dommerik, onnozelaar		
DOËTOM	Datum		
DOEWAAN	Douane	Fr. Douane	
DOEZJ’NEER’N	Tobben		
DOEZJEND	Duizend		Uitdrukkingen: “ Dad ès nen doezjenste lik” = Dat is zwaar toeval “Op zën doezjende /doezjendste gemak(ken)”
DOFFIS	Automatisch	Fr. D’Office	Bv “Ge motj da ni vraugen, ze doen dat doffis
DOJF	Duif		Uitdrukkingen: “De dojve zee go vall’n” – “ ‘k Go mën dojve pakken” – “onder iemand zën dojve skiet’n”
DOJKER	Vals, geniepig persoon		
DOJM	Duim		Uitdrukking: “A eed in zenn’n dojm gekapt” = hij heeft een wind gelaten. “A’n ès mor nen dojm uëg” = hij is zeer klein
DOJVEKEEF	Duivenmand		
DOJVEKOT	Duivenhok		
DOJVEMËLKER	Duivenmelker		
DOKTERÈS	Vrouwelijke dokter		
DOKTOOR	Dokter		Uitdrukking: “ Doktorke speel’n”
DOLLEKEN	Veldmuis		Ook een koosnaampje Bv “Mën dolleken, ik zien a gêjer’n”
DOMINO (1)	Verkleedpak		
DOMINO (2)	dominostekker		
DOMP	Damp		
DOMPEN	Roken		Ook gebruikt voor het roken van sigaretten
DOMUËR	Domoor		
DONDER’N	Donderen		Uitdrukking: “ te dom vèr èlpen te donder’n”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
DONDERBISJT'N	Klein vliegje dat rondvliegt bij onweer		
DONKER'N	Duisternis		Bv " Ziet dagge veer d'n donker'n tousj zetj"
DOO	Domkop/onnozelaar		Bv " A zu nen doo, jong »
DOOL	Dooier		
DOOL'N	ijlen en ronddwalen		
DOP (1)	Werklozensteun		
DOP (2)	Stamp		
DOPKOËRT	Werklozenkaart		Tijdelijke werklozen hadden een blauwe "dopkaart" , volledig werklozen een rode.
DOPPER	Werkloze		
DORFLEES	Daarstraks		
DOROM	Daarom		
DORRĒS	Daarstraks		
DORVEER'N	Daarvoor		
DORZJUST	Zopas		
DOSJ	Duits		
DOT	Hoog opgestoken haar		Bv "Azzu nen uëgen dot das' eet"
DOUËN'N	Die daar		
DOUËSENDAG	Dinsdag		
DOUËSSEL	Disselboom		
DOUËZEL'N	Duizelen		
DOUJKEN	Duiken		
DOUJKER	Geniepigaard		
DOUKES (KINDERTAAL)	Slapen		Bv "Doe skuën doukes" Variant douken
DOUMINUSVANBISKOP	De heer zij met u	Dominus Vobiscum	Er werd dan geroepen: " Douminusvanbiskop, èft de paster zën slèp op"
DRAGONDER	Iemand die niet kan stilzitten		Een dragonder was een infanterist die zich per paard ("bereden") verplaatste en te voet ("afgestegen") vocht. De oorspronkelijke bedoeling was eenvoudigweg om infanterie te hebben die zich snel kon verplaatsen.

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			Heeft ook de betekenis van een lelijk iemand Bv: “ A zu ne liejereken dragonder”
DRANK	Drank		Uitdrukkingen “Godzēdank we zitte weer in d’n drank” « A ès on d’n drank »
DRAPERIE	Overgordijn	Fr. Draperie	
DRAUGEN (1)	Dragen		Uitdrukking: “Mēn uëg draugt” = er loopt vocht uit mijn oog
DRAUGEN (2)	Etteren		Bv “ Mēn uëg draugt”
DRAUGEN (3)	Brengen		
DRAUGEN (ZN)	Barensweeën		Bv “ ’t zaa gon de moment zēn. Z’eed als draugen”
DRAUK (1)	Driehoek		Zo ook de naam van de wijk in Kerksken: “den Drauk”
DRAUK (2)	Vlieger		Bv “ ’k Go menn’n drauk oploëten”
DREEVEL	Loop		Bv “ A ès op drevel”
DREEVEL’N	Heen en weer lopen zonder doel/ op marode gaan		
DREEVELÊJER	Iemand die op marode gaat		
DRÈMMEN	Drummen		
DRÈMMER	Iemand die pruilt, vals persoon		
DRĒSJ (1)	Modder/pap	Brussels “drache”	
DRĒSJ (2)	Regenvlaag	Brussels “drache”	
DRIBBELEER’N	Dribbelen	Eng: to dribble	Variant : trippeleer’n
DRIEGDROËD	Rijgdraad		
DRIEGEN	Rijgen, met wijde steken vastmaken		
DRIEJEG	Droog		Uitdrukking: “Uëg en driejeg, mor veir van oos gelijk”= veilig maar arm
DRIEJEGEN (1)	Drogen		Uitdrukking: “ ’t Zaa wel driejegen on de mast”
DRIEJEGEN (2)	Slaan		Bv “ A zoo der nor driejegen asjte koëd ès”
DRIG(GE) OF RIGGE	Rug		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
DRIGS	Drugs		
DRIKKEN	Drukken		
DRIKKER	Drukker		
DRIL (1)	Dril (legerterm)		
DRIL (2)	Zwier		Bv “ Ze zè weer op dril”
DRILBUËR	Drilboor		
DRILNOOT	Kindertol		Een drilnoot was een primitief kinderspeelgoed, een soort tol, gemaakt van een holle okkernoot. Volgens prof. dr. Isidoor Teirlinck is het een holle okkernoot met drie gaatjes, met een kleine as door twee van die gaatjes en een touwtje dat door het derde gaatje wordt gestoken en zich rond de as windt. Het tolde dus naar alle kanten, vandaar dat men zei: “Zoe zot as een drilnoot”
DRINKEN (ZN)	Drank		Bv “ Goje gouë oos drinken bringen?”
DRINGËLDJ	Fooi/ zondagscent		
DRIP	Drop		Bv “Kom binn’n want ge stotj dor in d’n drip”
DRIPNEEZ’N	Treuren, afdruipe		Bv “Skiljt er iet è? Ge zitj dor azu te dripneez’n”
DRIPPEL (1)	Druppel		
DRIPPEL (2)	Borrel		
DRIPPELKOT	Jeneverhuis		
DRIPPEN	Druppen		
DRISJ	Oorveeg		Bv “ ‘k Zaa a sebiet nen drisj geven”
DRISJ’N (1)	Slaan		
DRISJ’N (2)	Sprenkelen met een borstel		Bv “ ‘k go menne parouë drisj’n tegen ‘t fernouën”
DROË	Draai/bocht		Bv “ Ge moedj’ èm ni in droë aagen ee” = Je moet hem niet aan 't lijntje houden
DROËD	Draad		
DROËINKSKEN	Kleine absence		
DROËKEN	Draadje		Bv : “ Zën biejen ès geneez’n; de droëkes meegen der outj”
DROËLINGS	Draaierig		
DROËLUËS	draaierig		Bv “K ben ewa droëluës van op de zwiermeel’n te zitt’n”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
DROËMEEL'N	Draaimolen		
DROËN	Draaien		Uitdrukkingen Da droodj ier vierkant A droodj ze rond zēne vinger Een bleis in annen nek droën Een tong droën Da droodj gelèk nen top
DROËTOP	Draaitol		Uitdrukking: “ G'en moetj dor ni ston droëtoppen” = je moet daar niet staan ronddraaien
DROËTRAP	Draaitrap		
DROJF	Druif		
DROLLEG	Komisch/raar/ onwel/ lelijk		Bv “dad ès nen drollege fillem” – dad ès morn nen drollege zelle” – “K ben ewa drolleg van op de zwiermeel'n te zitt'n”
DROUË	Drie		Bv “ Gin twieje zonder drouë”
DROUËDROËD	Driefasige leiding		Bv “Aske mè azuë masjien wildj weirken moeje drouëdroëd emmen”
DROUËFKRACHT	Drijfkracht		
DROUËNDERTIGER	33-er		Een pint van 33 cl i.p.v.25 cl
DROUËPIKKEL	driepikkel		
DROUËSLAG	Soort slag met de dorsvlegel/de trom		
DUË (1)	Dooi		Uitdrukking : “Duë zonder reiger of windj, ès ni wêjerd dat begintj”
DUË (2)	De doden		Bv “Van de duë nie as goed”
DUËBARIEJEL	Dooibareel		Tijdens de dooi, nadat het een tijdlang bevroren heeft, smolt het ijs onder de kasseien en liep weg. Op dat ogenblik mocht er niet over de kasseiwegen gereden worden om verzakkingen te vermijden. Daarom werden op kasseiwegen soms barenen geplaatst om de weg af te sluiten tijdens de dooi. Dit zijn zogenaamde dooibarenen.
DUËBILJEKEN	Doodsprentje		Uitdrukking: “zetten 't op mēn duëbiljeken”
DUËBRIEF	Doodsbericht		
DUËD	Dood		Uitdrukking : “Duëd of talven af” = er kome van wat wil
DUËF	Doof		Uitdrukking “ Zoe duëf as ne kwakkel”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
DUËGÊJER'N	Doodgraag		
DUËKIST	Doodskist		
DUËM	Doom/domp		Bv " D'n duëm kwamp outj zèn uëren"
DUËN (1)	Dooien		
DUËN (2)	Dode persoon		
DUËP	Doopsel		
DUËPKINDJ	Dopeling		
DUËPMËTJ'N/ DUËPPETJ'N	Doopmeter-peter		
DUËPSOUJKER	Doopsuiker		
DUËS	Doos		Uitdrukkingen " A eed op zën duës g'had" = Hij heeft zwaar verloren. "Azu'een ou duës
DUËSKOELDJ	Begrafeniskosten		
DUËZ'NOPENER	Blikopener		
DUFFELKOOT	Duffelcoat		
DUK	Zondeboek	Fr. Dupe	Variant: dip Vb " Ik en èm niet gedoën, mor ik bē weer d'n duk"
DURACELKONOUËN	Duracelkonijn	Merknaam Duracel	Wordt gezegd van iemand die zeer ongeduldig is
DWËS	Dwars, koppig		Bv " A es weer dwês zelle"
DWËSGODDEWEG	Op een dwaze manier		
DWËZ'N	Dwazerik		
DWËZERIK (1)	Dwazerik		
DWËZERIK (2)	Koppigaard		
DWOUËL	Dweil		
DWOUËL'N	Dweilen		

E

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
EE	Hé, maar ook wablieft		
EEDREDONG	Edredon		
EEF	Zuurdeeg		Uitdrukking “ k Em weer d’n eef opgeet’n”= Ik heb het weer gedaan
EEGDE	Eg		
EEMEL	Hemel		Uitdrukking” da meesj eed èrren eemel al verdiendj”
EEMEL	Hemel		Bv “ ’t Was aal dat d’n eemel geve kost” = t’ was met veel goede wil Uitdrukking: “ G’en kinj ni lêven van d’n eemelsken daa” = je hebt geld nodig om te leven
EENINK	Honing		
EER (1)	Haar (bezittelijk)		
EER (2)	Uier		Bv “ Die koe moe gemolke wërr’n. Zied isj oe dad èrr’n eer gespanne stoët
EER’N	Die van haar		Variant : èrr’n bv “err’n ond / eer’n ond”
EESJ	Eind		Bv “ Van eesj tot eesj”
EETPLOSJ	Woonkamer		
EETZOËL	Eetzaal		
EEVANGEELE	Evangelie		
EEVELMOND	Hazenlip		Verouderd en in onbruik geraakt
EEZJENDRIP	Neerdruppelend water	De “eezje” is het over de muur uitstekend gedeelte van een dak waarvan de regen afdruipt (de onderkant van de muren was geteerd om ze voor de drup van de eezje en de opspattende regen te beschermen)	Bv “ Zètj a ewad achteroutj, ge stodj in n’ eezjendrip
ËF	Stamp		Bv “ ‘k zaa a sebiet nen ef geven”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
EFFEN	Egaal/gelijk		Uitdrukkingen: “ Wēr ston effen”= we hebben aan elkaar geen schulden meer “ ‘k Moen nog op mēn effe kommen” = ik moet nog bekomen
EFFENAF	Helemaal		
EFFENOP	Direct op		
ĒFTEPIEJE	Pikante kruiden	Komt van “Heft de pieje (= geslachtsdeel). Dus wat de geslachtsdrift opwekt	Bv “Doed e wad ěftepieje in de saas”
EI(KES)	Uitroep van afschuw		
EIFEL	Handvol		Variant: aafel
EIL	Teer, tenger		
EINTRIPTEUR	Schakelaar	Fr. interrupteur	NB een stopcontact is in Kesken een pries (Fr prise)
EINZJENJEUR	Ingenieur	Fr. ingénieur	
EINZJUUR’N	Zorgen	Fr. Injure	Bv “G’en moedj a giejen einzjure mauken”
EIR	U/jullie		Bv “ ’t ès on eir »
EIRE	Air/ hooghartige houding		Bv « A zuēn eire »
EIREKEN	Liedje		Bv « Spèlj nog isj een eireken”
EIREM	Arm		Zowel het lichaamsdeel als het tegengestelde van rijk
EIREMBAND	Armband		
EIREMEN	OCMW (vroeger COO)		Bv “ A ee gebaad op grond van n’eiremen Uitdrukking”: “ A ès geklèdj gelèk iejen van d’n eiremen” = hij is armtierig gekleed
EIREMEROËD	OCMW-raad (vroeger COO)		
EIREMOEJ	Armoede		
EIREMTIERIG	Armoedig		
EIRF	Erf		
EIRFDIEJEL	Erfenis		
EIRG (1)	Erg		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
EIRG (2)	Begerig		Bv “ A ès ter eirg nor”
EIRG (3)	Hevig		Bv “ Da ès nen eirge zelle”
EIROMONEIREM	Gearmd		
EIRT	Erwt		Uitdrukkingen: “ God zendj’a luën’n. Es’t ni mè eirt’n, ’t ès mè buën’n. “A zaa zèn eeirte go krouëgen” “Ge kintj er eirt'n (petatt'n) in plant'n” = hij heeft vuile oren
EIRTEFRËTTER	Vitter		
EIRTEKASSER	Verkoper van gepofte erwten		
EIRTRouwES	Twijgjes om de erwten te leiden		
EIRVEN	Erven		
ÊJER	Van hen		Bv: “ Da ès ni van oos, ’t ès t’êjer »
ÊJER’N	Die van hen		
ÊJERD	Haard		
ÊJERDE	Aarde		
ÊJEREBOËN	Aardeweg		
ÊJEREWEG (1)	Aardeweg		
ÊJEREWEG (2)	Heerweg		Andere naam voor Terlicht in Kerksken
ÊJERINK	Haring		
ÊKIPEMËNT	Uitrusting	Fr. Equipement	
ÊKKEL’N	stotteren		
ÊKKELÊJER	stotteraar		
ÊKKEN	Hek		Uitdrukking: “ A ang t zën èkken nor de wëndj”
ÊKS	Heks		
ÊKSEL	Jeuk		
ÊKSPEDIESJE	Expeditie	Fr. Expédition	
ÊKSPLEKOOSJE	Uitleg	Fr. Explication	Uitdrukking: “ Ann’n outjleg ès goed, mor a èksplekoosj’en deegt niet”
EKSPOUR	Export	Fr. Export	Was een pilsbier, maar in een flesje van 33 cl
ÊKSPOZIESJE	(Wereld)tentoonstelling	Fr. Exposition	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
EKSTER (1)	Ekster		
EKSTER (2)	(vulg) vrouwelijk geslachtsdeel		Èr ekster woendj' uëg (ze heeft lange benen)
EKSTERUËG	Eksteroog/likdoorn		
ÈKZAUMEN	Examen		
ÈL	Anders		Bv "mor dad ès iet èl zèlle"
ÊLA(BA)	Wat is dat daar.	Fr. Hé là-bas	
ÈLDJ	Held		
ÈLLE (1)	Hel		Uitdrukking " 't ès kerremis in d'elle"
ÈLLE (2)	El	Oude lengtemaat	De el is afgeleid van de lengte van de schouder tot aan het puntje van de middelvinger. De el was ongeveer 69,4 cm. Er waren nog andere oude lengtematen: een palm is 1 decimeter, een duim 1 centimeter, en een streep 1 millimeter.
ÈLLEF	Elf		
ÈLLEKOPTER	Helikopter		
ÈLLËKSIER	Elixir		
ELLEM	Helm		
ÈLLETRIK	Elektriciteit		
ÈLLETRIKDROËD	Elektriciteitsdraad		
ÈLLETRIKMAAN	Opnemer van de teller van de elektriciteit Handelaar in elektrische apparaten		
ÈLLETRISJEIN	Elektricien		
ÈLPEN	Helpen		
ÈLSJ	Els		
ÈLTJ	Eelt		Bv " 'k èm èltj op mën ann'n"
ÈM (2)	Hebberigheid		Bv " A ès op d'n èm outj »
ÈM(1)	Hem		
ÈMMEN	Hebben		Uitdrukking: " Emmen ès èmmen en krouëgen ès de koesjt" Vervoeging : 'k èm -g'ètj - a eet – wèr èmmen – g'ètj – z'èmmen

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ÈMMER	Hebberig persoon		Bv “ Wa vèr nen èmmer zèje gouë jong. ’t Moed aal vèr aa zouën”
ÈNDJ	Eind		Bv “ e skelleke ruën èndj” = kalsworst “ nen èndj veir” “D’n èndj zëntj outjwouëz’n”
ÈNJE	Einde		
ÈNJEKEN	Eindje		Bv “ik luëp een ènjke mee” “Zeg nor Bèst (Burst), dad ès e giejel ènjeke zelle”
ĒNJEKEN	Handje		Bv “A eet er een ēnjeke va weg”
ÈNJEKESLOT	Eindjesplot		Een plot waaraan je een scherpe punt wil maken, maar waar de punt telkens weer, wanneer die bijna klaar is, afbreekt.
ÈNJEKĒK	Eindelijk		
ÈNJER	Eend		
ĒNN’N	Slungel		bv « ne mauger’n ēnn’n »
ĒPKEN	Hoopje		
ĒPELINK	Kussensloop		
ĒPPER	Hooimijt		
ĒPPERSTE	Zolderverdieping		
ĒR-	Her-		
ĒRBITER	Scheidsrechter	Fr. Arbitre	
ĒRDIE	stoutmoedig	Fr. Hardi	
ĒRDOESJ	Opnieuw		
ĒRDOUNJ	Arduin		
ĒRGEL	Orgel		Bv “ Florent Buën’n speldj op ’t èrgel”
ĒRJOUNJ	Ajuin		
ĒRKAAN	Herkauwen		
ĒRKEN	luisteren		bv: “Erkt isj ier ee”
ĒRLOEZJE	Uurwerk		Variant : arloezje
ĒRRE	Hor		
ĒRREBES	Aardbei		
ĒRREBĒKEN	Ruzie maken		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ĒRREMÈT	Opnieuw	Fr. A remettre	BV “Beginj mor op e vēs; ‘t ès ērremèt”
ĒRRĒS	Eventjes		
ĒRREVEE	Aankomst	Fr. Arrivée	
ĒRREWĒRRE	Geharrewar		
ĒRRĒZEKES	Eventjes		
ĒRRIEJET	Opnieuw		Bv “‘t n’es ni goed, ge moetj op ērriejet”
ĒRSJE	Egel		Variant: ēsje
ĒRT(1)	Hard		
ĒRT(2)	Hart		
ĒRT’N	Harde grond		Bv “ de fondeerink ès diep genoeg. Ge zitj al op d’n èrten”
ĒRT’N	Harten (kaartspel)		
ĒRTEKLOP	Harteklop		
ĒRTIST	Artiest		
ĒRTRAA’N	Hertrouwen		Uitdrukking: “ Mēdj’a van tweeje dingen: ērbakken en ērtraa’n”
ĒRTZJIEJER	Hartenpijn		
ĒRZOUWEN	Azijn		
ĒSJEL	Slaag		Bv a ee dor zèn ēsjel g’had
ĒSKĒS	Met opzet		
ÈSP	Ham		A stiksken outj d’èsp = een stukje hespengebraad
ĒSPRĒS	Express/ met opzet		
ESSEKES	Hersentjes (gastr)		
ÈTTĒR	Ether		
EUP	Heup		
EWA(DDE)	Een beetje	Oud-Nederlands: entwat	
EXPOUR	Pint van 33 cl	Fr. Export	Bv “ k èm liever nen expour as e pilsken. Doër ès miejer in”
EZELSBANK	Achterste bank in de klas		
EZELSDRACHT	Ezelsdracht		Bv “ Z’ès al drouë weken over, da zal een ezelsdracht wèrr’n”
EZELSUĒR’N	Ezelsoren		
ĒZZEKES	Eventjes		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ÈZZEL	Horzel		

F

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
FAAR	Groot licht	Fr. phare	
FAAT	Fout		
FABREKOËT	Fabrikaat		
FABREKOOSJE	Maaksel	Fr. Fabrication	Bv “Da ès mor een roël fabrikoosje zelle”
FABRIE	Bakkebaard		Bv: “ A lotj zēn fabrieje groeien”
FAFOEL	Opschepper/aansteller	Fafoel komt uit het Waals fafouye en betekent: zich preuts of schijnheilig voordoen. In het Frans zei men farfelu (schelms, snaaks). Fafouye vinden we in “Le dictionnaire wallon-français 1793”.	Bv a zuë e stik fafoel
FAJAANS	Muurtegel	Fr. Faience	
FAJIT	Failliet	Fr. Faillite	
FAKTEUR	Postbode	Fr. Facteur	Uitdrukking “ Da ès zeker iejene van de fakteur” Variante: fakteer
FALLEKANT	Faliekant		
FAMILIE	Familie		
FARDE	Kaft		
FARS (BN)	Vrank		Bv “ Zeg mē a staate smoel. G’en moetj zoe fars ni zēn”
FARS (ZN) (1)	Poets/grap	Fr. Frace	Bv “da was mor een fars zelle”
FARS (ZN) (2)	Onaangename ervaring	idem	Bv “ ‘k èm dor een fars veere g’ad”
FARSEUR	Grappenmaker		
FAS	Halswervel		Uitdrukking : “ A was ’t fas af”. Variant: “Vas”
FASSAADE	Gevel/aangezicht	Fr. Façade	
FASSAADESTIEJEN	Gevelsteen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
FATIK	Ongeluk		
FEEBREWOËRE	Februari		
FEEZEL'N	Fluisteren		
FÈL	Mooi		Bv " een fèlle mokke"
FENOËL	Afloop	Fr. Final	Bv " Jomor wacht, g'en wètj 't fenoël van d'istoore nog niet"
FERNOUËN	Venijn	Fr. venin	
FERRAJEUR	ijzervlechter	Fr. Ferrailleur	
FERTRÈK	Toilet		
FEZELÊJER	Fluisteraar		Uitdrukking: "Fezelêjers zē kwezelêjers
FIEJER	Trots		
FIEJEST	Feest		Bv " Moeje geir oek nor de fiejest goën?"
FIKFAKKELDEROÛË	Onnodige versiering		Bv " G'en moetje er ni te veel fikfakkelderouê rond doen"
FILEEDANVERS	Paardenfilet	Fr. Filet d'Anvers	
FILEEPIER	Filet pur	Fr. Filet pur	
FILOE	Schelm	Fr. Filou	
FINNE	Liefje		Bv « A lept dor mè zēn finne »
FIOLET	Liefje/meisje	Fr. Violette	
FLAA	Flauw		
FLAA'N	Flauwerik		
FLAASKEET	Flauwerik		
FLAATE	Flauwte		
FLAN(NEKEN)	Flantaartje	Fr. flan	
FLANNEL	Fluweel		Bv "e flannelle lauken"
FLAWĒNJT'N	Kussensloop		
FLEBIT	Flebitis		
FLEER	Bloei	Fr. Fleur	Bc " A ès in de fleer va zē lêven »
FLEERIS	Longblaasontsteking	Lat. pleuritis	
FLEES	Straks		
FLÈM	Scherts/schijn	Fr. Frime	Bv "Da was ni sjerjees zēlle, 't was mor vèr de flèm"
FLESOUËN	Reuma		
FLÊTER	Oorveeg		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
FLIEJEMEN	Vleien	Fluisteren	
FLIEREFLOUTJER	Flierefluter		
FLIERESAROOP	Vliersiroop		
FLIESJE	Boodschappentas		
FLIK	Politieagent		
FLIKKEN (1)	Voor elkaar brengen		
FLIKKEN (2)	Politie		
FLIPPEN (DOBBEL)	Perensoort	Fr. Philippe	
FLODDER'N	Vlug overgaan		Bv “ ‘k zaa der agaa isj over flodder’n; meire zaa’k dèftig kousjken”
FLODDERÊJER	Vleier		
FLODDERGAT	Vleier		
FLOER	Fluweel		
FLOK	Soort bloem		Verouderd en in onbruik geraakt. Wordt ook wel gebruikt voor een oorveeg
FLOS	Vleistaart		
FLOSJ	Kermiskwast	Fr. Floche	Bv “ Ooze klein’n eet de flosj gepakt op de meel’n”
FLOSSEN	Vleien/flemen		
FLOTJ'N	Fluitje		Uitdrukking “ Da goë lēk e flotje van ne seng” dat gaat alsof het niets is.
FLOTJESBIER	Flauw bier		
FLOTJESOËR	Zeer dun haar		
FLOUJM	Fluim		
FLOUSJTER'N	Fluisteren		
FLOUTJ	Fluit en (vulg) mannelijk geslachtsdeel		
FLOUTJ'NIER	Wesp		
FLUËSMAUKER	Aansteller		
FOEF (1)	Kleinigheid		Bv “Dad ès mor een foef”
FOEF (2)	Blaas/mislukking		Bv “A mokt a een foef wouës”
FOEF (3)	Vulg. Vrouwelijk geslachtsdeel		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
FOEFEL'N	Foefelen		
FOEFELÊJER	Foefelaar		
FOERT	Foert		
FOESJEL	Kwaad		Bv " Z'ès ewa foesjel op mouë om da'k gistere zat was"
FONDEERINK	Fundering		
FONT	Gietijzer	Fr. Fonte	Bv "e fonten bad"
FONTÈNTJ'N	Fonteintje		
FONTOUËN	Fontein		
FOOSKEU	afschamper	Fr. Fausse queue	
FORNOUEN	Rups/ venijn	Fr. Venin	Variant: fernouën
FORS(E)	Kracht	Fr. Force	
FORSEBAAL'N	Spierballen		Variant: foksebaal'n
FOSMAAN	Mijnwerker	Fr. Fosse (koolmijn)	
FOUËFEL	Dwarsfluit	Duits: Pfeifer	In onbruik geraakt
FOUËN	Fijn		
FOUËN'N	Een persoon die iedereen te glad af is		Bv " Go zēdj mē oek ne fouëne zei"
FOUËT	Feit/Fijt		
FOUËTELĒK	Feitelijk		
FOUR	Sterkte	Fr. Fort	" Dad ès mēne four ni, zei jong »
FRAAS	Frans		Uitdrukking: " Fraas ès Fraas in 't Fraas, zouëtje Fraas, balves Fraas dad ès François"
FRAK	Jas/vest		
FRAKVÈSKOT	Stofjas		Bv "De skoolmiejester ee ne frakvèskot oën"
FRANG	Frank		Uitdrukkingen: " Zēne frang ès geval'n" " A zoo ne frang in twiejen bouët'n" "Ge zodj'em vouëf frang geven" "'k en èm ginne rotte frang nimmer"
FRANK	Stoutmoedig		Bv " G'ètj gē nog een franke toot" " Een franke tik"
FREEMEL'N	Frutselen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
FREIN	Rem		
FRÈKANTEER'N	Omgang hebben met	Fr. Fréquenter	
FRETT'N	Gulzig eten		Bv "Gouë kinj nogal frette jong"
FREUBELSKOOL	Kleuterschool	Naam van de Duitse pedagoog Fröbel	
FRÊZ'N	Frezen		
FRIKADÈL	Gehaktbal	Fr. Fricandelle	
FRIKADONG	Gehaktbrood	Fr. Fricandea	
FRINJELKEN	Eindje stof dat loshangt		Variant : frinsjelken - frizjelken
FRINKET	Vork	Znl vorket	
FRISKO	Roomijs op een stokje	Merknaam: FRISKO	
FRIT	Frietaardappel, maar ook kapot		Bv "Giejel menn'n otto ès in frit"
FRITKIMME	Frietketel		
FROEFROE	aan het voorhoofd recht geknpte haarlijn	Fr. froufrou	
FROESJEL'N	Frutselen		Variant Foesjel'n
FROESJELÊJER	Frutselaar/prutser		Variant: foesjelêjer
FROETJER	Pruilmond, maar ook de persoon met een pruilmond		BV: « a zu ne froetjer dagge dor trèkt » Bij uitbreiding betekent het ook "mond" : « Zënne froetjer sto ni stille »
FROT	Miskleun		Bv "Ge zētj er veir nevvest zelle. Azuë een frot"
FROTT'N	Kuisen		
FROUTJ	Fruit		
FROUTJBUËM	Fruitboom		
FROUTJMERSJANG	Fruithandelaar		
FROUTJPAP	Fruitpap		
FROUTJSALOË	Fruitsla		
FROUTJVLIËG	Fruitvlieg		
FUËR	Foor		Uitdrukking: "Da zèn trikke van de fuër" slinkse trucjes, manier om met zo weinig mogelijk inspanning iets te kunnen bereiken.

G

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GAA	Gauw/snel		Bv “Komd’ a gaa al ier”
GAA’N	Gouden		Uitdrukking: “ Nog vèr ginne gaa lowie”
GAAD	Goud		Uitdrukking “ Zeg, ’t en ès ier vèr ginnen gaa lowie ee!” = het gaat hier niet om veel geld/ iets van veel belang
GAADSTIK	Goudstuk		
GAAS (1)	Gas		
GAAS (2)	Gans		
GAAZEVIER	Gasfornuis		
GABBE	Open wonde		Bv “ A oo een sjerjeeze gabbe in zèn biejen.
GABBERDIN	Gabardine	Engels, op zijn beurt ontleend aan het Oudfrans gallevardine	
GAFFEL	Hooivork		
GAFFEL’N	Opsteken		De schoven met een vork van op de grond aangeven aan de lader, die ze op de oogstwagen stapelt.
GALÈT (1)	Klap/slag		Bv “ Sebiet een galèt op a kauk”
GALÈT (2)	Plat rond of rechthoekig ijskoekje	Fr. Galet	Bv “ ‘k èm liever een galèt as nen toeter”
GALJAAR	Struise, kloeke bonk, /iemand die alles durft zonder rekening te houden met de mogelijke gevolgen	Fr. Gaillard	Bv “ Es mē da ne galaar, ja. A teifd’alles »
GALLE	Gal		Bv “Z’ès gopereerd on èr galle”
GALOSJ’N	Rubberen slets/schoen om te kuisen	Fr. Galoche	Bv “Doed a galosj’n oë vèr te skieren”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GALVANEZEER'N	Een methode die gebruikmaakt van elektriciteit om een voorwerp te bedekken met een laagje metaal	Fr. Galvaniser	
GAMÈLLE	Gamel (eetketel)		Behoorde tot de elementaire uitrusting van de militairen
GAMÈLLENBOEFER	Beroepsmilitair		
GANGINK	Begankenis		Bv "Da was dor nogal een gangink op de mèrt, mēn skaupen"
GANK	Gang/ manier van gaan		Uitdrukkingen : " Ge zèjet zien o mēne gank" "In gank skiet'n"
GARAASJ	Garage		
GARANTIE (1)	Zeker weten	Fr. garanti	Bv " Garanti, ik ben der zeker af"
GARANTIE (2)	Garantie/waarborg	idem	Bv " Ge krouëgt twieje joër garanti"
GARDAVOE/GARDEVOE	Let op/ geef acht	Fr. Garde-à-vous	Garde-à-vous betekent eigenlijk geef acht zoals men dat roept in het leger. In Kerksken zegt men het ook om iemand een laatste waarschuwing te geven. "Gardavoe ee kameroëd"
GARDE	Treinwachter		
GARDEBOE	Spatbord (fiets, auto)	Fr. Garde-boue	
GARDEVIL	(verouderd) politieman, lett. stadswacht(er)	Fr. Garde-ville	Liedje " lep, lep lept de gardevil ès dor"
GARS	Teef (scheldwoord)	Fr. Garce	
GARSONG	Kelner	Fr. garçon	
GASSEREERD	Vrijpostig	Fr assurer	Bv "Es mè dad' e gassereerd jonk"
GAST'N	Kinderen		Bv " Oeveel gast'n èje gouë? Twieje, ne jongen en e meisen"
GASTOUSJ	Hospitaal		
GAT	Hol en zitvlak		
GATLÈKKER	Vleier, maar ook een oude truc om de accijnzen te misleiden		Een "gatlèkker" was in de tijd dat het schenken van sterke dranken in de café's verboden was, een alom gekende truc om de accijnzen in het ootje te nemen. Men vroeg aan de cafébaas "ne gatlèkker" en die schonk de jenever in de holte (het "gat") van een grote pint met een

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			oor aan. Als de accijnzen binnenvielen dronk men snel de jenever uit, draaide men het glas om en zei "Geef mē nog een pintj". Als de accijnzen dan weg waren likte men het gat nog eens goed uit, vandaar de naam "gatlēkker".
GAUF	Gave		Bv "Dad ès een gauf jong, ge kintj da ni liejer'n"
GAUPEN	Geeuwen		Uitdrukking: " Raupen doen 't gat gaupen"
GAZET	Krant		
GAZETTECOUREUR			Een renner die zichzelf goed kan verkopen, beter dan zijn resultaten zijn
GAZETTEMAAN	Krantenbezorger		
GAZETTEPROËT	Onzin		
GAZONG	Gazon		
GĒBBEL'N	Braken/overgeven		
GEBEER'N	Gebeuren		
GEBĒNEDĒDJ	Letterlijk: gezegend		Uitdrukking" Der kwam gi gebènedēdj woord outj"= hij was volledig sprakeloos
GEBIER	Buur		Bv "Kēk nor a gebier'n en ge zie giejel de wējel'nd"
GEBIER'N	Buurt		Bv " A es outj oos gebier'n"
GEBISTJE	Ongedierte		
GEBOEBELD	Hobbelig		
GEBOËR	Gebaar		
GEBOËR'N	Doen alsof		Bv " En a'n zaa toesj nog van niet geboër'n oek"
GEBOJEN	Huwelijksafkondiging		Bv " Z'èmmen êjer geboje g'ad"
GEBOORTEPLEK	Geboortevlek		
GEBOUSJD	Onvoldoende		
GEBRÊJEN	Gebraden/gebreid		
GEBRĒKELEK	Gehandicapt		
GEBRIERS	Broers		
GEDACHT	Mening/idee		Uitdrukkingen: "Mokt er a mor e gedacht af" = Begin je er al maar bij neer te leggen " A ès iet va gedacht" = hij is iets van plan

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GĒDDEL'N	Rennen/ rap lopen		Bv "Zied'em gēddel'n. An' n ee giejen'n daager vandoe zelle"
GĒDDELA			Uitdrukking: "'k zaa me aa isj ne gēddela goën" = ik zal u eens aanpakken
GEDĒGGER	Geloop / getreuzel		
GEDIER'N	Geduld		Bv "Zitj na twieje meniete stille. Gouë 'n ètj na giejen gedier'n"
GEDIEREG	Voortdurend		
GEDINKEN (WW EN ZN)	Gedenken		
GEDOËN (1)	Ten einde		Bv " De film ès gedoën"
GEDOËN (2)	Aangedaan		Bv "'k bēn der echt af gedoën, azu nog ne jonge meesj en na al gestirven"
GEDOETJ	Jawel hoor voor jou		Tegengestelde is "gendoetj"
GEDONG	Fietsstuur	Fr. Guidon	Uitdrukking: " Pakt anne gedong mor vanonder" = ga er maar stevig tegenaan
GEDROODJ	Gedraaid		Uitdrukkingen " 'tès zēne peere gedroodj en geskeet'n" "Da ès oek mor nen alve gedroodj'n"
GEDROUËN	Met drie		Zo ook "getwiejen – gevier'n – gevouëven – gezessen" enz
GEEMELTE	Gehemelte		
GEER	Geur		
GEES	Geus/ ongelovige		
GEESKEN	Glaasje Gueuze		Bv " Vèr mouë e geeske mè grènadin"
GEEVĒCHTEG	Vrijgevig		
GEFEEZEL	Gefluister		
GEFOEFEL	Gefoefel		
GEIR	Jullie		
GEJAUGD	Opgejaagd		
GĚJER	Ginder		
GĚJER'N	graag		
GĚJEREG	Begerig/gulzig naar		
GĚJERNOT	Garnaal		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GÊJERTEG	Belust op/ gulzig naar		Bv: “ G’ en meegt azu gêjerteg ni zouën; ’t woëter lèpt flees outj anne mond”
GEKLOESJT	Geklutst		Bv “ ‘k em liefst ouëre gekloesjt”
GEKWÈSTJ	Gewond		
GÊL	geel		
GELANT	Lenig		
GELAS	Glas		
GÈLDJ			Bv “Ze stinkt nor ’t gèldj”
GÈLDJOND	Geldzuchtig iemand		
GELEEG	Eigendom		Bv “ Da leid op oos geleeg”
GELĒK	Zoals		
GELIK	Geluk		
GELIKKEG	Gelukkig		
GELIKZAK	Gelukzak		
GELOËN	Zwaar geladen		Uitdrukking: “ A was goe geloën” = hij was dronken
GELOËZEMAUKER	Glazenmaker		
GELOËZEN	Glazen		
GELOUDJ	Geluid		
GELOUËK	Gelijk/ bij het rechte eind		Bv “ Emmek gi gelouëk meskien?”
GÊLUËGEN	Begerig kijken naar eten, kledij, meisjes ...		Bv “ G’ en moedj azu ni zitte geiluege jong”
GÊLZIEKTE	Geelzucht		
GEMACHT	Geslachtsdeel van de man		Bv “ Da dee zjiejer, jong. Nen baal recht in mē gemacht”
GEMAK	Zonder haasten, maar ook toilet		Bv “ Op zēn doezenste gemakken”
GEMEEBELD	Bemeubeld		
GEMÈNDJ	Ernstig		
GEMENEERD	Verminderd		Bv “ ‘tès awa gemeerd mē rêger’n”
GEMÈNTJE	Gemeente		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GEMIEJEN	Gemeen		
GEMINGELD	Gemengd		
GEMOOËLEN	Gehakt		Bv “ Bring nen alve kilo gemooële mee van den biejenaar”
GÊN (ELEKTRICITEIT)	Sleuf	Fr. Gaine	Geinen kappen: sleuven kappen voor de nutsleidingen
GÊN (KLEDIJ)	Soort korset	Fr. Gaine	Bv “ Z’en eed èrre gein nie oën, azu nen boujk das eet”
GENIEJEN(‘N)	Geen enkel(e)		
GENIEPEGORD	Stiekemerdd		
GENIET	Genot		Bv “ Ge zètj er nog veel geniet van emmen”
GËNJER	Ginder		
GENOËDERD	Genaderd		Uitdrukking: “ Ge zètj dor niet mè genoëderd” = je kan er niets mee aanvangen
GENOËDIG	Voortdurend		
GENOEG	Dronken		Bv “ ‘k èm zjiejer in mēne kop. ‘k oo gistere genoeg jong”
GEPËRMETEERD	Toegestaan		
GEPLÈMD	Gepluimd		Uitdrukking: “ ’ t ès pesjiesj e geplèmd kieken”
GERATEERD	Gemist		
GERAUKEN	Raken		
GERËDJSSEL	Verkeer		
GEREGELD	Spek		Bv : “ Een skelle geregeld”
GERÊJEN	Bedrogen		Uitdrukking “ Ge zètj gerêje mēj’ a broek oën” = je bent bedrogen waar je bij staat
GERÈKT	Gerookt		Bv “ een skelle gerèkt geregeld”
GERËNNEWEERD	Geruineerd	Fr. ruiner	
GERËST	Gerust		
GERIEF	Materiaal/ wat je kan van pas komen		Bv “ Dad ès a gerief zeker? Ba, ik kèn dat toch beezegen”
GERIEFELEK	Handig/ bruikbaar		
GERIEJED	Klaar/gereed		
GERIEJEMAUKEN	Klaarmaken		Bv “Wa goje geriejemauken? Savuën”
GERIEKEN	Ruiken		
GEROËN	Aangeraden		Bv “ ’t ès a geroën ee makker”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GEROKTÈD	Beroerte		
GEROUË	Verkeer, maar ook vervoermiddel		
GERRE	Spleet / (vulg) vrouwelijk geslachtsdeel		
GERREBOLLINK	Gerrebolling		Is een volksspel waarbij de bol door een “gerre” (= spleet) in een houten bak moet gerold worden
GĒS	Gras		Bv “ A moks èm koëd vèr e gēs
GĒSDOUJKE (1)	Drol, maar ook een vlieger die niet wil omhooggaan		
GĒSDOUJKE (2)	Geniepigaard		
GESËNDEKEERD	Aangesloten bij de vakbond	Fr. syndiquer	
GESKALOTTERD	Afgetakeld/geblesseerd		Bv “Giejel a gezicht es geskalotterd”
GESKAPEERD	Ontlopen	Fr. rescapier	Bv “ A ès ’t gevoër geskapeerd”
GESKEET’N	Apart		Bv “ Dad ès iet geskeete jong”
GESKIEJED	Scheiding		Bv “A woentj zjusjt op ’t geskiejed van twieje procher’n”
GESKRANKT	Beurtelings		Bv “ Die tiggele ligge geskrankt”
GESKRIFT	Geschrift		
GESLEGEN	Geslagen, maar ook vol		Bv “ Twieje geslegen ier’n”
GESLEPEN	Listig, maar ook belust op		Bv “ Pas op want a ès ’t er op geslepen , op da postj’n”
GĒSMASJEN	Grasmachine		
GESNĒJEN	Gesneden/ gecastreerd		
GĒT	Gist		
GESTAMPT	Stampvol		Uitdrukking: “ Ne gestampde loërik”
GESTĒLDJ	Van het nodige voorzien		Bv “ Vwola, ge zēdj weer al gesteldj”
GESTĒMD’N EIJERINK	Gerookte haring		
GESTOĒDEG	Geleidelijk/voortdurend		
GĒT	Geldbeugel		Bv “ A zaa zēn gèt meegen opentrekken”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GETAA	Getouw		
GETAUKEN	Amper aanraken		Bv “ A eed diejen otto mor zjustekes getokt”
GETĒNJELD	Getand		
GETOËTER	Gebabbel		
GETOUJGE(N)	Getuige(n)		
GETRAAD	Gehuwd		
GETROKKEN	Afgemat, moe		Bv “ Ge ziet er ewa getrokken outj”
GĒTT’N (1)	Beenkappen	Fr. Guêtres	Was vroeger een vast onderdeel van het legeruniform
GĒTT’N (2)	Lopen		Synoniem van gēddel’n
GEUSKEN	Glaasje gueuze		Variant: geesken
GEVOËR	Gevaar		
GEVOËR(LĒ)K	Gevaarlijk		
GEVOËR’N	Meegemaakt, beleefd		
GEWĒJER	Geweer		Variant : gowêjer
GEWĒLDJ	Geweld		
GEWĒLJEG	Geweldig		
GEWILLEG	Meegaand		
GEWISJWEG	Geleidelijk aan		
GEWOEN	Gewend		Bv “Zēijet al gewoen in ēr nied ousj?”
GEWOENTJE	Gewoonte		
GEWUĒN	gewoon		Bv “ Doe mor gewuën, dad ès a zot genoeg”
GEZAAT’N	Gezouten		
GEZEISEL	Praat, gebabbel		
GEZĒTJ	Struis		Bv “ Ne gezètje persuën”
GEZISTERS	Zussen		
GĒZJE	Regenbui		
GEZJIEJEVER	Gezever		
GEZOJEN	Gekookt		Bv “Gezogen esp” Uitdrukking: “ A zitj er gezojen en gebrêjen”= hij is er te pas en te onpas
GEZWOLL’N	Gezwollen		
GĒZZEKEN	Grassprietje		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GIEJEL	Geheel		
GIEJELDER	Heelder		Bv “ Giejelder daugen”
GIEJELEGAAS	Helemaal		
GIEJELZEKER	Waarschijnlijk		
GIEJEN	Geen		
GIEJESEL’N	Geselen		
GIEJESLINK	Geseling		Uitdrukking: “ Ne kërremis ès een giejeselink wêjerd”
GIEJEST	Geest		
GIEREGORD	Gierigaard		
GIN(NE)	Geen		Bv “ ‘k en doe vandaug ginne klop nimmer”
GLASSEEKEN	Tompoes		
GLÊSWEIRK	Verglaasd aardewerk		
GLOORE	Glorie/eer		
GLUISTRUË/ GLOUËSTRUË	Dektstro		Het effen gemaakte, geschudde of gekamde stro waarmee gedekt wordt
GODDOMME	Verdorie		Variant : gottomme
GODGAAS	Gedurig aan		Bv “ de godgaasken dag”
GODTÈKKE	Verdorie		
GODVERDEKKE	Verdorie		
GODVERDOMME	GVD		
GODVERMILJAARDE	Vloek		
GODVERMILJAARDE- NONGESTEDJUË	Erge vloek		
GOEDEMOR	Het zou er nog aan mankeren		
GOEIBOTER	Melkerijboter		
GOEIJZEGORD	Gulzigaard		
GOELE	Domme vrouw		
GOELJZEG	Gulzig		
GOËN	Gaan		
GOËR’N	naaigaren		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GOESJDIEJEL	Godsdeel		In de voormiddag van de laatste dag van het jaar als kind de straat opgaan en van huis tot huis Godsdeel vragen. Je kreeg dan een muntstuk of lekkernij toegestopt. Gelovigen moesten vroeger een deel van hun financiële vermogen aan God afstaan waarop de armen dan aanspraak konden maken. De armen gingen dus als het ware gaan bedelen bij de rijke.
GOESJMOESJ	Goedmoedig		
GOESJTAG	Woensdag		
GOESJWEL	Gods Wil		Uitdrukking “ Om goesjwel”
GOËSLOËN	Gadeslaan/ letten op		Bv “ Wildje gouë ooze kleine goësloën?”
GOESTE	Zin/goesting		Uitdrukking: “ Goest’ès kuëp”
GOMMEKEN	Gummisnoepje		
GONJEWEG	Gaandeweg		
GORDOUËN	Gordijn		
GORIEJEL (1)	Gareel		Bv “ Doet da pêjerd ’t goriejel oën”
GORIEJEL (2) (MV)	Bretellen		
GOSJGENOËDEG	Gans, geheel	Komt van Godsgenadig	Bv “ Dad ès ne giejele gosjgenoëdegen dag, ’t zèlde”
GOSSEL’N	Morsen		
GOSSELBÈZZE	Morser		
GOUË	Gij		
GOUËT	Geit en (pejoratief) vrouw		Bv “ Stomme gouët”
GOUËTEKEIS	Geitenkaas		
GOUËTEMELK	Geitenmelk		
GOUËTENBOK	Geitenbok		
GOUËTESTAAL	Geitenstal		
GRAA(D)	Grauw		Bv “ Ze zie graad van de kaa” Uitdrukking “ A ee ze graad en blaas geslegen”
GRAA’N	Gruwen		Bv “ A zu liejerek. Ge zotj er va graa’n”
GRAALEK	Enorm, geweldig		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GRAAPAPIER	Grof (inpak)papier		
GRAFMAUKER	Grafdelver		
GRAT	Helemaal	Duits: gerade	Bv “ ’t ès grat zè pētj’n »
GRAUVEN	Graven		
GRAVIEJE	Kiezel	Fr. gravier	
GRAWOZZJELINK	Appelsoort		Verouderd en in onbruik geraakt
GREEMEL’N	Binnensmonds lachen		
GREMELINK	Fijne sneeuw		Bv “ Der vald ewa gremelink”
GRËNJEL	Grendel		
GRÊVEN	Zeuren		
GRIEN	Groen		Uitdrukking: “A zie grien van zjaloezie”
GRIFFEL	Griffel		Vroeger schreven de schoolkinderen met een griffel op een lei
GRINSJEL	Groenten		
GRINSJELMAAN	Groentenverkoper		
GRODJSEL	Raadsel		Variant : rodjsel
GROËD	Graad		
GROËN (1)	Graan		
GROËN (2)	Raden		Bv Wètj’n niet? Awel, ge meegt er isj nor groën
GROES	Groen gedeelte van een knol		Bv “Ge moetj er ’t groes nog afsnouën”
GROËT	Graat		
GROJER	Groter		
GROLL’N	Grollend geluid maken		
GROLL’N (1)	Reclameren/ boos reageren		Bv “ Ge moetj doveer ni groll’n op mouë”
GROLPOT	Knorpot		
GROND	Grond		Uitdrukking : “Isj van de grond goën” = geslachtsgemeenschap hebben
GROSI	Trots en ook hovaardig		Bv “Ge meegt er grosj op zën”
GROSJT	Groots		
GROSKÈS	Grote trom	Fr. Grosse-caisse	Bv “Breimes Tier speldj’ op de groskès”
GROUËS	Grijs		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
GROUSJ	Gruis		Bv “Der lei grousj in anne kaffee”
GROUZJELEMENT’N	Stukken		Bv “ ’t leid in grouzelemente vaniejen”
GRUËT	Groot		
GUËR	Modder/slib		

H

Wordt niet uitgesproken in ons dialect

Wēr ni outjgesproken in oos dialect

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
IDEJOËL	Ideaal		
IEJEK	Eik		
IEJEKEL	Eikel		
IEJEKEN (1)	jeuken		
IEJEKEN (2)	Eiken		
IEJEKNISSEN	Liesstreek		Bv “Ik bè veroërd in mēn iejekeniss’n”
IEJEKOEBEL	Bobbel na een muggenbeet		Wordt ook gezegd van zeer kleine borstjes Bv: “ De die en eed oek mor twiej’ iejekoebele zēlle”
IEJEMER	Emmer		Variant: auker
IEJEN	Eén		
IEJEN’N	Ene		Bv “ Dad ès mè oek iejene zei”
IEJENANNEG	Eigenzinnig, die maar aan één persoon vertrouwen geeft		Bv “ Dieje klein’n ès echt iejenanneg. An’n zaa bè giejen’n ander goën”
IEJENDER	Eender		
IEJENEG	Enig		
IEJENEG(ST)E	Enkele of enige		
IEJER (1)	Eer		
IEJER (2)	Heer (kaartspel)		
IEJER (3)	Eerder		
IEJEREKES	voelhoorns		Uitdrukking : “ Zēn iejerekes tell’n” = zich klaarmaken/afwachten. Vroeger vingen de kinderen meikevers om ze, met een draadje aan een poot, te laten rondvliegen. Aan het spreiden van zijn voelhoortjes kon men zien dat de kever zich gereed maakte om te starten
IEJERN(’S)	Hoorn, Horens		Uitdrukking : « Z’eed èm iejerns gezetj
IEJES	Hees		
IEJEST	Eerst		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
IEJESTELINGEN	Vroege aardappelen		
IEJET	Heet		
IEJETENKAAT	Heet en koud		Was een product dat men op de stoel smeerde en waardoor hij/zij die erop zat beurtelings een warm en koud gevoel kreeg.
IEJEWEG	Eeuwig		Bv “Vèr iejeweg en drouë daugen”
IEJEWEGĒD	Eeuwigheid		Bv “ dad ès oek een iejewegēd leen”
IEL (1)	Hiel		
IEL (2)	ijl		
IER	Uur		
IER	Hier		
IER’N	Huren		
IERNĒVVES(T)	Hiernaast		
IEROUSJ	Huurhuis		
IET	Iets		Uitdrukking: le tof wa(dde) ongeveer, min of meer
IFFRA	Onderwijzeres aanspreking		
IK (1)	Ik		
IK (2)	Hurken		Bv “ SZètj a op ann’n ik”
IK (3)	Hik		
IKKE	Ik		
IL	Struik/tuil/ hoop		Bv “ Trekt a dor mor nen il outj Bv « da leit dor ammel op nen il”
ILLESTROOSJE	Illustratie	Fr. illustration	
IMAND	Iemand		
IMANJORA	Humaniora	Lat. humanior	
IMETOOSJE	Imitatie	Fr. imitation	
IMMEKEN	Hemdje		
IMMEN	Hemd		Uitdrukking: “ ’t Immen ès noëder as de rok”
IN G’EET’N	Aangetast (bv door roest)		Bv “ Dad’ ouëzer ès giejelegaas ing’eet’n van ‘t roest
INAAD	Inhoud		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
INAAGEN	Inhouden		Bv “ G’en moedj’ a nie inaagen ee”
INBERGER’N	Inburgeren		
INBOENJEL’N	Inbundelen		
INBRANN’N	Inbranden		
INBRAUK	Inbraak		
INDERDOËD	Inderdaad		
INDIEJEL’N	Indelen		
INDIEJOËN	Indiaan		
INDOEFEL’N	Induffelen		
IN-EN OUTJKLAPPEN	Eerst dit en dan weer iets anders zeggen		
INFLOOSJE	Inflatie	Fr. inflation	
INGEL	Engel		Uitdrukkingen “ 't Es en ingelken in d’n emel” = dat kindje is overleden “ 't ès pesjiesj een ingelken dad op a tong pist”
INGELAND	Engeland		
INGELÊJER	Pruimensoort	Fr. Reine Claude ?	Verouderd en in onbruik geraakt
INGELEMËS	Engelenmis		In de Katholieke Kerk, een begrafenis voor een kind jonger dan zeven jaar.
INGELKESMOKSTER	Engeltjesmaakster		Vrouw die (illegale) abortussen uitvoert
INGELS	Engels		Bv “Nen Ingelske sleeter” – Ingels zaat (= maagzout)
INGKER’N	Krijzen/schreeuwen		Bv “ A ingkert van de zjiejer”
INGST	Hengst		
INIEJEN	In elkaar/ te samen		
INIEJESTOUJKEN	In elkaar stuiken		
INJT	Inkt		
INJTPOT	Inktpot		
INKEL	Enkel		
INKELGELD	Geld in de vorm van munten/ pasmunt		
INKOM	Toegang(sgeld)		Bv “ ’t Es 2 euro inkom »

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
INKOMMEN	inkomen		
INLUËPEN (1)	Inlopen		
INLUËPEN (2)	Krimpen		Bv “ G’èdj da veel ’t iejet gewasken; kēk isj oe dat ingeluëpen ès”
INNEBEEES	Framboos		Verouderd en in onbruik geraakt
INOËL’N	Inhalen		Bv “ Z’emme Szipper ingoltj mè koesj en pêjerd”
INPOEFEN	Met geweld laten vallen		Bv “ Poeft a dor mor in de zetel”
INROEJEN	Ingooien		
INROUËN	Inrijden		
INSKOUËT’N	Instorten		
INSKROUËVEN	Inschrijven		
INSPANN’N	Een paard inspannen Iemand van alles voorzien		Bv “A go traa’n en a ès giejelegaas ingespan’n
INSPÈKSE	Inspectie	Fr. inspection	
INSPEROOSJE	Inspiratie	Fr. Inspiration	
INSPIJET’N	Inspuiten		
INSTALLOOSJE	Installatie	Fr. installation	
INSTÈRT’N	Instorten		
INSTREMENT	Instrument	Lat. instrumentum	
INTEGROOSJE	Integratie		
INTÈRR’N	Instappen (om eraan te wennen)		Bv “’k Moe mēn nie skoen’n nog ewad intērr’n. Ze spann’n nog te veel”
INTĒSJ	Op tijd		Bv “’k Was zjust intēs of ’t was ambras”
INTONOOSJE	Intonatie	Fr. intonation	
INTUËMEN	Intomen		
INVĒTJ’N	invetten		
INVETOOSJE	Invitatie	Fr. Invitation	
INVIER’N	Invoeren		
INWĒNJEG	Inwendig		
INWOEN	Inwoning		Bv “ A ee kost en inwoen vēr niet”
INWOUËN	Inwijden		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
INZAAT'N	Inzouten		Z'èmmen 't veirken ingezaat'n in een tobbe"
INZÈNN'N	Inzenden		
IPPEL'N	Huppelen		
IRKEN	Uurtje		
ISJ (1)	Eens		
ISJ (2)	Heet (kindertaal)		Bv : "opgepast mē sissen want 't ès isj"
ISOLOOSJE	Isolatie	Fr. isolation	
ISOMOKOEK	Rijstwafel		
ISTOORE	Historie/verhaal	Fr. Histoire	Bv "Dad ès een ander istoore"
ITAJOOSJ	Italiaans		
ITALJOOËN	Italiaan		
ITJE	Hitte		
ITOLJ'N	Italië		
ITTEG	Opvliegend		
ITTEGORD	Opvliegend persoon		
IVVERAAS(T)	Ergens		
IVVEST	Ergens		

J

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
JAANDE	Ja zeg		Bv “Jaande, a zu sjiek dagge zetj”
JAAN’N	(Vulg.) de liefde bedrijven		
JACHT (1)	Jacht(eigendom)		
JACHT (2)	Druk		Bv “ Der zitj gin jacht nimmer in dieje coca”
JACHTEG	kortademig		
JAK	Vest		
JAN		Persoonsnaam Jan	Uitdrukking “ge moedj azu van anne jan ni mauke jong”= Je moet je niet zo opjagen/kwaad maken Uitdrukking: “ ’s auves gruëte jan, mor ’s meir’ns kleine jan”
JANMĒNKLUËT’N	Praatjesmaker, hovaardige kerel		
JAUGER	Jager		
JAUGEN	Jagen		
JEEGT	Vleesnat		Bv “Dennen biefstik ès ni genoeg gebakken. Zie ne kiejer wa jeegt dat er nog outjlèpt”
JEEZEKEN	Kindje Jezus		
JEURT	Bevel voor een paard: naar links		Tegengestelde van “Tik”
JOEFER	Dikke balk		Bv “’t ès e steirk dēk, me a zuë joeffers
JOEPEN	Springen		
JOEPKEN	Sprongetje		
JOEPLA/JUPLA	Hopla		
JOËR	Jaar		
JOËRGETOUË	Jaargetijde		Het “joërgetouë” is een mis die de familie jaarlijks liet lezen voor een overledene rond de dag van het overlijden
JOËRLINK	Dier van een jaar oud		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
JOLOUËT	Jolijt		
JOMME(R)JA	Ja maar ja		
JONGEREN	Bevallen (dieren)		
JONGESSKOOL	School voor de jongens		
JONGESVELO	Jongensfiets		
JONGKĒD	Ongetrouwde vrouw		
JONK (1)	Jong van een dier		
JONK (2)	Kind (pejoratief)		Bv “Azu e staat jonk”
JONK (3)	Jong (adjectief)/ongetrouwd		Bv “ A ès nog jonk” = Hij is nog niet gehuws
JONKMAAN	Ongetrouwde man		
JONN’N	Gunnen		Bv “ Awèl on aa zoo’k et nog jonn’n »
JOOSKEN	Jongetje/ jong		Bv “Kom zei, mè joosken” – De kat eed al jooskes”
JOU	Ja		
JOUJK	Ja ik		
JOUG	Ja, jij/ja, gij		
JOËN	Ja, hij		
JOËS	Ja, zij		
JOËT	Ja, het		
JOM	Ja, wij		
JU	Vooruit		Bv “Ju pêjerd”

K

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KA	Koude (zn)		Bv: “ A zie blaa va kaa” “Z’eed èr ne kaa opgedoën”
KAADREMENT	Omkadering	Fr. cadrement	
KAAFIER	Koudvuur/gangreen		
KAALEK	Kouwelijk		
KAAPIS			Aandoening aan de urinewegen waardoor men voortdurend moet plassen
KAPOUTJ	Iemand die altijd kou heeft		
KAAR (1)	Muntstuk	Fr. Quart	Uitdrukking: “ ‘k en èm ginne rotte kaar nimmer” = al mijn geld is op
KAAR (2)	Kouder		Bv “ ‘t ès nog kaar as gister’n”
KAAS	kous		
KAASSEBROEK	Panty		
KAASSEN BAND	Kousenband		
KAAT	koud		
KAATER	Kouter		
KABAS	Tas	Fr. Cabas	
KABASSEN	Roepen/tieren		Bv “ Ge moedj op da kindj azu ni kabasse jong”
KABBERDOESJ(KEN)	Huis van plezier	Fr. Cabaret douze	Napoleon nummerde de uitgaansgelegenheden of cabarets, zoals cafés toen werden genoemd. Hoe hoger het cijfer, des te lager het alloo van het etablissement. 'Cabarets douzes (12)' waren uitzuipcafés met een barslechte reputatie.
KABBERNOUË	Kotelet	Fr. Carbonade	Bv “een kabernouë van ‘t ouësbiejen”
KABELJAA	Kabeljauw		
KABOUSKIEJEL	Sluitkool		
KADEE	Kerel	Fr. Cadet	Bv “Dad’ ès nogal ne kadee zelle”
KADET	Kerel	Fr. Cadet	Ook een jeugdreeks in de sport (voetbal bv), thans de U14 tot U15

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KADIK	In zeer slechte staat/afgeleefd	Fr. caduque	
KADOO	Geschenk	Fr. Cadeau	Uitdrukking: “A eed’ eer mēj e kadooke lotte zitt’n”= Hij heeft haar zwanger gemaakt en is er vandoor
KAFFÉE	Café		
KÀFFEE	Koffie		
KAFFEEBEZZE	Koffiebeurs		
KAFFEEKĒNNE	Koffiekan		
KAFFEEKLĒSJ	Koffieklots		
KAFFEEMEEL’N	Koffiemolen		
KAFFEEPOT	Koffiepot		
KAJIET’N	Janken		Bv “’k èm denn’n ond ne skip gegeven en azuë kajiet’n datje dee.
KAK	Uitwerpselen		Uitdrukkingen: “ G’ètj gē veel kak on a gat” “Kak of giejene kak, de pot op” “Dad en ès giejene ka zēlle”
KAKKELATJ’N	Lieveling van de leraar		
KAKKEN	Zijn gevoeg doen		
KAKKENĒSTJ’N	Jongst geborene		
KAKSKOOL	Kleuterschool		
KAKSTOEL	Kinderstoel		
KALANDIESJE	Klandizie		
KALANT	Klant		
KALEER	Kleur.		Variant: “kleer” Uitdrukking “Zē kaleer sto mē ni oēn”
KALEER’N	Vastzetten met een wig	Fr. Caler	
KALESSONG	Onderbroek	Fr. Caleçon	
KALISJ	Dronken		Bv “ A was gistere weer kalisj”
KALISJAAT	Zoethout	Fr. Régliste → glisse → klisj → kaliesj	Ook “zwētte kalisje’n” = zwarte drop
KALISJESAP	Sap van zoethout		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KALKEERPAPIER	Carbonpapier	Fr. Papier à calquer	
KALLE	(spotnaam) vrouw (vulg) mannelijk geslachtslid		Bv “ Domme kalle”
KALLEKEN (1)	Blokje hout		Bv “steekt er e kalleken onder”
KALLEKEN (2)	Glaasje Carlsberg		Bv “vèr mouë e kalleken”
KALLEKOEN	Kalkoen		
KALOT	Haardracht/kapsel	Fr. calotte	Bv “God’ isj bē de kwaffeur jong. A zuë’n lange kalot”
KALPEINKEN	Notitieboekje	Fr. calepin	
KAMANT	Met moeite lopend/gebrekkig		Bv A zu slecht op de gank jong? Ik weet’nt ‘k ben echt kamant”
KAMEJONG	Vrachtwagen	Fr. Camion	
KAMELOT	Goedkope brol	Fr. Camelote	
KAMIEJEL	Kameel		
KAMPEN (1)	Afstappen		Afstappen wie mag beginnen met het spel
KAMPEN (2)	Gelijk opgaan		Uitdrukkingen : “ ’t kampt dat bēst” “’t za nog kampen”
KAMPERNOELJE/ KOMPERNOELJE	champignon		
KAMPSTROUËT	Proefwerk/examen		
KANAAR	Dronken	Fr. canard	
KANAAREVOGEL	Kanarie		
KANAPEE	rustbank	Fr. canapé	
KANDELÊJER	Kandelaar		
KANDELÊJER’N (WERKW)			Alle takken weggappen zodat alleen de boomstam overblijft;
KANĒLJE	Gemeen, vulgair volk	Fr.canaille	
KANIEJEL	Kaneel		
KANT (1)	Kant, maar ook zijde		Uitdrukking “ A eed èm va kant gemokt”= hij heeft hem vermoord/ hij heeft zelfmoord gepleegd

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KANT (2)	Streek		Bv “ A ès van al oos kant’n”
KANT’NAASSE	Contact	Fr. acquaintance	Kantenaasse mauken = contact maken/zoeken
KANT’NIER	Kantonnier		Het beroep van kantonnier is ondertussen al verleden tijd. Een kantonnier was een vast aangesteld iemand, belast met het dagelijkse onderhoud van wegen en sluizen.
KAP (1)	Kap (hoofddekse)		
KAP (2)	Wonde		Bv “ A ee ne kap in zēne kop”
KAPAUDEL	Bekwaam	Fr. capable	
KAPBĒRREKEN	Hakbord		
KAPELINNE	Vrouwenhoofddekse	Fr. capeline	Hoofddekse voor vrouwen met afhangend deel tot op de schouders
KAPĒLLE	Kapel		Uitdrukkingen: “ ’t ès beter van de keirk as van de kapĒlle” = het is beter iets te krijgen van een rijke dan van een arme “Een ou kapĒlle moed oek versierd wĕrr’n” = als een vrouw wat ouder wordt moet ze meer aandacht besteden aan haar uiterlijk
KAPESJONG	Kap (Hoofddekse)	Fr. Capuchon	
KAPOO	Kofferdekse	Fr. Capot	
KAPOOKEN	Condoom		
KAPOOT	Condoom		
KAPOTANGLĒS	Condoom	Fr. Capote anglaise	
KAPPEN	(Uit)kappen in het tolspe		Variant: outjkappen. Het bovenarms uitgooien van de tol, waardoor de tol met grote kracht neerkomt. Er kan gekapt worden naar een slechte maar men kan ook kappen naar een andere goede tol, met de bedoeling die tol uit het spe te verdrijven.
KAPPER	Drinkglas op een voet		Bv “ Ik drink gējer’n outj e kapperken”
KAPPERKEN (1)	Hak (gereedschap)		Bv “Kapt dad outj mè da kapperken”
KAPPERKEN (2)	Klein glaasje op een voet		Bv “Drinkt outj e kapperken”
KAPTOUËN	Kapitein	Fr. capitaine	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KARDANG	Cardanas	Fr. cardan	
KARNÈKEN	zakboekje	Fr. Carnet	
KAROT	Plantrekkerij	Fr; Carotte	V “ Ge moedj azu gin karott’n trèkke jong. Dad en doe zekkene zjiejer ni ee”
KAROTT’NTRÈKKER	Plantrekker	Fr. Carottier	
KAROUKES	Ruitjes	Fr. Carreau	
KARREE (1)	gelijke woningen in rij / in een vierkant	Fr. carré	
KARREE (2)	Vier gelijke figuren in het kaartspel (belotten)		Bv “k Em karree va zott’n”
KARREE (3)	Haarsnit		Bv “ Eer oër ès op ne karree gesneijen”
KARRĒLJEKES	Keitjes/ kiezelsteentjes		Bv “k Bè geval’n op de karrĒljekes en menne knien ès den bast af” Sommugen zeggen ook “rakĒljekes”
KARRIEJEL’N	Steengroeven	Fr. Carrières	Bv “ De kamejongs rouën nor de karriejel’n nor Less’n”
KARRIEJELSTIEJEN	Baksteen		
KARRIER	Schouderbreedte	Fr. carrure	
KAS (1)	Kast		
KAS (2)	Kas		
KAS (3)	Borstkas		
KASJPOO	Sierpot	Fr. Cache-Pot	Pot die ter versiering en om het water op te vangen over de binnenpot van een plant wordt geschoven
KASKEN (1)	pennendoos		
KASKEN (2)	Kistje		Bv “ E kaske sjegaar’n”
KASS’N	Breken	Fr. casser	Zoals in “ d’n eirtekasser”
KASSEMENT	Raamkozijn/Deurkozijn		
KASSOUË(STIEJEN)	Kassei(steen)		
KASTAAR	Rakker, maar ook forse kerel	Fr. Castard	
KASTROL(LE)	braadpan	Fr. casserole	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KATRIENEWIEL	Ringvormige huiduitslag		Vroeger werd de hulp van Sint-Catharina ingeroepen. De mensen gingen hiervoor destijds op bedevaart naar Sint-Katharina-Lombeek. Op 25 november (feest van Catharina) vierde men daar kermis.
KATSJOE	Rubber	Fr. Caoutchouc	
KATSJOEPLANT	Ficus elastica (rubberplant)		
KATTEJONGER'N	Jongen van een kat, (fig) hevige regen		Uitdrukking: "'t reigert kattejonger'n"
KATTEKISMIS	Catechismus		
KATTEKOLÊJERE	Woedeuitbarsting		
KATTESTÊJERT	Soort onkruid		
KATTINNE	Kattin		
KAUK	Wang		
KAUK (2)	kieuw van een vis		
KAUKBIEJEN	Kaakbeen		
KAZAK	Vest		Uitdrukking " A ee zën kazak gekiejerd"
KAZJOEBERÊJER	Prutser		
KÊ(R)T	Kort		
KÊ(R)T	Kort		
KEE (1)	Perron	Fr. quai	Bv "A stond op d'n trouën te wacht'n op de kee"
KEE (2)	Bepaalde haardracht	Fr. Queue ??	bv "Ze draugd' er oër op ne kee"
KEEF	Kevie/mand		
KEEK	Cake	Eng. Cake	
KEEKE(N)	Keuken		
KEEKEKAS	Keukenkast		
KEEPER	Balk voor het dakgebinte		
KEEPERNAUGEL	Kepernagel		
KEER	Keuze		Bv " G'èdj anne keer g'ad"
KEETE	Ketting		Bv " Ge moedj' ann'n ond on de keet' aagen"
KEINS	Fout bij het kaatsspel	Fr. Quinze	Wanneer de bal op het lichaam terecht kwam was het keins (of vijftien)

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			punten) voor de tegenpartij.
KEIRK	Kerk		Uitdrukking: “ ’t Es beter van de keirk as van de kapelle” = je kan beter op directe hulp rekenen
KEIRKGANK	Kerkgang		Oorspronkelijk: soort zuiveringsritus waardoor de kraamvrouw weer in de kerkelijke gemeenschap werd opgenomen. Later: de eerste keer dat
KEIRKOF	Kerkhof		
KEIRPER OF KEIRPEL	Karper		
KÊJEL'N	Kerel		
KÊKEL'N	Ruzie maken/kakelen		
KÊKNAA	Zie nu		
KÊKTISJ	Kijk eens		
KÊL'N (1)	De keel oversnijden		Bv “ E veirke kêl'n”
KÊL'N (2)	Roepen, huilen		Bv “ Ge moedj azu ni kêl'n, 'k en ben ni duëf”
KÊLJ'N	Onnozelaar	?? Fr. caille???	
KÊLJER	Kelder		Uitdrukking “ Ter sto zeker woëter in anne kêljer” = Je broek is te kort
KÊLJERKAUMER	Klederkamer/opkamer		
KÊLKESJOOS	Iets	Fr. Quelque chose	Uitdrukking: “Oei dad ès een ander kelkesjoos”
KÊMMEN	Kuchen		
KÊMPZOËD	Hennepzaad		Verouderd
KÊNNE	Kan Drinkbus		
KÊNTJES	Kantjes		Uitdrukking: “ A redj ' er de këntjes af”
KÊPPER	Duiver		
KÊPPIE	Kepi	Fr. Képi	
KÊRBERATEUR	Carburator		
KÊRBIEN	Karabijn	Fr. Carabine	
KÊRBIER	Carbid, calciumcarbide	Fr. Carbure	Werd vroeger gebruikt om de fiets te verlichten : “A eed e kerbierlicht op zënne veloo” Werd ook gebruikt bij het “schieten” voor het huwelijk. Men stopte carbuur in een verfpot waarin een gaatje gemaakt werd onderaan.

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			Men spuwde eventjes op het carbuur en zette het deksel op de pot en dan hield men een vlammetje aan het gaatje onderaan de pot, zodat het deksel met een knal van de pot vloog
KĒRBONKELS	Karbonkels		Bv “ A een kĕrbonkels van uëgen”
KĒRF	Korf		
KĒRLEUR	Vloerlegger	Fr. carreleur	
KERNOUSJT	Scherpe vuist		
KĒRRE	Kar		Uitdrukkingen “A ee zĕn kĕrre gekiejerd” “ Ge moetj tege zĕn kĕrre ni rouën” “ Ge moedj’em ni on a kĕrr’ èmmen »
KĒRREKEN (1)	Karretje		
KĒRREKEN (2)	Pitje		Bv “ Zitt’n der nog kĕrrekes in?”
KĒRREKOLL’N	Wulken, escargots	Waals: caricole	
KĒRREKOT	Wagenhuis		De bergplaats voor karren en/of wagens is een losstaand gebouwtje, of een aan huis, schuur of stallen aangebouwde bergruimte al of niet onder een afdak. Behalve voertuigen bergt men er ook wel gerei en kleine machines op.
KĒRREMELK	Karnemelk		Moderne versie van “botermelk”
KĒRREMÈLLE	Snoepje (caramel), maar ook oorveeg	Fr; Caramelle	
KĒRREMIS	Kermis	Fr. kermesse	
KĒRRENBK	Karrenbak		
KĒRRESPEER	Karrenspoor		
KĒRTĒSJ(E)	Klets/ Zware slag		Bv “geeft er een kerstesj op
KĒRTOESJ	Kardoes (munitie)	Fr. Cartouche	De uitdrukking “De bĕnje va Kĕrtoesj” gaat terug op Cartouche, een rovershoofdman uit Frankrijk uit het einde van de 17 ^{de} eeuw. Nu betekent het een plezante bende” De bĕnje va Kĕrtoesj ès dor zĕll”
KĒS (1)	Kaas		
KĒS (2)	Kaars		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KĒSJ'N	Hard lopen	< ketsen	
KĒSJER	Paardenvoerman		Verouderd en in onbruik geraakt
KĒSJKEN	Nauw straatje/steegje		Bv "Ge zĕtj er bekaast, zjust nog da kĕsjken in"
KĒSKEN	Kaasje en kaarsje		
KĒSRIET	Kaarsvet		
KĒSSER'N	Koorts		
KĒST	Korst		Uitdrukking "elk zĕn kĕst" (= ieder voor zich)
KĒSTDAG	Kerstmis		
KĒT	Kort		Bv "'t ĕs aatouĕd te kĕt of te lank"
KĒTJ'N	Katje		Uitdrukking: "De kĕtjes in d'n donkere knouĕpen" Ook verschillende kinderspelen beginnen met "kĕtj'n" : kĕtje verlos – kĕtje veruĕg – kĕtj'n on d'and – kĕtje piep – kĕtje loe – kĕtj'n over
KĒTT'N	Korter worden		Bv De daugen beginn'n te kĕtt'n"
KĒTT'N	(Vulg) neuken		
KĒTTELINGS	Kortelings		
KĒTTELKEN	Brokje	Nederl: kartel	Bv "E kĕttelke sjokelat"
KĒZZE	Kers		Uitdrukking "Ik go mĕ een kĕzze reskeer'n"
KĒZZELĒJER	Kerselaar		
KIDDE	Kudde		
KIEJEL	Kool		Uitdrukking: "A eed in mĕn kiejelen (raupe) geskeet'n": hij heeft me lelijk bedot en ontgoocheld
KIEJER	Keer		
KIEJER'N	Keren		Uitdrukkingen "Z'ĕs in 't kiejere van de joĕr'n" = ze is in haar menopauze" "Uĕ kiejer'n" = hooien
KIEJERINK	Kering		Bv "Da skildj'ĕm 2 euro in de kiejerink"
KIEJEST('N)	Kiem(en)		Bv "De petatt'n beginn'n te kiejest'n"
KIEKEBISJ	Kippenvel		
KIFKIF	Gelijk		Bv "da blouĕft kiffif"
KILOMĒTRIK	Kilometerteller		
KIMME	Kom/kookpot		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KIMMEKEN	Kommetje		Uitdrukking: “Patee outj ’t kimmeken” = smeerpâté
KINDJ	Kind		
KINDJSKÈRF	Kindskorf		Wat de moeders meekregen na de bevalling
KINJEKEN	Kindje		
KINJERKOESJ	Kinderwagen		
KINJERMEEL’N	Draaimolen		
KINJEROZJE	Onnozelheid/kindsheid		Bv” G’n moedj azu gin kinjerozje verkuëpe jong”
KINJERSOUJKE	Doopsuiker		
KINJERVOTIER	Kinderwagen		
KINKEE	Petroleumlamp	Fr. Quinquet	
KINN’N	Kunnen		
KINNE	Kin		
KIPKAP	Kopvlees		
KIRRE	Zwerm		
KIT	Effen	Fr. Quitte	Bv “Wēr sto kit”
KIT (2)	Doome vrouw, maar ook (Vulg) vrouwelijk geslachtsdeel		
KIZZEL’N	Sudder		
KIZZELKEN	Stukje uitgebakken vet		
KLADDER	Vloeipapier		
KLAP	Praat		Bv “ Ge moedj nor zēne klap ni lousjter’n”
KLAPPEN	Spreken		Bv “ik en gouë , weir moet’n isj klappen ee moët!”
KLAUGEN	Klagen		Uitdrukkingen “ Stiejen en biejen klaugen” – “Stiejen’n outj de grond klaugen”
KLAUVEREN	Klaveren		Uitdrukking: “A lèpt van de klauver’n nor de biez’n”: Hij loopt van het ene ongeluk in het andere
KLEDD’N	Onnozelaar		Maar ook een “boze geest”, zoals in de uitdrukking “Kledd’n draugen”. De Kledden of kludde was een watergeest. In het volksgeloof van Vlaanderen deed het verhaal de ronde van de kledde die mensen op de rug sprong. De sukkelaars moesten dan de

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			kledde verder dragen. Hoe ze ook hun best deden, ze konden hem niet afwerpen. Ze moesten hun last dragen tot ze van uitputting neervielen. Het was de gewoonte om (meestal met een laken over het hoofd), in het donker op de rug van iemand te springen. Je moest dan 'kledden dragen' en vooral niet achterom kijken.
KLEDDE	Kettingeg		Een eg bestaande uit een netwerk van ijzeren schakels die elk gewoonlijk drie tanden bevatten. Aan de voor- en achterkant is het netwerk veelal aan een balk bevestigd die de eg in de juiste richting houdt.
KLEER	Kleur		Variant : kaleer
KLEER'N	Kleuren		
KLĒFFER'N	Klimmen		Bv “ A kwam nor bove geklefferd”
KLEIN'N (WERKW)	In stukken kappen		Bv “ Vraugd on den biejenaar datj'ouë da konouën klëntj”
KLEINZJAF	Van kindsbeen af		Bv “ Ge liejert da va kleinzjaf »
KLEISJT	Kleinst		
KLĒJER	Klaar		
KLĒJER'N (1)	Druppel jenever		
KLĒJER'N (2)	Zolang het nog klaar is		Bv “ Ziet dagge nog mè de klĒjer'n tous zètj”
KLĒM	Tetanus		Bv “ A eed een pikier g'ad tegen de klēm”
KLĒMMEN	Klimmen		
KLĒNJER	Kleiner		
KLĒPMOESJ	Pet met een klep		
KLĒPPEN	Het slaan van de kerkklok		
KLĒROZJE	Kledij		
KLĒS	Bos haar		
KLĒSJ (1)	Klets		
KLĒSJ (2)	Zweep		
KLĒSJ (3)	Kaal		
KLĒSJKOP	Kaalkop		
KLĒSJNAT	Kletsnat		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KLĒSJTOP	Drijftol		
KLĒSJUËR	Een vierde van een baksteen in de lengte		Komt uit de taal van de metsers. Er bestaat ook een klisjklēsjuër. Dat is een vierde van een baksteen maar dan in de andere richting van de steen (de breedte in vieren)
KLĒT	Pardaf		Uitdrukking: “ Klēt Mariette”
KLĒTTER	Vloek		Bv “A trok mē dor ne klētter af va kolêjere”
KLĒTTER’N	Vloeken, maar ook donderen		
KLĒTTERPAPIER	Bakpapier		
KLIEJED	Kleed/jurk		
KLIEJEKEN	Kleedje		
KLIEJEM	Zware leemgrond		
KLIEJEP	Verdikking in een tarwestengel		Als men een wrat had, liet men die “aflezen’. De persoon die dat deed, legde twee “klijepen” over elkaar op de wrat en las dan een weesgegroet opdat de wrat zou verdwijnen
KLIEJER’N	Kledij		
KLIEJERMAUKER	Kleermaker		
KLIEJERMOKĒS	Kleermaakster		
KLIJATEUR	Knipperlicht	Fr. clignotant	
KLINK	Klink, maar ook (vulg) vrouwelijk geslachtsdeel		Bv “ Ze louë dor mee èr klink omuëg”
KLINKS	Lenig, goed te been		Bv “ Z’ès nog klinks vèr èrr’n ouderdom”
KLIPPER	Knuppel		
KLODD’N	Vodden en (vulg) maanstonden		Uitdrukking: “Ze zitj mee èr klodd’n”
KLODDEMAAN	Nietsnut		
KLODDEROND	Slordig iemand		Bv “Ge lèpt er dor bouë gelêk ne klodderond”
KLODDEROUË	Waardeloze prullen		
KLOEF	Klap, bons		Bv « Da zaa ne kloef geven”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KLOEFKAPPER	Lomperik		Oorspronkelijk was kloefkapper een beroep: de man die de klompen “kapte” met zijn beitels ... was een “kloefkapper”.
KLOEK	Leghen		Figuurlijk ook pejoratieve benaming voor een vrouw.
KLOEK	Krachtig, voedzaam		Bv “ge stotj er kloek op” Uitdrukking die de twee betekenissen van “kloek” combineert: “Aag gouë a kloek, ‘k zaakik mèn kiekas aagen.
KLOESJ(KEN)	Klutsje		
KLOESJ’N	Klutsen		Bv “kloesjt a een ouë”
KLOET	Klomp		
KLOKOUSJ	Klokhuis		
KLOON	Clown		Bv “Ge moedj azu de kloon ni outjangen”
KLOOZJENDOEJVEL		De loze Duivel???	Uitdrukking “ge zetj zoe zwët as kloozjendoejvel”
KLOPPER	Garde		
KLOPPINK	Paks laag/nederlaag		
KLOSJAAR	dakloze	Fr. clochard	
KLOSS’N			Uitdrukking “’t Es nor de klossen”= het is naar de vaantjes
KLOT	aardkluit		
KLOUSJ	Kluis		
KLOUTJ (1)	Aardkluit		
KLOUTJ (2)	Kluit		Een kluit was een nikkelen muntstuk ter waarde van 10 centiemen. Vandaar de uitdrukking: “ ‘k en èm ginne rotte kloutj nimmer”
KLUËT’N	Teelballen		
KLUËT’N	Bedriegen/plagen		
KLUËTEROUË	Bedriegerij		
KNAPPER	Jong rund		Verouderd en volledig in onbruik geraakt
KNEEKEL	Kneukel		
KNEEKELINGEN	Kleine aardappeltjes		
KNEIZJEL’N	knabbelen		
KNETELS			Knoedelen (knoedels, knoedels, knödeln) kan je maken van brood of aardappelen. Varaint “kneddel’n”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KNIEN	Knie		Uitdrukking: “G’en kom nog tot oë zēn knien’n/knoesel’n niet: Je kan veel minder dan hij
KNIESJ’N	Graantjes in hunomhulsel	ABN Krinsen	Verouderd en in onbruik geraakt
KNIF	Kik		Bv “ A ee ginne knif nimmer gegeven”
KNISJ’N	Kniezen		
KNISJER	Kniezer		
KNOEBE	Groot stuk/ homp		
KNOEBEL	Knobbel		
KNOESEL	Enkel		Uitdrukking “ge zakt tot oēn a knoeslen’ in de moor”
KNOEZJE(KEN)	Stuk been waar nog wat vlees aanzit		
KNOLL’N (WERKW)	Overschot van aardappelen rapen		Nadat de aardappelen met de machine gerooid werd, kwam men knollen (de overschot oprapen door met de voeten in de grond te morrelen).
KNOPPEN			Uitdrukking: “ T’ès nor de knoppen” = her is naar de vaantjes
KNOPSGAT	Knoopsgat		Uitdrukking:” Familie outj ’t zeeveste knopsgat” = zeer verre familie
KO(R)PEROËL	Korporaal	Fr. Caporal	
KO(E)RANG	Stroom	Fr. Courant	Uitdrukking: “”k Zal a op koerang zett’n” = Ik zal je op de hoogte brengen , ik zal je klaar zetten
KO(N)KARDE	Oorveeg	Fr. Cocarde	
KO(N)SJEESJE	geweten	Fr. Conscience	Bv “Da kom nie overiejen mè mēn konsjeesje
KOBBEJAUGER	Ragebol		
KOBEN	Dommerik/ onnozelaar	<Jacobus	Bv “ Dad ès mè oek ne kobe zei”
KOBOJ	Cowboy		
KOBOJBROEK	Jeansbroek		
KOE(JE)STAAL	Koestal		
KOED	Elleboog (loodgietersmateriaal)	Fr. coude	
KOËD	Kwaad		Uitdrukkingen: “ A zēntj koëd émmen”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			“t koëd ès in de wêjer” = ik heb geen geluk “As’t mor gi koë spel wiltj” = als het maar niet slecht afloopt Uitdrukking “A koede intrekken” (= op iets terugkomen)
KOEDE (VARIANT KODDE)	Staart, maar ook (vulg) mannelijk geslachtsdeel		
KOEDEKEN	Staartje , maar ook eindje van een salami, worst ...		Bv a angst on ’t koedeken Variant : koddeken
KOEFFER	Koffer	Fr. Coffre	
KOEJONEER’N	Pesten	Fr. Couillonner	
KOEK	Koek/slag		Bv “Sebiet een koek op a gezicht”
KOEKEN (WERKW)	Kleven		Bv “ Da koekt aal t’uëp”
KOEKEN (ZN MV)	(militaire term) arrest		Bv “A oo de mier gedoën en a kreeg twieje dauge koeken
KOEKEREN	Ruiten (kaartspel)		Variant: koekes
KOËLĒK	Kwalijk		Bv “ G’en moetj da na ni koëlĕk oppakken” Uitdrukking: “ As’t koëlĕk goët”
KOËN	Kopvlees		
KOEP	Snit en naad	Fr. Coupe	Bv “Z’ee vèr de koep geliejerd”
KOËPĒRT	Kwade bui/poets		
KOËPOESEJROUË	Deugnieterij		
KOERP	Bocht (loodgieterij)	Fr. Courbe	
KOERSKEMEL	Dommerik		
KOËRT	Kaart/kwart		
KOËRT’N	Kaartspel		
KOESJ	Koets		Uitdrukking: “Anne van de koesj of ’t bed’outj”= Raak me niet aan
KOESJT	Kunst		
KOEST/ KOESTA	Stil (tegen een hond)	Fr. Couche-toi	
KOESTJENDOENJER	Acrobaat		
KOET’N	Zeggen	< kouten	Bv “ G’en èdj ier niet te koet’n”
KOËTER	Kater		
KOJERSKOËD	Van kwaad naar erger		Bv “ ‘tès va kojerskoëd jong. ’t Verslecht nog »
KOKET	Hups	Fr. Coquet	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KOL	Halsboord		Uitdrukking: “ Anne kol zaa spanne zēlle” = je zal trots zijn
KOLEE	Val/valstrik	Fr. Collet (valstrik)	“k oo èm bē zēnne kolee”
KOLÊJERE	Woede	Fr. Colère	
KOLERIEK	Opvliegend	Fr. colérique	
KOLESTOOF	Kolenkachel		
KOLJEE	Halssnoer	Fr. Collier	
KOLMAJEING	Middelbare school	Fr. Ecole moyenne	
KOMBEL	Toppunt	Fr. Comble	
KOMMANDE	Bevel/bestelling	Fr. Commande	
KOMMANDEER’N	Bevelen/bestellen	Fr. Commander	
KOMEEDE	Komedie	Fr. Comédie	Bv “ Ge moedj azu gin komeede spele jong”
KOMMEER	kletskous	Fr. commère	Volgens G. Redant was een kommeer ook een melkpot (in onbruik geraakt woord)
KOMMEER’N	achterklap vertellen		
KOMMĒRSANT	Handelaar	Fr. Commerçant	
KOMMĒRSE	Handel	Fr. Commerce	
KOMMĒRSEMAAN	Handelaar		
KOMMIENE	Communie		
KOMMINEZONG	Nachthemd	Fr. Combinaison	
KOMMISJE	Boodschap	Fr. Commission	
KOMMISJONÊJER	Boodschapper	Fr. Commissionnaire	
KOMPANIE	Gezelschap	Fr. Compagnie	
KOMPĒNJE	(Bieten)camapgne	Fr; Campagne	In onze streek waren er begin twintigste eeuw tal van mensen (de Fransmans) die naar Frankrijk of Wallonië trokken om te gaan helpen in de bietencampagne. Variant: kampĕnje
KOMPERNOELJE	Paddenstoel		
KOMPLIESJE	Bende medeplichtigen (aan een grap bv)	Fr. Complice	Bv “da was mē dor een kompliesje bēiejen”
KONDEKTEER	Werfleider	Fr. conducteur	
KONFĒKSE	Confectiekledij	Fr. Confection	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KONFEREESJE	vergadering	Fr. Conférence	
KONFIAASSE	vertrouwen	Fr. Confiance	
KONOUËN	Konijn		Uitdrukking : “De konouëne zitte veer d’n droëd”
KONSEIR	Concert	Fr. Concert	
KONSEKROOSJE	deel van de mis	Fr. consécration	
KONSEKWEESJE	Gevolg	Fr. Conséquence	
KONSESSE	Concessie (voor een graf bv)	Fr. concession	
KONT	Achterwerk		
KONT’NU	Soort kachel	Fr. continu	
KONTABEL	hoofdboekhouder	Fr. comptable	
KONTEKLĒSJER	Pitteleer		
KONTENTEMENT	Tevredenheid	Fr. contentement	
KONTERFUËR	belegstuk van de hiel van een schoen	Fr. contre-fort	Bv “ Doed a skoenen binn’n bē Sjoosjommeken, want anne konterfuër ès kapot”
KONTERSJAS	Term uit het kaatsen	Fr. Contre-rechas	Bv “A sleeg èm weer in de kontersjas”
KONTERVERKIEJERD	Rats verkeerd		
KONTEUR	teller voor het verbruik van de elektriciteit	Fr. compteur	
KONTREBIESJE	belasting	Fr. contribution	
KONTROËRE	Tegendraads	Fr. Contraire	Bv A’n ès ni kontroëre zelle, mor ge moedj èm kinn’n ee”
KONVAJEUR	Begeleider	Fr. Convoyeur	Bv “Zēn de doujven al gevall’n? Ba neesj, de konvajeurs wachte vèr te loss’n met da slecht weer.
KONVERSOOSJE	gesprek	Fr. Conversation	
KONZJEE	verlof	Fr. congé	
KOOKĒS	Kokkin		
KOOKORT	kookhaard		Oorspronkelijk: een kookfornuis op hout
KOOLBAK	Koolbak, maar ook een hoge beremuts , zoals van de grenadiers		
KOOLMĒRSJANG	Kolenhandelaar		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KOOLSKIP	Kolenschop		Uitdrukking: “A eed anne gelêk koolskippen”
KOP (1)	Kopvlees		
KOP (2)	Voorzijde van een muntstuk		Uitdrukking “kop of letter”
KOP (3)	Hoofd		Uitdrukkingen: “Lègt er anne kop bouë aske’t nie en meegt” “A ès op zènne kop nor ousj gegoën” = hij was dronken “M è anne kop tegen de mier luëpen” “Mënne kop af as’t ni woër ès” “D’uëgen outj anne kop skriejeven”
KOPBUËM	Knotwilg		
KOPONG	Rentebewijs/ treinkaartje	Fr. Coupon	Uitdrukking: “Zenne kopong ès geknipt”: het ziet er slecht uit voor hem
KOPPEN	Met het hoofd raken (voetbal)		
KOPSPELLEKEN	Kospeldje		
KORDIEJEL	Gareel voor de paarden		
KOREJOËN	Koreastrijder		
KORENTENBRUËD	Krentenbrood		
KORIEJELBAKKER	Kareelsteenbakker		Variant: kariejelbakker
KORNEBIF	Corned Beef	Eng. Corned Beef	Werd door de Amerikaanse bevrijders hier voor het eerst ingevoerd.
KORNIS	Dakgoot	Fr. Corniche	
KORNISJONG	Augurk	Fr. Cornichon	
KORSEE	Korset	Fr. Corset	
KORTJ(N) (2)	Kwartje (25 centiem)		
KORTJ’N (1)	Kaartje		
KORVEE	taak / hard labeur	Fr. Corvée	
KOSJ	Kaats		Uitdrukkingen: “Een kosj op d’n achter”: een definitieve beslissing/zet “Een goei kosj lèggen”: veel eten

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KOSJ'N	Kaatsen		
KOSJENBAAL	Kaatsbal		
KOSJWANT	Kaatshandschoen		
KOSTATEER	Duivenklok	Fr. Constateur	
KOSTIM	Kostuum	Fr. Costume	
KOTER'N	Peuteren		Bv “Koterd’ azu isj in ann’n nees ni, jong”
KOTERAUK	Koterhaak		
KOTEROL	Klein plaatsje		Zën keeken ès oek mor e koterol zelle”
KOTEROUË	Een serie hokken		Bv “Achter dad ousj stoë nog nen uëp koterouën”
KOTLÈT	Kotelet	Fr. Côtelette	
KOTTIER	Kwartier		
KOUË(KEN)	Kei(tje)		
KOUËKEL	ijspegel		
KOUËKEN	Kijken		
KOUËKOEST	Kinkhoest		
KOUJP	Kuip		
KOUJPER	Kuiper		
KOULJ	Kuil		
KOUSJKEN	Poetsen		
KOUSJVRAA	Poetsvrouw		
KOZJIEJEM	Loon	Fr. Quinzaine	In de bouw was het traditie om de arbeiders om de 14 dagen (fr quinze jours) in de hand uit te betalen (in een envelop)
KOZZEN/KOZOUËN	Neef en kozijn		Uitdrukking: “Nicht en kozouën vrëjt fouën – kozouën en nicht vretj dicht”
KRABBE (1)	Krab		
KRABBE (2)	Schram		Bv “G’èdj een krabb’ op ann’n eirem”
KRABBEKES	Inenting		Bv “Ej’a krabbekes al g’ad tegen de kinjerverlammink?”
KRABBER	Mislukking, iemand die niet kan volgen		
KRAK (1)	Uitblinker, bijzonder iemand		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KRAK (2)	Knak		Bv “A ee zēnne krak g’ad. Achter zēn operoosje wasjte dezèlden’n nimmer”
KRAMAKKELĒK	Gammel, gebrekkig		
KRAPELEES	Gemeen	Fr. Crapuleux	
KRAPIL	Krapuul	Fr. Crapule	
KRAPKEN	Overschotje van stof		
KRAUKEN	Kraken		Uitdrukking: “Krauken de biejen’n ’t ērt ès goed”
KRAUM	Kraam		
KRAWĒSJ	Zweepje	Fr. cravache	
KRAWIETELĒN	Kietelen, spartelen		
KRĒBBE	Kribbe		
KRĒFT	Zeurpiet		
KRĒFTEN	Zeuren		
KREJEES	Nieuwsgierig	Fr. Curieux	
KREJEEZ’NEESS	Nieuwsgierigaard		
KRĒJOĒL	Misdienaar	Lat: choralis	
KRĒJONG	Potlood	Fr. Crayon	
KRĒM	Crème	Fr. Crème	
KRĒMFRESJ	Slagroom	Fr. Crème fraîche	
KRĒMKERRE	ijskar		
KRĒMOBEUR(KEN)	Gebakje met roomboter	Fr. Crème au beurre	
KRĒMOOSJE	Crematie	Fr. crémation	
KREMPER	Nietig ventje		Bv “Dad ès oek mor ne kremper zelle”
KREPEER’N (1)	Creveren	Fr. crever	
KREPEER’N (2)	Kammen (omhoog)	Fr. crêper	Bv “Goje mēn oēr krepeer’n?”
KRĒSJ’N	Knarsen		Bv “Ge moedj azu nie mè a tanne kresj’n »
KRĒSKEN	Kruisje		
KREVEER’N	Creveren	Fr. crever	
KREVOOSJE	Waar men zich aan creveert		Bv. “Azuë weirk, das ès een echte krevoosje jong”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KRIALENBAAL	Wie heeft de bal ?	Fr Qui a la balle ?	Een kinderspel waarbij men de bal achter zich gooit en diegene die hem vang de bal achter de rug steekt? De gooier moet raden wie de bal heeft
KRIBBELĒCHTEG	kittelachtig		
KRIKINDEZJOER	's morgens vroeg	Vemenging van Frans (jour) en Nederlands (het kriecken van de dag)	Uitdrukking: " Demain matin, krikindezjoer"
KRIL	Levendig		Bv " A ès nog kril vèr zēn'n ouderdom" Variant: Krèl
KRIM	Krom		
KRIMMENOËS	Krommenaas		Bv " A geboërd'èm va krimmenoës »
KRINKELDEWINKEL	Bochtig, door elkaar		
KROCHEN	Zuchten/kermen		
KROË	Kraai		Uitdrukking: " Een vliegene kroë ee miejer as een zitt'nde"
KROËN	Kraaien		
KROEP	Difterie		Er bestaat ook "valske kroep"
KROES	Beker		
KROEZ'N	Drinken		
KROL	Krul en ook opgerolde worst		Bv "Weir ete krol vandaug met ruë kiejel'n"
KROLLEKOP	Krullenbol		
KROLOUËZER	Krultang		
KROLSJESJIESJ	Opgerolde worst		
KROMEË	Verchroomd	Fr. Chromé	
KROP	Krop (sla), maar ook kroep en krop in de keel		Bv " A eet de valske krop g'ad " (variant: kroep)
KROPPE	Verkroppen		Bv " Z'en kèn da ni kroppen dagge veer eer zètj"
KROPPE	Doffer		
KROSJEE	Haakwerk	Fr. Crochet	
KROSJEER'N	Haken	Fr. Crocheter	
KROSJËT	Zangwedstrijd	Fr. Crochet	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KROT	Krotwoning, maar ook brok		Uitdrukkingen "Mè krot en mot" = volledig " 'tès krot en kompanie" = het is miserie trof
KROTTER	Iemand die niet meekan met de rest		
KROUDJ	Kruid en kruit		
KROUËGEN	Krijgen		Uitdrukking: " Emmen ès èmmen en krouëgen ès de koesjt"
KROUËZEL'N	Tussen de tanden knarsen		Bv " Da krouëzelt tiske mën tann'n"
KROUJM	Kruim		
KROUJMEL	Kruimel		
KROUJPEN	Kruipen		Bv " 'k en weet ni wor kroujpe van de zjiejer"
KROUJPER	Nietig klein ventje		
KROUNJ	Kruin (boom en hoofd)		
KROUNJNOOT	Muskaatnoot		
KROUSJLIEVENIEJER	Beeld van OL Heer		
KROUWAUGEN	Kruiwagen		
KRUËN	Kroon/krans		
KRUËST	Kroost		
KUËPEN	Kopen		Ook gebruikt voor bevallen. Bv " Ze zaa binnekèt go kuëpen, azu nen bojk"
KUËR	Koor		
KUËRE	Koord		
KWAFFEUR/KWAFFEUS	Kapper/kapster		
KWAKKEL	Kwartel		Uitdrukking: " Zoe duëf as ne kwakkel"
KWAKKELEN	Waggelen		
KWAKKELGAAS/ KWAKKELGAT	Iemand die stapt als een gans		
KWËDDE	(Vulg) Vrouwelijk geslachtsdeel		Uitdrukking : " Z'èntj on eer kwedde" = ze heeft het zitten; ze heeft pech
KWËDDEL'N	Ruzie/ruzie maken		Bv " Z'èmmen kwëddel'n vèr een onnuëzelēd"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
KWĒDDELÊJER	Knoeier		
KWEEN	Zuurpruim Oorspronkelijk iemand die onvruchtbaar is	Eng Queen???	
KWELLEM	Drassige grond waaruit water welt	Duits Quelle ?	Bv “ Dieke kèljer es ingezakt van de kwellem
KWĒSJKEN	Een kleine hoeveelheid		Bv “ Drinkt dad iejest outj. Ter ès nog e kwēsijken in”
KWĒST (1)	Wie weet		Bv “ Kwèst en eetje gin ander boën gepakt”
KWĒST(2)	Ruzie		Bv “Allē, g’en gotj doveer toch gin kwèst mauken ee?”
KWĒSTE	Kwestie	Quête	
KWIEBES	Kwibus		
KWIEJEK	Kweek/ kroost		Ook figuur
KWINTJ’N	Grillen/ driftbuien	Fr. Quinte	Bv “ A ee weer zēn kwintje zēlle”
KWISPEL’N	Kwispelen		
KWISTENBIEBEL	Onnozelaar		
KWOUËT	Kwijt		

L

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
LA	In de uitdrukking “si en la”	Fr. Ceci et cela	A verkèpt kliejer’n, gordouën’n en si en la (= en dit en dat) “Me veel si en la” : met veel overvloedige uitleg
LAA(T)	Lauw		Bv “Da woëter en ès ni weirem, ’t ès zjustekes laat en in laa woëter en waskekik mè niet”
LABBEKAK	Slappeling, mouwveger		
LABEER	Zwaar werk	Fr. Labeur	
LADOET’N	lawaaï maken	Oorsprong onbekend, doch waarschijnlijk Frans	Bv “Ge moedj’azu ni ladoet’n tege mouë”
LAF	Laf, maar ook drukkend warm		Bv “Zetj isj de deer open. Azu laf dat dat ier ès”
LAFORD	Lafaard		
LAGÊJER	Ruzie/ambras	Fr. La guerre	
LAKKER	Duif die geen prijs vliegt		
LAMBÈLSJ	Petroleumlamp	Fr. Lampe Belge	
LAMME(N)TEER’N	Klagen/ van zijn oren maken	Fr. Lamenter	
LAMMEER’N	Klagen, maar ook kwaad spreken		Een persoon die lameert is een “lameer”
LAMMEKEZOET	Geroekte haring		
LAMMËNTOOSJE	Geweeklaag	Fr. lamentation	
LAMMER’N (1)	Geld afgeven/afdoeken		Bv “ Ge moedj a poërt nog betoël’n. Kom jong, lammer’n
LAMMER’N (2)	Lammetjes ter wereld brengen		
LAMPADÊJER	Staande lamp	Fr. Lampadaire	
LAMPËT	Lampet		(verouderd) stel vaatwerk bestemd om zich mee te wassen, bestaande uit een ronde kom, een kan en een zeepbakje in gleiswerk Uitdrukking: “ Geef mor lampèt zelle”= Geef maar alles wat je kan

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
LAMPETT'N	Zwaar drinken		
LAMZAK	Luierik		Variant: tamzak
LAND	Akker		Bv " 'k gon op 't land weirken"
LANGEN	Stelen		
LANGETONG			"Didactisch" materiaal waarmee men de babbelaar in de klas straffe. Hij moest de langetong dragen
LANGSOM	Als maar		Bv " Va lansgom miejer"
LANGSPEELPLOËT	LP		
LANK	Lang		Bv 't ès lank leen" Uitdrukking: " Die 't lank eet, lotten't lank angen" = wie geld heeft toont dit ook
LANN'N	Landen		
LANSEE	Lancé	Fr. Lancer	Vissergerei
LANTÊJERE	Lantaarn	Fr Lanterne	
LANTÊJEREKESDAG	Voorloper van Halloween 2 november		"voorloper" van wat we nu Halloween noemen. Wij holden een "betrauf" (een biet) uit en sneden er ogen en een mond uit. We plaatsten daar een kaars in en liepen er 's avonds mee rond.
LANTERFANTEN	Treuzelen		
LAP (1)	Slag		Bv " Seffes een lap op a kauk zè"
LAP(2)	Inlegstuk		Bv "Ik zal der een lap opzett'n, toesj een ziede dad hol in a broek nimmer" Uitdrukking: "Pètje lap": iemand ie bij afwezigheid van de echte peter, het peterschap waarneemt
LAPPE	Uitroep (het is van dat)		Bv " Lappe, 't zitj er weer tegen"
LAPPEN	Toeren		Bv "Da zē lappen ee"
LASSEWEIRK	Kantwerk	fr Lacet – point de lacet	was een techniek om kant te maken
LATOUËN	Latijn		Uitdrukking: " G'en moetje er a Latouën ni insteken, an'n verstantj toch niet"
LAUG	Laag		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
LAUKEN	Laken		Uitdrukking: “ Van ‘t zelde lauken een broek”
LAVABO	Wasbak	Fr. lavabo	
LAVEMENT	Darmspoeling		Bv “ Z’èmmen èm e lavement moete steken veer d’operoosje”
LAWEIRK	Leeuwerik		Verouderd en vrijwel in onbruik geraakt
LAWOUËT	Lawaai		
LAWOUËTMAUKER	Iemand die zich graag doet opvallen		
LÈBBEN	Snul/lobbes		
LEBBER’N	Slurpen/ tongzoenen		Bv “ A stond ze dor af te lebber’n in ‘t stretj’n”
LĒDDER	Slijm		
LĒDSJEL	Leidsel (bij een paard)		Een lange leren riem die dient als hulpmiddel voor de menner van een paard voor een wagen of kar waarmee hij de aanspanning bestuurt..
LEEGDERAND	Met lege handen		Bv “Bringd oos iet mee , tèn moeije ni leegderand weer kommen”
LEEGENĒCHTEG	Leugenachtig		
LEEGENĒJER	Leugenaar		
LEEGENĒS	Leugenaarster		
LEEGES	Leugens		
LEEGGANGER	Iemand die voor niets goed is		
LEEN (1)	Geleden		Bv “ ‘te s al e joër leen da’k a gezien èm”
LEEN (2)	Lende		Bv “Ge moetj da kliejed ewad inpakken in de leen”
LEEPER	Lepel		
LEER’N	Leuren		
LEERDER	Leurder		Werkwoord leren
LEEVER’N	Opslaan		Bv “ Benji Dochier levert er èm weer isj over”
LEEVESKE STOOF	Leuvense Stoof		
LEEZ’N	Lezen, maar ook bidden		Bv “ Vèr a penneteesje, leesde drouë weeskegroet’n”
LEEZ’NĒJER	Lezenaar/pupiter in de kerk		
LEINTOO	Draagbalk	fr Linteau	Bv “Ik moe nog ne leintoo steken boven de veister”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
LĒK (2)	Bloedzuiger		Verouderd, maar nog terug te vinden in de uitdrukking “ Ik èm een lēk o mēn biejen”
LĒK (1)	Grote hoeveelheid		Bv “ ‘k moen nogal een lēk betoël’n on de belastingen”
LĒKKEN	Likken		Bv “Lēkt on a potjekaas want ‘t go smèltj’n”
LĒKKER’N	Speciale/aparte		Bv “ Gouè zedj oek ne lēkker’n”
LĒKMĒLĒPKEN	Lik mijn lipje		Wordt gezegd als het lekker is “‘t ès valekmēlēpke zēlle”
LĒMMEN	Onnozelaar		Bv “Azu ne zotte lēmmen »
LĒMMER	Hecht van een mes		
LĒNTJ’N	Lijntje		Uitdrukking “ Ge moedj ze ni on’t lēntj’n aagen ee”
LĒP	Lip		
LĒPKEN	Loopje		Uitdrukking: “ Op e lēpken” = al lopend, haastig
LĒPSAAS	Ruzie in het huishouden		Bv “ Zjef ès zat. ‘t Zaa weer lēpsaas zèn asjte tousj komt”
LĒRKEN	Laddertje		Uitdrukking: “ Lērke stoën” = iemand met zijn voet op je hand laten steunen zodat hij hoger kan komen.
LĒRRE	Deugniet		Bcv “G’en meegd èm ni betraan, azu’èn lèrre”
LĒS	Leerze	Oud-Nederlands	Een leers (leis) kwam ongeveer overeen met drie "druppels" of 3x2 cl.
LĒS (1)	Les		
LĒS (2)	Leiband	Fr. Laisse	
LĒSJ	Schelm	Fr. Lâche	
LĒST	Laatst		
LĒSTER’N	Luisteren		
LĒTTER	Weinig		Bv “G’etj ne frang te lètter »
LĒTTER	Letter		Uitdrukking : « Op de letter klappen” = ABN spreken
LĒVE(N)D	Levend		Uitdrukking: “ Een lêvende weef/ wevenêjer” = een gescheiden vrouw/man
LĒVEN	Leven		
LĒVER	Lever		Uitdrukking “A ee nen driejege lêver” = hij heeft altijd dorst
LĒVERTROËN	Levertraan		
LIBEROËL(’N)	De liberale partij		Variant: riberoël’n
LICHT	Licht, maar ook lucht		Bv “Stèkt a ann’n in de licht”
LICHTEMÈS	OLV Lichtmis		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
LICHTER	Doodskist		
LICHTER'N	In de kist leggen		
LIEBER	Vrij	Fr. libre	Bv " Allemaan ès lieber van/vèr te doen wa datje wiltj"
LIEF	Lief, aardig		Kan ook het tegengestelde betekenen: " Ge ziet er lief outj"
LIEF (ZN)	Geliefde/liefje		
LIEJE	Leeuw		
LIEJECHER'N	Loochenen		Bv " Ann'n kèntj ni liejecher'n dat ja van da volk ès" Variant: liejeger'n
LIEJED	Richting waarin je moet gaan		Bv " Da lei veir outj de liejed zèlle"
LIEJEG	Laag in tegenstelling met hoog		Uitdrukking: "'k em a liejeg op zèlle". (ik heb niet veel respect voor u)
LIEJEM	Leem		
LIEJEN	Leiden		
LIEJEP	Sluw		
LIEJER	Ladder		
LIEJER'N	Leren/studeren		
LIEJEREK	Lelijk		
LIEJEREKORD	Lelijk iemand		
LIEJERINK	Lering		Werd ook gezegd over de voorbereiding voor de plechtige communie: " Nor de liejerink goën"
LIEJERLINK	Leerling		
LIEJEST	Leest (van een schoenmaker)		
LIEKEN	Liedje		
LIET'NANT	Luitenant	Fr. Lieutenant	
LIEVENIEJER	Beeld van O-L-Heer		
LIEVEVRAA	Beeld van OL Vrouw		
LIEVEVRAABISTJE'N	Lieveheersbeestje		
LIGGEN	Liggen		Uitdrukking "'k èm a liggen" = Ik heb u beet
LIK	Wat gelukt is		Bv " Dad ès oek ne doezj'ndste lik zèlle"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
LIKKEDEER'N	Liquideren	Fr. liquider	
LIKKEN	Lukken		Bv " E da moe na oek likken"
LIKSVOTIER	Luxe wagen		
LIMMENADE	Limonade		
LINGEN	Langer worden		Bv " De daugen beginn'n te lingen"
LINJEKESMAAN	Lijnrechter	Eng. Linesman	
LINJEMENT	Rooilijn	Fr. Alignement	Bv "Dieje van de gemèntje moe linjement komme geven"
LINJMEETER	Lintmeter		
LINKADOUR	Leep iemand		
LINTJ	Lint		
LIPPEN	(Onnozele) kerel	< Philippe?	Bv " Wa vèr ne lippe zèje gouë jong »
LIS	Gele lis		
LISJ	Lus/lits maar ook een leren riempje		Bv "Mokt er een lisj in, tē kēntj nie afskiet'n
LISTER	Luchter		
LITJEE	Korrelig mengsel dat als onderlaag diende voor chape	Fr. litier	Bv "Ge moedj iejest een laug litjee leggen"
LIVINK	Woonkamer	Eng Living room	
LIVREE (1)	Het opslaan	Fr. Livrée	Bv "Dieje kosjer ee nogal ne livree zeg"
LIVREE (2)	(miltair) zakboekje	Fr. Livret	Bv " A ee veel straffen in zenne livree sto"n"
LOCHTINK	Moestuin		
LOCHTINKVOET'N	Grote voeten		
LODDERĒCHTEG	Slordig		
LODDERUËG	Slaperig dromerig oog/ wellustig oog		
LODDERUËGEN (WERKW)	Wellustig kijken		
LOE	(vulg) mannelijk geslachtsdeel		Uitdrukking: " Gomme kētje loe doen?" = Gaan we verstoppertje spelen?
LOË	Lui		Uitdrukking "Loë zwiejet ès gaa geriejed"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
LOEBAS	Lobbes		Pejoratief betekent het ook: schurk
LOEDJESGEWÊJER	Luchtkarabijn		
LOEF	Evenwicht		Uitdrukking “Zès van eer loef” = ze is helemaal verward
LOEKEN	Koosnaampje = liefje		
LOËN	Laden		
LOËN	luiden		
LOER’N	Loeren		
LOËRIK	Luierik		
LOESJ’N	Eventjes zijn oor te luisteren leggen		Bv “k zaa is j loesjen bè eer, meskie kom ek iet te weet’n”
LOËT	Laat		
LOET’N	Kuren		Bv “ A ee weer zën loet’n”
LOËT’N (WERKW)	Laten		
LOËT’N (ZN)	De late shift		Bv “ A stom è de loët’n”
LOETER	Kerel en (vulg) mannelijk geslachtsdeel		Bv “azu ne voulje loeter »
LOËTER	Later		
LOËWOUËVENEET’N	blikvoeding, voorverpakte gerechten		
LOEZ’N	(Vulg) borsten van een vrouw		Bv “ A zuë koppel loez’n”
LOEZE	Slordige vrouw		
LOJMEN	Koppig doen		Bv “ T’een ès eer goeste niet, z’ès weer on ’t loujmen”
LOJMER	Koppigaard		
LOJORDOUË	Luiheid		
LOKKEN	Lokken, maar ook zuigen	Komt van het woord “lok”. Dat was een lapje stof waarin iets zoet werd gestopt en dat	Bv « Ge moetj er azu ni o lokke jong”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
		met een draadje was dichtgebonden; kindjes konden er op zuigen	
LOKKENBRUËD	Lokaas		« Och, 'tès mor lokkenbruêd datje smētj »
LOKOËL	Lokaal		
LOMMER(TE)	Schaduw		
LOOD'N	Loden mantel		Bv " A oo zenne lood'n oën »
LOOT'NSGEVAL	Bij beslissing van het lot		
LOOZJE	Opbergeruimte en loge	Fr. loge	Bv « Zètj da tor mor in de loozje »
LOS	Losweg (met recht van doorgang)		Bv " Ge moetj dieje los vrouë loët'n »
LOSJT'N	Laatste		Bv "Meir'nauvet ten losjt'n"
LOSS'N	Afladen		Bv " Wër moet'n dieje kamejong nog loss'n" Uitdrukking "A moe loss'n" = hij moet naar het toilet
LOTJ'N	Lotje van de loterij		
LOTSJT	Overtreffende trap van laat		
LOUDJ	Luid		
LOUDJER	Luiders		
LOUDJST	Luidst		
LOUË	lei om op te schrijven		B "Mè ne griffel op een louë skrouëven"
LOUËBAND	Leiband		
LOUËF	Lijf		
LOUËFROK	Gebreide trui		
LOUËFSTIK	Lijflied		
LOUËK	Lijk		Bv "ze leid al twieje daugen in louëk"
LOUËKBIDDERSGEZICHT	Schijnheilig gezicht		
LOUËM	Lijm		
LOUËN	Lijn		Bv " Ze moed ewad op eer louën lett'n"
LOUËNZOËD	Lijnzaad		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
LOUËST	Lijst		
LOUËSTER	Lijster		
LOUËVEKEN	Onderlijfje		
LOUËVORD	Lijnwaad		Met dank aan Maria De Schutter
LOUJK	Luik en ook valdeur		
LOUSJ	Luis		Bv “ Zoe duëd as een lousj” = doodop Zoe plat as een lousj Uitdrukking: “Ge kindj en lousj op mennem bojk krouken” = ik heb te veel gegeten
LOUSJTER’N	Luisteren		Variant: lèster’n
LOUJ’NDOUJM			Uitdrukking: “ A zaa èm ginne louzj’ndoujm verlèggen”= hij zal zich absoluut niet verplaatsen
LOUJIEKAM	Luizenkam		
LOWIE	Oude munt	Fr. louis d’Or	Leeft nog voort in deze uitdrukking: “ Nog vèr ginnen gaa lowie” = voor geen geld ter wereld
LOZZENDEER	Los er door		Uitdrukking “ Lozzendeer de veerdeer deer”
LUËD	Lood		
LUËDGIETER	Loodgieter		
LUËG	Afvalwater van het poetsen of het wassen.		Bv in de luëg steken
LUËK	Look		
LUËKTRIP	Lookworst		
LUËNFISJ	Loonfiche		
LUËP	Loop		Uitdrukkingen: “ ‘k zaa mënne luëp gon oël’n” = ik zal me gaan haasten (net om het tegengestelde te beweren) “A eet de luëp in”= hij kan niet thuis blijven
LUËPEN	Lopen		Uitdrukking: “ Zënn’n nees lèpt” Uitdrukking: “ A lèpt achter da meisken”: hij zit achter dat meisje aan uit verliefdheid
LUËPER	Renpaard		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
LUËPMĒRT	Wat drukte en geloop met zich meebrengt		
LUËS	Loos		Bv “ ‘tès luës aleirem”

M

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MOOËSTEK	Wormstekig		Bv “Diejen appel ès moësteek”
MAA	Mouw		
MAAFLOSSER	Vleier		Bv “Da was in’t skool de grosjte maaflosser”
MAAFROTTER	Vleier		
MAAN	Man/echtgenoot		Uitdrukking: “ Rèst a ewad outj, ge zèdj meire vès maan zèn”
MAAN (2)	Mens (vrouwelijk)		Bv “ Eba joët ee maan”
MAANEKEN	Prentje		Bv “ As ’t er gin maanekes in stoën een lees ik in diejen boek nie”
MAANELĒK	Mannelijkheid/ geslachtsdeel		Bv “ A ee ne skip g’ad in zē maanelēk en da dee graaleke zjieër”
MAANEMEESJ	Manspersoon		Bv “ A zu ne felle maanemeesj »
MAANEVOLK	De mannen		
MAASMEESJ	Manspersoon		
MAASVELOO	Herenfiets		
MAASVOLK	De mannen		
MAATJ’N	Maatjesharing		
MAAVÊGER	Vleier		
MADMAZEL	Juffrouw		
MADOLJE	Medaille	Fr. Médaille	
MAGAZOUËN	Magazijn	Fr. magasin	
MAJENÊS	Mayonaise	Fr. Mayonnaise	
MAJEZEENA	Maïzena		
MAJOO(KEN)	Trui(tje)	Fr. maillot	
MAKANDER(’N)	Elkaar		
MAKKEDAM	Asfaltweg	Eng Mac Adam (naar de naam van de uitvinder)	Bv “Ier bolt da beter, ‘tès ier makkedam”
MAKRIEJEL	Makreel		
MAKRONG(SKEN)	Macaron	Fr. Macaron	
MAKRONIE	Macaroni	It. Macaroni	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MALEER	Ongeluk	Fr. Malheur	Bv “ A zaa nog maleer’n doen”
MALÈT	Tas	Fr. malette	
MALGEREE	Ondanks alles/ tegen alles en iedereen in	Fr. Malgré	Bv “Allei zei, a moe malgereee weer anders doen”
MALKONTENT	Ontevreden	Fr. mécontent	
MALLE	Mal		
MALONG	Malonsteen (Hardsteen)	Van het Waalse dorp Malone	
MALONJEG	Lam/gebrekkig		Bv “ A ès va kindjsaf malonjeg, a zitj in e koesjken »
MALSJANS	Pech	Fr. Malchance	
MALT	Malkoffie		Koffiesurrogaat uit gemoute gerst dat tegenwoordig vrijwel niet meer wordt gedronken
MAMEER	Aansprektitel voor moeder overste	Fr. Ma mère	
MANDERINEKEN	Mandarijntje		
MANÊSJ	Manege	Fr. Manège	
MANKEER’N	Missen/ontbreken	Fr. Manquer	Uitdrukkingen: “ Dad’n zaa ni mankeer’n” = Dat komt zeker in orde ‘Da zooder nog o mankeer’n” = dat zou er nog aan ontbreken, het is maar redelijk. “Der mag ne meesj toch niet mankeer’n”
MANKEPUËT	Iemand die mankt		
MANNE	Mand		
MANNEVÈL	Slinger	Fr. manivelle	
MANT			In de vaste uitdrukking “dad ès Mant en Kalle” : ze zijn onafscheidelijk. Gaat terug op een oude legende uit Kortrijk: Mant en Kalle bewaakten de toegang tot de stad, werden gevangen gezet in Frankrijk en werden daar door een tovenaars veranderd in reuzen, waarna ze konden terugkeren naar hun moederstad.
MANUIVVER	handlanger, helper	Fr. Main d’œuvre	Bv “ A ès nog giejene ville gast, a ès nog mor ne manuver”
MARIAASJ	Term uit het kaarten	Fr. Mariage	Is hetzelfde als Belot , maar dan bij het bieden

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MARJANNE	Slordige vrouw		Bv “ Wa vèr een voolj marjanne ès da jong”
MARODE	Zwier	Fr. Marauder (werkw)	Bv “ Z’en kê ni tousj blouëven, z’ès altouëd op marode”
MARSEPOUËN	Marsepein	Latijn: martius panis → Spaans mazapan → Frans massepain	
MARSJEN	Marsliedje	Fr. marche	
MARZJARJÊR	Achteruitrijstand	Fr. Marche arrière	Bv “Pas op, ge stodj nog in marzarjêr”
MASJEER’N	Marcheren/ functioneren	Fr. Marcher	Bv “ Dad een masjeert hier vèr ginn’n ou slēs”
MASJET	Manchet	Fr. manchette	
MASJETKNOPPEN	Manchetknopen		
MASJEM	Machine	Fr. machine	
MASJOCHÉL	Bedenklijke vrouw, dikke en zwaarlijvige vrouw	(Spaans muchacha (meisje). Er wordt verondersteld dat het is overgenomen van de Spaanse troepen tijdens de Tachtigjarige Oorlog	Varant: masjoeffel of masjoffel
MASSAKKER	Gesukkel/wanorde	Fr. massacre	
MASSÈDWAN	Salade van groenten of fruit	Fr. Macédoine	
MASSELKES	Stapelwolkjes		Uitdrukking: “ Masselkes zē plasselkes”
MAST	Mast		Uitdrukking: ‘t za wel driëgen on de mast
MASTELLE	Mastel, maar ook oorveeg	Frans (verouderd): mastillon	Bv “ ‘k za a sebiet een mastell’ op a kauk geven”
MATEER	Etter	Fr. Matière	Bv “ der lēpt mateer outj die wonne”
MATEERE	Materie	Fr. Matière	Bv “Da ès goei mateere zelle” synoniem “matjêr”
MATER	Gaar		Ook dronken: “ A was goe mater gister’n achter de kerremis”
MATERJOËL	Materiaal	Fr. matériel	Variant “matrejoël”
MATRAS	Matras	Fr. Matelas	Uitdrukking: “ A mag meire zēn matras kiejer’n”: hij is halverwege zijn dienst/zijn verblijf

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MAUG	Maag		Bv “ A èndj o zēn maug »
MAUGER	Mager		Uitdrukking “Ne mauger’n ènn’n” = een magere slungel
MAUGZIER	Maagzuur		
MAUGZWÊJER	Maagzweer		
MAUKELÊJER	Makelaar		
MAUKEN	Maken		Uitdrukkingen: “ Da mokt veel” = dat scheelt veel “Ge moedj anne lach azu ni mauken »
MAZJORET	Majorette	Fr. majorette	
MAZJOUR	Majoer	Fr. Major	
MAZOET	Stookolie	Oorspronkelijk een Russisch woord	Is ook een benaming voor een drank (half cola half pils)
MÈ	Met		
MĒ	Mijn		Bv mè gedacht
MĒDAAR	Sint Medardus		As ’t reigert mē Mèdaar ès ’t vèr zes weken.
MĒDDEKAMENT	Medicament	Fr. médicament	
MĒDDEKOOSJE	Medicatie	Fr. Médication	
MĒDIEJEN’N	In één moeite		Bv “Go mē om e pilsken en bring mēdiejen’n nen aftrekker mee”
MĒDINGT	Me dunkt		
MĒEBEL	Meubel		
MĒEBELMAUKER	Meubelmaker		
MĒEBELSTIK	Meubelstuk		
MĒE-EMMEN	Mee hebben		
MĒEG	Wat hij lust (zn)		Bv “ Mor dad ès mēne meeg zelle, geef mē nog mor een bètj’n”
MĒEGELÈK	Mogelijk		
MĒEGEN	Mogen		
MĒEGOËN	Meegaan		Bv “ Dad ès brol, da zaa ni lank meegoën » Uitdrukkingen: “ Goje gouë naa mè da meiske mee” = Heb jij nu verkering met dat meisje

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			""t go mē mee vandaug" = Ik heb geluk vandaag
MEEGOSJWEG	Doorgaans		Variant: deergosjweg
MEEKEN	(Oude) vrouw		
MEEKLAPPEN	Meespreken		
MEEKROUËGEN	Meekrijgen		Uitdrukking: " A zaa ze meekrouëgen astje tousj komt" = Hij zal onder zijn voeten krijgen
MEEL'N	Molen		
MEELEKES	Problemen		Bv " A stot dor na mè zën meelekes"
MEELUËPER	Meeloper		
MEEMEL'N	Houtwormen		Bv " De meemele zitt'n in die kas"
MEENE	Menie		Zoals in "ruë meene"
MEEPOËRT'N	Zijn deel krijgen		
MEESJ (1)	Mug		Variant : meezje
MEESJ (2)	Mens		Meervoud : meesjken Uitdrukkingen: " Da kost stikke va meeskken" ""k en ben der ginne meesj af"
MEESJKELĒK	Menselijk		
MEESJOEPEN	Meenemen		
MEESKEIR'N	Meenemen		
MEEZJE	Mug		Variant: meesj
MEIR'N	Morgen		Uitdrukking : " Ja, meiren brengen" = Je moet niet denken dat ik dat doe
MEIR'N	Morgen		
MEIR'ND	Morgen		
MEIR'NT	's morgens		Bv " 't was al op de meir'nt astje tousj kwamp"
MEIRBEL	Marmer	Fr. marbre	Bv " Een meirbele skaa"
MEIRBELOËN	pruimsoort		Merbelaan is het AN-woord voor een oude variëteit van pruimen. Synoniemen zijn myrobolaan of kerspruim. Niet te verwarren met mirabelle (is een andere pruimensoort)
MEIRBIL	Knikker		
MEIRBOL	Knikker		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MEIREBOLLEN	Met de knikkers spelen		
MEIRK	Merk		
MEIRKELĒK	Merkelijk		
MEIRKEN	Merken, van een merkteken voorzien		
MEIRKIEJEL'N	Boerenkool		Variant mouëkiejel'n. Werd vroeger op de kouters geteeld als diervvoer. Bij het oogsten groen en ongeveer de grootte van volgroeide spruitenstekken.
MEISKEN	Meisje/dochter		Bv "Z'èmmen twieje jonges en e meisken"
MEISKESVELOO	Meisjesfiets		
MEISS'N	Meid		
MÊJERLONG	merel		Variante : mêjerlor
MÊJERLOR	merel		
MÊJERT	Maart		
MĒKANISJEIN	Mechanicus	Fr. Mécanicien	
MĒKKES	Kerel	Fr. Mec	Verouderd
MĒL	Meel/bloem		Uitdrukking: "A slopt gelēk de mouzj'n in 't mēl"
MELIESJE	Militie		
MELKBOËRD	Melkbaard		
MELKEROUË	Melkerij, maar ook de boezem van een vrouw		Bv "De die ee tor nogal een melkerouë va veere zeg"
MELKKĒNNE(KEN)	Melkkan(netje)		
MELKMAAN	Melkboer		
MELKMĒRSJANG	Melkhandelaar		
MELKMOULJ	Melkmuil		
MĒLLEM	Houtworm		
MELODEKA	Melodica		
MĒLTJ	Milt		
MĒLTJ(E)	Geslachtsrijp varken		Verouderd en in onbruik geraakt

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MĒM	Fopspeen en (vulg) vrouwenborst		Uitdrukking: “An’n ès nog mor zjust van de mēm af”
MEMEE	Grootmoeder		
MĒMMEN (WERKW)	Zeuren		
MĒN	Mijn		Variant : mouën
MENEER’N	Minderen		Bv “ ’t Mag dor al ewa meneer’n ee”
MENIEJER	Mijnheer		
MENIESJE	Munitie	Fr. Munition	
MENIET	Minuut	Fr. Minute	Uitdrukking: “Ne meniet vèr Brissel ee” : een ogenblik aub
MĒNJEKEN	Mandje		
MĒNNEKIEJER	Ineens		Bv “Pakt dad aal mēnnekiejer mee”
MENOTT’N	Handboeien	Fr. Menottes	Bv “ Z’èmmen èm gepakt en z’èmmen èm direct de menott’n oëgedoën”
MENOZJE	Huishouden	Fr. ménage	
MERAUKEL	Mirakel	Fr. Miracle	
MĒRKEER’N	Een merkteken zetten/scoren	Fr. Marquer	Bv “Ge moetj die kosj nog mērkeer’n”
MĒRRE	Merrie		Bv “Mè de mērre nor d’n ingst goën”
MĒRREMIT	Ketel	Fr. marmite	
MĒRREZJIEJEK	Slappe koffie		
MĒRSIE	Bedankt	Fr. Merci	
MĒRSJANDIES	Koopwaar of goederentrein	Fr. Marchandise	Variant: marsjandies
MĒRSJANG	Handelaar	Fr. Marchand	
MĒRT	markt		Mērt wordt ook gebruikt in de betekenis van ruzie: “ ’T ès weer mērt tiskien die twieje” Uitdrukking: “ A ’n ontj nie onder de mērt met die twieje” = hij had het moeilijk
MERTEKOO	Onnozelaar	Waals dialect waar marticot een ander woord is voor een aap	Variant: mettekoo

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MĒTELÊJER	Martelaar		
MĒTELINK	Marteling		
MĒRTMAAN	Marktkramer		
MÊS	Weide /meers		
MĒS	Mes		
MĒS (1)	H. Mis		
MĒS (2)	Mest		
MĒSJ	Klis haar die anders gekleurd is	Fr. Mèche	Bv “ Z’eed èr oër op mèsje lott’n trekken”
MĒSJ	Mortel		Bv “ Mocht dor nog ewa mēsĵ af”
MĒSJER	Metser		
MĒSJERSKNAUP	Metserdiender		
MĒSJERSUËG	Scherp zicht Metsersoog		Uitdrukking: “een mēsĵersuëg mag 7 santemeters skillen”
MÊSKEN	Kleine weide		
MÊSKESSALOË	Veldsla		
MESKIEN	Misschien		
MĒSNAT	Doornat		
MĒSPEL	Mispel	Lat. Mespilus < Gr mesos en spilos	Uitdrukking : « zoe rot as mespel”
MĒSPOEL	Gierput van de mesthoop		
MĒSSAUK	Mesthark		
MĒSSINK	Mesthoop		
MĒTJ’N (1)	Meter		
MĒTJ’N (2)	Streepje		Bv “ Ge moedj e mètĵ’n trekken”
MĒTOËL	Metaal		
MĒTT’N	Kalf maar ook domoor		Uitdrukkingen “A ès de mètĵ’n te palt » = hij is zeer sluw “Ne mètĵe leggen”: braken, overgeven
MĒTTEKESKNIEN’N	X-benen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MEZEERE	Miserie	Fr. Misère	
MEZIEK	Muziek Fanfare		Bv “ ’t Meziek god outj”
MIDI	Zuidstation		Variant: medi
MIE	Slordige vrouw en (vulg) vrouwelijk geslachtsdeel		
MIEJE	Meeuw		
MIEJER	Meer		
MIEJERDERĒD	Meerderheid		
MIEJERDERJOĒREG	Meerderjarig		
MIEJES	Mees		
MIEJEST	Meest		Variant “misjt”
MIEJEST’NDIEJEL	Voor het grootste deel		Bv “ ’t woëre vèr ‘t miejestendiejel kinjer’n »
MIEJESTER	Onderwijzer aanspreking		Uitdrukkingen : “ A ee zē miejester vast” = hij kan niet tegen hem op “k en kēn èm nie miejster” = ik kan hem niet de baas
MIEJESTERGAST	Ploegbaas		
MIEJETEL	Mortel		Vandaar ook miejetelbak = mortelbak
MIEJN’N	Menen		
MIEKES	Meisjes van plezier		Bv “ A ee bè de miekes geweest”
MIER (1)	Muur		Bv “ Ge zotj er de miere van opluëpen”
MIER (2)	Mier		
MIERKOSJ’N	Muurkaatsen		
MIK	Katapult (Vulg) vrouwelijk geslachtsdeel		
MIKMAK	Iets wat snel bij elkaar gegooid is		Bv “ Dad en trekt op niet, ’t ès iejene mikmak t’uëp
MIL	Mulle zand		Bv “ Ge moedj’ azu in ’t mil ni skippen, ’t stoujvt ier a genoeg”
MILLEDJIEJE	Krachtterm	Fr. mille + Dieu	
MINETT’N	(Vulg) cunnilingus		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MINGEL'N	Mengen		
MINGELINK	Mengeling		
MINNE	Pelsen sjaal/ katje		Bv "Z'oo èr minn'oën" – "Azuë skuê minneken"
MIS (1)	Mus		
MIS (2)	Verkeerd		
MISDACHT	Vergissing		"Mor dad ès e misdacht zei, da was giejelegaas anders"
MISERAUBEL	Miserabel		
MISJELOUËNENBRUËD	Grof brood	Fr. mestillon, dat afkomstig is van het Latijnse mixtillum.	Het oud-Nederlandse woord masteluin betekent een mengsel van half tarwe-, half roggemeel
MISJONGERD	Bedrogen uitgekomen		
MISJT	Meest		Variant "miejest"
MISKEJONK	Mussenjong		
MISKENOUËZER	ijzer om mussen te vangen		
MISKESRAT	Muskusrat		
MISKLAPPEN	Je mond voorbij praten		Bv "'k oo mē misklapt en naa weete zen't allemoël
MISKOMMEN	Ongelegen komen		
MISKWIEJEKEN	Slecht opvoeden		
MISLUËPEN	De verkeerde kant opgaan, ook figuurlijk		Bv "Da meisken eed èr giejelgaas misluëpen"
MISMIEJESTER'N	Verkeerd behandelen		Bv "Diejen dokter eed èm mismiejesterd"
MISMOKT	Verkeerd gevormd		
MISPAKKEN	Verkeerd inschatten		Bv "ge zotj er a nog o mispakke zelle"
MISPETAT	Verkeerd uitgedraaid		Bv "'k mag doen dak wil, 't ès altouëd mispetat"
MISPIKKEL'N	mispeuteren	Komt van mis bikkelen (de bikkels uit het volksspel verkeerd leggen)	Variant mispekelen
MISSINK	Vergissing		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MISTANGÈT	Opgetutte vrouw	Fr. Mistinguett	Mistinguett , artiestennaam van <i>Jeanne Bourgeois</i> (Enghien-les-Bains, 5 april 1875 – Bougival, 5 januari 1956) was een Franse actrice en zangeres. Ik Kerksken was er een café “Bè de mistangetten” (later filmzaal en later dancing Avalon)
MISTEERE	Mysterie	Fr. mystère	
MISTÈS	Bazin/meesteres		Variant : mestès
MISVAL	Miskraam		
MISVALL’N	Verkeerd bevallen		Bv “Dad eet’n ès mē misvall’n”
MISVRAUGEN	Verkeerd vragen		Bv” G’en kintj er niet o misvraugen”
MIZAMPLIE	Soort kapsel	Fr. Mise en pli	Bv “De kwaffeur eed èr ne mizamplie geleid”
MIZANN’N	Hinderen		BV “dad en mizant niet”
MIZEF	(Vulg) vrouwelijk geslachtsdeel		Uitdrukking : “Ze vègt er èr mizef oën”
MIZJOL	Idem		
MOBELÈT	Lichte bromfiets	Fr. Mobilette	
MODEPOEP	Iemand die steeds de laatste modesnufjes heeft		
MOË	Made/worm		
MOED	Gemoed		Bv “Mēne moed kwamp vil”
MOEDERKESZALF	Speeksel als placebo		
MOEDEROUSJ	Materniteit		
MOEF	Mof		
MOEI	Moe		
MOEJAAL	Moeial		
MOËKES	Acné		Bv “G’edj moëkes op ann”n nees”
MOËL (1)	Proviand/maaltijd		Bv “A ee zē moël in zēne rigzak”
MOËL (2)	Een hoeveelheid die men plast		Bv “A zuë moël datje gepist eet”
MOËL’N	Malen		
MOELJE (1)	Bakvorm	Fr. moule	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MOELJE (2)	Trog voor varkensvoer		
MOEMEL'N	Mompelen		Bv " Ge moedj azu ni moemele jong, 'k en verstoën a nie"
MOEMELBAKKES	Masker		Bv " mè rēkeeningen doemen een moemelbakkes op"
MOËN (1)	Maaïen		
MOËN (2)	Maan		
MOËNESKOUËN	Maneschijn		Uitdrukking "Aale moëneskouën'n" = Af en toe
MOENJTEG			Verouderd en in onbruik geraakt. Werd gezegd van een koe die niet meer drachtig is
MOENK	Stuurse vrouw		
MOENKEN	Nukvig doen		
MOENTJ('N)	Munt(je)		
MOENTJENBOL	Snoepje		Bv " Ge meegd'a bè Fransuëken ne moentjenbol go kuëpen"
MOER	Vrouwtje van het konijn		
MOËRE	Mare	Oud Ndl voor onheilstijding	Uitdrukking: " Da kindj ès van de moëre berêjen" = Dat kind heeft een nachtmerrie gehad
MOES	piepschuim		
MOESJ	Muts/pet		
MOESJORT	Mustaard		Variant: moesjert
MOËT (1)	Kameraad		
MOËT (2)	Maat		Bv " ge moedj in de moët blouëven ee"
MOET'N	Moeten		Uitdrukking: "Moet'n ès dwang en skouët'n ès afgank"
MOET'NS	Gedwongen		Uitdrukking: " Z'ès va moet'ns getraad":= ze was in verwachting toen ze huwde
MOETJE (1)	Moeite		
MOETJE (2)	Vermoeidheid		
MOETONG RETOERNEE	mantel in omgekeerd schaap	Fr. mouton retourné	
MOEZEGAT	Het gat in de buitenmuur van de (bij)keuken waardoor	Het komt van moosgat en moos is de oudst gekende Oud-Nederlandse	Bv : " De luëg lèpt deer 't moezegat"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
	afvalwater weg kan vloeien.	benaming voor modder, slijk en, later, afvalwater	
MOËZEL'N	Mazelen		
MOJER	(vulg) moeder		
MOKKE	Verloofde/ meisje		Bv "Azuë 'n felle mokke/ a eed èm een mokke opgeskeird"
MOLIER	Sierpleister	Fr. moulure	
MOLJE	Malie, schakel van een ketting		
MOLJER	Mulder/meikever		
MOLJEROUË	Maalderij		
MOLJTE	Proviand / maaltijd		Uitdrukkingen: "A ee zën moljte" = hij heeft genoeg "tès alf moljte" Het is half maaltijde. We zijn halverwege het eten
MOLL'NOUËZER	ijzer om mollen te vangen		
MOLLE	Koosnaampje voor een vrouw		Bv "Aa mèn molle"
MOLLEKESKLUËT'N			Uitdrukking: "Zoe zwēt as mollekeskluët'n". Variant zoe zwēt as mollekespek
MOLLEPUËT	Mollenpoot		Uitdrukking: "Gouë ètj ne mollepuët in anne zak, a zuë sjans"
MOLTONG	Molton	Lat. Mollis (zacht)	is een geruwd, in effen of keperbinding geweven, dik wollen, halfwollen of katoenen weefsel; de stof kan aan een of aan beide zijden worden geruwd (moltonneren).
MONDMEZIEK(SKEN)	Mondharmonica		
MONEKA	Accordeon		
MONJD	Maand		
MONJDAG	Maandag		In de café's in Kerksken kreeg men vroeger zijn "monjdag". De eerste pint die je dronk op maandag was op kosten van de patron (omdat er in principe na het weekend weinig volk kwam)

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			Een andere uitdrukking “Zënne monjdag pakken”. Op maandag niet gaan werken en op café gaan.
MONJELĒKS	Maandelijks		
MONKEN	Pruilen		Bv “A lèpt weer te monken”
MONSJERSJ	Lift om materiaal naar boven te brengen	Fr. monte-charge	
MOOR	Modder		
MOR	Maar		
MORBAJOUJK	Maar ja, ik ...		Verbuiging: morbajaug, morbajoën/morbajoës/morbajoët, morbajom, morbajoaug, morbajoës
MORBANIEJEK	Maar nee, ik ..		Verbuiging: morbaniejeg, morbanêjen/morbaneesj/morbanëntj/, morbaniejem, morbaniejeg, morbaneesj
MORKENDOEN	Toch wel, ik...		Verbuiging: morgedoetj, morēdoet/morzedoet/mortoet, morwēdoen, morgedoetj, morzedoen
MOSDUËD	Morsdood		
MOSTĒSJ	Snor	Fr. moustache	
MOT	Kleermot		
MOTJ’N	Maatje		
MOTREIGER	Motregen		
MOTSEKLÈT	Motorfiets	Fr. motocyclette	
MOTTE(N)BAAL’N	Mottenballen		
MOTTEG	Onwel/ iemand die er raar uitziet		B “k voel mē ewa motteg” of “Azu ne mottigen”
MOUË	Mij		
MOUË (2)	Meimaand		Uitdrukking: “ De mouë steken” = Een groene tak op een huis in aanbouw plaatsen op het moment dat het dakgebinte voltooid is.
MOUËD	Meid		Bv “ Een mouëd vèr aale weirk”
MOUËMONDJ	Meimaand		
MOUËN (VNW)	Mijn		Uitdrukking: “ De mouën” = mijn vrouw: de mouën’n = mijn man
MOUËN (WW)	Mijden		Bv: “ Ge moedj a mouën van dieje gast”
MOUËN (ZN)	(Kool)mijn		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
MOUËT	(hooi)mijt		
MOULJ	Muil		
MOULJEMAUKER	iemand die zich voordoet zoals het hem past in zijn voordeel		
MOULJENTREKKER	iemand die zich voordoet zoals het hem past in zijn voordeel		Maar ook een zuur snoepje
MOULJEZEL	Muilezel		Uitdrukking: “Geloë lēk ne mouljezel”
MOULJPLAUG	Mond- en klauwzeer		
MOUSJ	Muis		Bv “ge kindj’ier e mousjken uēre luēpen” Uitdrukking: “A slopt gelēk de mouzj’n in ’t mēl”= Hij slaapt niet vast
MOUTJ	Muit		Bv “Stēkt dieje vogel in zēn moutj”
MOUZJ’N (1)	Weggaan		Bv “A mousjt er vanonder”
MOUZJ’N (2)	Bintjesaardappelen		
MOUZJ’NUËREKES	veldsla		
MOUZJESTRONTJES	Hagelslag		
MOUZJOND	Wezel		
MOVÊS	Term uit het kaatsen als de bal buiten is	Fr. Mauvaise	
MUËR	Waterketel		“De muër zotj”
MUËR’NÊJER	Moordenaar		
MUËRD	Moord		
MUËSBÈZZE	Iemand die morst		
MUËSKEN	Morsen		
MUËSKLUËT	Idem (vulg)		
MUËSPOT	Iemand die morst		
MUGËKKEN	Meiklokje		

N

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
NAA (1)	Nu		
NAA (2)	Nauw		Bv “ Da stèkt zoe naa niet”
NAAS (1)	Nauw		Bv “ Da stèkt zoe naas niet”
NAAS (2)	nipt		Bv “’t es naas gepast”
NACHTBAAL	Nachtbal	Voorloper van de T-Dansant	Bv “Goje mee nor ’t nachtbaal bē Molle Marie”
NACHTIEJEMER	Nachtemmer		
NAF(T)BAK	Benzinetank		
NAFT	Benzine	Fr. Naphte	
NAFTPOEMP	Benzinepomp		
NATIER	Natuur		
NATIERLĒK	Natuurlijk		
NATTERĒL	Naturel	Fr. Naturel	Bv “ Eer oēr ès natterèl gekleerd”
NAUGEL	Nagel		Bv “ ’k en bè ginn’n naugel wêjerd. Uitdrukking: “ A’n ee gin’n naugel vèr o zē gat te krabben”
NAUGELBOUJK	Navel		
NAUM	Naam		
NAUVENANT	Navenant/ naargelang	Fr. A l’avenant	Uitdrukking: “ ’t es op zēn nouvenant nog goe weer”
NDOEJE?	En doe je dat niet?		Bv “ ’k en gon nie mee!” Ndoeje?” Vervoegin: Ndoek – ndoeje – ndoetje/ndoesse – ndoemen – ndoeje – ndoenzje
NE	een		
NĒ	Uitroep: “Zie zo”/ hier zie		Bv “ Nē, g’edj na wat dagge wiltj”
NEEP (1)	een plooi om een kledingstuk op een		Verkleinwoord : een nèpken. Bv “ Ge moetj er nog een nèpken inleggen”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
	bepaalde plaats wat te versmallen, figuurnaad		
NEEP(2)	Resultaat van het nijpen		Bv "'k zaa a sebiet een neep geven"
NEER	Uier van een koe		
NEERSTOUJKEN	Neerstuiken		
NEES	Neus		Uitdrukkingen : "Overaal zēn'n nees insteken" "Aske nen nees ètj kieje rieken" "G'en moedj' ann'n nees nie optrekken" "A oo rap zēn'n nees in zēn ann'n" " 't zaa van in zēn'n nees in zēne mond druppen"
NEESBÈNTJ'N	Neusbeentje		Uitdrukking: " A neesbèntj'n ès zeker on 't rotten?" = Je hebt zeker een wind gelaten?
NEESDOEK	Zakdoek		
NEET	Eitje van een luis		Bv " Zēn oēr zitj vil neet'n"
NEEZENEEZE	Met de neus tegen elkaar wrijven		Tegen een kind: " Gommen isj neezeneeze doen?"
NEGERINNETĒTT'N	Negerzoenen		
NEIMPORT	Gelijk wat	Fr. N'importe	Bv "Neimport wat dammen doen, wèr emme verloor'n"
NEIRF	Nerf		
NĒJESTEG	Naarstig		
NĒJESTEGĒD	Naarstigheid		Bv " Allé de nējestegēd ee"
NĒKKER	Eens (een keer)		Bv " Kom nèkker al ier"
NĒM	Hier zie		Bv " Nēm, pakt da mee"
NEMIEJER	Niet meer		
NĒST (1)	Wanorde		Bv "Wa vèr nen nèst ès mē dad'ier"
NĒST (2)	Nest		Uitdrukking: "Ge zèdj èm nie outj zēn'n nèst langen"
NĒST (3)	Bed		Bv " A lei nog in zēn'n nèst"
NĒSTEL	Veter		Uitdrukking: " Zēn'n nèstel afdroën":= zich uit de naad werken
NĒVVEST	Naast		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
NÈVVESTIEJEN	Naast elkaar		
NEWOËR	Niet waar? Is het niet?		
NIEJE	Neen		Verbuiging: Niejek, niejeg nêjen/neesj/nentj: niejemen/niejeg/neesj
NIEJEN	Nieuwe		Bv “ Z’èmmen nen niejen otto”
NIES	Nieuws		Uitdrukking : “Giejen nies ès goe nies”
NIESBERICHT	Nieuwsbericht		
NIESGEZINDJ	Die steeds iets nieuw wil		
NIET (1)	Nieuw		Bv “ Ge stotj zeker in ’t niet?”
NIET (2)	Niets		Bv “ Vandaug ni betoël’n, ’t ès aal vèr niet”
NIETNIMMENDAAL’N	Helemaal niets		
NIEVEJOËR’N	Nieuwjaar komen wens		Bv “ ’t ès al alf zjanewoëre en zen èmmen nog ni weest’n nievjoëren”
NIEVEJOR/NIEVEJOËR	Nieuwjaar		
NIEVEJORAUVET	Oudejaarsavond		
NIEVERJORSBRIEF	Nieuwjaarsbrief		
NIEWÊJERD	Nietsnut		
NIKNAKSKEN	Klein, rond koekje met gespoten, verharde suiker versierd		Bv “ Mè Sintjemëtt’n ootje ne zak vil niknakskes gekregen”
NILONG	Nylon		
NILONGKAASS’N	Nylonkousen		
NIMBROO	Nummer	Fr. numéro	
NIMMAND	Niemand		
NIMMENDAALEN	Niemendal		
NIMMER	Niet meer		Variant nemiejer:
NIVERAAS(T)	Nergens		Opmerkelijk is de dubbele ontkenning: “ niveraas nie”
NIVVEST	Nergens		
NODIEN/NORDIEN	Nadien		
NOËD	Naad		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
NOËDER	Nader		Variant: noër
NOËDERAND	Nadien/naderhand		
NOEGA	Nougat	Fr. Nougat	
NOËGEBORTE	Nageboorte		
NOËGERIEF	Naaigerei		
NOËMASJIEM	Naaimachine		
NOEN	Middag		
NOËN	Naaien		
NOENEET'N	Middageten		
NOENSLOPKEN	Middagdutje		
NOËR (1)	Na/achter		
NOËR (2)	Nader		Uitdrukkingen: " 't immen ès noër as de rok" = familie gaat altijd voor "g'en moedj'a da zoe noër ni trèkken" = je moet je dat zo niet aantrekken
NOËRMAUK	Namaak		
NOËRMÈS	Namis		Bv " Wanniejer èst de noërmes vèr pètj'n ? »
NOËRNOEN	Na de middag		
NOËRZIEN	Nakijken		
NOGZOEVEEL	Dubbel zoveel		
NOLJE (1)	Naald		Uitdrukking: " Van noljeken tot droëken" : in detail
NOLJE (2)	Langpootmug		
NONGDEDJIEJE	Verdorie	Fr. Nom de Dieu	In overtreffende trap: nondemiljaardedjieje
NONNE	Non		
NOOËS	Naaister		
NOOT	Noot		Uitdrukking: " Da god a een noot koste zelle"
NOR	Naar		
NORMOËL	Normaal		Uitdrukking: " Normoël ès achter de Keirk in Nievekeirken"= hiermee antwoordt men op de opmerking: " Dat is toch normaal" om aan te duiden dat het niet normaal is. Men verwijst hier naar de wijk "Maal" (= Moël) in Nieuwerkerken

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
NORMOËLSKOOL	Normaalschool		
NOROZJE	Iets wat vervelend is	?	Bv “ge zētj zoe ambetant. “t ès van norozje zeker?”
NOSJOR	Volgend jaar		Variant “tnosjor”
NOSTE	Meest nabij/ volgend		Bv “Tot noste kiejer”
NOSTENTOE	Bijna		Bv “’k ’t nostentoe gedoën »
NOSTEWEK	Volgende week		
NOT	Gewrichtskom		Bv “Mën’n eirem ès outj ’t not »
NOTELÊJER	Notelaar		
NOTOËRIS	Notaris		
NOUËG	Erg/hard		
NOUËPEN	Nijpen		
NOUËPLICHT	Zaklamp		
NUËD	Nood		
NUËST	Nergens		
NUËT	Nooit		
NUËTVAZELÊVEN	Nooit of nooit		

O

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
O	De letter O		Uitdrukking: “ A’n ès gin O geliejerd”
OBIS	Obus	Fr. Obus	Bv “In d’n oorlog zèndjer veel obisse gevall’n”
OBLEGOOSJE	Obligatie	Fr. obligation	
OCHEIREME	Ocharme		
OCHIEJERE	Och Here		
OCHIEJEROCHIEIREME	Combinatie van de vorige twee		
OCHIEJEROCHOTOCHIEIREME	Nog sterker dan de vorige twee		Een bekend kinderversje : “Ochiejerochotocheireme, e kinjeke zoder eiremen, e kinjeke zonder biejen’n, ochiejerochot, e kinjeke zonder kop, ès da nog een pop?”
OCHOT	Och God		
OE (1)	Hoe		
OE (2)	Uitroep van pijn		Bv “ Oe dat doe zjiejer”
OË(N)SKOUËN	Aanschijn		
OË(R)GETAA	Haargetei		pikzetter, voorwerp om de pik aan te scherpen. De onderdelen zijn de “oëraumer en ’t oërspeet” = haarhamer en haarspit
OEBEL	Knobbel		Bv “ Eer gezicht sto vil oebel’n”
OEBELËCHTEG	Hobbelig		
OED	Hoed		
OEDADDE	Hoe dat		
OËGEBRAND	Aangebrand		
OËGEDOËN	aangedaan		
OËGEOËN	Aangeslagen		Uitdrukking: “ Zèn tong ès oëgeloën”
OËGESTUËT’N	Lelijk gekleed		
OËGETRAAD	Aangetrouwd		
OËGEVEN	Aangeven		Bv “ Ge zodj èm da nie oëgeven ee”
OËGOËN	Weggaan		Bv “ Blouëf nog ewadde. Kendoen, ‘k gon oën”
OEIJEMAUKER	Hoedenkaker		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OEK (1)	Hoek		Verleiword: een oeksken
OEK (2)	Ook		
OËKINN'N	Aan kunnen		
OËKLUËSTER'N	Aansmeren		Bv " Lotj a da ni oëkluestere zëlle"
OËKOEKEN	Aankoeken		Bv " G'ètj da te lank op 't vier lotte stoën. ' T Ès ter aal oëgkoekt"
OËKOMMEN	Aankomen		
OËKOUILJ'N	Aanbalken		Bv " 'k moe mèn petatt'n nog oëkouilj'n
OËL'N	Halen		
OËLAM	Gereedschap		
OËLAMBAK	Gereedschapskist		
OELAOEP	Hoelahoep		
OËLÈG	Aanleg		Uitdrukking " 'k zintj o zën'n oëlèg" = ik zie het aan zijn manier van doen
OELÈTTERVOESJ	Binnenkort, weldra	Letterlijk: al luttel voorts	
OËLINGEN	Aanlengen		Bv" Ge moetj dad' ewad oëlingen mè een temperken"
OËLUËP	Aanloop		
OËN	Haan		
OËN	Aan		
OËNAAGEN	Vreemd gaan en arresteren		
OËNAAGER	Minnaar		
OËNANK	Aanhang		Bv " Aske mè èm ambras ètj, èje giejel zën'n oënank tegen aa"
OËNBELDJ	Aambeeld		
OËNBRANN'N	Aanbranden/aanbakken		
OËNDACHT	Aandacht		
OËNDOEN	Aantrekken		Bv " 'k Go mē iet anders oëndoën"
OËNDOUDJ'N	Aanduiden		
OENJER	Kip		Bv "Zoe zot as en oenjer" Uitdrukking: " A'n ès onder gin oenjer gebroedj" = hij is zeer sluw
OENJERSKOT	Kippenhok		
OENJERVLEJES	Kippenvel		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OËNOËL'N	Aanhalen		
OËNOGOMTRÈNTJ	Ongeveer		Bv " da zaa oënogomtrèntk nen alve meter zën" Variant : oënofomtrèntj
OËNTOUËGEN	Aantijgen		
OËNTREKKEN	Ter harte nemen		Bv " Ge moedj a da ni oëntrekken, 't s a faat niet"
OËNTROK	Aantrekkingskracht		Bv: " Azuë'n fèlle. Z'ee nogal oëntrok ee"
OËPAKKEN	Aanpakken en aanwerven		Bv " A ee twije nie mēsjsers oëgepakt"
OEPENTOEPEEN	Aanmodderen		Bv " Lotj ze mor oepentoepeen"
OËPLËKKEN	Aanplakken		
OER	Vrouw van lichte zeden		
OËR	Haar		Uitdrukkingen: " A eed een oërken nor zē voërken" "Mën oër doe zjiejer" = ik heb een kater
OËR (2)	Ader		
OËRD	Aard		Bv " Dad ès n' oërd van ne meesj"
OËRDEG	Raar, niet gezond		Bv 'k em iet verkiejerd geeten, 'k ben oërdeg
OËRDEGĒD	Toeval		Bv: " 't'n ès gin oërdegēd damme gewonn'n èmmen. Wër woëre veel beter"
OËREEKER'N	Aanrekenen		Bv " 'k zaa a leeggoed oek moet'n oëreeker'n"
OEREJAUGER	Hoerenloper		
OEREKOT	Bordeel		
OËREN	Haren		Bv "Een zeisj oëren"= De zeis scherp maken met behulp van een hamer en een aambeeldje dat in de grond wordt geplant.
OERENBOENJEL	Een onkuis gedoe		Bv " In die stamenee ès dat dor iejen'n oerenboenjel"
OERENBOK	Hoerenloper		
OERESJANS	Enorm veel geluk		
OËRSPËLLEKEN	Haarspeldje		
OËRSTIKSKEN	Haarstukje		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OËS	Haas		Uitdrukking: “Ge peist zeker da’k van nen oës gepoept ben” = je denkt zeker dat ik alles zo snel kan doen
OËS (2)	Aas		Bv “ skipper’noës” schoppen aas
OESJEKLOESJ	Hutsekluts		
OESJEPOT	Hutsepot		
OESJVLĒK	Hoofdkaas		
OËSKOUJVEN	Aanschuiven		
OESLAUKEN	Hoeslaken		
OËSMÊJER’N	Aansmeren		Bv “Een lotja a da nie oësmêjere zêlle”
OËSOM	Adem		Uitdrukkingen: “ ‘k Ben t’ênje van oësom” “ A ee zënne lèst’n oësom outjgeblêzen/outjgeblêsd
OËSTEG	Gehaast		
OËSTUËT’N	Aankleden (lelijk)		A zu ne liejereke rok. De die kën èr nogal oëstuëte zei”
OESZAK	Overtrek (van een “eppelink”)		
OEVEEL	Hoeveel		
OEVEESTJEN	Hoeveelste		
OËVRAUGEN	Aanvragen		
OËWEIRVEN	Aanwerven		
OËZELÊJER	Hazelaar		
OËZELEP	Hazenlip		
OËZELNOOT	Hazelnoot		
OF (ZN. MANNELIJK)	Tuin		Bv “ A zu skuë grinsjel in ann’n of, jong”
OF (ZN. ONZIJDIG)	Erf		Bv: “Bē Muërtgattens op ’t of”
OFGAT	Inrit van een erf		
OFSÊT	Buitenspel	Eng. Offside	
OFSTEE	Hofstede		
OFTEWEL	Ofwel		
OIJTERT	Haaltert, een boerendorp in de buurt		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
	van Kerksken waar ze denken dat ze in een stad wonen		
OJBEN	Steenuil		Verouderd en in onbruik geraakt
OKKELEER'N	Enten	Fr. Oculer	Oculeren of schildgriffelen is een vermeerderingsmethode voor houtachtige planten. Het is een vrij eenvoudige vorm van enten. Bij het oculeren plaatst men een knop (het oog of schildje vandaar de naam oculeren) onder de bast van een onderstam. In het volgend jaar gaat de knop uitlopen en groeit uit tot een tak van het gewenste ras.
OKKOZJE	Occasie		
OKSIZJENEE	Zuurstofwater	Fr. Eau oxygénée	
OL	Hol – achterwerk		Uitdrukking: "On 't ol van a gat" = 't zal niet waar zijn dat ik dat doe
OLLANDER	Noorderbuur		
OLLEBLOK	Klomp		
OLOUËF	Olijf		
OLTROOSJE	Emotie/ontroering	Fr. Altération	Varianten: ontroosje/ altroosje (zie letter A)
OMDADDE	Omdat		
OMDEWILLE	Omwille		Bv "Omdewille gods"
OMDOEN	Omspitten		Bv "Ik go menn'n of omdoen"
OMDROËN	Omdraaien		
OMGOËN	Gaan halen		Bv " God isj om mèn slēs'j'n"
OMGOESJWEL	Om Gods wille/ alstublieft		Bv "Wild'j' omgoeswel opaagen mmè bliejet'n?"
OMKLAPPEN	Ompraten		
OMLIEJEG	Omlaag		
OMLUËP	Omloop		Bv " Van Looy eet d'n omluëp van 't Volk gewonn'n"
OMMEGANK	Ommegang		Vroeger werd een "ommegank" gedaan met een boreling. In Kerksken bij goed weer werden "de Godelieve-kapellekens" gedaan, bij slecht of winterweer gebeurde de "ommegank" in de kerk. (Met dank aan Maria De Schutter)

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OMMELDONK	Stijfsel	Fr. Amidon	Eerst stijven met "ommeldonk" (op te lossen in koud water), de cols en het borststuk en de manchetten indompelen en na het drogen "dampen" en dan pas strijken (Met dank aan Maria De Schutter)
OMMENTOM	In alle richtingen gedraaid/ overhoop		Bv "A ee giejel de skoujf ommementom gedroodj"
OMMESWEER	Om en weer		
OMOËL'N	Omhalen		
OMOËLINK	Omhaling		
OMPLUËN	Omplooien		
OMSLOËN	Verstuiken		Bv "A ee zënne voet omgeslegen"
OMSLUËVEN	Omplooien (mouw bv)		
OMSTEKEN	in de betekenis van "buurten"		Komt van "ontsteken". Kom gezellig bij ons en ondertussen kan je een pijpje aansteken en roken. Bv "Waniejer komde nog isj omsteken?"
OMTRÈNTJ	Omtrent		
OMUËG	Omhoog		Uitdrukking: "Aales kën, balves omuëg vall'n"
OMVEIR	Omver		
OMVEIRLEGGEN	Neerhalen		
OMVEIRVALL'N	omvallen		
OMZIEN	(zn) moeite/last		Variant: omziesj Bv "G'en ètj dor giejen omzien nor"
ON	Aan		
ON(T)ZIEN	Ontzien/ Aanzien		Bv "Vèr wie ontziede gouë mē?"
ONBESKOFT	Onbeschoft		
OND	Hond		Uitdrukkingen: " 't ès van d'n ond zē gat/kl...." = het trekt op niets "A vest komt pesjiesj outj d'n ond zē gat" = uw jas is helemaal verfrommeld "Ask bē d'n ond slopt, betropte zēn vluën" "Ontj nen ond geweest a oo a gebeet'n" = het ligt vlakbij jou
ONDERAAGEN	Onderhouden		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ONDERD	Honderd		Uitdrukking “ ’t ès al goed, g’èdj onderd”= het is ok, je hebt je punt al gemaakt
ONDERDÈMS	Onderduims		
ONDEREIREMS	Onderarms		
ONDERIEJEN	Onder elkaar		
ONDERKOMMEN	Ondervoed		Bv “ Dieje sikkëlêjer ès giejelegaas onderkommen”
ONDERKROUJPER	Onderkruiper/ geniepigaard		
ONDERLOUËN’N	Onderlijnen		
ONDERLOUËVEKEN	Onderlijfje		
ONDERNOEN	Tijdens de middag		
ONDERPASTER	Onderpastoor		
ONDERSKOUËDINK	Onderscheiding		
ONDERTRAA	Ondertrouw		Ondertrouw of huwelijksaangifte is de benaming die gebruikt wordt voor het aangeven van het voornemen om te trouwen.
ONDERVÈN’N	Ondervinden		
ONDERVENDINK	Ondervinding		
ONDERVRAUGEN	Ondervragen		
ONDERVRAUGINK	Ondervraging		
ONDERWOUËZER	Onderwijzer		
ONDERZIEK	Onderzoek		
ONDERZJIP	Ondervest		
ONEFFEN	Ongeveer		Bv “ 10 frang en oneffen”
ONÊJERLĒK	Gewoonlijk		Bv “ Der ès dor onêjerlĒk nog veel volk”
ONGEDIEREG	Ongedurig		
ONGELIK(KEG)	Ongeluk(kig)		
ONGELOUËK	Ongelijk		
ONGER	Honger		Uitdrukking “Onger ès de beste saas”
ONGEZJENEERD	Ongegeneerd		
ONIEJEN	Aan elkaar		
ONIEJEPLĒKKEN	Aaneenplakken		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ONJEKEN	Hondje		
ONMEEGELĒK	Onmogelijk		
ONMEESJKELĒK	Onmenselijk		
ONNEJONK	Puppie		
ONNEKĒRRE	Hondenkar		Bv "Frans De Man es op gank mè mossele mè zēn onnekerre"
ONNEKOT	Hondenhok		
ONNEMAUGER	Zeer mager		
ONNEWEER	Hondenweer		
ONNUĒZEL	Onnozel		Uitdrukking " Dom geboor'n en onnuēzel gewiegd"
ONNUĒZELĒD	Onnozelheid		
ONNUĒZELĒJER	Onnozelaar		
ONRĒST	Onrust		
ONSKOELJEG	Onschuldig		
ONTAAGEN	Onthouden		Variant "omtaagen" Bv " Z'en ontaagt mor van d'n twèlleven tot d'n noen"
ONTGOËN	Ontsnappen aan zijn aandacht		Bv " der zaa èm nied ontgoë zelle"
ONTJ'N	Haantje		
ONTOËL	Onthaal		
ONTOUĒGEN'N	Onteigenen		
ONTRIEVEN	Benadelen, tekort doen		Bv " 'k Gon da meepakken. 'k en ontrief a dormee toch nie ee?"
ONTRIPPEN	Ontsnappen		Bv "'K em z'in d'uëg. Z'en zee mē nie ontrippen
ONTSLOES(J)TER'N	Letterlijk : van de bolster ontdoen		Figuurlijk: zijn vuile kleren verwisselen voor nieuwe. Bv: "Ik èm gezwètj. Ik go mē e wad'ontsloesjter'n
ONTVALL'N	Uit mijn gedachten gaan		
ONUĒGELĒK	Onooglijk		
ONVĒJER'N	Aanvaarden		
ONVERLĒTJ	Zonder beletsel		
ONVRĒWILLEG	Onvrijwillig		
OO	Cirkel , kring		Bv " A leid in d'Oo"
OOK	Had ik maar		Verbuiging: ook – oje- ootje/ooze ontj – oomen oje -onzje

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OOKESKINJER'N	Zij die te lang wachten		"ookeskinjer'n èmmen nuët niet"
OOIJJE	Olie		(Vulg) A ee zën voolj oolje isj afgeloëten = hij heeft de liefde bedreven
OOIJEFANTEPOUËPEN	Olifantenpijpen (zeer brede pijpen aan een broek)		
OOIJJEKENNE	Petroleumkan		Uitdrukking "A ès deertrokken gelêk een ou ooljekenne"
OOIJJEMAAN	Petroleumhandelaar		
OOMEN	Hadden we		
OOP	Hoop		
OOPELËK	Hopelijk		
OOS/OOZE	Ons/onze		Uitdrukking: "d'oos" = mijn vrouw – d'n oozen = mijn man Uitdrukking: "oos maan'n = mijn ouders"
OOZIEJER	OL Heer		Uitdrukking: "Ooziejer moe van aales zē getal èmmen"
OP	Op, maar ook ten einde krachten		
OPAAGEN	Ophouden		Uitdrukking: "Dad aagt de broek op" = dat is stevige kost
OPBÈN'N	Opbinden		
OPBLËZ'N	Opblazen (ballon)		
OPBRAN'N	Opbranden		
OPBRINGEN	Opbrengen, maar ook Afkorten		Bv "Oeveel moeje aale monj'n opbrengen?"
OPDOEN	Opdoen/er door jagen		Uitdrukking "Gommen nog iejen'n opdoen?" = Gaan we er nog eentje drinken
OPDOENJER	Verkwister		
OPDROUËVEN	Opdrijven		
OPEE'TN	Opeten		Bv "Êj'a tong opgeet'n è?" of "A ès opgeet'n van 't flessouën"
OPEFFEN	Optillen		
OPEGOËN	Open gaan		Uitdrukking: "De daugen begin'n al open te goën" = de dagen worden reeds langer
OPELICHT	Openlucht		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OPELIGGEN	Een open wonde vertonen		Bv “ Z’eed èr gesnêjen en eere vinger ligt open”
OPÈMMEN	Menen, denken		Bv “ G’êjet goed op”
OPENAAGEN	Openhouden		
OPENBOËR	Openbaar		Variant: openbor
OPENĒRTEG	Openhartig		
OPENINK	Opening		
OPFRĒTT’N	Opeten		Uitdrukking: “ Ge moedj a kas ni opfrĒtt’n”
OPGEKLĒDJ	Mooi aangekleed		
OPGESMEET’N	Opgejaagd, kwaad		
OPGEWĒJERD	Uitgenomen		
OPGEZĒTJ	Blij		“Z’ès mè een onnuëzelēd opgezètj”
OPGEZĒTJ	Opgezwollen		
OPGOËN (1)	Opgaan		
OPGOËN (2)	De partij beginnen		Bv “ Go geir mor iejest op”
OPGOËN (3)	In het wild omhoog schieten		Uitdrukking: “ Ze za opgoën vèr toeterkeszoēd” = ze zal nooit gehuwd raken
OPIEJEN	Op elkaar		
OPJAUGEN	Opjagen		
OPKALEFAATER’N	Opknappen	De term komt uit de scheepvaart en heeft betrekking op het dichtmaken van naden om schepen waterdicht te maken. Etymologisch heeft het woord een Arabische oorsprong.	
OPKLIEJEN	Opkleden		Bv “ Ge moetj zeker ivves nortoe? Azu opgeklĒdj, jong”
OPKOMMEN (1)	Opkomen		
OPKOMMEN (2)	Zich kandidaat stellen bij de verkiezingen		Bv “ A komt op mè de blaa/ruë”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OPKOUSJKEN	Opkuisen		
OPKRAUMEN	Opruimen, maar ook zich uit de voeten maken		
OPLA(BA)	Uitroep		
OPLÈGGEN (1)	Inmaken		Bv « cornisjongs opleggen »
OPLÈGGEN (2)	Bijbetalen		Bv « Oeveel moek a opleggen? »
OPLIEJER'N	Opleren, leren vliegen		Bv « 'k gon nor Less'n (Lessines) mën doujven opliejer'n »
OPLIGGER	Aanhangwagen		Variant : oplègger
OPLOËN	Opladen		
OPLUËPEN (1)	Als veldspeler meespelen (voetbal)		Ik en sto nimmer in de gool, ik luëp liever op
OPLUËPEN (2)	Groter worden		Bv "Aske wacht van te betoël'n zëntj nog opluëpen ee"
OPMAUKEN	Ophitsen		
OPOËL'N	Ophalen		Uitdrukking: " Ge zètjer nor opoël'n" = Je zal er de weerslag van krijgen
OPPEROOSJE	Operatie	Fr. opération	
OPPES	Naar boven		Tegengestelde van avves
OPPEVĒS	Opnieuw		
OPRAUPEN	Oprapen		
OPROEJEN	De maag in de war brengen		Bv "Dad eete va gistere roedj mē op"
OPSANTIEMEN	Opcentiemen		
OPSJAAN	Opjagen/ op stang jagen		Bv " Een lotj a van eer ni opsjaan ee"
OPSKEIREN	Opscharrelen		Bv " A eed èm e lief opgeskeird"
OPSKÈPPEN (1)	Bedienen aan tafel		
OPSKÈPPEN (2)	Opscheppen met een schop		Figuurlijk " 'T zal dor rap opgesket zèn" Het zal daar snel gedaan zijn
OPSKÈPPEN (3)	Opscheppen, stoefen		
OPSKÈSS'N	Omhoog trekken		Bv " Skèst a broek ewad op"
OPSKIET'N	In het zaad schieten		Bv " Oos petatte zèn opgeskoot'n"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OPSKIRR'N	Opschudden		Bv " Skirt de petatt'n isj op as z'afgegote zēn". Men zegt ook wel "opbloemen"
OPSLUËVEN	Opstropen		Variant: opsliejeven
OPSMOUËT'N	Zich druk maken		Bv " g'en moedj a azu ni opsmouët'n vèr een onnuëzelēd"
OPSPELEN	Van zijn oren maken/ eigenaardig doen		Bv g'en moetj tegen mouë ni opspelen Bv Mēn maug speldj' op
OPSTEKEN (1)	Influisteren		Bv " En nie opsteken ee"
OPSTEKEN (3)	In brengen		Bv " 'k gon de klein'n een topken opsteken"
OPSTEKEN(2)	De plaat poetsen		Bv " Steek et a op d'k a nimmer zien"
OPSTEKER	Influisteraar		
OPSTOËN	Opstaan		Uitdrukking: " Opgestoën ès plosj vergoën"
OPTALUËR'N	Optutten		
OPTĒSJ	Intijds		
OPTIPPEN	Keurig uitdossen		
OPTRĒKKER	Schoenoptrekker		
OPTROK	Aantrekkingskracht		Bv " Z'ès goe van optrok"
OPUËPEN	Ophopen		
OPWERPEN	Moeilijk verteren		
OPZIEKEN	Opzoeken		
OPZITT'N	Meerijden op de bagagedrager		Bv " Mag ek opzitt'n op anne velo vanachter?"
ORKEN	Haartje		Uitdrukking: " Een orken nor zē vorken"
OSJKEN	Toilet		
OSJT'N	Oudste		Wordt ook gezegd voor "vader" : "Ooz'n osjt'n"
OSPETOËL	Hospitaal	Lat. hospitalis	
OST'N	Haasten		
OSTA	Haast u		
OSTEG	Haastig		
OT	Nek/hals	Hot (draagmand)	Bv "maggek in ann'n ot zitt'n"
OTÈL	Hotel		
OTTANTIK	Authentiek	Fr. Authentique	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OTTOMATIK	Automatisch	Fr. Automatique	
OTTOO	Auto		
OU	Stop		Bv “Ou jong!”
OU(DE)RWÈSJ	ouderwets		
OU’N	Oude		Uitdrukking: “ooz’n ou’n” = mijn vader
OUË	Hij		
OUË(KEN)	Ei(tje)		Uitdrukkingen: “let verkuëpen vèr nen appel en een ouë” “ A zitj mee een ouë in zën broek”
OUËGEN	Eigen		
OUËGEN (2)	Hijgen		
OUËGES	Eigens		Bv “ Van ouëges” Vanzelfsprekend
OUËGESTE	Hetzelfde		
OUËKES	Eitjes (soort kolen)		
OUËL	ijl		Bv “ nen ouële kop”
OUËLEG	Heilig		Uitdrukking “Vèr wiez’n ouëlegen stonne’k ik ier ?
OUËMELĒK	Heimelijk		
OUËREMĒRT	warboel (ABN eierenmarkt)		bv: “ Es mè da tor een ouëremert, g’en krauegt er kop of steijert oën”
OUËS	ijs		
OUËSBIEJEN	ijsbeen		Bv een kotelet van ’t ouësbiejen (=het grootste stuk vlakbij het been)
OUËSGAT	Aarsgat		Onderste van een gevelde boomstam dat in de grond steekt
OUËSKAS	Koelkast		
OUËSOUËLEGEN	ijsheiligen		Mamertus, Pancratius en Servatius die respectievelijk op 11, 12 en 13 mei gevierd werden. Soms wordt hieraan ook Bonifatius (14 mei) nog toegevoegd. Eens die feestdagen voorbij valt er niet meer te vrezen voor nachtvorst.
OUËSSTOEL	ijsstoel		Verklaring : slede in de vorm van een stoel
OUËZER	ijzer		Uitdrukking: “ Z’ès mè d’ouëzers g’oldj” Ze is met de verlostang geboren
OUËZEREWEG	Spoorweg		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OUËZERMERSJANG	ijzerhandelaar		
OUËZERMOËL	Roest op het linnen		
OULJ	Uil		Uitdrukking: a zitje dor lek nen oulj op ne kloutj (hij zit er verweesd bij) Uitdrukking: “ D’oulje zeen op anne kop go skouët’n”. Het wordt donker stilaan donker
OULJ’N	Huilen/ schreien		Uitdrukking, ook door Kerkskenaars gebruikt: “Al ouilj’n den Briel af” = al schreiend weglopen
OUAAN	Beenderziekte		Bv “ A ee van d’n oumaan”
OUAANEKESOUSJ	WZC		Variant “Kluëster” A zitj in ’t Kluëster en nie in de Made
OUMĒS	Kapmes		
OUR	Ouder dan		
OURS	Ouders		Variant aars
OUSJ	Huis		In Kerksken zijn d’ouzjokes in de Hofstraat wereldberoemd
OUSJAAGEN	Huishouden		
OUSJEL	Primitieve weegschaal		Bv “Weegt da konouën on d’n ousjel”
OUSJIER	Huishuur		
OUSJPLEK	Bouwgrond		
OUSJWEIRK	Huiswerk		
OUSTROUËR	Oud-strijder		
OUTJ	Uit		Uitdrukking: “ ‘k en kën der ni on outj”= Ik krijg er kop noch staart aan of “Ik begrijp het niet”
OUTJANGBĒRD	Uithangbord		Uitdrukking: “Ge kiejet zien o zën outjangbĒrd” = Je kan het zien aan zijn manier van doen
OUTJANGEN	Uithangen		Bv “ Gen moedj a zu de zot ni outjange jong »
OUTJBĒSTEL’N	Mooi opkleden		Bv “ Ge zĕdj nogal outjgebĕsteld mè a nie kostim”
OUTJBIEJEN’N	Uitbenen		
OUTJBLOESJ’N	Uitblutsen		
OUTJBOLL’N	Uitbollen		
OUTJDOEN	Afdoen, maar ook rooien (aardappelen)		Bv “ Doed a vèst outj » Bv « Wĕr gon oos petatt’n outjdoen”
OUTJERAND	Uit de hand		Bv “ dad ousj stod outjerand te kuĕp”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OUTJGELEID	Die geen eieren meer legt		
OUTJGEMEIRGELD	Uitgemergeld		
OUTJGOËN	Uitgaan		
OUTJIEJEN	Uit elkaar		
OUTJKANT	Uithoek		
OUTJKLAPPEN	Uitpraten		Uitdrukking: “ Naa zēmmen outjgeklapt”= alles is gezegd, nu praten we niet meer verder
OUTJKLÊJER'N	Uitklaren		
OUTJKOMMER'N	De lente		
OUTJKOUSJEN	Uitkuisen		Uitdrukking : “ Ge zèdj a tiejene meege outjkousjen”
OUTJLÈGGEN	Uitleggen		
OUTJLOËT'N	Zo laten		Bv “ Lotten't outj ee, 'tès a wel azuë”
OUTJPISJEN	Uitnipen		
OUTJRAUPEN	Verwijderen/sorteren		Bv “ ‘k moe mēn petatt'n nog outjraupen”
OUTJRÊGEREN	Uitregenen		
OUTJROUËN	Uitrijden		Bv “Ze gon de Spoosjke teiref outjrouën”
OUTJSJAA'N	Uitjouwen		
OUTJSKIEJEN	Stoppen		
OUTJSKIET'N	Uitvliegen		
OUTJSKOUËT'N	Uitlachen/uitschelden		
OUTJSLAG	Uitslag (ook op het lichaam)		
OUTJSLAUPEN	Uitslapen		
OUTJSLEER'N	Uitglijden		
OUTJSLIBBER'N	Uitglijden		
OUTJSPANN'N	Een paard uitspannen		
OUTJSPELEN	De kleren uitdoen, maar ook resultaat hebben (goed of slecht)		Bv “ A zu e gezicht jong; ge zētj dor zeker slecht outjgespèldj”
OUTJSTEKEN	Uitspoken		Bv “ Wad ēje naa weer outjgestoken?”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OUTJSTOËN	Uitstaan		
OUTJSTOOSJ	Uitstaan		Bv “ ‘k en èm me eer gin outjstoosj”
OUTJSTRIEJEPEN	Natte kleren uittrekken		Uitdrukking” Ge kindj èm outjstriejepen”= Je kan zijn sporen volgen
OUTJVĒZJEL’N	Uitrafelen		bv “Azuën outjgevĕzjelde broek, jonges!
OUTJVRIEZEN	Werkloos zijn door het winterweer		
OUTJWEIRKEN	Uitwerken		Bv “ Ge moedj a kolêjere op mouë ni outjweirken ee”
OUTJWOUËZ’N	Uitwijzen		Uitdrukking: “ D’n èndj zëntj outjwouëz’n”
OUTJZJOEBER’N	Uitslurpen		
OUTJZWIEJET’N	Uitzweten		
OVÊJERDEG	Hoogmoedig		
OVÊJERDOUË	Hoogmoed		
OVEKOT	Bakhuis		
OVENTIER’N	Zich wagen aan iets/durven		Bv “ een oventierend’ a nie ee”
OVERAAGEN	Over houden		
OVERAAL (1)	Overall		
OVERAAL (2)	Overall, werkkledij		Bv “Doed an’n overaal oën. Das ès voulj weirk”
OVERANDERDAG	Om de twee dagen		
OVERDOËD	Overdaad		
OVERDOËN	Geforceerd		Bv “ A eed’èm overdoën”
OVERDRAUGEN	Verraden		
OVERÈNDJ	Overeind		
OVERÈNTWEER	Heen en weer		
OVERÈRKEN	Overluisteren/ ausculteren		Bv “ D’n dokter za a isj overèrken”
OVERGOËN (1)	Slaag geven		Bv “ Zē mor braaf of ‘k za a flees isj overgoën”
OVERGOËN (2)	Overgaan		Bv “A ès gebousjd. A mag ni overgoën »
OVERIEJEKOMMEN	Overeen komen		
OVERIEJEN	Over elkaar		
OVERJOËR	Verleden jaar		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
OVERKLAPPEN	Bepraten		Bv “ Een lotj a van eer ni overlappen ee”
OVERKNEIZJEL’N	Overknabbelen		
OVERLEEZ’N	Ritueel bidden om te genezen		Bv “ A ee zèn wêrt overleez’n” = hij heeft een gebed gedaan om zijn wrat te genezen
OVERLÈST	Onlangs		
OVERLOËT’N	Van de hand doen		
OVERMEIR’N	Overmorgen		
OVERNIES	Dwars over		Bv “ A god overnies “
OVEROËL’N	Overhalen		
OVERPAMPEL’N	Overdreven met de handen aanraken		Bv “ Lotj da liggen, ge moetj da nie te veel overpampel’n”
OVERPOEFT	Ongemakkelijk door te veel eten		Bv “ k zit grat overpoeft van denn’n oesjepot”
OVERROEPEN	Overdreven		
OVERROUËN	Omverrijden		
OVERSKIET’N	Overblijven		
OVERSKOEFEL’N	Overroepen		
OVERSKOT	Overschot		
OVERSLAUPEN	Zich verslapen		
OVERSLOËN	Slaag geven		
VERTOEKEN	Slaag geven		
VERTOUËD	Een tijdje geleden		Bv “ Es ’t lank leen dag’ èm gezien ètj? Ba nèntj, overtouëd bē Korlick”
VERTROKKEN	Bewolkt		
OVERUËP	Overhoop		
OVERZÈTJ	Te veel gegeten/te veel geleend		

P

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PAA	Pauw		Variant paoe
PAAS	Paus		Uitdrukking: 't ès van de paas zèn kluëten (het haalt niets uit)
PAASTÈRTJ'N	Pauwstaartje		Duivenras dat de staart waaivormig kan open spreiden
PADDE	Pad		
PAGADDER	Kleine jongen/meisje		
PAGADÈT	Opgedirkte vrouw	Bargoens: pagadet	Eigenlijk is de oorspronkelijke betekenis: een oosterse duif met vlezig gewas op de neus en om de ogen
PAKBOR	In overtreding		Bv "A licht en bran niet. Ge zètj pakbor"
PAKKOZJE	Verpakking/ pak		Bv "A lèpt mè zèn pakkozje op zënne rigge"
PAKNA	Neem nu, in de betekenis van "bijvoorbeeld" of "stel nu"		Bv "Pakna dagg' in zèn plosj zètj, wa goje doen?" of "ik geef a pakna 100 frang, wa zoje der mee doen?"
PALAVÈR'N	Babbelen, overleggen	Spaans palabra	
PALÈT	Palet (stenen bv)		
PALILLE	Gemeen woord voor een slordige vrouw	Zou terug te voeren zijn op het werkwoord lullen, wat 'slap zijn' betekent en waaraan een expressief voorvoegsel pa- is toegevoegd.	Bv "A zu een voulj palille »
PALJAS(KEN)	Dwaas, snoeverig persoon		
PALJEE	Overloop op de verdieping		
PALLEM	Palm		Bv "D'n iejeste krouëgt ne pallem"
PALLEMTÈKSKEN	Palmtakje		
PALLEMWOUË	Gewijd palmtakje		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PALLESOËT	Klein kind of lange slungel of deugniet	Oorspronkelijk betekende het lang opgeschoten mens. Is een overdrachtelijk gebruik van <i>palissade</i> 'zwarte in de grond gedreven paal', van het Franse <i>palissade</i>	Bv "Dad ès toch nogal ne pallesoët zëlle"
PALOUËS	Paleis		
PALTOO	Mantel	Fr. Paletot	Bv "Z'eed èrre skuêne paltoo oën"
PAMPELOTT'N	Lange krullen in het haar		
PANDAAR	Parelhoen	Fr. Pintade → Pintarde	Verkleinwoord: pandarken
PANDOERINK	Pandoering		
PANGKART	Plakkaat	Fr. Pancarte	
PANNE	Pech/panne	Fr. Panne	
PANTOMIENE	Drukke, gedoe	Fr. pantomine	Bv "Wa vèr een pantomiene was da, jong"
PAOE	Pauw		Variant: paa
PAP			Uitdrukking: " 'ken kè ginne pap nimmer zeggen"
PAPBËSTEL	Borstel om behangselpapier in te pappen		
PAPEETER	Iemand van Mere		
PAPIERDEROUË	Papierwerk		
PAPKINDJ	Klein kind		Bv "Och jong, ge zēdj nog e papkindj"
PAPLORIER	Laurierkers		
PAPLOUËSTER	Grote lijster		
PAPSKOOL	Kleuterschool		
PAPZAK	Dikke persoon		Maar ook "Ik zit papzak" = ik heb me overeten
PARAVANG	Windscherm/kamerscherm	Fr. Pare-vent	
PARDEBLEE	Stapmars	Fr. pas redoublé	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PARDESSIE	Overjas	Fr. Par-dessus	
PARDONG	Pardon	Fr. Pardon	
PAREMÈNT	Gevelsteen/ siersteen	Fr. parement	
PARESJIT	Valscherm	Fr. Parachute	
PARÈTT'N	Snoeverige manier van doen	< part en pret??	Bv "G'en moedj a zu gin parètte mauke jong »
PARETTEMAUKER	Blaasjesmaker		
PARIK	Pruik	Fr. Perruque	
PARK	Kinderbox		
PARLEFONG	Parlofoon	Fr. parlophone	
PARLESANTEN	Palaveren		
PAROUË	Prei		
PAROUËS	Parijs (de Franse hoofdstad)		
PARTI	Partij		Bv " Ge moetj vèr eer gieje parti trekken"
PARTOUË	Partij		
PAS	Waterpas		Bv: " Mor dad'en lei ni pas, zei moët. Da zie'k ik azuë"
PASFIT	Primitieve mixer	Fr. Passe-vite	Bv " Geef mē de pasfit, dak de soep kēn deerdoen"
PASJAKROET	Scheldwoord: luierik, snoever, windbuil	Arabisch basha kharut (pocher/stoefer)	
PASJOETER	Spitskool		Figuurlijk: " ne kleine pasjoeter"= een kleine jongen
PASJOETEREG	Onbenullig		
PASSANT	voorbijganger		Ook: "in 't passant" = tussendoor, bij het voorbijgaan BV" Pakt in 't passant die taluër mee nor de keeke"
PASSEERDE	Verleden		Bv " Passeerde week"
PASSOZJE	Passage	Fr. Passage	Bv " A woendj'ier kalm. Der ès ni te veel passozje"
PASTER	Pastoor		
PASTEROUË	Pastorij		
PASTILLE(KEN)	Medicament/ pilletje	Fr. pastille	
PATAAT	Klap, bons		Bv " Da gaf dor nogal een pataat zeg"
PATAPOEF	Dikke persoon		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PATEE	Pâté/ leverpastei	Fr. Pâté	Uitdrukking: “Patee outj ’t kimmeken: leverpastei om te smeren
PATEEKEN	Gebakje/ olijke gast		Bv” Anne maan dad es toch e pateeke zëlle”
PATJ	Vader		
PATROELJE	Patrouille/legeroefening	Fr. Patrouille	
PATRONAASJ	Patronage	Fr. Patronage	De eerste Belgische patronages ontstonden omstreeks 1850. Naar het voorbeeld van Franse Sint-Vincentius genootschappen breidden de Belgische Vincentianen hun liefdadigheidswerk in armenbuurten uit met onderricht en opvoeding van kinderen en volwassenen. Hun initiatief werd snel nagevolgd door de geestelijkheid, kloosterlingen enz
PATRONG	Patron	Fr. patron	
PATRUËN	Patroon		
PAUPEGOË	Papegaai		
PEDAL	Pedaal	Fr. pédale	Variant: petal
PEE	Kerel, gast		
PEEKAPPER	ijzeren hark met drie of vier tanden		
PEEKEN	Mannetje		
PEER’N/PEERE	“Vader”	Fr. Père	Uitdrukking” Zënne peere zien met iemand”= veel last/problemen hebben met iemand
PEES	Pees, zenuw		Uitdrukking” Zën pees afdroën”
PEETER’N	Peuteren		
PEINSNEE	Neusknijper (voorloper van de bril)	Fr. Pince-nez	
PEIRPINKEN	Perk hinkelen		Kinderspel waarbij men op de grond een raster tekent in een bepaalde volgorde met genummerde vakken en men al hinkelend een steentje volgt dat van het ene vak op de hinkelbaan naar het volgende wordt voort geschopt.
PEISJ	Pens		
PEIZ’N	Denken		
PÊJEL’N	Parel		Verkleinwoord: pêjeleken
PÊJEN	Chicorei		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PÊJENBRANDEROUË	Chicoreibranderij		
PÊJER	Peer		Uitdrukking: “ A eed een pêjer op” = hij is dronken
PÊJER’NUËG	Spiegelei		Werd vroeger ook gezegd van een muntstuk van vijf frank
PÊJERD	Paard		Uitdrukking “ ‘t’n zaa èm gi pêjerd skill’n”
PÊJEREKEN	Paardje		
PÊJEREKNECHT	Paardenknecht		
PÊJEREKOERS	Paardenkoers		
PÊJEREKRACHT	PK		
PÊJERELÊJER	Perenboom		
PÊJEREMEEL’N	Paardenmolen		
PÊJEREMIEJESTER	Veearts		
PÊJERESTAAL	Paardenstal		
PÊJERESTÊJERT	Paardenstaart		
PÊJERESTRONT	Paardenmest		
PÊJEREVLIEG	Paardenvlieg		In Kèsken zeggen de ouderen nog steeds “ nen daas”
PÊJEREWACHTERKEN	Kwikstaartje		
PÊK	Hars		
PEKELÊJERINK	Pekelharing		
PEKELTEEF	Scheldnaam voor een vrouw		
PEKÊT	Paal, maar ook piket	Fr. Piquet	Bv “” A ès va pekèt”
PEKIER	Injectie	Fr. piqûre	
PÊKKINK	Pak slaag		
PÊKZWÊ(R)T	Pekzwart		
PELASTER	Kolom/zuil		
PELÊJER	Paal/zuil		
PELÊJERENBOUWETER	Pilaarbijter/ schijnheilig iemand		
PÈLL’N	Schillen, van de pel ontdoen		
PÈLLE	Schil, vel		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PÈLLEKES	Roos in het haar		Bv “ A vest angt vil pèllekes, waske’t isj mè pētrolan (= Pétrôle Hahn)
PÈLLEPETATTEN	Aardappelen in de schil		
PELOEZE	Grasveld		Variant: peloes
PELONG	Inspanning	Fr. pilon	Uitdrukking: “ Geef mor pelong” = doe maar een grote ispanning
PELOOKEN	Zure pruim		Verouderd en in onbruik
PELOVER	Trui	Eng. Pull-over	
PĒN(J)WAAR	Nachtkleed	Fr. Peignoir	
PENÊS(KEN)	Duimspijker	Fr. Punaise	
PĒNNE (1)	Pan		
PĒNNE (2)	Pen om te schrijven		
PĒNNEDUËS	Pennendoos		
PĒNNEKEN	Pannetje		
PĒNNEKESDROËD	Prikkeldraad		
PĒNNEKOEK	Pannenkoek		
PĒNNELAT	Panlat		Bv “ A ès a zu smaal as een pēnnelat »
PĒNNETEESJE	Penitentie	Fr. Pénitence	
PENNEZAK	Pennenzak		
PENNINK	Penning		Uitdrukking : « A eed oos de pennink gejongd” = hij heeft ons een loer gedraaid
PĒNSJNOËT	Internaat/kostschool	Fr. pensionnat	
PEPERKUËREKEN	Steelwratje/ moedervlekje		Bv « A eed e peperkuëreken op zēn kauk
PEPITTER	Lessenaar	Fr. Pupitre	
PĒPKEN	Pijpje		
PĒPKEN	Pijpje		
PEREE	Puree/ stampot	Fr. purée	
PĒRÈKZEMPEL	Bijvoorbeeld	Fr. Par exemple	
PĒRFORS	Dringend	Fr. Par force	Bv “ Moeje da pērfors naa doen”
PERISJ	parkiet	Fr. perruche	
PĒRMALEER	Per ongeluk	Fr. Par malheur	
PĒRMEABEL	Regenjas	Fr. Imperméable	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PĒRMENANT	Haarsnit	Fr. Permanent	
PĒRMĒNTEG	Parmantig		Variant: pĕrmĕntelĕk
PĒRMETEER'N	Toestaan	Fr. Permettre	
PĒRMISJE	Toelating	Fr. Permission	
PĒRREPLIE	Regenscherm	Fr. Parapluie	Ook in de betekenis "in de war" Bv " A oor ès pĕrreplie"
PĒRSEE	Dringend		Bv " ik moe persee piss'n"
PĒRSONIEJEL	Personeel		
PĒRSUĒNLĒK	Persoonlijk		
PĒRT	Poets	Fr. Perte	Bv " 'k èm z'en ferreme pĕrt gebakken"
PĒRT	Kwade bui		Bv " Z'ee weer èr pĕrte zelle"
PERTANG/PERTANK	Nochtans	Fr. Pourtant	
PĒRTEG	Grillig, guitig		
PĒRTOTAL	Total loss, volledig naar de vaantjes	Fr. Perte-totale	
PĒSJ	Perzik	Fr. pêche	
PĒSJ'NDRAUGER	Telegrambesteller	Fr. Dépêche	Uitgestorven beroep
PĒSJE	Stok	Fr. Perche	Uitdrukking: " Azuë 'n lange pĕsje"
PĒSJE	Iets wat zwaar belastend is	Fr. Pêche (avoir la pêche)	Bv " dad ès een pĕsje ver mouë zei"
PĒSJEKEN	Wissen stokje	Fr. perche	Bv " Ik ziek nog pĕsjekes vĕr menn'n eirtrouës"
PĒSJEKESOËR	Zeer dun haar zonder vorm		
PĒSJELĒJER	Perzikboom		
PESJIESJ	Precies		
PESJONKEL'N	Portiuncula	Latijn: portiuncula	Oud kerkelijk gebruik. "Pesjonkele goën of pesjonkel'n". Is zo genoemd naar een kapel in Assisi (Umbrië). De Aflaat van Portiuncula verwerven of pesjonkelen is de naam voor een volks gebruik in de Katholieke Kerk dat gepaard gaat met de kerk in- en uitgaan. De volle aflaat van Portiuncula kan nog altijd op 2 augustus verdiend worden door een

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			franciscaans godshuis te bezoeken en er de voorgeschreven gebeden te bidden.
PESTONG	Piston	Fr. piston	
PÈT	Schrik		Vb “ G’en moetj ginne pèt emmen,’k en zaa ni bouët’n”
PETAT	Aardappel		Uitdrukkingen: “ k go mēn petatt’n isj afgieten” “ A leid in de petatt’n” “A verdindj nog ’t zaat op zēn petatt’n niet”
PETATTEKAPPER	Gereedschap om aardappelen te rooien		
PETATTEKOREUR	Slechte wielrenner		Bv “ A kē ginne prouës rouën, azu ne petattekoreur »
PETATTEPLAUG	Aardappelplaag		
PETATTEPLOEG	Aanaardploeg		
PETATTERBLOEM	Aardappelbloem		
PETATTERKINDJ	Kind waarvoor geen suikerbonen gegeven waren		Bij een geboorte werd er doopsuiker uitgedeeld en te grabbel gegooid. Wanneer ze niet genoeg van deze snoeperij meenden te hebben ontvangen, riepen ze « petatterkindj » en begonnen te zingen: « Ueg ousj, liejeg ousj, der es een gierige pin in ousj».
PETATTERMĒS	Aardappelmesje		
PETATTERZAK	Aardappelzak		
PETIESJE	Petitie	Fr. Pétition	
PÈTJ	Peter, maar ook vent		Bv “ Jaa mēne pètj”
PÈTJ’N	Peter		Uitdrukking: “Ge zētj er pètj’n af” = je bent het kwijt
PÈTJE LAP	vervangpeter bij afwezigheid		
PETROL	Petroleum		Uitdrukking : a geeft petrol (hij gaat er hard tegenaan)
PÈTROLAN	Middel tegen roos	Van de merknaam “Pétrole Hahn”	
PEZEWEVER.	Vitter, maar ook iemand die weinig lust.		Het woord pezewever zou uit de woordenschat van de wevers komen en verwees naar het weven van pezen in plaats van draden m.a.w. prutswerk dat voor niets diende

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PIEJEPEN	Piepen		
PIEJES	Slagen		Bv “ A ee piejes g’ad »
PIEJEZ’N	Kloppen slaan		Bv “Piejest er mor isj goed op aske koëd zētj”
PIEJONG	Pion	Fr. pignon	Bv “ Ne veloo mè ne vaste piejong »
PIEJOT	Piot/soldaat		
PIET	Geluk		bv “G’edj nogal piet zēlle! Sjansaar!”
PIK (1)	Pik (Gereedschap om graan te oogsten)		
PIK (2)	Afgunst		Bv “ A ee ne pik op mouë”
PIKAPIK	Op gespannen voet		
PIKAUK	Pikhaak (gereedschap)		
PIKDÈSKER	Maaidorser		
PIKÈT (1)	Paal	Fr. piquet	
PIKÈT (2)	Ruzie		Bv “ Da was dor nogal e pikèt bè eir gistere’n”
PIKÈT (3)	Karwei		Bv “ Ik mag ni boutj’n , ik bè va pikèt”
PIKKEL	Pikkel, maar ook been		Bv “ A kēn nimmer op zēn pikkele stoën”
PIKKEL’N	Moeilijk stappen		Bv “ Al pikkelegoweg”
PIKKELINK	Graanschoof		
PIKKEN (1)	Stelen		
PIKKEN (2)	Steken/pijn doen		Bv “ Da pikt zei jong”
PIKKENDONKER’N	Pikdonker		
PIKUP	Platendraaier	Eng. Pick up	
PILJTER’N	Peuteren		Bv “ Ge moetj er ni o piljter’n, ’t zaa bloeien”
PILLE	Snoepje/ pil		Uitdrukking: “ Z’èmmen een pille g’ad” = ze hebben zwaar verloren
PILP	Draf (veevoeder)		
PILPER	Paars/purper		Uitdrukking: “ Te pilpere verbrand” = in de 3 ^{de} graad verbrand
PILPKOULJ	Kuil voor het veevoeder		
PILSJAAR	Pilchard	Lat. Sardina pilchardus	Pilchards zijn sardienen in tomatensap
PIMPELMIEJES	Pimpelmees, maar ook erg mager iemand		
PINK (1)	Poosje, ogenblik,		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PINK (2)	Ringvinger		
PINKEN	Knippen		
PINKER (1)	Richtingaanwijzer		
PINKER (2)	Wimper		
PINNE (1)	Pin		Bv “de Dosjke oon een pinne op eijere’n ellem”
PINNE (2)	Gierig persoon		Bv “ Ze’n zaa niet geven jong, azuë een pinne”
PINTJ	Pint		
PINTJELIER’N	Op zwier gaan/blijven plakken op café		
PISBAALEKEN	Zacht balletje		Bv « Dad es mor e pisballeken lēk dagge dor skipt ee jong”
PISBLOEM	Paardenbloem		
PISDOEK	Primitieve luier		
PISJ’N	Pitsen/nijpen		ZN : een pisj
PISJOEN	Pensioen	Fr. Pension	
PISJPEIN	Houtsoort (soort van den)	Eng.: pitch pine	Bv “ een kas in pisjpein”
PISKAAS	Iemand die veel moet plassen/ een flauwerik		
PISKLODDE	Luier		
PISPOT	Nachtemmer		
PISS’N	Plassen		Uitdrukking: “ Ge kintj er op piss’n” = het is vlakbij
PISSEMĒNNEKEN	Flauw ventje		
PISSER	Iemand die pas soldaat is		Duidde op het leeuwte op de muts. Zolang men niet in een eenheid zat was dit het kenteken op elke muts. Door anciens werd dit leeuwte een pisser genoemd
PISSERKEN	Flauwe schop, maar ook plassertje		Bv “Ge komd’allèsj ni toe, azuë pisserken”
PISSINE	WC voor de heren	Fr. piscine	
PIST	Wielerbaan	Fr. piste	Uitdrukking “ Wēr zēn de pist in” = we zijn er vandoor
PISTOLEE	Broodje	Fr. Pistolet, enkel in Belgisch Frans gebruikt	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PIT	Put		
PITJ	Pitteleer (verkorting)		Bv “ A ee zēne pitj oēn vēr nor de fiejest te goēn”
PITJ’N (1)	Putje		
PITJ’N (2)	mannelijk geslachtsdeel		Uitdrukking “ ‘k oo èm bē zē pitj’n”
PITJELÊJER	Pitteleer		
PITJESBAK	Pitjesbak		
PITJESKIET’N	Putje schieten (knikkerspel)		
PITTEKEN	Kuiltje in de wang		
PIZJEOE	(Vulg) mannelijk geslachtsdeel		
PIZJEMA	Pyjama		
PJEEDEPOEL(EKEN)	Klein ruitjesmotief (kledij)	Fr. Pied de poule	Bv “ A eed een vest mè e pjeedepoeleken oēn”
PLA	Schotel/gerecht	Fr. plat	Bv “ne kaa pla”
PLADOUËS	Pladijs		
PLAFONG	Plafond		Variante: blafong
PLAK	Nummerplaat, verkeersbord		
PLAKKEN	Röntgenfoto’s		Bv “ ‘k moe lotte plakke pakken in de kleniek”
PLAKOËT	Plakkaat		
PLAMIERE’N	Plamuren		
PLAMOËSTER	Grote plek	Oorspr. een stuk kalk dat van de muur gevallen is	Bv “Kēkt na isj. A zuē ’n plamoëster op a vest
PLANG	Plan		
PLANKIER	voetpad		
PLANKIERKOËRTER	Iemand die geen verstand heeft van kaarten		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PLANSJEE	plankenvloer	Fr. plancher	Plansjee werd ook gezegd voor dansvloer. En bekende plaats in de streek was “bè Marie Plansjee, va veeren bollewinkle en vanachter stamenee” Heeft ook de betekenis van plankgas geven: “gee mor plansjee”
PLANTSOEN	Plantgoed	Fr. plançon	Bv “Ej’ a petatteplantsoen al”
PLASSEER’N	Plaatsen	Fr. placer	
PLASSEMENT	Plaatsing	Fr. Placement	
PLASTRONG	Stropdas	Fr. Plastron	
PLAT			Uitdrukking: “ a ee ne platte mett’n” = hij geeft over Uitdrukking: “ Platte mezeere”
PLATINNE	Vorm om een brood te bakken	Fr. platine	Vandaar de naam “paltinnebruëd”
PLATTEKÊS	Plattekaas		
PLAUG	Plaag		
PLAVOUËN	Betegelen		
PLĒDDER’N	prakken		Bv “ Plēddert de kleine zēn petatt’n isj”
PLĒK	Vlek		
PLĒKBAND	Plakband		
PLĒKBĒRD	Plank waarop de stukadoor zijn kalk legt alvorens uit te strijken		
PLĒKKEN	Plakken, maar ook smeren		Bv “ ‘k go nog nen boterham plēkken”
PLĒKKER (1)	Stukadoor		
PLĒKKER (2)	Sticker/pleister		
PLĒKKÊS	Smeerkaas		
PLĒKPLOËSTER	Iemand die niet kan naar huis gaan		
PLĒKPOT	Iemand die veel morst		
PLĒKSPÖËN	Truweel van een stukadoor		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PLÈMKEN	Pluimpje		Variant: pluimken
PLÈSJ	Dorpsplaats		Bv “Der ès nog plosj op de plèsj”
PLÈSJ	Plets		Bv “’k zaa a seffes een plèsj geven”
PLÈSJ’N	Klappen, applaudisseren, pletsen		Bv “In de plèsj’nde rêger”
PLÈSJER	Zeer dik kalf		
PLÈSJKOP	Kaalkop		Variante: Blèsjkop
PLESSEEROK	Plooirok	Fr. Plissé	
PLIKKEN	Plukken		
PLIKSKEN	Haarversteviger		Bv “ Doet er e pliksken op, op mèn oër”
PLINTJ	Plint		
PLISJKEN	Pluisje		
PLOENJE	Plunje		Bv “ Doed a een ander ploenj’oën”
PLOËSTER (1)	Plaaster		
PLOËSTER (2)	Gemene vrouw		
PLOËT	Plaat		Uitdrukking: “ A ploët blouëvd’ange zelle”
PLOM/PLONG	Zekering	Fr. Plomb	
PLOMBAASJ	Tandvulling	Fr. Plombage	
PLOMBEER’N	Tanden vullen	Fr. Plomber	
PLOSJ	Plaats		Bv “ Der ès nog plosj op de plèsj”
PLOUËN	Plein		
PLOUJM	Pluim		
PLOUSJ	Pluis (in orde)		Bv “Dad en è sier ni plousj zei »
PLOUSJKEN	Pluisje		
PLOUZI’N	Pluizen (erwten)		
PLUË(KEN)	Plooi(tje)		Uitdrukking: “ ‘k en ben ni op mèn pluë” = Ik voel me niet zo goed
PLUËN	Plooien		
PLUËROK(SKEN)	Plooirok		
PO(E)RTJ’N	Poortje		
PO(R)TREETTREKKER	Fotograaf		
PODDINK	Broodpudding		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
POEF	schulden		Bv " A ee nen uëp poef stoën bè de bank »
POEJER	Poeder		
POEJERDUËS	Poederdoos		
POEJERINK	Rammeling, pak slaag		
POËL	Paal		
POËLINK	Paling		
POELJ'N	Matrassen		Verouderd en in onbruik geraakt
POELJE	Kuiken/kip	Fr. poule	
POELJSJ	Pols		
POEMBAK	Spoelbak		
POEMP	Pomp		
POEMPAF	Doodmoe		
POEMPEN	Pompen		
POEMPWOËTER	Pompwater		Bv "Zoe klêjer as poempwoëter"
POËN	Paaien		Bv " Ge moetj dieje klein'n ewa poën, azu bliejet'n"
POENTJ	Punt		
POEP (1)	Pop, maar ook achterwerk		
POEP (2)	Vrouwtje van een vogel		
POEPEKAS	Poppenkast		
POPELOEREZAT	Stomdronken		
POPEMIEKEN	Opgetutte vrouw		
POEPEN	Geslachtsgemeenschap hebben		
POEPERS	Schrik		Bv " Ge zitj mè de poepers ee?"
POER	Kruit		Uitdrukkingen " Zetj er ewa poer achter ee" = laat het wat vooruitgaan " G'en moedj aal a poer ni verskiet'n » = je moet niet alles gelijk doen
POËR	Paar		
POERKES	Rotjes		Bv " e poerkesgewêjer"
POËRT	Part/deel		Bv " A ee zē poërt al g'ad"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
POËRT'N	Delen		
POESJ	Koe (kindertaal)		Bv “ Këkt, de poesjkes luëpen dor”. In den Boekent was er het populaire café “In de Poesj”
POËSKEN	Pasen		
POËSKLOKKEN	Paasklokken		
POËSKOUSJ	Lenteschoonmaak		
POËSOUE	Paasei		
POËSVAKAASE	Paasvakantie		
POËTER	Pater		Uitdrukking: “ G’edj mē dor ne skuëne poëter geskiljerd” = je hebt me daar een loer gedraaid.
POETJ'N	Pootje		Uitdrukking: “Iemand poetje lappen”
POETTER	Balk	Fr. poutre	
POEZEMINNE(KEN)	Katje		
POL	Handdruk		Wordt vooral tegen kinderen gezegd: “Geef mē isj nen dikke pol”
POLIESJE	Politie	Fr. police	
POLÌS	Politie		
PÓLIS	Polis		
POLLEKEN	Handje		Bv “ geef mē is j e polleken”
POLLEPER	Pollepel		
POLLETIK	Politiek		
POMPONG	De top	Fr. pompon	Bv “ Dad és pompong, beter kēn niet”
PONGPONG	Geld		Variant: pingping
POOSJE	Portie	Fr. portion	Bv “ Sèvves een poosje slauge zè”
POR	Paar		Vb “ e por kaassen”
PORSELOUËN	Porselein		
PORTATIFKEN	Transistorradiootje	Fr. Portatif	
PORTBAGAASJ	Bagagedrager	Porte-bagage	
PORTEFOELJE	Portefeuille	Fr. Porte-feuille	
PORTEMANTOO	Kapstokmeubel	Fr. Porte-manteau	
PORTEMONNEE	Geldbeugel	Fr. porte-monnaie	Variant: portemenee
PORTEPLUM	Vulpen	Fr. Porte-plume	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
POSSEESJE	Geduld	Fr. Patience	
POST	Post		Uitdrukking: “ A zaa rap ne post pakken”:= hij zal er snel van tussen zijn/ ontslagen zijn
POSTIER	Beeldje (postuur) Ook rijzige gestalte	Fr. Posture	Kan ook een opvallend iemand/ opvallende houding zijn: “ès me dad e postier jong”
POSTISJ(KEN)	Pruik	Fr. Postiche	
POSTKOËRT	Postkaart		
POTDUËF	Potdoof		
POTJEKAAT	ijsje		Verkozen door onze facebookleden tot het mooiste woord van Kerksken
POTJEKAATMAAN	ijsverkoper		
POTPERIE	Potpourri	Fr. Pot pourri	
POTRÈL	Steunbalk	Fr.poutrelle	Bv “Wèr moet’n ne potrèl steken of da skētj in”
POTTEPEE	Dronkaard		
POTTERNESTER	Paternoster		Variant : poëternoster
POUËL (1)	Pijl		Uitdrukking : “Ni wete va wad aat pouële mauken”
POUËL (2)	Peil		Uitdrukking : “Mē pouël ès af” : ik heb gedaan met werken voor vandaag
POUËN	Pijn		
POUËP	Pijp		Uitdrukking “Mouën pouëp ès outj zei”= ik kan niet meer
POUËPÈRJONTJES	Pijpajuintjes/ lenteuien		
POUJMSTIEJEN	Puimsteen		
POUNJ	Puin		
POUSJT	Puist		Verkleinwoord postj’n
POUTJ	Kikker		Uitdrukking “A kē ginnen poutj biecht’n” : hij kan niet meer reageren, hij raakt niet meer uit de problemen
POUTJEMACHT	Geen kracht		Bv “ Kieje da ni opëffen ? Gouë ëdj oek mor poutjemacht zei”
POZIESJE	Positie	Fr. position	Uitdrukking: “Z’ès in poziesje” = ze is in verwachting
PRANILLE	Praline	Fr. praline	Wordt in Kèsken even vaak gezegd al praline
PRËDDEKEN	Een beetje		Bv “ E prëddeke geldj” = een beetje geld opzij gelegd.
PREE	Wedde/loon/ zakgeld		Bv: “Moe ‘ken èm mēn pree nog ni g’ad en ‘t ès zondag”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PREEFABRIKEE	Geprefabiceerd/ Prefab	Fr. préfabriqué	Bv “Dad es toch e roël manier van baa’n ee, dieje preefabrikee”
PREEKADIEJEL	Meikever		
PREKEN	De les spellen		Bv “Ge moedj ‘azu ni preken tege mouë”
PRÈKSTOEL	Preekstoel		
PREPAREE	Bereid gehakt	Fr. préparé	
PRESJEJSJEN	Prinsessenbonen		
PRESJESJSTAUKE	Staak voor de prinsessenbonen		
PRÈSJONGSKES	Drukknopjes	Fr. pression	
PRESSEE	Dringend	Fr. pressé	
PRESSEKEN	Hoge nood		Uitdrukking: “’t was e presseken as ze traad’n”: de bruid was zwanger toen ze trouwden
PRESSEER’N	Dringend nodig zijn	Fr. presser	Bv “ Dad en presseer ni zei »
PRETEESJE	Pretentie	Fr. prétention	Bv “ Azu’ e stik preteesje”
PRÈZANG	Aanwezig	Fr. présent	
PRIES	Stopcontact	Fr. prise	
PRIEVEN	Proeven		
PRINJS	Prins		
PRINSJEPOILSJT	Belangrijkst		
PRISJ(PROËT)	Vuile praat/ prietpraat		
PRIT	(Vulg) vrouwelijk geslachtsdeel		
PRITTEL’N	Pruttelen		
PROBOOSJE	Probatie	Fr. Probation	Bv “ge krouëgt da product zes daugen op proboosje”
PROCHE	Parochie		Uitdrukking: “ A’n weet nimmer va wa proche datj’ès”
PROCHEROUËR	Parochiestier		Variant: prochestier
PROESJ’N	Prutsen		
PROËT	Praat		Bv “ Dad ès proët vèr de vauk »
PROFOUËT	Profijt/winst		
PROGOOSJE	Lavement	Fr. Purgation	Bv “ Z’emmen èm een progoosje gestoken”
PROMOOSJE	Promotie	Fr. promotion	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
PRONESTIK	Pronostiek		
PRONKEN	Nors kijken		Bv “ Ge moetj dor azu ni zitte pronken”
PRONT	Goed gekleed/ knap		Bv “ E pront vraameesj” Uitdrukking: “ Van bove pront, vanonder stront”
PROPERETOUËT	Netheid	Fr. propreté	
PROSS’N	Druk uitoefenen op iemand		Bv “ Ge moedje mē azu ni pross’n, ik zaasa wel doen azzek touëd èm”
PROSSÈSSE	Processie	Fr. procession	
PROT	Windje, maar ook achterwerk		Ook een koosnaampje voor je liefje “ A mēn prot”
PROUË	Vulgaire vrouw		Bv “ Azu een voutj prouë”
PROUËS	Prijs		Uitdrukking” A ee prouës” = hij heeft het zitten, hij heeft ervan
PROUËSKAMP	Prijskamp		Ook: examen Bv “ wanniejer beginn’n de prouëskampen in ’t skool?”
PROUJM	Pruim		(Vulg) ook vrouwelijk geslachtsdeel
PROUJMELËJER	Pruimenboom		
PROUJMTOEWAK	Pruimtabak		
PROVESWOËR	Voorlopig	Fr. provisoire	
PUËRT	Poort		
PUËS	Pauze		Bv “ Binjt de puës gomme rond mè lotjes”
PUËSKEN	Ogenblik		
PUËT	Poot		Bv “ In ne goeien oesjepot moe ter ne puët en ne stêjert zit’n” Uitdrukking” Puëte krouëgen” = verdwijnen
PWANMOUR	Neutraal	Fr. Point Mort	Bv “ zetj’ ann’n otto in pwanmour”

Q zie K

R

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
RAA	Rouw		Bv « Zē vader ès duëd. A ès in de raa”
RAA(T)	Rauw		
RAABANNJEKEN	Rouwbandje		Variant “raabènjeken”
RABARBER/RABALBER	Rubarber		
RADAAR	Radar		
RADEJATEUR	Radiator	Fr. radiateur	
RADOUËS	Radijs		
RAKKEJAK	Ratelsleutel	Belgisch Frans: racagnac	
RALANTI	Op vertraagd toerental	Fr. Ralenti	Bv “ A droodj’ op ralenti
RAMASSEER’N	Samen rapen	Fr. ramasser	
RAMMELÊJER	Rammelaar speelgoedje voor een baby		
RAMMELINK	Pak slaag		
RAMMELKËRRE	Rammelkar		
RAMMENËSJ	Rammenas		
RAMOELJTJ(E)	Drukte, geruzie	Oorsprong onduidelijk. In Noord-Frankrijk wordt het werkwoord ramouiller (zou uit het Welsh komen) gebruikt en dat betekent verstoren.	Bv “’t was dor iejen ramoeltje”
RAMP (1)	Loskade/ platform	Fr. Rampe	
RAMP (2)	Reling	Fr. Rampe	Bv “ Aagd a vast on de ramp”
RAMPLASSANT	Vervanger	Fr. Remplaçant	
RANDEVOE	Afspraak	Fr. Rendez-vous	
RANK	Rij		Bv “Der angd dor ne giejele rank sjesjisjen”
RAP (1)	Korst op een wonde		Bv “ Blouëft er af ’t zal een rap wërr’n”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
RAP (2)	Snel		
RAPPEGÈD	Het rap zijn		
RAPPEKEN	Snel		“Op e rappeken”
RAPPÈL	Aanmaning om te betalen Wederoproeping bij het leger		Bv “ Achter twieje rappèls eetje nog ni betoldj”
RAPPELEER’N	Herinneren	Fr. rappeler	Bv “ Azzek et mè goe rappeleer, èsjte van Atom”
RAPPIET	Iemand die vlug is maar ook snelcement	Fr. rapide	
RAPTE	Gauwte		“In de rapte”
RATT’N	Stelen, wegnemen		Bv “ Der vald’ ier niet nimmer te ratt’n”
RATTEKOP	Onverzorgde haardos		
RAUF	Raaf		
RAUKEN	Raken		
RAUM	Raam		
RAUP	Raap		Uitdrukkingen: “ Raupen doen ’t gat gaupen” “ Trèkt a een raup outj » = Doe wat je wil maar laat me gerust
RÈBBE (1)	Rib		
RÈBBE (2)	Balk		Een rèbbe is een eerder dunne balk onder de zoldering
RÈBBEKEN (1)	Ribbetje		
RÈBBEKEN (2)	Pint met ribbelglas		
REBELOT	Term uit het kaarten		Belot en rebelot
RĒCHT	Part		Bv “ Voilà ’t ee zē recht g’ad”
RĒCHT(EN)DEER	Rechtdoor		
RĒCHTSTOOSJ	Rechtstaand		
RĒCHTZETT’N	Voordeel halen		Bv “ A ee g’eirfd en a eet er èm mè recht gezetj
REDE	Rede/ wat redelijk is		Bv “ ’t ès nog in de rede” Uitdrukking “Pardong dak in a rede(ns) klap”= sorry dat ik u in de rede val

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
REE	Steegje		Bv “ ’t ès een ree in, mor pas op ’t ès dor smaal”
REEK	Parfum/geur		Bv “ A eed e flêske reek gekocht vèr zê lief”
REEKER’N	Rekenen		
REES	Reus		
REESJ	Ranzig/ zuur	Fr. rince	Bv “ Azu ne reesjken appel »
RÈG(GE)LEER’N	Regelen	Fr. régler	Bv “ Mukt a giejen zèrgen, ik zaa da règgeleer’n”
REGEL	Meetlat (balkvormig)		Uitdrukking “ A ee van de regel g’ad” = hij heeft slaag gekregen met de regel
RÈGÈNTOËT	Regentaat		Nu noemen ze dit “bachelor”
RÊGER	Regen		
RÊGER’N	Regenen		
RÊGERFRAK	Regenjas		
RÊGERFRAKSKEN	Condoom		
RÊGERVLAUG	Regenvlaag		
RÈGESTROOSJE	Registratie	Fr. régistration	
RÈGGELATEER	Hangklok	Fr. régulateur	
RÈGGELIER	Regulier	Fr. Régulier	
RÈGGELOOSJE	Regeling	Fr. régulation	
REJOËL	Gul/ ruim	Fr. Royal	Vb “ Na zêje rejoëll zelle, azu veel dagge geeft” Variant “rojoël”
RËJONG	Spaak/ rek in de supermarkt	Fr. Rayon	
RÊK	Hark		
RÊKEENINGEN	Driekoningen		
RÊKEN (WERKW)	Harken		
RÊKKEBÈZZE	Uitgerekte pull		
RÊKKEN	Rekken/strekken		Uitdrukking: “E konouën rëkken” = een konijn afmaken door (letterlijk) de halswervels uit te rekken
RÊKKER (1)	Elastiek		Uitdrukking: “ A èntj o zënne rëkker”= hij heeft het zitten
RÊKKER (2)	Zwarte snoep op een rolletje		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
RÈKLAMEER'N	Protesteren, vitten	Fr. réclamer	Bv “ Ge moedj op mouë ni rèklameer'n”
RÈKLAMOOSJE	Klacht	Fr. Réclamation	
REKOMANDEE	Aangetekende zending	Fr. lettre recommandée	
RÈKSKEN (1)	Reukje/ Geurtje		Uitdrukking “ ’t er ès dor e rèksken oën ze!”
RÈKSKEN (2)	Harkje		
REKUP	Recuperatie-uren	Fr. Récup(ération)	Bv “ ’k èm nog twieje dauge rekup stoën”
RÊL	slank		
RÊLJ	Staaaf, rail		
RÊLSJ	Rails van de train		
RÊMATIEK	Reuma		
REMEEDE	Remedie	Fr. remède	
REMIEZEJE	Overdekte bergplaats	Fr. Remise	
REMORK	Aanhangwagen	Fr. Remorque	Uitdrukking (aan de toog van een café): “Drinkt isj deer jong, ge stotj dor mè een remork” = je hebt nog een rij pinten staan
RÈNJD	Rund		
RÈJNDVLIEJES	Rundsvlees		
RÈNNE	Afgesloten ruimte voor dieren		Variant rênje Vb “ Stèkt da konouën in de renne”
RÈNNEWEER'N	Ruïneren	Fr. ruiner	
RÈNNEWOOSJE	Ruïnering		
RÈPAREER'N	Herstellen	Fr. Réparer	
RÈPAROOSJE(KEN)	Herstelling/ kleine herstelling	Fr. réparation	
RÈPETIESJE	Repetitie	Fr. répétition	
RÈPETOOSJE	Reputatie	Fr. réputation	
RÈS	Graszode		
RÈSBONSAUBELETOUËT	Verantwoordelijkheid	Fr; Responsabilité	
RÈSERVOOSJE	Reservatie	Fr. Réservation	
RESKEER'N	Riskeren	Fr. Risquer	Betekent ook “(be)dreigen”: “ Da reskeert” of “ ’t reskeert van te rêger'n”
RÈSPONSAUBEL	Verantwoordelijk	Fr. responsable	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
RESSOUR	Vering	Fr. ressort	
RÈST (1)	Rest		
RÈST (2)	Rust		
RÈST'N	Rusten		
RETAAR	Vertraging	Fr. retard	
RETOESJEER'N	Retoucheren	Fr. retoucher	
RETRĒT	Bezinning	Fr. Retraite	
RĒTTEKETĒTT'N	Vertellen		Bv "G'en etj dor niet te rĕttektĕtt'n"
REVĒJER	Revers	Fr. revers	Bv " de revĕjer va zĕn vest »
REVENU/REVENIE	Renten	Fr. revenu	Bv " A leifd'op zĕnne revenu/revenie »
REZEIRF	Reserve	Fr. Réserve	
RĒZĒMPELS	Richtlijnen	Fr. Exemple	
REZJĒNT/RĒZJĒNTĒS	Regent(e)	Fr. régent	
REZJIEM	Dieet	Fr. Régime	
REZONG	Reden	Fr. raison	Bv " Jomor dad ěs giejen rezong ee"
RĒZONNEER'N	Redeneren	Fr. raisonner	
RĒZZ(E)NOOSJE	Redenering		
RĒZZEKES	Eventjes		Varianten: ěrrĕzzekes of arrĕzekes
RĒZZELIET	Vastbesloten, maar ook overmoedig	Fr. résolu	Bv "A ěs veel te rrĕzzeliet" Variant : rizzeliet
RIBBEDEBIE	Ervandoor		
RIBBES	Ervandoor		Variant: rippes
RIBEROĒL('N)	Liberale partij		Variant: Liberoĕl('n)
RIDDEL	Rilling		Bv " Der liep ne riddel over mĕnne rigge"
RIEJEP	Reep		Wordt ook gezegd van een dik touw
RIEJESĒM	Resem, reeks		Bv " A trok mĕ dor toch ne riejĕm vloeken af"
RIEJESTER	Rooster		
RIEJESTERINK	Bekisting		
RIEK	Mestvork		Uitdrukking: " A eet de riek in" = hij heeft het zitten
RIEKEN	Ruiken		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
RIEM	Riem		Uitdrukking: “ Weir gon der ier de riem afleggen”= we gaan er mee stoppen. De uitdrukking komt uit het milieu van de fabrieksarbeiders, die “letterlijk” de aandrijfriem van de machines van de aandrijfjas legden.
RIER’N	Roeren		
RIEZJE	Ruzie		
RIG(GE)	Rug		Varianten: drig(ge) Uitdrukking: “ A ee nen brieje rigge” = hij kan veel verdragen
RIGZAK	Rugzak		
RIMRAM	Warboel		
RINGEL	Grendel		
RINGEL’N	(Fig) iemand aan zich binden		Bv “Lotj’a ni ringel’n ee ventj”
RINGEN	Een ring aandoen (duivensport)		Bv “‘k moe nog vier doujve ringen”
RINKROND	Rondom		
RIPS	Kermisattractie rups		Bv” E A ès mè eer in de rips gekropen vèr èr een beesken te geven”
RISJ’N	Afritsen		
RISP	Rups		
RISSEN	Russen		Uitdrukking : “ De Risse zèn in ‘tland” = ze heeft haar maanstonen
RIT	Blut		Bv “ ‘k een èm ginnen frang nimmer. ‘k zit rit”
RITTEBEZZE	idem		
RIZJELIINK	Overschotje		Volgens sommige bronnen ook een pak slaag
RJEINDEKNOT(S)	Niemendal		
RODAASJ	Die wordt ingereden	Fr. rodage	
RODEER’N	Roderen	Fr. Roder	
ROEFEL’N	Door elkaar halen		Bv “ ‘k zaa der isj in roefeje zè”
ROEFELÊJER (1)	Gereedschap van een stukadoor		Is in het hout. Dient om met een draaiende beweging bezetwerk effen te maken.
ROEFELÊJER (2)	Slordig iemand		
ROEFELINK	Wanorde		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ROEFLINK	Roofing	Eng. Roofing	Bv “ Ik go roeflink brann’n op da plat dēk”
ROEFROEF	Rap rap		
ROEI (1)	Roede (oude oppervlaktemaat)		Er gaan 100 vierkante roeien in een dagwand, dat overeenkomt met ongeveer 3 300 vierkante meter (zie dagwand voor meer uitleg)
ROEI (2)	Koperen stang		Bv “ de roei van de Leuveske stoof” of “” een roei vèr de gordouën’n”
ROEIEN (1)	Gooien		Bv « Allè, ge moetj er azu ni mè roeien, da kēn breeke zei”
ROEIEN (2)	Roeien		
ROËL (1)	Raar		Bv « Da ès ne roële zēlle
ROËL (2)	Zeldzaam		Bv « Dad ès ne roële lik »
ROET (1)	roet		
ROET (2)	Spoorweg	Fr. Route	Bv “ A werkt on de roet »
ROET’NDEKOE (VAN) OF ROEKEDKOE	Zeer rommelig		Uitdrukking: “ ‘t ès ier pesjiesj ‘t ouzjeke va roet'ndekoe/roekedekoe.” = Het is hier zeer rommelig in huis.
ROETEKOE’T’N	Vertellen	Het geluid van een duif	Synoniem van “rētteketētt’n” Bv “ g’en èdj ier niet te roetekoeten”
ROETOUSJ	Woning van de bareelwachter		
ROËZEG	Razend, maar ook hondsdoel		Bv “ A ès roëzeg van kolêjere” en “ Ne roëzegen ond”
ROËZERNOUË	Razernij		
ROLDER	Rolblok op het veld, maar ook rolluik		
ROLLEKEN	Besmettelijke aandoening		Bv. “ ‘k peis dak oek mè ‘t rolleke zit”
ROLLETOUËT	Rariteit	Fr. Rarité	
ROLMOPS	Opgerolde ingelegde haring		
ROMMENDOM	Rondom		Variant : rommentom
RONDE	Cirkel, maar ook omgeving		Bv “ Da stinkt ier ier’n in de ronde”
RONDEDAAS	Rondedans		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
RONDÈL(LEKEN)	Ringvormig metalen tussenstu(kje)		
RONDGOËN	Huis aan huis verkopen		Bv “ A go rond mè dwouël’n en laukes”
RONDGONJER	Handelsreiziger/ deur aan deur verkoper		Bv “Ne rondgonjer in tapouët’n”
RONDKOMMEN	Huis aan huis verkopen, maar ook genoeg hebben		Bv “ Ik kom zjisjtekes rond op ’t ènje van de monjd
RONDLUËPEN	Rondlopen		
RONDOËL’N	Rondhalen		
RONKEN	Snurken/ brommen		Bv “ A ronkt in zënne slaup” of “ Lotj anne motto isj ronken”
RONKER	Grote meikever		
RONNE	Ronde		
ROOT	Rij		Bv “ Zètj’a vanachter in de root”
ROOT’N	Geruchten, achterklap		Bv “ Ze mokt er nogal root’n af zei”
ROOTEL’N (1)	Ratelen, rammelen		Bv “ Azu mēnnen boujk rootel’n”
ROOTEL’N (2)	Roddelen		
ROS	Scheldnaam voor een vrouw		Bv “ Gouë zēdj een echte ros , meesj”
ROSS’N	Rondlopen		Bv “ rouên en ross’n”
ROTJSELKEN	Raadseltje		
ROTT’N	Rot worden		Bv “ Da leit dor te rott’n”
ROTTERINK	Plaats waar het zeer drassig is met bijna verteerd hout in de bodem. Bij uitbreiding : verrotte plek		Bv “Mistērd’a dor nie, want dad ès dor een echte rotterink
ROUË (1)	Rij		
ROUË (2)	Rei (gereedschap)		Bv “Aagt er a rouë isj tegen, ge zetj zien dat ni effen ès”
ROUËBEWOUËS	Rijbewijs		
ROUËGER	Reiger		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ROUĚK	Rijk		
ROUĚKDOM	Rijkdom		
ROUĚKMAUKER	Rijkmaker		Eigenlijk iemand (bv je kind) die je veel geld kost
ROUĚKUĚRE	schoenveter		
ROUĚM	Rijm		
ROUĚMEN	Rijmen		Bv “ RouĚmen en dicht’n zonder a gat op te licht’n”
ROUĚMPLĚK	Rijmplek		
ROUĚN	Rijden		Uitdrukking “ Ge moedj rouĚn en omzien” = je moet steeds op je hoede zijn
ROUĚNZAND	Rijnzand		
ROUĚP	Rijp		
ROUĚR	Mannetjeskonijn		
ROUĚS (1)	Reis		
ROUĚS (2)	Rijst		
ROUĚS (3)	snoeisel van de wilgen om erwten rond te leiden		Zie ook “eirtrouĚs”
ROUĚSDOJF	Reisduif		
ROUĚSKOOL	Rijschool		
ROUĚSPAP	Rijstpap		
ROUĚZ’N	Reizen en rijzen		
ROUĚZER	Rijzer van een kachel		
ROUJM	Ruim		
ROUJPER	Adamsappel		
ROUJVEN	Ruiven		
ROUNJ	Ruin		
ROUS	Roze		
ROUSJ	Ruis		Bv “ Der zitj rousj op de radio”
ROUSJKEN	Ruisen		
ROUTJ	Ruit		
ROUTJER	Ruiter		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ROUZJELINK	Pak slaag		
ROZOUËN	Rozijn		
ROZOUËNENBRUËD	Krentenbrood		
ROZZÈL	Grenadine	Fr. Groseille	
RUË (DE)	Socialistische partij		Er bestaat zelfs een versje over: “ ’t ès azuë zitje Suë, de blaa zën beter as de ruë. ‘t ’n ès gi woër zei zën vraa, de ruê zën beter as de blaa”
RUËD (1)	Rood		
RUËD (2)	Mercurochroom		Bv “ Doet er ewa ruëd oën as ’t bloedj”
RUËK	Rook		Bv “de ruëk bêtj in mën uëgen Uitdrukking “ Der got nor niet boutj’n as de ruêk outj de skaa” = ze zijn zeer gierig
RUËKIEJEL’N	Rodekool		
RUËM	Room		
RUËNÈNDJ	Kalfsworst		
RUËS	Roos		
RUËSSEL	Roze/rode make up		
RUËVER	Rover/bandiet		
RUËZEKRAAS	Rozenkrans		Bv “ ’k en kom ni nor de begraufenis, mor ‘k zaa nor de ruëzekraas goën”
RUSTINNKEN	Pleistertje om een band te plakken	Fr. rustine	Variant : ristinneken

S

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SAAS	Saus		Uitdrukking: “Zēn saas geven”= zijn vet geven
SAASPĒNNEKEN	Sauspannetje		
SACHTERNOESJ	In de namiddag		
SADOËT	Soldaat		
SADOËT’NALVIRKEN	Halfuurtje voor de soldaat		Was een immens populair radioprogramma waar soldaten de groeten konden doen aan de familie of verloofde
SADOËTEKOEKEN	Soldatenkoeken		
SAFFLÈT	Oorveeg	Fr. soufflet	Variant : sofflèt
SAFROËN	Safraan		Variant: solferoën
SAGOËR	Te samen		Varanten: segoër en tegoër
SAKKER(DE)DJIË	Verdorie		
SAKOSJ	Handtas	Fr. Sacoche	Variant: sjakosj
SALAMANZJEE	Kunstgebit	Fr. salle à manger	Bv “ Der zitj iet onder mēne salamanzjee. ‘k moendj’isj autjpakken ee”
SALEWEER’N	Groeten/zwaaien	Fr. Saluer	Bv “Saleweerd’isj aske passeert”
SALOË	Sla		Uitdrukking: “ A ee zēn saloë mee g’ad” = Hij heeft onder zijn voeten gekegen/ hij heeft slaag gekregen
SALOËKIMME	Slakom		
SALOËZWIERDER	Slazwierder		
SALONG	Salon		
SALU(KES)	Tot ziens	Fr. Salut	
SANDERDAUS	’s anderendaags		
SANDR(I)EJEE	Asbak	Fr. Cendrier	
SANGKSE	Sanctie	Fr. Sanction	
SANTEBOETIEK	Rommel, boel		
SANTEE	Gezondheid	Fr. Santé	
SANTEWANT	Oorveeg		Bv “ Sebiet een santewant op anne kop, da zaa a lijer’n”
SANTIEM	Centiem	Fr. Centime	
SAPELI	Fineerhout		Bv “ Die deer ès in sappeli”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SAPRISTI	Potverdorie		
SAROOP	Siroop		Bv “ Ne leper saroop tegen de vallink”
SAUBEL	Sabel		
SAUMEWEIRKEN	Samenwerken		
SAUVES	’s avonds		Variant “sauvesloët”= ’s avonds laat
SAVUË	Savooikool, maar ook oorveeg		Bv “ Sebiet een savuë op a kauk zè”
SEBIET	Dadelijk		
SEDEWOËRDA	God zegene u God beware u		Bv “ god agaa slaupen, mor god iejest bè a va nog om e seedewoërdeken”
SEEREWOREG	Tegenwoordig		Variant: seerewoorn’d
SEINTONEREE	Gemonteerd gebak	Fr. Saint-Honoré	Een Saint-Honorétaart is een gebak uit de Franse keuken, dat wordt gemaakt op een bodem van bladerdeeg met slagroom, waarop soesjes gevuld met banketbakkersroom worden gestapeld.
SËKKELOUROEM	Een hoop onnodige spullen/ onnodig gebabbel	Lat saeculorum	Bv “ Pak giejel anne sèkkelouroem mor mee” Bv “ ‘k en moen anne sèkkelouroem nie wete jong”
SEKOND	Seconde		
SËKRETARĒS	Secretaresse		
SËKRETARJOËT	Secretariaat	Fr. Secrétariat	
SËKRETÊJER	Bureau	Fr. Secrétaire	
SËKRETOËRIS	Secretaris	Fr. Secrétaire	
SELDERSJOE	Sodakristallen	Fr. Sel de soude	Werd vroeger gebruikt in de was
SËMMENOËRE	Seminarie	Fr. Séminaire	
SËNATEUR	Senator	Lat. Senator	
SËNG	Cent		Bv « Moeje ne sèng emme menne jongen ? »
SËNTER	Dwarsbalk	Fr. Cintre	Uitdrukking: “ A ès va zënne center goëen
SËNTIER	riem, band	Fr. ceinture	
SĒR(TE)VETUTTEN	Veel misbaar	Fr. Servitude	Bv “ G’en moedj azu gin sertevetute mauke jong. ’t Ès a wel azuë »
SERAASJ	Boenwas	Fr. Cirage	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SĒRDIN'N	Sardienen	Fr. Sardine	
SĒRDIN'NDUËSKEN	Sardienendoosje		
SĒRDINNEKEN	Sardientje	Fr. Sardine	
SEREER'N	boenen-poetsen	(cirage)Fr. Cirer	
SERIEWEIRK	Bandwerk (confectie)		Bv “ Peekes Simonne gaf serieweirk outj »
SĒRMA	Warenhuis	SARMA Was de merknaam van een ondertussen verdwenen warenhuisketen	SARMA stond voor “ Société Anonyme pour la Revente d'articles de MA sse ». Sarma werd later samen met NOPRI overgenomen door de GB-groep.
SĒRPËNJT	(Vrouw) venijnig iemand	Fr. Serpent	Bv « Es mē dad’ e sĕrpèntj; ze zoo twieje stiejen’n doe vècht’n”
SERTOË	Vooraf	Fr. Surtout	
SĒVELA	Cervela	Fr cervelas, komt op zijn beurt van het Italiaans cervellata	
SĒRVIES	Bestek	Fr. Service	
SĒRVIS	Dienst	Fr. Service	Bv “ Pardong, sĕrvis”
SĒRZJANT (1)	Sergeant	Fr. Sergent	Ook in de betekenis van een klem
SĒRZJANT (2)	Klem		Bv “ Spant dad oën mè ne sĕrzejant »
SĒSKES	Stuipen		Bv “ Da kindj ès in de sĕskes geval’n”
SEUT	Seut		
SĒVVES(T)	Zo dadelijk/seffens		Bv “Wacht e wadde. Ik kom sevest af”
SEZJOEN	Seizoen	Fr. Saison	
SGOESJTAUS	’s woendags		Variant “tgoesjtaus”
SIATIK	Ischias	Fr. sciatique	
SICHT'NS	Sindsdien/ Sederdien		Bv “ Ik èm èm va sicht’ns nimmer gezien”
SIDOL	Koperpoets	Van de merknaam “Sidel”	
SIKANEER'N	Vitten	Fr. Chicaner	Variant: sjikaneer’n
SIKKEL (1)	Sukkel		Bv “ A ès op zenne sikkel” = hij is aan het sukkelen
SIKKEL (2)	Sikkel		
SIKKEL'N	Sukkelen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SIKKELÊJER	Sukkelaar		
SIKKELËS	Sukkel (persoon)		
SILTJ	Eczeem		Variant: ziltj Bv "A ee 't siltj in zënnen boërd"
SIMMEN	Dwazerik		
SIMONEZAASJ	Autowax	Van de merknaam "Simonis"	
SIMONEZEER'N	In de wax zetten	Idem	
SINEMA	bioscoop	Fr. cinéma	(Vulg): "Ze lotj giejel èrre sinema zien" = ze laat tussen haar benen kijken
SINEZIT	Sinusitis		
SINGEL	Lederen riem		
SINJTEKLOËS	Sinterklaas		
SINJTEMËTT'N	Sint-Maarten		Variant: "Sintjemërt'n"
SINJTKATRIENEWIEL	Ringworm		Verharde plek met uitstraling in de vorm van een wiel
SINKSEN	Pinksteren		
SINKSENBLOEM	Pinksterbloem		
SIRK	Circus	Fr. Cirque	Ook figuurlijk "Wa vèr een sirk (warboel) ès dad' ier?"
SIS	Bewustzijn		Bv "A ès va zënne sis (ook senter) gedroodj
SIS	"Beste"		Bv "Aa mënne sis"
SISKEN	Schatje		
SISMATIL(LE)	Amen	Fr. Ainsi soit-il	Werd dan verbasterd tot "En sismatil(le)"
SITJËN	Beha	Fr. Soutien-gorge	
SJAA'N	Jouwen		
SJAALEN	Sjarel , guitig iemand		Uitdrukking: "Da zën trikken va loë sjaal'n"
SJACHERÊJER	Sjacheraar		
SJAGERET	Sigaret		
SJAKRABÈL	Appelsoort	Fr. Jacques Le Bel	Bv « Ne sjakrabèl es ne goeie stoofappel »
SJAL	Sjaal	Fr. Châle	Bv" Doed anne sjal rond ann'n nek
SJAMBRANG	Deurlijst	Middelnederlands sambrande (zn. v.), <	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
		Oudfrans chambrande → Frans chambranle	
SJAMFOETER	Iemand die van alles kan regelen, die zich niets aantrekt	Fr. jean-foutre	
SJAMPETTER	Veldwachter	Fr. (garde) champêtre	
SJAMPIEJONGS	Paddestoelen	Fr. Champignon	
SJANDAL	Sandaal	Fr. sandale	Meervoud: sjandall'n
SJANSAAR	Gelukzak	Fr. Chançard	
SJAPMÈNT	Uitlaat	Fr. Echappement	Bv " Diejen auto mokt nogal lawouët, zèn sjapmènt ès kapot"
SJARKITERIE	Charcuterie	Fr. charcuterie	
SJARLETANG	bedrieger	Fr. Charlatan	
SJARLOWIE	Guitige kerel (Vulg) Mannelijk geslachtsdeel	Fr. Charles-Louis	
SJAS	Stortbal om het toilet door te spoelen	Fr. Chasse d'eau	Bv " Aske van de WC komt, vergètj de sjas ni deer te trekken"
SJASSIE	Onderstel	Fr. Chassis	
SJEF KIP	Ploegbaas	Fr. chef d'équipe	
SJEFONG	Siphon	Fr. Siphon	
SJEGAAR	Sigaar		
SJEMIES(KEN)	Hemd(je)	Fr. Chemise	
SJEPAP	Ventiel	Fr. Soupape	
SJÈRJEES	Ernstig/eerlijk	Fr. Sérieux	Variant Serjees
SJÈRTÈLLEN	Jarretels	Fr. Jarretelle	
SJESJIESJ	Worst	Fr. Saucisse	
SJIEJER : RAP	Snel		Bv " Têrd'isj ewa sjejerder jong. Wèr gon te loët kommen"
SJIEJES	Sjees	Fr. Chaise	Bv " De traars wêrre gevierd mè de sjejes"
SJIK (1)	Kauwgom		
SJIK (2)	Sjiek	Fr. Chique	
SJIKKEN	Kauwen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SJILKER	Zurkel		
SJISJI	Potsierlijk gedrag	Fr. Chichi	Bv “ Gouë’ èdj oek veel sjisji on a gat zei”
SJITTEKEN	Doetje		
SJO(R)ZJÈTJES	Korte kousjes	Fr. Chaussette	
SJOEKEN	Soes (gebakje)	Fr. Chou	Ook gezegd voor “mijn liefje” = mè sjoeken
SJOEMELÊJER	Bedrieger		
SJOEP(KEN)	Top(je)		
SJOEZJEMIEN	Jasmijn		
SJOK (1)	Tutter/fopspeen		Bijna niet meer gebruikt: sjokkemēm
SJOK (2)	Choke/smoorklep		
SJOKELAT	Chocolade	Fr. Chocolat	
SJOKELATTEMAANEKEN	Figuurtje in chocolade		Figuurlijk: een slap ventje. Bv “ Gen zētj toch gi sjokelattemaaneken ee?”
SJOKKEDOUËZ’N	Kloten		Maakt oorspronkelijk geen deel uit van ons dialect, maar wordt door de jeugd zo vaak gebruikt dat het ook in ons dialect ingang vond.
SJOKKELEER’N	Mekaar stampen om te spelen		
SJOKKEN	Zuigen		
SJOKO	Choco		Uitdrukking: “A ès sjoko” = hij is uitgeteld
SJOTT’N	Voetballen		
SKAA (1)	Raar		Bv “ Azuë ne skaa maan »
SKAA (2)	Bang		Bv “ G’en moedj nie skaa zèn”
SKAA (3)	Schouw		Bv “ Ier komd’ alliejen de ruëk outj de skaa”
SKAAR	Schouder		
SKAARSBLAD	Schouderblad		
SKAATE	Angst		
SKAAVÊGER	Schouwveger		
SKABAALĒK	Jammerlijk, gevaarlijk		
SKABBERNĒK	Kraag (figuurlijk)	Middelnl.: schabbe: linnen kiel, huik + nek	
SKADRONG	Eskadron	Fr. Escadron	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SKAMATEREN	trucs uithalen, goochelen	Fr. escamoter	
SKAMATEUR	Goochelaar		
SKAMPAVIE	Verdwenen		
SKANDOËL	Schandaal	Fr. Scandale	
SKANDOËLEG	Schandalig		
SKANNE	Schande		
SKAP	Schap		
SKAPEER'N	Ontsnappen aan	Fr. Echapper	
SKAPELIER	Scapulier		Een scapulier of schapulier was een schouderkleed, door leden van kloosterorden op borst en rug over het habijt gedragen. Oorspronkelijk was dit om de pij te beschermen bij de handenarbeid, maar het werd later een soort erekleed overgenomen. Later werd dit scapulier in verkleinde vorm door leken uit devotie onder de gewone kleren over borst en rug gedragen. Het wordt in dat geval gereduceerd tot twee vierkante lapjes, verbonden door schouderlinten.
SKART	Schram		
SKART'N	Krabben		Bv " A moe skarte vèr toe te kommen"
SKATBEWOËRDER	Schatbewaarder		
SKAUFELINK	Schaafkrullen		
SKAUP	Schaap		
SKAUVEN	Schaven		
SKAVOUTJ	Schavuit		
SKEEL	Schedel/schijf van een kom		
SKEEN(BIEJEN)	Scheenbeen		
SKEENLAP	Scheenbeschermer		
SKEEPEN	Schepen		
SKEEPER	Herdershond		
SKEER'N	Scheuren		
SKEERBĚK	Scheurbek		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SKEERLOUËST	Scheurlijst		
SKEET (1)	Scheet/windje		Uitdrukking "Ieder beet ès een skeet zolang men rapen eet" "Een skeet in een fles"
SKEET (2)	Scheut		
SKEETEG	Scheutig		
SKËFKEN	Schijfje		
SKËFT	Schurft		
SKËFTEG	Onzedelijk		
SKEIR	Een scharrel		Bv " A eed èm ne skeir gedoën op de kerremis"= hij heeft zich een liefde opgedaan
SKEIR'N	snel iets (mee)nemen / opscharrelen		
SKEIREM	Scherp		
SKEIRP	Scherp		
SKEIRPER	Potloodscherper		
SKÊJER	Schaar		
SKÊJERESLIP	Scharenslijper		Variant: skêjereslep
SKÊJERLASLIP	Man die scharen slijpt		
SKÊJERMASJIEM	Scheermachine		
SKÊJERMES(KEN)	Scheermesje		
SKÊL	Scheel		Bv "'k Zie skêl van d'n onger"
SKËLF	Hooi-/strozolder		
SKËLL'N	Schillen		
SKELLE	Snede		Bv " een skelle geregeld"
SKELLEM	Schelm		
SKËLLEMEROUË	Deugnieterij		
SKEN	Met ...		Sken tweeën , ske viere enz
SKËNN'N	Schenden		Uitdrukking: " Skëndj'ann'n nees , ge skëndj a gezicht"
SKËNOUËLEG	Schijnheilig		
SKËNOUËLEGORD	Schijnheilige persoon		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SKĚP(KEN)	Schep(je)		
SKĚPPEN	Scheppen		
SKĚPSEL	Schepsel		
SKĚRMINKEL	Scharminkel		
SKĚRNIER	Scharnier		
SKĚRREGOSSEN	Wulken	Fr. escargot	
SKĚS	Schors		
SKIEJEF	Scheef		
SKIEJEFGO(DE)WEG	Op schuine wijze		
SKIEJEFPOEPER	Overspelige		
SKIEJEFSLOËN	Stelen		
SKIEJEN	Scheiden en skiën		
SKIER'N	Schuren		
SKIERBĚSTEL	Schuurborstel		
SKIERSLĚSJEN	Synoniem voor "galosj"		
SKIERSPONSKEN	Schuursponsje		
SKIERVLOER	Dorsvloer		Verouderd en vrijwel in onbruik
SKIET'N	Schieten		
SKIETEG	Opgejaagd		
SKIETER	Knikker		
SKIETINK	Schieting		Was een vaste gewoonte de dag voor een koppl touwde. Dan was er "skietink"
SKIETKOT	Schietkraam		
SKIETKRAUM	Schietkraam		
SKIETLAP	Vizier		Een "schietlap" was een leren lap die men om de linkerarm bindt bij het schieten met de handboog. Vandaar de uitdrukking: " Ge stodj in mĕnne skietlap" = je staat in mijn vizier
SKIETLUĚD	Schietlood		
SKIFTINGSVRAUG	Schiftingsvraag		
SKIFTINK	Schifting		
SKIKKEN	Schikken, uitkomen		Bv " Wanniejer skikt da vĕr aa?"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SKIKKINK	Schikking		
SKILJD	Schild		
SKILJER'N	Schilderen		
SKILJERÊJER	Schilder		
SKILJPADDE	Schildpad		
SKILL'N	Schelen		Bv " Da kē mē na nèkker niet skille zē" Voltooid deelwoord: geskoll'n
SKIP (1)	Spade, schop		
SKIP (2)	Schip		Uitdrukking: " Ze zitt'n op 't skip va zeve joër" = ze zitten zwaar in de miserie en het zal nog een tijdje duren
SKIPPEN	Schoppen		
SKIPPER	Schipper		
SKIPPER'N	Schoppen (kaarten)		
SKIPPER'NOËS	Schoppenaas		Bv "Zoe zwet as skipper'noës"
SKIPPEREZOT	Schoppenboer		Bv "Zoe zwet as skipperezot"
SKIPPES	Ervandoor		Bv " Kom wēr zē skippes"
SKIRR'N	Schudden		Bv "Ge kintj'n outj zē vël skirr'n"
SKITSJEL	Schutting		
SKOBBEJAK	Schavuit/bedrieger		
SKODDER'N	Schudden		Bv " Skoddert er isj mee, a zaa meskie slaupen"
SKOË	Schade		
SKOEBIDOE	Scoubidou		
SKOEFEL'N (1)	afpingelen		
SKOEFEL'N (2)	Schoffelen		
SKOEFELINGEN	berispingen		
SKOEKELOEN	Gerst		
SKOËL	Schaal		
SKOELDJ	Schuld		
SKOËLËK	Schadelijk		
SKOELJEG	Schuldig		Uitdrukking: " Aske 't maleer skoeljeg zētj"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SKOEN	Schoen		
SKOEPEN	Stelen		
SKOEPER	cultivator		Werktuig bestaande uit een geraamte waarop een aantal zware ijzeren tanden bevestigd zijn. De cultivator wordt gebruikt voor diepe grondbewerkingen van de bouwlaag zoals het omwerken van stoppeland, het verdelgen van onkruid, het scheuren van een weide, enz.
SKOEPER'N	Loswerken van de grond met de "skoeper"		
SKOETJSEL	Schutting		
SKOËVÈRGOEJINK	Schadevergoeding		
SKOF	Lade		
SKOFFERDOUËN'N	Schaatsen		
SKOJF	Schuif		
SKOJM	Schuim		
SKOJMER	Profiteur		
SKOJMWOUËN	Schuimwijn		
SKOJVEN	Schuiven		
SKOK	Schok		Uitdrukking "Op skok goën"
SKOL	Gezondheid	Scandinavisch: skol	
SKOLJE	Schalie		Uitdrukking: "Zoe blaad as een scholje"= blauw van de kou of van klappen krijgen
SKOMTE	Schaamte		
SKOMTELĚK	Schaamtevol		
SKONJER	Mooier		
SKONTJE	Pracht, schoonheid		
SKOOL	School		
SKOOLIFFRA	Lerares		
SKOOLKABAS	Schooltas, boekentas		
SKOOLMESTĚS	Lerares/onderwijzeres		
SKOOLMIEJESTER	Leraar/onderwijzer		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SKOOSJT	Mooist		
SKORS'N	Schorsen		
SKORSINK	Schorsing		
SKORSNEEL'N	Schorseneren		
SKOTEL	Schotel		
SKOTELDOEK	Schotelvod		
SKOTELOUSJ	Achterkeuken		
SKOTELVODDE	Schotelvod		Uitdrukking “ ‘k ben azu slap az’ een (skotel)vodde of als een klodde”
SKOTJ'N	Schuitje		Uitdrukking “Wèr zit’n in ‘t zelde skotj’n”
SKOUËF	Schijf		
SKOUËTBROEK	Bangerik		
SKOUËTEN	De grote boodschap doen		
SKOUËTKĒZZE	Oorspronkelijk: een kleine kers. Bij uitbreiding: een kleinigheid		Bv “ ‘t ‘n zaa èm gin skouëtkēzze skill’n”
SKOUËTKIT	Pretentieuze vrouw		Bv “ Azuë’n skouëtkit. Z’n zaa nog ginnen goeiendag zeggen ee”
SKOUËTROUË	Diarree		
SKOUFELINK	Zaagsel		
SKOUJF	Schuif		
SKOUJFELEN	Fluiten		
SKOULJ'N	Schuilen		
SKOUNJ	Schuin		
SKOUSJ	Schuins		
SKOUSJOVER	Schuin over		
SKOUVINK	Autokeuring		
SKRAMOELJE	Sintels uit de kachel	Het officiële Nederlandse woord is "schramullen" wat op zijn beurt een verbastering is van het	Bv “ De stoof ès outjgebrand. Der skitj alliejen nog skramoelj’over”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
		Franse "escarbille". Skramoelje zijn dus sintels van kolen	
SKRAPNÈL	Shrapnel		
SKRIEJE	Schreeuw		Uitdrukking "In ne skrieje vall'n" = beginnen wenen
SKRIJETOOT	Iemand die vaak huult		
SKRIJEVEN	Wenen		Uitdrukkingen: "Mè anne mond skriejeven en mè a gat lachen" "A kè lachen en skriejeven in ijen'n oësom"
SKRIJEVERKESMÈS	schreiersmis		Een speciale mis voor pasgeborenen en kleuters
SKRIFT	Schrift		
SKRIK	Schrik		
SKRIKKEPOUTJ	Bangerik		
SKRIKSKOUËTER	idem		
SKROUËFBOEK	Schrift		
SKROUËVEN	Schrijven		
SKUËMOEDER	Schoonmoeder		
SKUËN	Mooi		Uitdrukking " 'k en zien niie d'n elft van 't skuë weer
SKUËNBRIER	Schoonbroer		
SKUËNDOCHTER	Schoondochter		
SKUËNEGĒD	Schoonheid		
SKUËNZOON	Schoonzoon		
SKUËT	Schoot		
SKUËVADER	Schoonvader		
SKUËZISTER	Schoonzuster		
SLABAKKEN	Niet vooruit gaan		
SLAGGELINGS	Plotseling		Bv " A viel slaggelings omveir"
SLAGPËNNE	Vleugel van een duif		
SLAM	Kolen van zeer povere kwaliteit	Duits: schlamm	Werd als brandstof gebruikt in de tweede wereldoorlog, bij gebrek aan echte kolen
SLAMEER	Beslommering/zorgen		Bv " Da skaup zitj al joër'n in 't slameer mè azu nen nest kinjer'n"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SLANGERTISJ	Hagedis		
SLAP (1)	Flets		
SLAP (2)	Afgeroomde melk		Verving in de oorlog de echte melk
SLAUPEN	Slapen		
SLAUPER	Droge korst in de ooghoek na het slapen		Bv “ der angen nog slaupers in a uëgen”
SLAUPLOUËVEKEN	Onderhemd		
SLEDDE	Slee		
SLEER	Sleur of glad		
SLEER’N (1)	Glijden		
SLEER’N (2)	Sleuren		
SLEERBOËN	Glijbaan		
SLEETER	Sleutel		
SLEETERGAT	Sleutelgat		Uitdrukking: “ Ze kèn deer e sleetergat” = ze is zeer mager
SLEIP	Sleep, maar ook vrouw van lichte zeden		
SLEIPEN (1)	Slijpen		Variant: slouëpen
SLEIPEN (2)	Slepen		
SLĒK	Slak		
SLĒKKESTEKER	Pitteleer		
SLĒKOUËZER	Slakijzer		Metalen band die metselaars gebruiken om bijvoorbeeld een balk in een muur vast te leggen
SLĒNJTER’N	Slenteren		
SLĒP	Slip		Uitdrukking: “ G’ètj zeker op a slèp gelegen” = je hebt je verslapen
SLĒSJ	Pantoffel		Uitdrukking: “ Bring mēn slēsje mee aske bove zētj” = Stop met in je neus te peuteren
SLETEG	Wat vlug verslijt		Bv “ Gouë zēdj ne sletegen on a voete zēll”
SLIBBER	Glad		
SLIBBER’N	Glijden		
SLIEJE	Wrang		Bv “ dad ès slieje o mēn tann’n azek nen appel eet”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SLIEJEF	Rand van een kleed of broek		
SLINKEN	Linkerhand		
SLOEF	Sloef		
SLOEK	Boeman/ slokkerig iemand		
SLOEKEMAAN	Boeman		
SLOEKEN	Gulzig eten		
SLOEKEPIEJE	Gulzigaard		
SLOËN	Slaan		
SLOES(J)TER	Bolster (van een noot)		Uitdrukking “ ‘k g mē ewad’ ontsloesjter’n” = Ik ga andere kleren (propere kleren aantrekken)
SLOESJ	Verlept		
SLOKKER’N	Los hangen		Variant : slodder’n
SLOOT	Vastgelopen, geblokkeerd		Bv « ‘k en kēn nimmer voesj, ‘k zit sloot”
SLOPPÈL	Slaapwel		
SLOUJKSTÈRT’N	Sluikstorten		
SLOUTJ’N	Sluiten		
SLUËR	Sloor		
SLUËR’N	Koolzaad		Verouderd en vrijwel in onbruik
SMAAL	Smal		
SMAAT	Smout/reuzel		
SMAATBOLL’N	Smoutebollen		
SMACHTER	Rijke gierigaard		
SMAUK	Smaak		
SMAUKEN	Smaken		
SMEET	Slag, stuk, brok		Bv “ ‘k èm een smeeet van een vallink”
SMEEWERK	Smeedwerk		
SMEIR’NS	’s morgens		Variant smeir’nsvrig
SMÊJER	Smeer, grote hoop		Bv “Een smêjer geldj”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SMÊJERLAP	Smeerlap		
SMĒRT	Smart		Bv “ Pouên en smĕrt”
SMĚSJ	Smidse		
SMĚSJ	Flets		
SMĚSJ’N	Smakken		Bv “ Ge moedj azu ni smĕsj’n ask’on ’t eete zĕtj »
SMIKKEL	Aangezicht		
SMODDER	motregen		
SMODDER’N	Motregenen		
SMOEL	Aangezicht		Uitdrukking: “A smoelken rĕdj op e kĕrreken” Wordt gezegd als men ziet dat het eten iemand smaakt
SMOELENTREKKER	Zure snoep		
SMOELPAP	Griesmeelpap	Fr. Semoule	
SMOKKEL	Snoep		
SMOKKEL’N (1)	Snoep/snoepen		
SMOKKEL’N (2)	Smokkelen		
SMONJDAUS	’s maandags		
SMOSS’N (1)	Morsen		Bv “ G’edj op a imme gesmost”
SMOSS’N (2)	Motregenen		Bv “k gon binne want ’t begintj te smoss’n”
SMOUĚT’N	Gooien		
SMUĚR	Mist		
SMUĚR’N (1)	Roken		
SMUĚR’N (2)	Misten		
SNABBE	Snauw		Uitdrukking : “ Mĕ een snabbe en een beet”: = zeer onvriendelijk
SNABBEN	Snauwen		
SNACHS	’s nachts		
SNĚBBE	Snebbe betekent hetzelfde als snavel		Bij uitbreiding een meisje: “ ’t ěs nog e jonk snĕbbeken”
SNEE	Snede		Uitdrukking: “ A ee nogal snee op” = hij stapt /rijdt goed door
SNĚFKEN	Snuifje		Bv “E snĕfke zaat”
SNĚLBAA	Snelbouwstenen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SNELZIEJER	Damesonderbroek met open kruis,		Zowel het kledingstuk als het woord zijn in onbruik
SNIBBEN	Een beetje		Typisch Kerkskens, bijna in onbruik geraakt. De oude Kerkskenaren spraken het uit als “sniwweken”
SNIEJE	Sneeuw		
SNIER	schoenveter		
SNIET’N	Snuiten		
SNIFFEL’N	Snuffelen		
SNIL	Snul		
SNOENS	’s middags		
SNOËR	Snaar, (maar ook darm van een varken bv)		
SNOIJF	Snuiftabak		Men bood elkaar een pries snojf (portie snuitabak) uit de snuifdoos aan op de bovenkant van de hand, waarna men eens goed niesde
SNOK	Ruk		Bv “ Z’ee ne snok g’ad van n’elletrik”
SNOKKEN	Rukken		
SNOTTEBELLE (1)	Snot uit de neus		
SNOTTEBELLE (2)	Iemand die (nog veel te) jong is		Bv “ Dè snottebell’ en moe mè ni kommandeer’n »
SNOTTEROT	Door en door rot		
SNOTVALLINK	Verkoudheid in de neus		
SNOUËGROËN	Snijgraan		Wordt in de herfst gezaaid en in de lente gemaaid om het vee te voeren of om ondergespit te worden
SNOUËN	Snijden		
SNOUSJTER’N	Snuisteren		
SNOUSJTEROUË	Snuisterij		
SNOUTJ	Snuit		
SOBER	Sober, maar ook droef		
SODEER’N	Solderen	Fr. Souder	
SODEERBAAT	Soldeerbout		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SOË	Tot garen gesponnen wol		Bv “ ’t ès kaat, deed a e soë louëveken oën” Bv “ Nen bol soë”
SOEPKOT	Sint-Martinusheem		Zo genoemd omdat daar tijdens de oorlog gratis soep werd uitgedeeld
SOEPSADOËT	Iemand waar men niets kan mee aanvangen		Een soepsoldaat was een soldaat "derde klas", eigenlijk voor niks goed, behalve om soep te halen.
SOEPTALUËR	Soepbord		
SOEPULLEKEN	Dunne pull met een rolkraag om te dragen onder een ander kledingstuk	Fr. Sous-pull	
SOEPVOLK	Volk van laag allooi		
SOEZJEMIEN	Zie sjoezjemien		
SOLFER	Zwavel	Fr. Soufre	
SOLFEROËN	Safraan		Variant safroën
SOLIESJE	Kleefmiddel voor fietsbanden	Fr. Solution	Variant: seliesje
SOLLEMÈN’N	Fundering	Fr. Solidement	Bv “ Zën de sollemènt’n al gestoken?”
SOLLESTEER’N	Solliciteren, maar ook informeren	Fr. Solliciter	Bv “ Ik zaa isj sollesteer’n oeveel dat dad ousj kost”
SOLVAUBEL	Solvabel	Fr. Solvabel	
SOMMEGSTE	Sommige		Variant: sommegte
SOMTËSJ	Soms		Variant: somtët/somtouët
SOMWOUËL’N	Soms		Bv “ Somwouël’n zoo’k ze tegen de mier plëkken” Variant: som(w)ell’n
SONKELVOET	Klompvoet		
SONNE	Zonde		Dad ès toch sonne zei, azuë ’n kans verkeken” Variant: zonde
SOSJALIST	Socialist		
SOSJOËL	Sociaal		
SOUËL	Vertrouwen	Zeil??	Uitdrukking: “ Ge kintj er gi souël op goën”
SOUËNGEVER	Seingever		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SOUËNT	Bezijden		
SOUJKE	Suiker		
SOUJKEBOL	Doopsuiker		
SOUJKEKONKE	Suikeroom (zonder kinderen)		
SOUJKEKËNTJ'N	Suikertante (zonder kinderen)		
SOUZJ'N	Suizen		Bv "Mën uëre souzj'n"
SOZJE	Deken	Ouder woord sarge	
SPAAGEN	Overgeven		
SPAKKEN	Watertje	Merk: Spa	
SPANDERKEN	Iets wat nipt zal passen		Bv "Da zaa e spanderke wërr'n"
SPANN'N	knellen		
SPARADRA	Kleefpleister	Frans: sparadrap < Oudfrans speradrapu < Middeleeuws Latijn sparadrapum	
SPËCHT	Specht, maar ook mager iemand		Bv " Ne maugere spëcht"
SPEELDINGEN	Speelgoed		
SPEELEMAAN	Muzikant/speler		Uitdrukking: " De speelemaan zitj nog op 't dëk" = ze zijn nog in hun wittebroodsweken
SPEELPLOUËN	Speelplein		
SPEELTËT	Speeltijd		
SPEELVAJOZJE	Huwelijksreis		
SPEESE	Specie	Fr. espèce	Bv " Een speese van" = een soort van
SPËKSE	Inspectie		Bv " Pas op, de serzjant komt spëks'aagen"
SPËL	Spel		Uitdrukking:" Ik zit mèt spël van Adèle": ik zit met de gebakken peren
SPËLLE	Speld		
SPËLLEMENT	Toestelletje Vulg: geslachtsdeel		Bv " A liep dor mè zë spëllement bluët »

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SPELONG	Klein plaatsje		Bv "Da ès mor e spelongske zei, dad en ès nog gin 2 vierkante meter"
SPÈNJEKEN	Klein kamertje	Oorspronkelijk de plaats waar gesponnen werd, later voorraadplaats en achterkamertje	Bv "Achter 't skotelousj, emme ze dor og e spènjeken"
SPÈNNEKOP	Spin		
SPENOZJE	Spinazie		
SPENOZJEROKSKEN	Spinazierokje	Was DE kledij van de leerlingen van de Dames van Maria	"De meiskes van de Dams (Dames van Maria) draugen ammel e spenozjerokskén"
SPÈRRE	Spar		
SPÈSJ'N	Spatten		
SPÈSJALIST	Specialist		
SPÈSJEZOT	Stekezot		
SPÈSJKEN	Spatje		
SPÈSJLAP	Spatlap		
SPÈSJOËL	Speciaal		
SPÈT	Sport van een ladder, maar ook spitvoor		Bv " 'k go mē spèt mauken, want 'k gon beginne grauwen"
SPÈTTEL'N	Spartelen		
SPÈTTELÊJER	Kinderspeelgoed (harlekijn)		Bij uitbreiding: een mager iemand
SPIE	Spie		
SPIEJEGEL'N/ SPIEJEKEL'N	Spuwen		
SPIEJEKEN	Spuwen		
SPIEJET	Spuut		
SPIEJET'N	Spuiten/ zich haasten		Bv " 'k zaa mē moete spiejet'n"
SPIEJETIEJER	Snoever		
SPIEJETREVOLVER	Waterpistool		
SPIEKERINNE	Omroepster		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
SPIERINK	Spiering		
SPIERINKKABERNOUË	Kotelet uit de spiering		Variant: speirinkkot'let
SPIKKELEER'N	Speculeren	Fr. Spéculer	
SPIKKELOOSJE(KOEK)	Speculoos(koek)		
SPIKSPLËNJTERNIET	Splinternieuw		
SPILE	Tak		Vandaar ook de uitdrukking: "A ee spillebèntjes"
SPINOL	Klein iemand		Bv "Azuë e klei spinol"
SPLËNJTER	Splinter		
SPOEIEN	Haasten		
SPOËR'N (1)	Sparen		
SPOËR'N (2)	In verwachting zijn		Bv "Z'ès on't spoër'n"
SPONNE	Sponde		Bv "de sponne van een bèdde"
SPONZ'N	Uit sponzen stof		Bv "Ne sponz'n antdoek"
SPOOËRBOEKSKE	Spaarboekje		
SPOOËRKAS	Spaarkas		
SPOOSJ	Spaans		Bv "Spoosjke teiref" = maïs
SPOOSJOM	Harde koft van een boek		
SPOUËS	Spijs		
SPOUËT	Spijt		Uitdrukking: "Der go veel spouët in ne zak"
SPOUËTEG	Spijtig		
SPRIEJE	Spreeuw		Uitdrukkng " 't es zjust een sprieje mè gètt'n oën" (ze is zeer mager)
SPRIET	Gulp		Bv "A spriet sto nog open"
SPRINGEN	Dekken (dieren)		Bv " 'k èm oos skaup lotte springen"
SPRINKOËN	Sprinkhaan		Bij uitbreiding: een mager iemand
SPROK	Droog en breekbaar		Bv "Ge moetj er ni o krabben; 't stoëd a sprok en't zaa der afvall'n"
SPROUË	Bedsprei		
SPROUËN	Sproeien met insecticide		Bv " 'k gon de petatte sprouën tegen de plaug"
SPROUTJ'N	Spruiten		
STAAL	Stal		
STAAT	Stout		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
STAATERIK	Stouterik		
STAMENEE	Herberg	Fr. estaminet	
STAMPER	Lekstok		
STANNE	Watervat	Oud-nederlands: stande	Verouderd en in onbruik
STANSOEN	Stut, schoor	fr étançon	
STAUK	Staak		
STAUKEN	Staken		
STAUKERSGÊLDJ	Stakersvergoeding		
STAUKINK	Staking		
STEDENBAA	Stedenbouw		
STEEN	Steun		
STEENZOOL	Steunzool		
STÊG	Stug, taai		
STEIRE	Stère		Een stère is een oude inhoudsmaat en komt overeen met 1 kubieke meter opgestapeld hout
STEIRFPITJE'N	Bezinkput		Is eigenlijk een buffer waar de afvalproducten kunnen "afsterven" en het water in de grond kan zinken.
STEIRK	Sterk		
STÊJERT	Staart		Uitdrukking: " A vertrok mè zënne stêjert tiske zën biejen'n" " A lotj zënne stêjert angen »
STÊJERT'N	Tot vervelens toe vragen/ vraagsteerten		
STÈK	Loot/ent maar ook spie		
STEKELBEES	stekelbes		
STEKELNBAMMEKEN	Stekelbaars		
STEKELVEIRKEN	Stekelvarken		
STEKER	Angel, houtschilfer		"Bv " der zitj ne steker in mënne vinger"
STEKEZOT	stapelgek		
STÈKSKES	Lucifers		
STÈKVOGEL	Sperwer		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
STÈLL'N	Berusten		Bv “ Der is nimmer on te doen. Stèltj er a mor in”
STÈMMEN	Stemmen/verkiezen		
STÈMMINK	Verkiezing/stemming		
STÈNTJ'N	Steentje		
STÈPPEN	Tapdansen		
STÈRELERZEERBOKAL	Steriliseerbokaal		
STÈRELEZEER'N	Steriliseren		
STÈRMOUËN	Stramien/zift		
STÈRRE	Ster		
STÈRREM	Storm		
STÈRT	Stort		
STÈRT'N	Morsen		Bv “ ‘k èm op mēn bloes gestèrt”
STIEJEN	Steen		Uitdrukking: “ Twieje stiejen’n doe vecht’n”
STIEJENGROUSJ	Steengruis		
STIEJENPIT	Steenput		
STIEJENPITMAUKER	Beroep van steenputgraver		
STIEJENZIKTE	Steenziekte		Het fenomeen van nog te willen sparen op andere dingen als men aan het bouwen is.
STIEJEWEG	Steenweg		
STIEL	Vak, beroep		
STIEL(E)MAAN	Vakman		
STIEPELZAT	Stomdronken		
STIER (1)	Stier		
STIER (2)	Stuur		
STIER (3)	Stuurs		
STIK	Stuk		Uitdrukking “Da kost stikke va meesjken” = dat is zeer duur
STILLEKES	Niet te best		Bv “ Oe èst? Stillekes jon!” Uitdrukking: “ ’t ès stillekes wur dat nuët ni een wootj”
STILO	Balpen	Fr. Stylo	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
STINKER			Uitdrukking: “ A zitj op de stinker” = hij wordt uitgesloten, hij is er te veel
STINKERDEROUË	Deugnieterij		
STINKERKEN	Afrikaantje		
STINKKOT	Het vilbeluik in Denderleeuw		Bv “ De wèntj zitj slecht; ge riekt ’t stinkkot tot in Kèsken”
STINKORD	Nietsnut		
STOEFEN	opscheppen		
STOEFERKEN	Fijn zakdoekje in de borstzak van een jas		
STOËL	Staal		
STOËLBOEK	Staalboek		
STOELKEN	Kinderzitje		Bv zetj de klein’n in ’t stoelken op anne velo
STOEMP	Stampot		
STOËN	Staan		
STOËT	Staat		Bv “ ge kintj er gi stoët op mauken”= je kan er niet aan uit
STOJKEN	Stuiken		
STOJPEN	Stuipen		
STOJVEN	Stuiven		
STOKDOJF	Houtduif		
STOKSJAMPETTER			Een soort niet officiële veldwachter, aangesteld door de bewoners van een gehucht. Hij had geen wapen maar een stok
STOLKEN	Staaltje		
STOMMENAMBACHT	Koppig zwijgen tegen elkaar		
STOOF	Kachel		
STOOFAAT	Kachelhout		Van iemand die geen noot muziek kan spelen zegt men dat hij “stoofaat” speelt
STOOFBOUSJ	Kachelbuis		
STOOSJE (1)	Station	Fr. Station	Uitdrukking “der ès veel volk in ’t stoosje” = ze heeft grote borsten
STOOSJE (2)	Statie van de kruisweg		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
STOPNOLJE	Stopnaald		
STOPSEL	Kurk		
STOUË(F)SEL(PAP)	Stijfsel(pap)		
STOUËF	Stijf		
STOUËFGODDEWEG	Houterig		
STOUËFSTOOSJ	Zonder aanloop		
STOUËL	Stijl		
STOUËLUËG	Ontsteking op het oog		
STOUËVERIK	Iemand die niet lenig is		
STOUR	Gordijn	Fr. Store	
STOZJE	Verdieping	Fr. Etage	
STRANDZJANET	Scheldwoord: flauw ventje		
STRATJEE	Straathond van onbestemd ras		
STRÈK	Strik		
STRÈK(SKEN)	Strikje		
STRÊL'N	Steken (wesp)		
STRÈTJEN	Steegje		
STRÈTJESVOLK	Gemeen volk		
STRIEJEP			Verouderd en in onbruik: werktuig om de bast van wissien te verwijderen
STRIEJEPEN	Afstropen		
STRIKSENS	Instructies	Fr. instruction	
STRING	Streng, touw		Modern: een heel minuscuul slipje
STRIT(J'N)	Beetje		"Drinkt a zjat leeg, der ès nog e stritj'n in"
STROËT	Straat		"Zoe oud as 't stroët"
STRONT	Uitwerpselen		Uitdrukking " 't most stront reiger'n"
STRONTVLIËG	Paardenvlieg		
STRONTZAT	Stomdronken		
STROTJ'N	Straatje		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
STROUËKEN	Strijken		
STROUËKOUËZER	Strijkijzer		
STROUJK	Struik		
STROUJKBUËN'N	Struikbonen		Uitdrukking: "Stroujkbue ne meegen de mouë (= meimaand) rieken, mor ze meegen èm ni zien" = Je mag sruikbonen niet te vlug planten, zodat ze in mei nog niet boven komen. (omwille van de ijsheiligen)
STROUJKEN	Struik krijgen		Bv "Mën petatt'n Beginn'n te stroujken"
STROUSJ	Struis		
STRUË	Stro		Uitdrukkingen: "Gi struë verleggen en zaatje" = hij is verschrikkelijk lui "A leid op zë struë" = hij is uitgeteld
STRUËBRIJD	Strobreed		
STRUËKEN	Rietje		
STRUËPEN	Stropen		
STUËM	Stoom		
STUËT	Stoot		
STUËT'N	Stoten		
STUËTKËRRE	Stootkar		
SUKSËSSE	Successie	Fr. Succession	
SUKSËSSERËCHT'N	Successierechten		
SUPPOSITWARKEN	Suppo	Fr. Suppositoire	
SVERNOESJ	In de voormiddag		
SWANJEER'N	Verzorgen	Fr. Soigner	
SWANJEUR	Verzorger	Fr. Soigneur	
SWANJOOSJE	Verzorging		
SWAT	Soit (het zij zo)	Fr. Soit	
SWËSDEER	Dwars door		Variant: swêzendeer
SWOUËLENS	Ondertussen		

T

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TAAN	Dat van u		Bv “ Ik pak tmouën, pak gouë taan”
TABBORD	Nachthemd		Komt van tabbaard: een historisch geborduurd gewaad van een wapenkoning of een toga
TABLÈT (1)	Vensterbank		
TABLÈT (2)	Ambachtelijk gemaakte snoep op basis van kandijsiroop		Bv “Moe, go je nog isj tabletten bakken” Voor het recept zich wenden tot Wilfried Maesschalck
TACHTERNOEN	Deze namiddag		
TACHTERSTEVEER’N	Achterstevoren		Bv “ G’èdj anne zjeele tachtersteveer’n oën
TAJEURKEN	Mantelpakje	Fr. tailleur	
TALONG	Versterking binnen een kaatshandschoen	Fr. talon	Bv « A kiejert mè vill’n talong »
TALU	Berm	Fr. Talud	
TALUËR	Bord	Fr. Teilloire	
TALVEN	In het midden		
TALVENDEER	Middendoor		
TALVESTE	Middelste		
TAMPIEJER	Spijtig maar te is nu zo	Fr. tant pis	
TAMPONG	Tampon	Fr. tampon	
TAMTAM	Misbaar		
TAND	Tand, maar ook goesting		Bv “ Sproutj’n dad ès mouën’n tand nie zei”
TANDER	Het andere		
TANG (1)	Gereedschap, maar ook scheldwoord voor een vrouw		
TANG (2)	Tank (militair)		
TANGO	Tango		Is ook een benaming voor een drank (half grenadine, half pils)

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TANK	Tank (vat)		
TANTAFÊJERE	Ingewikkeld gedoe	Fr. Tant à faire	Bv “ Was mē dad’een tantafêjere iejer dat dat opgelost was”
TANTIST	Tandarts	Fr. Dentiste	
TAP (1)	Tapkraan		
TAP (2)	Afsluiter		Bv “ Zètj er nen tap op”
TAP (3)	Af te leggen weg	Fr. étape	Bv “ Van ier nor Nievekeirken te voet, dad ès nog ne giejel’n tap, jong”
TAPOUËT	Tapijt		
TAROEË	Troef		
TAS	Tast/gevoel		Bv “ ge moetj vuëtgon op d’n tas”
TAS	Ruimte in de schuur		
TASS’N	Tassen		De schoven stapelen in de graanschuur.
TASS’N (2)	Tasten		Uitdrukking: “ Maggek isj in anne zak tass’n” . Men zei dit tegen een communicant en men liet een geldstuk of bankbriefje als geschenk in de vestzak van de communicant glijden.
TAUFEL	Tafel		Ook begrafenismaaltijd Bv: “Goje mee on taufel noër d’n diesjt”
TAUFELBIER	Tafelbier		
TAUFELLAUKEN	Tafelkleed		
TAUK	Taak		
TAUKEL’N	Takelen		
TAUKELWAUGEN	Takelwagen		
TAUKEN	Raken		Bv “ Dormee kieje mē niet tauke zëlle”
TE(R)VEER’N	Daarvoor		
TËCHEL	Heuvel op een spoorweg		Een Techel is een lichte heuvel aan en van de spoorweg. De stoomtreinen die indertijd vanuit Denderleeuw naar Zottegem reden konden zich geen stop ,behalve Haaltert permitteren omdat ze nooit in Ede geraakten vanwege de bergop.
TEDJU(Ë)	Verdorie	Fr. Nom de Dieu	Variant “dedju(ë)”
TEEF	Vrouwtje van een hond Pejoratieve benaming voor een vrouw		Bv “Ooz’n ond ee gejongerd: vier maanekes en een teefken” Bv “Es mē dad een teef, ja”
TEEGEKANTINK	Tegenkating		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TEEGEKOMMEN	Ontmoeten, maar ook beleven/meemaken		Bv “ Naa ben ek dor awa teegekomme jong”
TEEGEN	Tegen, maar ook wanneer		Bv : “ ‘k moen tousj zouën tegen dat donker ès” Uitdrukking: “ ‘t zitj er tegen” = het is ruzie
TEEGENAAGEN	Tegen houden		
TEEGENBABBEL’N	Tegenspreken		
TEEGENIEJEN	Tegen elkaar		
TEEGESTEKEN	De keel uithangen		
TEEGEWEIRKEN	Tegenwerken		
TEEGEWOORDEG	Tegenwoordig		Variant: seerewoorig
TEEGSKEN	Teugje		Bv “Drinkt agaa een teegsken”
TEEGSPËTTEL’N	tegenspartelen		
TEES	Dit		
TEFRÈMT	Verschillend	Fr. Différent	Bv “ G’ètj twieje tefrèmté kaas’n oën”
TEGENIET	Teniet		
TEGOËR	Samen		Varianten: se goër en sagoër
TEINTERJOT	jodiumtinctuur	Fr. Teinture d’iode	Bv “ Doet er e wa teinterjot oën dat ni een verzwêjert”
TEIR (1)	Teer		
TEIR (2)	Dat van jullie		Bv “ Das ès toos nie, ‘t ès teir »
TEIREF	Tarwe		Opgelet: “ Spoojske teiref” = Maïs
TEIREM	Term/diensttijd van een soldaat		Bv “ Zën’n teirem zitj erop”
TEIRENT	Bij jullie thuis		
TEIRGEN	Tergen		
TEIRPAPIER	Roofing		Bv “ ‘k zaa der e stik teirpapier op brann’n” Variant: têtjerpapier
TEIVEN	Durven		
TÊJER (1)	Aarding		
TÊJER (2)	Teer		
TÊJER’NT	Bij hen thuis		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TÊJERINK	Tering (TBC)		Uitdrukking: de vliegende têjerink
TÊJERLINK (1)	Dobbelsteen		
TÊJERLINK (2)	Regenworm		Vriant: "Têjelink"
TÊJERPITJ'N	Rioolputje		
TÊJOËTER	Theater		
TÊK	Tak		Uitdrukking: "Ge moedj azu van an'n tēk ni maken" = je moet zo niet van je oren maken
TÊKEN	Hondje		
TEKËT	Tekort		
TÊKKEL	Hondenras		
TÊKKEL'N	Tackelen	Eng: to tackle	Variant: tēkkeleer'n
TËLL'N	Tellen, maar ook gelden		Bv "Da tēlj' niet, 't was nog ni vèr goed" Uitdrukkingen: "Nog rapper as tellen" = vliegensvlug "rekerd en tēltj" = tel maar na
TELLEFONG	Telefoon		
TELLEVIESE	Tv		
TËMBER	Postzegel	Fr. Timbre	
TEMEIR'ND	Deze morgen		
TËMPERKEN	Bindmiddel met aardappelbloem		Bv "Doet er een temperken in, t'n zaa toesj zoe slap ni zouën"
TËN	Dan		Uitdrukking "Toesj en tēn" = af en toe
TËNJE	Uitgeput	< ten einde	Bv " 'k en kēn nimmer, 'k ben tēnje
TËNJEKEN	Tandje		Bv "Ge zēdj een tēnjeke moeten bouēsteken"
TËNJT'N	Tante		
TËNJTËL'N	Tintelen		Bv "Mēn ann'n tēnjtele van de kaa"
TËNT	Tent		
TËNTEER'N	Plagen	Fr. tenter	
TËNTOOSJE	Kwelling	Fr. tentation	
TËPPEN	Onnozelaar		
TËR(T)	Tred, trap		Bv "G'ēdj nogal nen tēr op jong, stapt isj ewa treiger"

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TĒREIRE	Tarara (= denk maar vlug iets anders)		
TĒRĒNTJ'N	Sijsje		Verouderd en vrijwel in onbruik geraakt
TERIEJEREGODS	Ter ere Gods		
TĒRMOUËN	Termijn		
TĒRR'N	Trappen		
TĒRREING	Terrein/ eigendom	Fr. Terrain	Bv " Pas op ge lèpt op zēnn'n tērreing"
TĒRRIEBEL	Verschrikkelijk	Fr. terrible	
TERWOUËL	Terwijl		
TĒT	Vrouwenborst		
TĒTJES	Aardappelen (kindertaal)		Bv " Etj abiel a tētjes op mēnne jongen"
TĒTJESPAP	Pap met karnemelk en aardappelen		
TĒTTER	mond		B " Aag na isj twieje meniet'n ann'n tētter"
TĒTTER'N	Babbelen		
TĒTTĒTĒT	Toevoegsel bij niet akkoord		
TEWEEG	Op het punt om		Bv "Ik was teweege vèr te vertrekken"
TFIEJETEG	Veertig		
TFOUËFTEG	Vijftig		
TICHEL	Tegel		
TIEJEKEFILLEM	Tekenfilm		
TIEJEKELAT	Tekenlat		
TIEJEKEN	Teken		
TIEJEKEN'N	(Onder)tekenen		
TIEJEKEPLANK	Tekenplank		
TIEJEL	Teil		"Nen tiejel" was oospronkelijk een diepe aarden schotel
TIEJEN (1)	Het ene		Bv " Tiejen en tander"
TIEJEN (2)	Teen		Uitdrukkingen:

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			“ Ge zèdj a tiejene moet’n outjkouske zèlle” = je zal je best moeten doen hoor “Va zēnn’n tiejn geven” = de liefde bedrijven “ A ee zēnn’n tiejen op een ander outjgestoken” = hij heeft overspel gepleegd
TIEJENSLĒSJ	Teenslipper		
TIEJER	Teer		
TIER	Levenslust		Bv “Der zitj gin’n tier nimmer in”
TIIRRELITT’N	Inspraak		Bv “ G’en èdj ier niet te tirrelitte jong”
TIK (1)	Scheldnaam voor een vrouw		Bv “ Azu een franke tik”
TIK (2)	Bevel voor een paard: naar rechts		Tegengestelde van “jeurt”
TIKMASJIEM	Tikmachine		
TINGEL	Netel		
TINGEL’N	Zich branden aan een netel		
TINNEL OF TINNĒL	Tunnel		
TIP (1)	Punt van een schoen		
TIP (2)	Keurige, nette persoon		Bv “ Dad ès ne sjieken tip”
TIPPEN (1)	Tikken op een “tikmasjiem”		
TIPPEN (2)	Er op zijn best voorkomen		Bv “ Ge tipt nogal mè a nie kostim”
TIPZAK	Puntzak		
TISJKEN	Plekje, maar ook een beetje		B “Der ès een tisjken op a broek”
TISKEKOMMEN	Bemiddelen, bijdragen in de kosten		
TISKELICHTENDONKER:	Bij valavond		
TISKEN	Tussen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TISKENBIEJEN	Tussenbeen		Als men de maat nam voor een broek, mat men ook “tiskeniejen” en als je je been niet over de buis van de “velo” van je vader kon krijgen reed je er “tiskeniejen” mee?
TIST	Kerel en (vulg) mannelijk geslachtsdeel		B “Dad ès ne roël’n tist zelle”
TITTELDOJF	Tortelduif		
TJAMPEL’N	vasttrappen van hooi of stro in de schuur		Bij uitbreiding: met de voeten trappen Variant: trampel’n
TJIPPKES	Kleine kippen, kuikentjes		
TJOEKENTROUËN	Kinderwoordje voor trein	Klanknabootsing van het geluid van een stoomtrein die vertrok: tjoek tjoek	
TJOEKTJOEK	Leurder		
T-LAT	Tekenlat in de vorm van een T		
TMOUËN	Dat van mij		Verbuiging: tmouën – taan – tzouën – teer – toos – teir - têjer
TNDOET	Toch niet		Bv “ Da zaa wel goë zeker? Tndoet tndoet
TNDOETNDOET	Toch niet		
TNEEGETEG	Negentig		
TNOSJOR	Volgend jaar		Variant: Nosjor
TNOST’NTOE	Ongeveer		Variant : tnostenbouë
TOBBE(N)	Kuip om het vlees in te zouten		Bv “ Der zitj een esp in d’n tobben”
TOBBELTUËP	ineengedrongen	< Dubbel te hoop	Bv “ A louë dor toppeltuëp »
TOEAAGEN	Dicht houden		
TOEDOEN	Dicht doen		
TOEKEN	Tikken tegen/ kloppen		Bv “ Toekt isj tegen de routj”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TOEKOMMEN	Aankomen, maar ook voldoende (geld) hebben		Bv “ ‘k en za van de mondj ni toekommen”
TOËL	Taal		
TOELOËT’N	Toelaten		
TOENAUM	Bijnaam		Uitdrukking: “ Mè naum en toenaum”
TOEP (1)	Top		
TOEP (2)	Haar(dracht)		Bv : ‘k zal a isj bè ann’n toep pakke zëlle
TOEPEE	Arrogantie	Fr. Toupet	Bv “ G’ètj gē nogal toepee”
TOEPEL	tap, dot		zoals in toepelbiljaar)
TOEPELMOESJ	Een muts met een dot bovenaan		
TOEPÈT(JEN)	Pruik(je)	Fr. toupet	
TOEPLĒKKEN	Dichtkleven		Bv “ Ge moetj diejen amvelop ni toeplēkken”
TOER (1)	Ronde, rondgang	Fr. Tour	Bv “ Gommen een toerken doen”
TOER (2)	Beurt	Fr. Tour	Bv “ ’t ès aan’n toer”
TOER (3)	Kuur/poets	Fr. Tour	Bv “ Z’ee mè nen toer gelapt”
TOER (4)	Omvang	Fr. Tour	Bv “ ge moetj d’n toer van da kliejed meereeker’n”
TOERNAVIES	Schroevendraaier	Fr. tournevis	Variant : toerlavies
TOERNEE	Een rondje/ parcours/		Bv “ Geefd’ oos nog nen toernee” “De fakteur een nen ander’n toernee”
TOËRT	Taart		Uitdrukking: “ Azu een ou toërt”
TOESJ (1)	Dan		
TOESJ (2)	Succes	Fr. touche	Bv “ A ee toesj bè de meiskes”
TOESPĒLLE	Veiligheidsspeld		
TOESTEKEN (1)	(In ’t geheim) overhandigen		
TOESTEKEN(2)	Er nadeel bij hebben		Bv “ ‘k bè zeker dak er gon on toesteken”
TOESTOJKEN	Binnen vallen		Bv “ Wetje wie datter dor kwam toestojken? Oos va”
TOESTROPPEN	Dichtstroppen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TOET	Toch wel		Bv “ das ès ni woër ! Toet zelle, toet toet
TOET’N	Claxonneren		Uitdrukking: “ A wètj van toet’n of bleiz’n” = hij weet van niets
TOETER (1)	Claxon		
TOETER (2)	Hoorntje		Bv “Zied’èm lèkke va zënn’n toeter
TOETER (3)	Joint (drugs)		Bv “ ‘k peis dassé dor regeldoetig nen toeter bleizen”
TOETER’N	Zwaar doorzakken		Bv “ Z’emme gistere zwoër getoeterd”
TOËTER’N	Tateren		
TOETJEN	Biggetje, varkentje		
TOETTOET	Toch wel		
TOEWAK	Tabak		
TOMAT	Tomaat		
TOMBELA	Tombola		
TONDEUS	Tondeuse		
TONG			Uitdrukkingen: “ ‘t leid op mèn tong” “ A klap mē een dobbel tong”
TONIEJEL	Toneel		
TONT	Waar men woont; bij ons thuis		Uitdrukking “ A ee dor nen tousj mè nen tont”
TOOS	Dat van ons		
TOOT (1)	Tuit		Bv “ de toot van de kaffeepot”
TOOT (2)	Mond		Bv “ Aagd agaa a toot”
TOOT (3)	Aangezicht		
TOOZENT	Bij ons thuis		
TOP (1)	Top		Uitdrukking: “ A zaa giejen’n oun top skêjer’n” = hij zal niet oud worden
TOP(2)	Tol (kinderspeelgoed)		
TOPKEN	Suppositoire		Bv “ Da kindj ee kèsser’n, steek et een topken op”
TOPPEN	Met de tol spelen		
TORFLEES	Daarstraks		Variant: dorflees
TORPETOO	Fiets met torpedorem	Merknaam “Torpedo”	
TORTJ’N	Taartje/ gebakje		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TOTJ'N	Tuitje		Bv " een totje goër'n
TOTTER	Valpartij		Bv " A ee dor nen totter gedoën. Giejel zën kinne den bast af"
TOTTERDUËD	Totterdood		
TOUËD	Tijd		Meervoud: touën Uitdrukking: " Dad ès touët op" = dat is vervallen
TOUËDELĒK	Tijdelijk		
TOUËFER'N	Knutselen		Afgeleid : nen touëferêjer
TOUËFERÊJER	Knutselaar		
TOUËGER	Tijger		Variant : tieger
TOUËKEN	Tijdje		
TOUËMOES	Tijm	Lat. Thymus vulgaris	
TOUËNINK	Tijding, aankondiging		Bv " èj' al touënink g'ad van de gemèntje vèr gon te kiez'n"
TOUJMELPENNE	Koprol		
TOUJMELPERT	Koprol		
TOUNJHOUZJEKEN	Tuinhuisje		
TOUR	Onrecht	Fr. tort	Bv " g'edj mē tour gedoën ee moët"
TOUSJ	Thuis		
TOUSJBRINGEN	Herkennen		Bv " Wie ès dadde? 'k èm er kennis oën, mor ken kē, ze ni tousjbringen"
TOUSJKEN	Voor geld spelen		
TOUTJ	Tuit/bobijn Botsing		Bv " 'k èm een toutj gezètj mè ooz'n ottoo"
TOUTJ'N	Tuiten (fluitend geluid)		Bv "Mèn uër'n toutj'n"
TOUTJELUËS	Paasbloem	Oud Nederlands: tijloos	
TRAA'N	Trouwen		
TRAA'R	Bruidspaar		Uitdrukking: " Wèr èmmen nen traar" = iemand van de familie gaat trouwen
TRAAKLIEJED	Bruisjurk		
TRAAMÈS	Huwelijksmis		
TRAAR(S)	Bruidskoppel		
TRADIESJE	Traditie	Fr. Tradition	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TRALALIERE			Uitdrukking “ Ze gon op tralaliere”= ze gaan op zwier
TRAM	Tram, maar ook bed		Bv “ ’t ès a loët, ik gon nor mēnn’n tram » Uitdrukking « A zitj op tram vouëf” = hij is 50 geworden
TRAMAAR	Landloper	Bargoens : trimard	
TRAMPEL’N	Met de voeten staan trappen		Bv “ Stot dor azu ni te trampele jong”
TRAPGAAS	Trapgans		
TRAUGEL	Jaagpad langs het water/kade		
TRAVAKKEN	Werken	Vervorming van het Franse travailler	
TRAVAJE		Fr. Travail de maréchal	Plaats in de smidse waar de paarden beslagen werden
TRAVAU	Bouwnijverheid	Fr. travaux	Bv « A werkt op travau”
TRAWIEJEL	Truweel	Fr. truelle	
TREE	Estrade		
TREEM	Handvat van een kruiwagen		
TREEMEL’N	Ziften		Bv “ Zauvel treemel’n”
TREEZE	(Onnozele) vrouw		
TREEZEBEES	Seut		
TRÈF	Toeval		Bv “ Da ès na isj ne trèf van aa er te zien” Uitdrukking” da ès ne roël’n trèf” = dat is een uitzonderlijk toeval
TRÈFFELĒK	Behoorlijk		
TRĒFTER	Trechter		
TRĒG	Traag		
TRĒJEN	Terjoden	Herkomst (zie tijdschrift HK): meerdere mogelijkheden	
TRĒK	Tocht		Variant: trok
TRĒKKEN	Trekken, maar ook lijken op		Bv “ Ze trèk graalek goed op eer zister” of “ Da trèkt op niet”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TRÈKOUËZER	Magneet		
TRÈKTANG	Trektang		
TRÈKTUIR	Tractor		
TRÈKZAK	Accordeon		
TREMÈSTER	Trimester		
TRÈNT'N	Zachtjes wenen, zeuren		Variant : trènjt'n
TRÈNTJ'N	Treintje		
TRÈNTJEL'N	Treuzelen		
TRÈS	Vlecht in het haar	Fr. tresse	
TRÊT'N	Treiteren		
TRÊTERDEROUË	Treiterij		
TRIEN	Scheldwoord voor een vrouw		
TRIK	Truc		Bv " G'ètj d'n trik weg"
TRIKAASJ	Trucage	Fr. Trucage	
TRILJTOEM	Kakafonie, lawaai	??	
TRIP	Pens		
TRIPPELEER'N	Dribbelen	Eng. to dribble	Variant: dribbeleer'n
TRIPPEN	Kloppen		Bv " A zoo der op trippe zei"
TRIT	Trut		
TRITJ'N	Trutje		
TRO(N)TNET	Step		
TROEFEL	troffel		
TROEMEL	Trommel		
TROEMELÊJER	Trommelaar		
TROEP	Troep, maar ook het leger		Bv " A moe bè d'n troep en a moe nor Dosjland"
TROESJEL'N	Treuzelen		
TROESJELÊJER	Treuzelaar		
TROET'N	Onnozelaar		
TROK (1)	Uitkering		Bv " A ès invalied; a ee nen trok »

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TROK (2)	Tocht		Bv “ Ge gotj kaa krouêgen; ge stodj’in d’n trok”
TROK (3)	Slag		Bv “ Sebiet nen trok op a gezicht”
TROK (4)	Dutje		Bv “ ‘k oo vauk; ‘k èm ne goeien trok gedoën”
TROKKEER’N	Ruilen	Fr. troquer	
TROLJ’N	Tralie		
TROMPEER’N	Vergissen	Fr. tromper	
TROPPELBEES	Aalbes		
TROSSEL	Tros		Bv “ nen trossel drojven’
TROT (1)	Smeerboel/ moes		Bv “ Wa vèr nen trot ès da dier” of “ appeltrot”
TROT (2)	Uitstap		Bv “ Ze zè weer op trot zei”
TROTWAAR	Voetpad	Fr. trottoir	
TROUËN	Trein		Uitdrukking: “Toet zouë d’n trouën en de stoosje vertrok”
TROUJ	Trui		Bv “ Van Impe eet de geilen trouj”
TRUËN	Troon		
TRUËST (’N)	Troost(en)		
TRWAKAAR	driekwartmantel	Fr. trois-quart	
TSEEVETEG	Zeventig		
TSESTEG	Zestig		
TUËG	Toog		
TUËGZJIEJEKER	Iemand die aan de toog staat te fezen tegen de waardin		
TUËGZWÊJER	Dikke buik/bierbuik		
TUËP	Samen/ op een hoop	< te hoop	Bv “ da leid ier aal tuëp”
TUËPDOEN	Bang zijn		Bv “A ee ze nogal tuëp gedoë zei”
TUËPSKIET’N	Kabbelen (saus)		
TUËPSKOUËT’N	Instorten		Variant: inskouët’n
TUËVENÊJER	Tovenaar		
TUËVERBOL	Toverbol	Snoepje dat van kleur verandert	
TUËVERÊKS	Toverheks		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
TUËVERĒS	Tovenares		
TUPPERWĒJER	Tupperware		
TUT	Fopspeen		
TUUP	Tube	Fr. tube	Bv “ A oo platt’n tuup »
TWALSEREE	Zeildoek	Fr; Toile cirée	
TWĒLLEF	Twaalf		
TWĒNJDER	Twijnder		
TWIEJE	Twee		
TWIEJESLAG	Soort slag met de dorsvlegel/de trom		
TWIEJETAKT	Tweetakt		
TWIEJEWOESJT	Tweewoonst		
TWINJTEG	Twintig		
TWOUËNDROËKEN	Twijndraadje		

U

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
UË	Hooi		
UË(G)SKEN	Oogje		Bv “ A eet er een uëskén op”
UËD	Hoofd		Bv “ Een skelle van ’t uëd” = een snede hoofdkaas
UËFDMAAN	Hoofdman		
UËFDONDERWOUËZER	Hoofdonderwijzer		
UËG (1)	oog		Uitdrukking: “ ‘k Skriejef mē een uëg outj”
UËG (2)	Hoog		Uitdrukking: “ Weir zitt’n ier uëg en driejeg”
UËGMIEJESTER	Oogarts		
UËGST	Hoogst		
UËGTAG	Hoogdag		
UËGTE	Hoogte		
UËGVERBLËNJINK	Oogverblindig		
UËGZOËL	Doksaal		
UËKIEJERDER	Hooikeerder		
UËKISSEN	Hoofdkussen		
UËM	De wijk Oom in Aaigem		Bv “ A woendj’ op Uëm”
UËMÈS	Hoogmis		
UËN	Hooien		
UËP	Hoop/massa		Bv “ ne giejel’n uëp”
UËR	Oor		Uitdrukkingen: “ ’t komd al mēn uër’n outj” “Een uër oënnoën”
UËR’N	Horen		
UËREBUËM	Steubalk in het dak		
UËRENDIL	Horendol		
UËREZOJPER	Oorworm		
UËSKËLF	Hooizolder		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
UËST (1)	oogst		
UËST (2)	Ergens		Bv “ Wur ès dad uëst?”
UËST’N (1)	Oosten (windstreek)		
UËST’N (2)	oogsten		
UËSTAPPEL	Oogstappel		
UËT	Ooit		
UËTOVERGAT/” UËTOVERKLUËT	Slordig door elkaar gehaald		Bv “ Da leid ier aal uëtovergat”

V

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
V(W)AJOE	Nietsnut	Fr. Voyou	
VA	Vader		
VAA(G)	Vouw		Bv “ ‘k èm èksel in de vaage va mën knien’n”
VAAGEN	Vouwen		Bv “ Elpt mē isj vèr de laukes op te vaagen”
VAAT	Voutegwelf	Fr. Voûte	
VAJOZJE	Reis	Fr. Voyage	Bv “ Ze gon op vajoze”
VAKAASSE	Vakantie		
VAKMAAN	Vakman		
VALAUEVET	Valavond		
VALDEER	Valdeur		
VALLÊVEN/VALLÊVES	Van zijn leven		Altijd met de negatie niet erachter: “ Vallêven niet”
VALLINK	Verkoudheid		
VAN	Sedert		Bv “ ’t ès va gistere leen »
VAN(T)ZELS	Vanzelf		
VANDADDE	Van dat/ zover		Bv “ ’t ès vandadde” = het is zover
VANDAUG	Vandaag		
VANDOEN	Nodig		
VANDOEN	Nodig		
VANDOËR	Vandaar		
VANÊJER	Opnieuw		
VANNAA	Vanaf nu		Bv “ Vannaa-avoën”
VANOUEGES	Vanzelfsprekend		
VANSGELOUËKEN	Voor u hetzelfde		Bv “ A gelikkeg joër ee! Vansgelouëken”
VANTÈSJ	Soms		
VANTISKEN	Eruit, maar ook dood		Bv “ A ès ter vantiskén. A was nog mor 30 joër”
VANTOUËD	Soms		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
VAPÈRKES	Opvliegers, vooral bij vrouwen in de menopauze	Fr; Vapeurs	Variant: vapeurs
VAREIS/VAREUS	Trui	Fr. vareuse	
VAROM	Opnieuw		
VAS	Halswervel		Variant "Fas"
VASTÈMMEN	Vast nemen, te grabbel nemen, maar ook begrijpen		Bv "'k zaa a flees isj vastèmmen" " 'k èm et verstoën; 'kèm et vast »
VAUK	Vaak		Bv "'k ben duë van de vauk"
VAUKLOUZI'N	Slaapneigingen		Bv " de vauklouzen bouët'n"
VAVEER'N	Van voor		Uitdrukking: " De die ee nogal ne vaveere zeg" = die heeft nogal dikke borsten
VAZZELÊVEN	Van zijn leven/ooit		Bv " Eja da vazzelêven al geweete jong"
VÈDDEROOS	Onzevader		Bv " Leest ne vèdderoos vèr a pèneteesje"
VEEL'N	Veulen		
VEER	Voor		
VEER(E)SKIET'N	Voorschieten, maar ook voorsteken		
VEER(E)WÈSJ	Voorwaarts		
VEER(EN)ÈMMEN	Voorhebben		
VEERAND (OP)	Voorhand		
VEERDIEJEL	Voordeel		
VEERDOEN	Voordoen		
VEERESTEEKEN	Voorsteken		
VEERGOËN	Voorgaan, maar ook voorrang hebben		Bv " Doet dad'iejest, da go veer'n"
VEERMAAN	Voorman		
VÊG	Scheldnaam voor een vrouw : veeg		
VÊGBÊSTEL	Veegborstel		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
VÊGEN	Vegen		
VEIR(1)	Ver		
VEIR(2)	Ongeveer, bijna		Bv “ Weir sto veir èffe zeker?”
VEIR’N	Ver		Bv “ Va veir’n”
VEIRKEN	Varken		
VEIRKESBIEJST	pissebed		
VEIRKESKOTLÈT	Varkenskotelet		
VEIRKESPUËT	Varkenspoot		
VEIRKEVLIEJES	Varkenvlees		
VÊJER	Veer(pont) of veerboot		
VÊJER	Verder		
VÊJER’N	Varen		
VÊJERDEG	Klaar	Duits: Fertig	Bv “ Aske vêjerdeg zetj, komt toesj af”
VÊJERINK (1)	Gevederte		
VÊJERINK (2)	Vering		
VÊJERMAAN	Veerman		
VÊL	Vaal		Bv “ Ne vêle vos”
VÊL	Vel		Uitdrukkingen: “ Ge zodj iemand outj zē vël doe springen” “ Z’ès ’t vël over de biejen’n” “ Een vëlle frak” = een pelsmantel
VÊLL’N	Villen		
VELOO	Fiets		
VELOOBOOËN	Fietspad		
VELOOMAUKER	Fietsenmaker		
VELOOSLĒSJ’N	Fietsschoenen		
VELOOSPĒLL’N	Fietsspelden		Uitdrukking: “ Z’eed èr veloospèll’n in” = ze is onverwacht zwanger
VÈMMEKEN	Meervoud vèmmekes		Vèmmekes zijn pelletjes van het graan die na het oogsten in de lucht hangen
VÈMMELEN	Aanhangseltje , oneffenheid		Bv “ der ang nog e vemmelken oën, ge moejet beter afsnouën”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
VENDIESJE	Verkoop per opbod	Lat. venditio	
VÈNN'N	vinden		
VENOUËN	Venijn		Variant en meer gebruikt in Kerksken: fernouën
VENOUËNEG	Venijnig		
VENOUËNEGORD	Venijnigaard		
VĒNTJ	Man / verloofde		
VÈRAAL	Vooraf		
VERANDERINGEN	Maanstonen		
VERANGEN	Ophangen		Bv "“k zoo der mē nor verangen”
VERASSEREERD	Met veel lef	Fr. Assurer	Bv " A zu e verassereerd jonk; altèd tegenbabbel'n"
VERBASTEDEERD	Verbasterd		Bv " T'n ès giejene rasond; t'ès ne verbastedeerd'n"
VERBIEJEN	Verbieden		Bv " Da verbèdj zēn ouēgen"
VERBROSSEL'N	Verknoeien		Bv " 't ès een verbrosselde week, mè diejen uēgtag derin"
VERDĒSJTEREWEER'N	Vernielen	Fr. détruire	
VERDIMMELEER'N	Stuk maken	Fr. Démolir	
VERDOEFT	Muf, verduft		Bv " Da riekt ier mor verdoeft, pesjiesj mottebaal'n"
VEREIREMOEDJ	Armoedig		
VERGEVEN (1)	Vergeven		
VERGEVEN (2)	Vol van, besmet door		Bv " Da zitj ier vergeven van de ratt'n"
VERINGELEZJEREN	Verwaarlozen, maar ook stuk maken	Fr. négliger	
VERKOCHT	In slaap gevallen		
VERLĒTT'N	Tijd verliezen		
VERLIEJEN	Verleiden		
VERMANGEL'N	Ruilen		
VERMUËSKEN	Verknoeien		
VERNEPELINK	Nietig ventje		
VERNEPEN	Onvolgroeid, maar ook opeengepakt		
VERNIET	Gratis		Uitdrukking " Verniet got de zinn'op" = het zal niet gratis zijn
VERNOEN	Voormiddag		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
VEROËRD	Verweerd		Bv “ ‘k bè veroërd op mèn kaak. Da ès van de kaa”
VEROULĒKKEN	Verouderen		
VEROULĒKT	Verouderd		
VERPASS’N	Van de hand doen		
VERPAST	Gepast		Bv “ Da ès na zjust verpast zè”
VERPROSPEREERD	Veel netter geworden		
VÈRREMSEL	Vormsel		
VERRIMPELD	Verfrommeld		
VERROËKOEDDE	Overdrager/draagster		
VERROJFELD	In de war		Bv “ Kamd’a oër isj jong, azu verrojfeld”
VERSKIET’N	Verschieten		
VERSKIL	Verschil		
VERSKOESJT	Verschoten		
VERSKOT	Vershot		
VÈRSKOUËD’NE	Verschillende		
VERSLÔËN (1)	Verslaan		
VERSLÔËN (2)	Lessen		Bv “ Da verslootj d’n dèst”
VERSLÔESJ’N	Verwelken		
VERSNOFT	Verstopt (de neus)		
VERSTEIRVEN	Vergaan		
VERSTEIRVINK	Versterving		
VERSTIERD	Uitzinnig		Bv “ Azu ne verstierde zot”
VERSTIRVEN	Vergaan/ verwelkt		
VERTÊJER’N	Verteren		Ook in het kaartspel bestaat de term “vertêje(r)n= niet dezelfde kleur leggen terwijl men er nog van dezelfde kleur heeft
VERTËLSJELKEN	Verhaaltje		Uitdrukking: “Der kwamp e veirke mè ne lange snoutj en ’t vertèlsjelke was outj”
VERTIRRELITT’N	Verbrassen/verteren		Bv “ A eed aal zē geldj vertirrelitj”
VERTRAA’N	Vertrouwen		
VERTREK	Start		
VĒTRĒK	Toilet		Bv “ Lotj mè deer, ‘kmoe kaaken. Wur ès ’t vertrek ier?”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
			Variant: Fertrek
VERUËG	Verhoog		
VERVOËR'N	Terechtkomen		Bv " A zaan nog roël vervoër'n"
VERVRIEZ'N	Bevriezen		Bv " Z'ès vervroze van de kaa
VERVROOZ'N	Bevroren		
VERVROZEGOWEG	Als het al bevroren is		Bv " Ge meegt dat vervrozegoweg in d'n oven steken"
VERWËDDERD	In de war		Bv " Zën oër ès verwedderd"
VERWOUËT'N	Verwijten		Kinderrijmpje: " Verwoëte kê mē ni bouët'n, mor sloën doe mē zjiejer"
VERZËNJERKESDAG	1 april		
VERZOUËL'N	Verzeilen		
VERZOUËP	Vergiet		
VERZWÊJER'N	Verzweren		
VËS	Vers		
VËS (1)	Vaars		
VËS (2)	Buiten	Verkorting van het Franse mauvaise	Bv " Diejen baal ès vês"
VËSKOT	Voorschot		Uitdrukking " Dad ès mor ne vèskot gruët"
VETËS	Versnelling	Fr. Vitesse	Bv " Ne velo mè 10 vetëss'n »
VETËSPILL'N	Doping		
VËTJ	Vet		Uitdrukkingen: "Een skèlle Vêtj vliejes" = een lapje varkensvet " A ee zē vêtj g'ad" = hij heeft zijn bekomst gekregen ""T vêtj ès teraf" = het beste is eraf "E vêtj veireken en weet ni dad e mauger oek onger eet"
VËTJ'N	Vetmesten		
VËTRENÊJER	Veearts	Fr. Vétérinaire	
VEZJELINK	Uitgerafeld iets		Bv " der ang nog een vëzjelink oën"
VEZONG	Nertsmandel	Fr. Vison	
VËZZEL	Klein iemand		Bv " A zuê e klei vezzel"
VIEGEN	Zich gedragen		Bv " Viegd'a mor ewa of Sintjemëtte zaa ni kommen"
VIER	Vier en vuur		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
VIERKANTEG	Vierkantig		Variant: vierkant'n
VIES	Vies, maar ook boos		Bv " Gouë zēdj oek ne vieze zei. Aale kinjer'n èmme skrik van aa"
VIESELĒK	Walgelijk		
VIGGEN	Biggetje		
VIGGER'N	Biggen werpen		
VIL	Vol		
VILL'N (1)	Vullen		
VILL'N (2)	Villen		
VINDIEJEL	Vierendeel		Verouderd en in onbruik: een vindiejel was oude inhoudsmaat van 125 gr. of ¼ van een pond
VINKEN	Smeulen		
VINKMOË	Vinkmade		Een "Kèskense" verbastering van het oud-Nederlandse woord "vinkmade" een ander woord voor glimworm. Het werd in "Kèskén" gebruikt als de kachel niet goed vuur vatte en slechts een klein vlammetje gaf. Dan zei ons moe: "'t es godomme pesjiesj een vinkmoë"
VISJ (FISJ)	Bunzing		
VISKEN (WERKW)	Vissen		
VISPLATNEE	Platinavijs	Fr. Vis platinée	
VISSPOËN	Schuimspaan		
VIZJ'NTEER'N	Onderzoeken	Fr; Visiter	
VLAUG (1)	Regenbui		
VLAUG (2)	Scheldwoord voor een vrouw		
VLEEGEL'N	Dorsen met de vlegel		
VLEERINK	Vleugel van een vogel		
VLICHT'N	Vluchten		
VLIEGESKEET/ VLIEGESTRONT	Kleinigheid		
VLIEGEWATER	Vlinder		Variant: vliegewoëter
VLIEJES	Vlees		Uitdrukking: "Wildj vliejes" : vlees dat ontstoken is en woekert op de huid

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
VLIEJESKĒZZE	Dikke kers met hard vlees		
VLIGGER'N	Vroegrijpe jongen		Bv "Dad es ne vliggere vèr zēn'n ouderdom"
VLIMMEKEN	Klein sneetje		Bv "ge moetj da zoe dinne ni snouën. A zue e vlimmeken"
VLOERBOLL'N	Vloerbollen		Caféspel met houten bollen op de vloer van een herberg
VLOOËN	Vlaaien		
VLUË	Vlo		
VO(Ë)RKEN	Vadertje		Uitdrukking: "A eed een o(ë)rken nor zē vo(ë)rken"
VODD'N	Problemen en (vulg) maanstonen		Bv "Der go vodde va kommen"
VODDE	Vod		
VODDEMAAN	Voddenkoopman		
VODDEMERSJANG	Voddenkoopman		
VODDEVĒNTJ	Nietsnut		
VOË(N)	Vaan		Uitdrukking "'k en geef mèn voën (vontj'n) nog nie af" = ik geef het nog niet op
VOEJERINK	Voering		
VOËR	Vader (onbeleefd)		
VOËR'N	Verandering teweeg brengen/ waar men moet aan wennen		B "'t zal a gat voër'n" of "'t zaa mē voër'n op mē nie weirk"
VOËRT	Vaart		Bv "A ès in de voërt gesprongen en z'èmmen der èm outj g'oltj"
VOESJ	Voort		
VOESJDOEN	Voortdoen		
VOGEL'N	Geslachtsgemeenschap hebben		
VOGELSKOUËT	Vogelschijt		Uitdrukking: "A zitj mè 't vogelskouët" = wordt gezegd van een pas gehuwde man die er maar bleekjes uitziet
VOJAZEER	Handelsreiziger		
VOLANG(SKES)	Versiering aan een klee	Fr. volant	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
VOLANNIG	Degelijk	< Volhandig	
VOLISJPLANK	Panlat	Fr. Volige	
VOLJÊR	Vogelkooi	Fr. Bolière	
VOLK	Familie		Bv "D'n diejen'n ès oek nog van oos volk"
VOOGD	Braak		Voogd liggen (verouderd)= braak liggen
VOOR	Voor (van een ploeg)		(Vulg) "On de voor van a gat" Uitdrukking: "Ze zee mè aa een voor rouën" = ze zullen je voor de gek houden
VOUËF	Vijf		Uitdrukkingen Aale vouëf voet Geefd'èm vouëf frang
VOUËG	Vijg		Uitdrukking : « Zoe plat as een vouëg »
VOUËS	Vijs		
VOUËT	Fijt		Bv " A eet de vouët o zenne vinger »
VOULJ	Vuil		
VOULJEGËD	Vuiligheid		
VOULJERRE	Vuilniswagen		
VOULJORD	Vuilaard		
VOUSJT	Vuist		Uitdrukking: " 'k zaa mè op mën vousjt zètt'n" = ik heb geen plaats om te zitten Vulgair: "A ee bè madam de vousjt geweest" = hij heeft gemasturbeerd
VOUSJTNOOT	Dikke noot		
VRAA	vrouw		
VRAAMEESJ	vrouwmens		
VRAAMIEJESTERSTROËT	Vrouwmeesterstraat		Er wordt bedoeld dat de man niets te zegegn heeft thuis : " Ik woen in de vraamiejesterstroët"
VRAATONGEN	Sanseveria's		
VRAAVOLK	De vrouwen		
VRAUGEN	Vragen		
VRAUGSTÊJERT'N	Voortdurend vragen stellen		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
VRĒCHT	Vracht		
VREEF (1)	Poetsbeurt/wasbeurt		Bv “ ‘k go mè iejest een vreef geven veer da’k ander kliejer’n oëndoen”
VREEF (2)	Wreef (bovenkant van de voet)		
VRĒMDE	Vreemde		
VRIEJED	Wreed, maar ook erg		
VRIG	Vroeg		
VRIGGER(TOUËT)	Vroeger		
VRONG	Wrong		
VROUËDAG	Vrijdag		
VROUËN	Vrijen		
VROUËVEN	Wrijven		
VUË	Vrouwtje van het konijn		Synoniem voor “moer”
VUËL	Sluier	Fr. Voile	
VUËS	Voos		
VUËT	Voort		Variant: vuërt
VUËTDOEN	Voortdoen		

Gelieve er rekening mee te houden dat heel wat Kerkskenaren het voorvoegsel “VER-” uitspreken als “VÈR-”.

W

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
WA(A)(T)SOOK	Wat zou ik		Verbuiging: wasook – wasoje – wasootje/wasooze/wazontj- wasoomen – wasoje - wasonzje
WADDE	Wat?		
WADËST	Wat scheelt er?		
WALLEBAALEN	De bal over en weer gooien		Bv “Dad ès gi kosj’n dagge geir doetj; dad ès mor wallebaale zei”
WALLEBAKKEN	Op zwier gaan		
WANNE	Slordige vrouw	< Johanna	
WANT	Handschoen		
WAUFEL	Wafel		
WÈDDELKEN	Schofje op de deur		
WËDDER	War		Bv “Zën oër ès in de wedder”
WEEF	Weduwe		
WEEG	Kinderwelzijn		Bv “‘k èm mè de klein’n nor de weeg geweest. A ès weer 200 grammen verzwœrd”
WEEMELËJER	Iemand die niet kan stil zitten		
WEERBËSTEL	Een pluk haar die blijft rechtop staan		
WEERBOSJ	Terugbots		Uitdrukking: “Ge moetj tegen de weerbosj kinn’n”
WEERLICHT	Bliksem		Bv “Op ne weerlicht touëd”
WEESKEGROET	Weesgegroet		
WEET	Medeweten		Bv “dad ès boutje mënne weet”
WEET’N	Weten		Uitdrukking “A wètj o zën maug” = hij lijdt aan zijn maag
WEEZ’N	Gezicht		
WÈG (1)	Weg		
WÈG (2)	Verdwenen		Bv “Wuër ès dadde? ‘k weet ni, ‘t ès wèg

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
WÈG (3)	Ervandoor		Bv “ A ès mè aal oos gèldj wèg”
WÈG ‘4)	Begrepen		Bv “ èjet weg?”
WÈGLUËPEN	Weglopen		
WÈGSPIEJET’N	Vluchten		
WEIR	Wij		
WEIREM	Warm		
WEIREMTE	Warmte		
WEIRK	Werk		Uitdrukking “ Dad’n ès ni bè de weirk” = dat is niet direct voorhanden
WÊJEL’ND	Wereld		
WÊJEL’ND	Wereld		Uitdrukkingen “ A ès in de wêjeln’d, a kè groeien” “A kē zēne wêjel’nd” = hij is beleefd
WÊJEL’NDBOL	Wereldbol		
WÊJEL’NDKAMPIOEN	Wereldkampioen		
WÊJER	Paraat		Bv “ A ès vèr aalemaan in de wêjer”
WÊJERDE	Waarde		
WÊJERDOUË	Korte periode/duur		Bv “ A oo op een wêjerdouë gedoën”
WEKEND AUS	Doordeweeks		Bv “ Ik go mèn wekedauske kliejer’n oënaagen”
WELBESTÈDJ	Wel besteed; het is maar goed ook		
WÈLGEKOMMEN	Welkom		
WÈLSTOOSJWILLE	Voor de goede orde		Bv “Ik èm tè mor gezwegen vèr de welstoosjwille”
WELTANDIESTJ’N	Wel ten uwen dienste		Vaste uitdrukking als een klant de winkel verlaat
WÈNDJ	Wind		Uitdrukking: “ A ès in de wèndj”: hij is dronken
WÈNDJOP	Tegenwind		
WÈNDJPOKKEN	Waterpokken		
WENJBRAA	Wenkbrauw		
WÈNJEL	Windel		
WÈNN’N	Winnen		
WÈRR’N	Wedden		Bv “ ‘k en gon der ni vèr wèrrèn”
WÈRR’N	Worden		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
WĒRT	Wrat		
WĒTTEL	Wortel		
WEVENÊJER	Weduwnaar		
WIEJA	Wee u		
WIEJEK (1)	Zwak, slap		Uitdrukking “Ne wiejeken tingel” : kleinzerig iemand
WIEJEK (2)	Te weken		Bv “ De was te wiejek zètt’n”
WIEJEKEN	Weken		Bv “Ge moetj dad iejest goe wiejen veer dagge da wast”
WIEJEKLOUZJ’N	Wandluizen		
WIEJER (1)	Knoest in het hout		
WIEJER (2)	Eelt		
WIEK	Lampenpit		
WIEWAKKEN	Schommelen		Bv “ Zitj dor azu ni te wiewakken op dieje stoel; sevvès valde”
WIEWOUTJ’N	Onnozelaar		
WIEZ’N	Whisten		Een variant is “kleerewiez’n”
WIJAWOËL	Wielewaal		
WILDJ	Wild		
WILJE	Weelde		Uitdrukking: “ De wijl’ès een koë biejest”
WINJTER	Winter		
WINJTERFRAK	Winterjas		
WINJTERJONK	Iemand die in de winter geboren is		
WINJTERSLESJEN	Pantoffels		
WINKEN	Wenken, in het oog springen		
WISJ	Wis		
WIT	Wit		Uitdrukking: “ ’t zitj zeker weer wit tiskèn ērren twiejen” = jullie hebben de ruzie zeker weer bijgelegd, het zit weer snor tussen jullie
WITTEBOUJKEN	Een variant van kersen		
WITTEBRUËD	Wit brood		
WIZJ’N	Halve gare		
WOËL(N)	Waal/Wallonië		Bv “ A ès verousjd; a woendj in de Woël’n”

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
WOEN'N	Wonen		
WOËR (1)	Waar (de waarheid)		
WOËR (2)	Waar (koopwaar)		Uitdrukking: “ Aal dad op de mērt stod ès woër, balves bèstels dad ès oër”
WOËRZEGGER	Waarzegger		
WOËTER	Water		
WOËTERĒCHTEG	Waterachtig		
WOËTERGALLE	Maagslijm		
WOËTERKEN	Watertje		
WOËTERKIEKEN	Waterhoen		Wordt ook gezegd van iemand die graag in het water speelt
WOËTERLIEJEST			Dat is een gleuf in onderkant van een arduinen vensterbak of deurdrempel om water niet tot tegen de gevel te laten komen
WOËTERPAS	waterpas		
WOLVENBRUËD	(Giftige) paddenstoel		
WOUË	Weide, maar ook Lover		Bv palmwouë
WOUËD	Breed		Uitdrukking “da kindj ès in de wouë weijelnd, 't kē groeien”
WOUËF	(vulg) vrouw/echtgenote		
WOUËN	Wijn		
WOUËNBEES	Druif		
WOUËNEG	Weinig		
WOUTJ'N	Onnozelaar		Een pittoreske variant is “ne wiewoutj'n”
WUËNWAUGEN	Woonwagen		
WUËR	Waar?		

Z

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ZAAT	Zout		Uitdrukking : “ a’n ès ’t zaat op zēn petatt’n ni wèjerd” = hij verdient het niet
ZAKSEL	Bezinksel		
ZAP	Sap/zweet		Uitdrukking: “ A stod in zē zap” = hij zweet erg
ZAT	Dronken		
ZATLAP	Dronkenlap		
ZATSEL	Drinkgelag		
ZATTEBÈZZE	Dronkenlap		
ZATTEGĒT	Dronken toestand		
ZATTERIK	Dronkenlap		
ZAUG	Zaag		
ZAUGEN	Zagen/klagen		Bv “d’uēre va menne kop zaugen”
ZAUVEL	Zavel		
ZEBBEDEE	Vitter/ onnozel ventje	Eigenaam: Zebedeus	
ZEEGER’N OF ZEGGER’N	Zegenen		Uitdrukking “ Te Zeegere goën” = na de H. Mis de pateen gaan kussen
ZEEN’N	Zenuwen		
ZEENE	Zenuw		
ZEER’N	Bedriegen		Ook gebruikt voor coïtus interruptus
ZEERZAK	Valsspeler		
ZĒFT	zift		
ZĒFT’N	Ziften		
ZEIRK	Zerk		
ZĒJER	Zij (mv)		
ZĒKKE(N)	Zulke		Bv “ Zèkken dingen en zegde nie ee”
ZĒLLE/ZEI	Uitroep aan het einde van een zin		Varaiant van zēlle (in den Beirg en op d’n êjerewèg): zalle
ZĒN	Vel van de melk		Bv “ de zēn” van de melk scheppen.

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ZÈNJE	Deel van het varken		Als er een varken geslacht was ging men soms bij vrienden een zènje afgeven
ZÈP	Goot	Zuidnederlands Zijp	
ZÈRG	Zorg		
ZEVENTIEJEN	Vitter		
ZEVENUËG	Zevenoog		Een zevenoog is een kwaadaardige bloedzweer
ZICHT (1)	Zicht		
ZICHT (2)	Zucht		
ZICHT'N	Zuchten		
ZICHT'NS	Sedertdien		Varaint : sicht'ns
ZIEKEN	Zoeken		
ZIELMÈS	Zielenmis		Bv "Op kerremismonjdag gommen nor de zielmès"
ZIER	Zuur		
ZIET	Zoet		
ZIETELÈP(KEN)	Iemand die van zoetigheden houdt		
ZIETEMELKSAAS	Gerecht met gebruikte boter en volle melk		Bv " Presjèsjkes mè een ouë en zietemelksaas
ZIJEJEPSOP	Zeepsop		
ZILTJ	Zilt		Bv " A ee 't ziltj in zēnnen boërd"
ZINGELEN	Tintelen		
ZINJELĒK	Om aan te zien		
ZINNE	Zon		
ZINNESKOUËN	Zonneschijn		
ZISTER	Zus en aanspreking voor een non		
ZJAAR (1)	Soort/genre	Fr. Genre	Bv " Dad ès mēne zjaar niet"
ZJAAR (2)	Misbaar		Bv " A kwamp dor toe mè veel zjaar"
ZJABBEREN	Zeveren, lichtjes regenen		
ZJALOES	Jaloers		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ZJALOUË	Gelei		
ZJANDARM	Rijkswachter	Fr. gendarme	
ZJANEEVEL	jenever	Fr. genièvre	
ZJANEEVELDRINKER	Jeneverdrinker		Is onze bijnaam waar we trots op zijn
ZJANEEVELKOT	Jeneverkraam		
ZJANEEVELOUSJ	Jeneverhuis (waar in het zwart jenever en andere drank verkocht werd)		
ZJANET	Homo		
ZJANEWOËRE	Januari		
ZJANG	Jean	Fr. Jean	Uitdrukking: “ A peist datje Zjang van Brissel ès” = hij dankt dat hij de man is
ZJANT	Velg	Fr. Jante	
ZJAT	Tas, drinkkom		
ZJAU	Uitroep bij het bolspel		Als men won riep men “zjau”. Bij uitbreiding bestaat ook de uitdrukking “Ik bè zjau” = ik ben er uit/ ik heb geluk
ZJEFKESPÊJER	Kleine perensoort		
ZJËFZAUG	steekzaag		
ZJELEE	Trui	Fr. Gilet	Bv “ Kom alier dak a isj tege mēne zjelee trek”
ZJELËTTEKEN	Scheermesje	Fr. Het merk Gillette	
ZJENEER’N (1)	hinderen	Fr. gêner	
ZJENEER’N (2)	Schamen		
ZJËNEROËL	Generaal		
ZJENOFFEL	Anjer		
ZJENOOSJE	Zenuwachtigheid		
ZJERAF	Giraf		
ZJËST	Beslag(maker)		
ZJËSTEMAAN	Beslagmaker		
ZJËSTEPEE	Idem		
ZJIBELEE	Jubileum		
ZJIEDAS	Judas		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ZJIEËL	Touw		
ZJIEËPSOP	Zeepsop		
ZJIEËRAT	Hamster		
ZJIEËVERLAP	Slabbetje		
ZJIEJE	Zee		
ZJIEJEKEN	(Vulg) zeiken		
ZJIEJEM	Zoom		Uitdrukking (vulg) “ A zoo de zjiem va zē gat skouët’n” = hij heeft zware diarree
ZJIEJEMVEL	Zeemleder		
ZJIEJEP	Zeep		Uitdrukking: “Zjiejep on ’t ol en d’n of af” = er korte metten mee maken
ZJIEJER	Pijn		
ZJIEJESLËSJ’N	Teenslippers		
ZJIEVERÊJER	Zeveraar		
ZJIEVEREN	Zeveren		
ZJIEVERLAP	Slabbetje		
ZJILLEKEN	Sukkel	Eigenaam : Jules/Gillis	Bv “ ’t zjilleken aagen mè iemand”= iemand voor de gek hpuden Variant: sjlleken
ZJIP	Jas/rok	Fr. Jupe	Uitdrukking: “ A eed e stik in zēn zjip
ZJIZIPKEN	Snoepje	Jujube = oosterse boomsoort	
ZJOEBEN	Goedzak		
ZJOEBER’N	Slurpen		
ZJOEVEN	Hard rijden (zoeven)		
ZJOKEE (1)	Socket		
ZJOKEE (2)	Jockey		
ZJONGLEER’N	Jongleren		
ZJUËRN	Jury		Verouderd en vrijwel in onbruik geraakt
ZJULI	Juli		
ZJUNI	Juni		
ZJUSJT/ZJISJT	Juist	Fr. Juste	

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ZJUSTEPEE	Vitter		
ZJUWELIER	Juwelier		
ZJWEIN	Dichtingsring	Fr. Joint	
ZJWEINNDEKULAS	Koppakking	Fr. Joint de culasse	
ZOCHT	Gaar		
ZOËD	Zaad		Ook inzet zoals in “ A ee zē zoëd weer”
ZOEG	Vrouwelijk varken en(vulg) gemene vrouw		
ZOËL (1)	Zaal		
ZOËL (2)	Zadel		
ZOËLEGĒD	Zaligheid		Ook berisping “ ‘k Zaa èm isj zēn zoëlegēd geven”
ZOËTERDAG	Zaterdag		
ZOJEN	Koken		
ZOP	Sop of sap		
ZOT	Boer (kaartspel)		Bv “ Skipperezot verjaugen”
ZOTTEBÈZZE	Onnozel wicht		
ZOTTEGĒT	Zotheid/gekte		Uitdrukking: “ Dad ès gin zottegēt zēlle”= dat is moeilijk
ZOUDJ’N	Zuiden		
ZOUË	Zij/zijde		
ZOUËN (1)	Zijn		Variant: zēn Vervoeging: ik ben ge zētj a ès weir zoën/zēn ge zētj ze zouën/zēn
ZOUËN (2)	Van hem		Variant: zēn
ZOUJGEN	Zuigen		
ZOUJVER	Zuiver		
ZWADDER’N	Bengelen		
ZWAK (1)	Lenig		
ZWAK (2)	Diepte/ kuil		Bv “ der ès ne zwak in de boën”
ZWALPOUË	Zwalpei (bebroed ei dat geen kuiken geeft)		Wordt ook gezegd van iemand die op zwier gaat
ZWANS	Scherts		
ZWANZEN	Gekscheren		

WOORD	AN of verklaring	Herkomst	Uitdrukking, uitleg of voorbeeld
ZWEIZJEL'N	Wankelen		Bv " A zweizjelt va zattegēt »
ZWÊJER	Verzwering		
ZWÊJER'N	Zweren		
ZWÈROZJE	Verzwering		
ZWĒT	Zwart		
ZWĒTZAT	stomdronken		
ZWIEJET	Zweet		Uitdrukking: " Looë zwiejet ès gaa geriejed"
ZWIEJET'N	Zweten		Bv " Ik ken der azu twieje zwiejet'n"
ZWIEJETVOET'N	Zweetvoeten		
ZWIERMEEL'N	Draaimolen		
ZWIKZWAK	Slungel		
ZWISJ	Kerkbewaarder	Fr. (Garde) Suisse (< de Zwitserse wacht van de paus)	
ZWOĒLOM	Zwaluw		
ZWOĒLOMSTEIJERT	Zwaluwstaart		Houten tapje om 2 houtstukken te verbinden.
ZWONTJ'N (1)	Rijkswachter van de bereden rijkswacht		
ZWONTJ'N (2)	gebakje		
ZWOUĒGEN	Zwijgen		Bv "Ge moetj zwouëgen dagge zwetj"
ZWOUĒMEL'N	Zwijmelen		

Bibliografie

- Redant, G.F. (1993) *Spraakkunst, spelling en idioticon van het Groot-Haalsterse dialect*, Haaltert, Heemkundige Kring.
- Redant, G.F. (1997) *Oe zegge men 't ammel?, 2000 Groot-Haaltertse zegswijzen, spreuken en spreekwoorden anders bekeken*. Haaltert, Heemkundige Kring.
- Diverse nummers van het tijdschrift van de Heemkundige Kring Haaltert
- Teirlinck, I. (1908-1924), *Zuid-Oost-Vlaandersch Idioticon*. Gent: A. Siffer, Herdruk: Handzame, Familia et Patria, 1986.
- Praet, P. en Van der Speeten, J., *Azzoë gezeid, Een inleiding tot het Okegems dialect*, Ninove 2006
- <http://www.vlaamswoordenboek.be/>
- Woordenboek van de Vlaamse dialecten: <http://www.wvd.ugent.be/>